

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK

ARBETSMARKNAD SAMT ARBETS- OCH LÖNEFÖRHÅLLANDEN

LÖNER

1952

LANTARBETARE, INDUSTRIARBETARE M. FL.

SOCIALSTYRELSEN

STOCKHOLM 1954

INLEDNING

TILL

Löner. Del. 2, Arbetare inom privat sektor / Statistiska centralbyrån. – Stockholm, 1954-1986. – (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1952-1985.

1952-1960 utgiven av Socialstyrelsen.

1952 med titel: Löner : Lantarbetare, industriarbetare m fl.

1953-1981 med undertitel: Lantarbetare, industriarbetare m fl.

1982-1983 med undertitel: Lantarbetare, industriarbetare, butiks- och lagerpersonal inom varuhandel, restauranganställda m. fl.

Med innehållsförteckning, sammanfattning och parallelltitel på engelska: Wages. Part 2.

Utgavs parallellt med Löner. Del 1, Tjänstemän inom privat sektor.

Föregångare:

Lönestatistisk årsbok för Sverige / Socialstyrelsen. – Stockholm, 1931-1953. – (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1929-1951.

Efterföljare:

Löner och sysselsättning inom privat sektor / Statistiska centralbyrån. – Stockholm, 1987-1991. – (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1986-1990.

Översiktspublikation:

Historisk statistik för Sverige. Statistiska översiktstabeller : utöver i del I och del II publicerade t.o.m. år 1950 / Statistiska centralbyrån. – Stockholm, 1960.

Löner : Lantarbetare, industriarbetare m.fl. 1952. – (Sveriges officiella statistik).

Digitaliserad av Statistiska centralbyrån (SCB) 2011.

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK

ARBETSMARKNAD SAMT ARBETS- OCH LÖNEFÖRHÅLLANDEN

LÖNER

1952

LANTARBETARE, INDUSTRIARBETARE M. FL.

SOCIALSTYRELSEN

STOCKHOLM 1954

OFFICIAL STATISTICS OF SWEDEN
LABOUR MARKET AND CONDITIONS OF WORK AND WAGES

WAGES

1952

AGRICULTURAL AND INDUSTRIAL WORKERS, ETC.

SOCIAL WELFARE BOARD

STOCKHOLM 1954

ISAAC MARCUS BOKTRYCKERI AKTIEBOLAG

Förord

Resultaten av den officiella lönestatistiken har hittills publicerats i Lönestatistisk årsbok för Sverige, i Sociala Meddelanden samt i Meddelande från socialstyrelsens utredningsbyrå (stencil). För att förenkla publiceringen samt för att framlägga de definitiva resultaten av skilda undersökningar snabbare än hittills har socialstyrelsen efter samråd med statistiska centralbyrån beslutat genomföra vissa ändringar i publiceringsförfarandet.

De definitiva resultaten av den officiella lönestatistiken kommer att publiceras i en serie med titeln »Löner» med två eller flera delar per år. Denna serie ersätter den hittillsvarande serien »Lönestatistisk årsbok». Preliminära redogörelser kommer liksom hittills att publiceras i Meddelande från socialstyrelsens utredningsbyrå. Publiceringen i Sociala Meddelanden kommer i fortsättningen att minskas avsevärt.

Föreliggande publikation är den första i den nya serien. Den omfattar de definitiva resultaten av undersökningarna rörande löneförhållandena 1952 för lantarbetare, trädgårdsarbetare, skogsarbetare samt industriarbetare m. fl. För år 1953 är avsikten att utge två delar. Del I av »Löner 1953» kommer att innehålla redogörelser för undersökningarna rörande löneförhållandena i september 1953 för tjänstemän inom industrin samt för anställda inom den enskilda varuhandeln och vid konsumtionsföreningar m. m. Denna del beräknas utkomma under andra halvåret 1954. Del II av »Löner 1953» kommer att innehålla redogörelser för undersökningarna rörande löneförhållandena år 1953 för i stort sett samma kategorier, som behandlas i föreliggande publikation. Denna del bör kunna utges av trycket i början av år 1955.

Redogörelserna i kap. 1—3 av föreliggande publikation har utarbetats av aktuarien *Carl Y:son Hermelin* och redogörelserna i kap. 4—9 har utarbetats av aktuarien *Karl-Erik Friberg*.

De ändringar som genomförts i fråga om begrepp och tabeller i de skilda redogörelserna i föreliggande publikation är framförallt gjorda för att åstadkomma bättre jämförbarhet mellan de skilda avsnitten samt för att för enhetliga terminologi och tabelluppställningar inom avsnitten. Den nya anordningen av tabellerna med huvudtabellerna i särskild tabellavdelning samt med endast mindre omfattande tabeller och tablåer i texten är gjord i enlighet med »Anvisningar rörande det statistiska tryckets yttre anordning jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 30 juni 1953 utfärdad av statistiska centralbyrån den 26 augusti 1953».

Stockholm i maj 1954.

ERNST BEXELIUS

Sven Moberg

Innehållsförteckning

I. *Arbetare inom jordbruk*

Primärmaterialalets omfattning och bearbetning 1

Löneutvecklingen åren 1946—1952. 7

Lönerna år 1952 12

Förändringar i antalet arbetare, antalet arbetsdagar och i lönesummornas storlek 18

II. *Trädgårdsarbetare* 21

III. *Skogsarbetare* 28

IV. *Arbetare inom industri*

Primärmaterialalets omfattning och beskaffenhet 29

Löneutvecklingen åren 1939—1952 32

Lönerna år 1952 35

Förändringar 1951—1952 i antal arbetstimmar och i lönesummornas storlek 46

Löneutvecklingen 1952—1953 47

V. *Arbetare inom byggnads- och anläggningsverksamhet* 48

VI. *Arbetare inom stallig tjänst* 50

VII. *Arbetare inom kommunal tjänst* 52

VIII. *Arbetare inom samfärdsel* 54

IX. *Arbetare vid det stalliga vägpäsendet* 54

Tab. E. Timförtjänster åren 1946—1952 för lantarbetare över 18 år 9

Tab. F. Årsförtjänster åren 1946—1952 för lantarbetare över 18 år 10

Tab. G. De individuella genomsnittstimförtjänsternas spridning åren 1946—1952 för manliga lantarbetare över 18 år (oavsett löneform).... 10

Tab. H. Årsförtjänsternas spridning åren 1946—1952 för manliga lantarbetare över 18 år (oavsett löneform) 10

Tab. I. Jämförelse mellan löneutvecklingen för lantarbetare och för andra arbetare på landsbygden. Jämförelsen avser vuxna (i allmänhet 18 år och däröver) manliga arbetare 11

Tab. J. Timförtjänsternas och årsförtjänsternas förändringar från år 1951 till år 1952 för manliga egentliga lantarbetare och djurskötare 13

Tab. K. Index tal över antal arbetare år 1952 (år 1951 = 100) vid 2 439 gårdar med uppgifter för båda åren 18

Tab. L. Index tal över antal arbetsdagar och utbetald lönesumma år 1952 (år 1951 = 100) vid 2 439 gårdar med uppgifter för båda åren ... 19

Tab. M. Enligt kedjemetoden beräknade index tal över antal arbetare, antal fullgjorda arbetsdagar och utbetald lönesumma på gårdar, för vilka uppgifter lämnats till lönestatistiken för lantarbetare åren 1941—1952 20

I. *Arbetare inom jordbruk*

Tab. A. Översikt över antalet redovisade brukningsdelar och arbetare..... 3

Tab. B. I 1952 års lönestatistik individuellt redovisade lantarbetare fördelade på olika löneformer 5

Tab. C. Ackordsarbetets omfattning för lantarbetarna 7

Tab. D. Kollektivavtalens minimitimlöner, kr, åren 1946—1953 för fullt arbetsföra dugliga och yrkesvana manliga lantarbetare, som fyllt 20 år, (inga naturaförmåner) vid jordbruket i södra och mellersta Sverige (hela riket utom Väster-

norrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län)..... 8

II. *Trädgårdsarbetare*

Tab. N. Manliga egentliga trädgårdsarbetares timlöner vid arbete på ordinarie arbetstid enligt kollektivavtalen för åren 1950, 1951 och 1952 23

Tab. O. Genomsnittliga timförtjänster, kr, åren 1948—1952 för trädgårdsarbetare (exkl. anläggningsarbetare)

Texttabeller

I. *Arbetare inom jordbruk*

Tab. A. Översikt över antalet redovisade brukningsdelar och arbetare.....	3
Tab. B. I 1952 års lönestatistik individuellt redovisade lantarbetare fördelade på olika löneformer	5
Tab. C. Ackordsarbetets omfattning för lantarbetarna	7
Tab. D. Kollektivavtalens minimitimlöner, kr, åren 1946—1953 för fullt arbetsföra dugliga och yrkesvana manliga lantarbetare, som fyllt 20 år, (inga naturaförmåner) vid jordbruket i södra och mellersta Sverige (hela riket utom Väster-	

	i åldern 18—64 år samt indextal (år 1948 = 100) utvisande förändringarna i dessa timförtjänster ..	24		Tab. AA. Indextal för timförtjänsten (begrepp C) inom olika dyrortsgrupper	45
Tab. P.	Naturaförmånernas förekomst och värde år 1952 för trädgårdsarbetare i åldern 18—64 år (exkl. anläggningsarbetare)	25	V. Arbetare inom byggnads- och anläggningsverksamhet		
Tab. Q.	Totala genomsnittliga timförtjänster, kr, år 1952 för yrkesarbetare (exkl. anläggningsarbetare) i åldern 22 år och däröver med olika lång praktik, vid olika stora företag inom olika dyrortsgrupper	26	Tab. AB. Genomsnittliga timförtjänster 1939 samt 1946—1952 för arbetare inom byggnads- och anläggningsverksamhet	49	
Tab. R.	Indextal över antal arbetare, antal arbetsdagar och utbetald lönesumma år 1952 (år 1951 = 100) vid 713 trädgårdsföretag med uppgifter för båda åren	27	VI. Arbetare inom ställig tjänst		
Tab. S.	Enligt kedjemetoden beräknade indextal för åren 1940—1952 över antal arbetare, antal arbetsdagar och utbetald lönesumma vid trädgårdsföretag, som lämnat uppgifter till lönestatistiken	27	Tab. AC. Genomsnittliga timförtjänster för olika grupper av banarbetare sysselsatta vid drift och underhålls- samt förändrings- och nybyggnadsarbeten	51	
III. Skogsarbetare			IX. Arbetare inom det ställiga vägväsendet		
Tab. T.	Skogsarbetarnas dagsförtjänster vintersäsongerna 1939/40—1952/53	28	Tab. AD. Ackordsvolymen 1948—1952 för olika grupper av vägunderhållsarbetare	55	
Tab. U.	Skogsarbetarnas dagsförtjänster i olika län vintersäsongerna 1951/52 och 1952/53	29	Tab. AE. Specifikation av vägarbetarnas löneförmåner under 1952	55	
IV. Arbetare inom industri			Diagram		
Tab. V.	Antal redovisade företag och antal arbetare inom olika industrigrupper år 1952	30	Diagr. I. Den genomsnittliga timförtjänstens förändringar åren 1946—1952 för manliga lantarbetare i åldern 18 år och däröver; indextal, år 1946 = 100	9	
Tab. X.	Antal redovisade arbetstimmar 1951 i industristatistiken och i lönestatistiken	31	Diagr. II. Genomsnittliga timförtjänster år 1952 för vissa grupper av manliga lantarbetare i åldern 18—64 år	15	
Tab. Y.	Förekomsten av ackordsarbete och övertidsarbete i företag av olika storlek	39	Diagr. III. Penning- och reallöneutvecklingen 1939—1952 för vuxna manliga arbetare inom industrin ...	34	
Tab. Z.	Genomsnittliga timförtjänster för arbetare inom olika industrigrupper	40	Diagr. IV. Ackordsvolym år 1952 för vuxna manliga arbetare inom vissa industrigrupper	37	
Tab. Å.	Genomsnittliga timförtjänster för vuxna arbetare inom olika industrigrupper	41	Diagr. V. Övertidsarbetets omfattning år 1952 för vuxna manliga arbetare inom vissa industrigrupper....	38	
Tab. Ä.	Genomsnittliga timförtjänstens (begrepp C) sammansättning ...	42	Diagr. VI. Genomsnittliga timförtjänster år 1952 för vuxna arbetare inom olika dyrortsgrupper	40	
Tab. Ö.	Kvinnornas timförtjänster i procent av männens inom vissa industrigrupper	43	Tabeller		
			Arbetare inom jordbruk		
			Tab. 1. Lantarbetarnas fördelning efter antalet arbetsdagar år 1952 hos den uppgiftslämnande arbetsgi-		

	varen. Förekomsten av övertids- arbete	57
Tab. 2.	Lantarbetarnas genomsnittsför- tjänster år 1952	58
Tab. 3.	Spridningen av de individuella genomsnittsförtjänsterna per timme år 1952 för manliga lant- arbetare i åldern 18—64 år	60
Tab. 4.	Spridningen av de individuella genomsnittsförtjänsterna per timme, oavsett löneform, år 1952 för kvinnliga lantarbetare i ål- dern 18—64 år	61
Tab. 5.	Spridningen av 1952 års årsför- tjänster för manliga lantarbetare i åldern 18—64 år med minst 250 arbetsdagar (årsarbetare) hos den uppgiftslämnande arbetsgi- varen	62
Tab. 6.	Spridningen av 1952 års årsför- tjänster, oavsett löneform, för kvinnliga lantarbetare i åldern 18—64 år med minst 250 arbets- dagar under året (årsarbetare) hos den uppgiftslämnande ar- betsgivaren	63
Tab. 7.	Genomsnittliga timförtjänster år 1952, oavsett löneform, för olika åldersgrupper av lantarbetare .	64
Tab. 8.	Genomsnittliga årsförtjänster år 1952, oavsett löneform, för olika åldersgrupper av lantarbetare med minst 250 arbetsdagar under året (årsarbetare) hos den upp- giftslämnande arbetsgivaren....	66
Tab. 9.	Genomsnittliga timförtjänster år 1952 för vissa yrkesgrupper av manliga lantarbetare i åldern 18 —64 år på gårdar med olika åker- areal och på gårdar i olika jord- bruksområden	67
Tab. 10.	Av brukarna själva, deras famil- jemedlemmar och anställda ar- betare år 1952 gjorda arbetsda- gar per 100 ha åker inom olika jordbruksområden	68

Trädgårdsarbetare

Tab. 11.	Trädgårdsarbetarnas arbetstid år 1952	69
Tab. 12.	Trädgårdsarbetarnas genom- snittsförtjänster år 1952	70
Tab. 13.	Spridningen av de individuella genomsnittsförtjänsterna per	

	timme år 1952 för trädgårdsar- betare	71
Tab. 14.	Årsförtjänsternas spridning år 1952 för trädgårdsarbetare (exkl. anläggningsarbetare) med minst 250 arbetsdagar (årsarbetare) hos den uppgiftslämnande arbetsgi- varen	72
Tab. 15.	Genomsnittliga timförtjänster år 1952 för trädgårdsarbetare (exkl. anläggningsarbetare) i olika ål- dersgrupper	73
Tab. 16.	Genomsnittliga timförtjänster år 1952 för trädgårdsarbetare (exkl. anläggningsarbetare) i åldern 18 —64 år vid företag i olika dyr- ortsgrupper och vid olika stora företag	74

Arbetare inom industri

Tab. 17.	Antal företag samt antal vuxna arbetare år 1952 inom olika nä- rings- och industrigrupper samt dyrortsgrupper	75
Tab. 18.	Löneutvecklingen 1939—1952 för arbetare inom industri, byggnadsverksamhet, samfärd- sel m. m.	79
Tab. 19.	Löneutvecklingen 1939—1952 för vuxna manliga arbetare inom olika närings- och industrigrup- per	80
Tab. 20.	Löneutvecklingen 1939—1952 för vuxna kvinnliga arbetare inom olika närings- och industri- grupper	81
Tab. 21.	Antal utförda arbetstimmar år 1952 för vuxna arbetare inom olika närings- och industrigrup- per	82
Tab. 22.	Genomsnittliga timförtjänster år 1952 för vuxna arbetare inom olika industrigrupper	84
Tab. 23.	Genomsnittliga timförtjänster år 1952 för vuxna arbetare inom olika industrigrupper och dyr- ortsgrupper	88
Tab. 24.	Genomsnittliga timförtjänster år 1952 för vuxna industriarbetare i vissa större städer	92
Tab. 25.	Löneläget inom olika industri- grupper år 1952 dels med dels utan hänsyn tagen till företagens lokalisering i dyrortshänseende	94

Tab. 26.	Förändringarna 1951—1952 i antal arbetstimmar, lönesummornas storlek och i genomsnittliga timförtjänster (vid »identiska» företag) inom industrin	96
----------	---	----

Tab. 27.	Indextal för genomsnittlig timförtjänst för vuxna män och vuxna kvinnor i februari, maj, augusti och november 1953 samt den genomsnittliga timförtjänsten för vuxna män i februari, maj, augusti och november 1953 inom industrin	100
----------	---	-----

Arbetare inom byggnads- och anläggningsverksamhet

Tab. 28.	Genomsnittliga timförtjänster år 1952 för vuxna manliga arbetare inom byggnads- och anläggningsverksamhet	102
----------	---	-----

Tab. 29.	Genomsnittliga timförtjänster år 1952 för vuxna manliga arbetare inom byggnads- och anläggningsverksamhet fördelade på dyrortsgrupper	102
----------	---	-----

Tab. 30.	Genomsnittliga timförtjänster år 1952 för vuxna manliga arbetare inom byggnads- och anläggningsverksamhet i vissa större städer	103
----------	---	-----

Arbetare inom statlig tjänst

Tab. 31.	Genomsnittliga timförtjänster år 1952 för vuxna arbetare inom statliga verk och byggnadsarbeten	103
----------	---	-----

Tab. 32.	Genomsnittliga timförtjänster år 1952 för vuxna arbetare inom statliga verk och byggnadsarbeten fördelade på dyrortsgrupper	104
----------	---	-----

Tab. 33.	Genomsnittliga timförtjänster år 1952 för arbetare vid Vattenfallsstyrelsens kraftverksbyggen och sjöregleringar	105
----------	--	-----

Arbetare inom kommunal tjänst

Tab. 34.	Antal redovisade arbetare vid kommunala verk och byggnadsarbeten år 1952 samt av dessa utgjorda arbetstimmar totalt samt på ackord och övertid . . .	106
----------	--	-----

Tab. 35.	Genomsnittliga timförtjänster år 1952 för arbetare vid kommunala verk och byggnadsarbeten	106
----------	---	-----

Tab. 36.	Genomsnittliga timförtjänster år 1952 för arbetare vid kommunala verk och byggnadsarbeten inom olika dyrortsgrupper	107
----------	---	-----

Tab. 37.	Genomsnittliga timförtjänster år 1952 för vuxna manliga arbetare vid kommunala verk och byggnadsarbeten i de större städerna	107
----------	--	-----

Arbetare inom samfärdsl

Tab. 38.	Genomsnittliga timförtjänster år 1952 för vuxna manliga arbetare inom samfärdsl	108
----------	---	-----

Arbetare vid det statliga vägväsendet

Tab. 39.	Genomsnittliga timförtjänster år 1952 för manliga arbetare vid det statliga vägväsendet	109
----------	---	-----

Tab. 40.	Genomsnittliga timförtjänster år 1952 för manliga arbetare vid det statliga vägväsendet inom olika dyrortsgrupper	109
----------	---	-----

Bilagor

- 1 o. 2. Blankett och anvisningar för undersökningen rörande arbetare inom jordbruk.
3. Blankett för undersökningen rörande trädgårdsarbetare.
4. Blankett för undersökningen rörande arbetare inom industri m. m.
5. Blankett för undersökningen rörande arbetare vid husbyggnadsföretag.

Contents

Text

I. <i>Workers in Agriculture</i>	
Scope and arrangement of primary data	1
Wage developments 1946—1952 ...	7
Wages in 1952	12
Changes in the number of workers, in the number of working days, and in the size of payrolls	18
II. <i>Garden Workers</i>	21
III. <i>Forest Workers</i>	28
IV. <i>Workers in Mining and Manufacturing</i>	
Scope and nature of the primary data	29
Wage developments 1939—1952 ...	32
Wages in 1952	35
Changes in the number of working hours and in the size of payrolls during the period 1951—1952	46
Wage developments 1952—1953 ...	47
V. <i>Workers in the Building and Construction Industry</i>	48
VI. <i>Workers in Public Service</i>	50
VII. <i>Workers in Municipal Service</i>	52
VIII. <i>Workers in Transport Services</i> ...	54
IX. <i>Workers in the Public Works Department (Road and waterway construction)</i>	54

Tables in text

I. *Workers in Agriculture*

Tab. A. Distribution of the number of reported holdings and workers...	3
Tab. B. Wage statistics for 1952 for farm workers on whom individual report have been made, according to wage system	5
Tab. C. Extent of piece-work for farm workers	7
Tab. D. Minimum hourly wages in kronor, fixed by collective agreements for	

the years 1946—1953 for completely fit, capable, and trained male farm workers who are over 20 years old, (no payment in kind) employed in agriculture in Southern and Central Sweden (the whole country except the provinces of Västernorrland, Jämtland, Västertotten, and Norrbotten)	8
Tab. E. Hourly earnings of farm workers over 18 years old during the period 1946—1952	9
Tab. F. Yearly earnings of farm workers over 18 years old during the period 1946—1952	10
Tab. G. Distribution of the individual hourly earnings 1946—1952 of male farm workers over 18 years old (irrespective of wage system)	10
Tab. H. Distribution of yearly wages for the years 1946—1952 for male farm workers over 18 years old (irrespective of wage system)....	10
Tab. I. Comparison between wage development for farm workers and for other rural workers. The comparison refers to adult male workers (in general 18 years old and over)	11
Tab. J. Changes in hourly and yearly earnings from 1951 to 1952 for male farm workers proper and cattlemen	13
Tab. K. Number of workers in 1952 (index 1951 = 100) at 2 439 farms having supplied data for both years	18
Tab. L. Number of working days and total wages paid out in 1952 (index 1951 = 100) at 2 439 farms having supplied data for both years	19
Tab. M. Indices computed according to the chain method concerning the number of workers, the number of completed working days, and payrolls at farms having supplied data on farm workers to the wage statistics for the period 1941—1952	20

II. Garden Workers

Tab. N. Hourly earnings of male garden workers proper working during regular working time according to the collective agreements for the years 1950, 1951, and 1952...	23
Tab. O. Average hourly earnings, in kronor, for the years 1948—1952 of garden workers (excluding construction workers) 18—64 years of age and index numbers (1948 = 100) indicating the changes in these hourly earnings	24
Tab. P. Occurrence and value of payments in kind in 1952 for garden workers 18—64 years of age (excluding construction workers)	25
Tab. Q. Total average hourly earnings, in kronor, of skilled workers (excluding construction workers) of 22 years of age and above, by amount of experience, size of firm, and cost-of-living zones in 1952	26
Tab. R. Number of workers, number of working days, and payrolls in 1952 (1951 = 100) at 713 garden establishments having supplied data for both years	27
Tab. S. Indices computed according to the chain method concerning the number of workers, the number of completed working days, and payrolls at garden establishments having supplied data to the wage statistics for the period 1940—1952	27

III. Forest Workers

Tab. T. Forest workers' daily earnings during the winter seasons 1939/40—1952/53	28
Tab. U. Forest workers' daily earnings in different districts during the winter seasons 1951/52 and 1952/53	29

IV. Workers in Mining and Manufacturing

Tab. V. Number of reported establishments and number of workers in different industry groups	30
Tab. X. Number of reported working hours in 1951 according to the industrial statistics and the wage statistics	31

Tab. Y. Occurrence of piece-work and overtime in establishments of different sizes	39
Tab. Z. Average hourly earnings of workers in different industry groups	40
Tab. A. Average hourly earnings of adult workers in different industry groups	41
Tab. Ä. Composition of average hourly earnings (type C)	42
Tab. Ö. Hourly earnings of female workers as a percentage of those of male workers in certain industry groups	43
Tab. AA. Index numbers of hourly earnings (type C) in various cost-of-living zones	45

V. Workers in the Building and Construction Industry

Tab. AB. Average hourly earnings of workers in the building and construction industry in 1939 and during the period 1946—1952	49
---	----

VI. Workers in Public Service

Tab. AC. Average hourly earnings for different groups of road workers engaged in traffic and maintenance and new building work	51
--	----

IX. Workers in the Public Works Department (Road and waterway construction)

Tab. AD. Quantity of piece-work for different groups of road maintenance workers during the period 1948—1952	55
Tab. AE. Specification of road workers' wage concessions in 1952	55

Charts

Chart I. Changes in hourly earnings from 1946 to 1952 for male farm workers over 18 years old (index 1946 = 100)	9
Chart II. Average hourly earnings of certain groups of male farm workers 18—64 years of age in 1952	15
Chart III. Movement of nominal and real earnings during the period 1939—1952 for adult male workers in mining and manufacturing..	34

Chart IV. Quantity of piece-work for adult male workers in certain industry groups in 1952	37
Chart V. Quantity of overtime-work for adult male workers in certain industry groups	38
Chart VI. Average hourly earnings for adult workers in different cost-of-living zones in 1952	40

Tables

Workers in Agriculture

Tab. 1. Distribution of farm workers according to the number of working days in 1952 with the data supplied by the employers. Occurrence of overtime work	57
Tab. 2. Average earnings of farm workers in 1952	58
Tab. 3. Distribution of the average hourly earnings for male farm workers 18—64 years of age in 1952	60
Tab. 4. Distribution of the individual average hourly earnings, irrespective of wage system, in 1952 for female workers 18—64 years of age	61
Tab. 5. Distribution of the earnings for male farm workers 18—64 years of age with a minimum of 250 working days in the year ("annual" workers) according to the data supplied by the employers	62
Tab. 6. Distribution of the earnings for 1952, irrespective of wage system, for female farm workers 18—64 years of age with a minimum of 250 working days in the year ("annual" workers) according to the data supplied by the employers	63
Tab. 7. Average hourly earnings, irrespective of wage system in 1952 for different age groups of farm workers	64
Tab. 8. Average yearly earnings, irrespective of wage system, in 1952 for different age groups of farm workers with a minimum of 250 working days in the year ("annual" workers) according to the data supplied by the employers	66
Tab. 9. Average hourly earnings in 1952 for certain occupational groups of male farm workers 18—64 years of age on farms with different acreages of arable land and on farms in different agricultural districts	67
Tab. 10. Number of workingdays completed by the farmers themselves, members of their families and employed workers in 1952 per 100 hectares ¹ of arable land by agricultural district	68

Garden Workers

Tab. 11. Working time of garden workers in 1952	69
Tab. 12. Average earnings of garden workers in 1952	70
Tab. 13. Distribution of the individual average hourly earnings in 1952 for garden workers	71
Tab. 14. Distribution of the yearly earnings in 1952 for garden workers (excluding construction workers) with a minimum of 250 working days in the year ("annual" workers) according to the data supplied by the employers	72
Tab. 15. Average hourly earnings in 1952 of garden workers (excluding construction workers) in different age groups	73
Tab. 16. Average hourly earnings in 1952 of garden workers (excluding construction workers) 18—64 years of age by size of establishment and cost-of-living zones ..	74

Workers in Mining and Manufacturing

Tab. 17. Number of establishments and number of adult workers in 1952 by industrial groups and cost-of-living zones	75
Tab. 18. Movement of earnings during the period 1939—1952 for workers in mining and manufacturing, building activities, communications etc.	79
Tab. 19. Movement of earnings during the period 1939—1952 for adult male workers in different industry groups	80

¹ One hectare = 2.471 acres.

Tab. 20.	Wage developments 1939—1952 for adult female workers in different industry groups	81
Tab. 21.	Number of hours worked in 1952 by adult workers in different industry groups	82
Tab. 22.	Average hourly earnings in 1952 for adult workers in different industry groups	84
Tab. 23.	Average hourly earnings in 1952 of adult workers in different industry groups and cost-of-living zones	88
Tab. 24.	Average hourly earnings in 1952 of adult industrial workers in certain large towns	92
Tab. 25.	Wage situation in different industry groups in 1952 with and without consideration taken to the establishments' localization with respect to cost-of-living zones	94
Tab. 26.	Movements in the number of hours worked in 1951—52, total wages, and average hourly earnings (in "identical" firms)	96
Tab. 27.	Index numbers of average hourly earnings for adult males and females in February, May, August, and November 1953 and average hourly earnings of adult males in February, May, August, and November 1953 in mining and manufacturing	100

Workers in the Building and Construction Industry

Tab. 28.	Average hourly earnings in 1952 of adult male workers in the building industry	102
Tab. 29.	Average hourly earnings in 1952 of adult male workers in the building industry distributed according to cost-of-living zones .	102
Tab. 30.	Average hourly earnings in 1952 of adult male workers within the building industry in certain large towns	103

Workers in Public Service

Tab. 31.	Average hourly earnings in 1952 of adult workers in public enterprises	103
----------	--	-----

Tab. 32.	Average hourly earnings in 1952 of adult workers in public enterprises in different cost-of-living zones	104
Tab. 33.	Average hourly earnings in 1952 of workers at the Swedish State Power Board's plants and lake control establishments	105

Workers in Municipal Service

Tab. 34.	Number of recorded workers in municipal service in 1952 and total number of workinghours completed by these workers and by piece-work and overtime ...	106
Tab. 35.	Average hourly earnings in 1952 of workers employed for municipal and building work	106
Tab. 36.	Average hourly earnings in 1952 of workers employed for municipal and building work in different cost-of-living zones	107
Tab. 37.	Average hourly earnings in 1952 for adult male workers employed for municipal and building work in the large towns	107

Workers in Transport Services

Tab. 38.	Average hourly earnings in 1952 of adult male workers in transport	108
----------	--	-----

Workers in the Public Works Department (Road and waterway construction)

Tab. 39.	Average hourly earnings in 1952 of male workers in the public works department.	109
Tab. 40.	Average earnings in 1952 of male workers in the public works department in different cost-of-living zones	109

Appendices

1. a. 2. Questionnaires (farm-workers).
3. Questionnaire (garden-workers).
4. Questionnaire (workers in mining and manufacturing).
5. Questionnaire (workers in the house-building industry).

Symboler använda i tabellerna

Explanation of symbols

Intet finns att redovisa	—	<i>Magnitude nil</i>
Mindre än $\begin{Bmatrix} 0,5 \\ 0,05 \end{Bmatrix}$ av enheten	$\begin{Bmatrix} 0 \\ 0,0 \end{Bmatrix}$	<i>Magnitude less than half of unit employed</i>
Uppgift ej tillgänglig eller alltför osäker för att angivas	..	<i>Data not available or too uncertain to be published</i>

Summary

I. Workers in Agriculture

Scope and representativeness of the enquiry. Ever since 1937 the Rural Economy Associations have been obliged to collect information for the annual wage statistics for farm workers from about one-twentieth of all the holdings with at least ten hectares of arable land. For the year 1952 the Rural Economy Associations have sent to the Social Welfare Board data from 3 664 farms which is probably equivalent to just below 4 % of the total number of holdings with at least ten hectares of arable land. Individual data were received from these farms (data on wages paid out and hours worked etc.) for 15 265 workers, i. e. about 18 % of the total number of hired farm workers according to the 1950 population census. It should be pointed out, that the selection of farms is not completely random. In order to check the results of this survey the Social Welfare Board has, therefore, carried out a special survey, independent of the regular one, for farm workers in 1952. For this so-called control survey a random sample of farms was taken. A comparison between the regular survey and the control survey as to the workers' distribution by occupational groups (see the first table on page 4) shows, that the group of »farm workers proper», which consists of farm workers without specialised tasks, is represented by a lower percentage in the control survey than in the regular survey whereas some specialised groups, such as tractor-men, farm-foremen, and cattlemen

are represented by higher percentages. Further, the regular survey covers a proportionally greater number of workers without payment in kind but a smaller number of workers with free board and workers with board and lodging. The percentage of workers covered by collective agreements in the regular survey is much greater than in the control survey (see the last table on page 4). As it is known by previous wage surveys that farm workers' earnings vary with type of occupation, system of wages, and presence of collective agreement, the inference from the differences just mentioned between the composition of the primary data in the regular survey and in the control survey is that in the regular survey average earnings ought only to be calculated for groups which are homogeneous with regard to occupation, system of wages, and determination of wages by agreements.

Grouping according to systems of wages and occupations. Wage concepts. In Swedish agriculture it is still not unusual that the workers receive part of their wages in kind. As a result of an agreement concluded in 1944 between the Swedish Federation of Agricultural Employers and the Swedish Agricultural Workers' Association to the effect that the system of payment in kind should be gradually replaced by payment in cash there are at present no so-called »statare» (workers with free lodging, free fuel, and a certain quantity of corn and milk) on

farms where both employers and workers belong to the said associations. According to the above mentioned control survey in 1952, 57 % of the farm workers were paid in cash (see page 4).

In the statistics the farm workers have been classified into four groups by system of wages:

- 1) Workers without payment in kind.
- 2) Workers with free board.
- 3) Workers with board and lodging.
- 4) Workers with the necessities of life and/or lodging.

The *occupational classification* being used is shown by tab. 2. In accordance with the occupational classification in the collective agreement of 1952, the former three groups farmhands, carters, and day workers have been combined into one group called «farm workers proper». Furthermore cattlemen, fodderers, and stablemen have been combined into a group «cattlemen».

The following measures of farm workers' wages have been used:

- 1) The average hourly earnings.
- 2) The median of the individual average hourly earnings.
- 3) The average yearly earnings.
- 4) The median of the yearly earnings.

By the *average hourly earnings* (see tables 2, 7, and 9) for a certain group of farm workers is meant the quotient of the total wages paid to the group and the sum of hours worked on time-work. In the total wages are included cash wages on time-work (regular working time and overtime), the value of payments in kind, holiday payments, commission and such like. On the other hand payments and hours on piece-work are not included. The *median of the hourly earnings* (tables 3 and 4) indicates the average hourly earnings exceeded by half the number of workers

in the group and not reached by the other half. The *average yearly earnings* (tables 2 and 8) for a certain group of workers is calculated by dividing the sum of wages paid to the workers for the year by the number of workers. In these calculations one has only considered workers with at least 250 working days per year with the employer who submitted data. If yearly wages for workers with at least 250 working days are arranged in order of size, the *median* of the yearly earnings indicates the yearly earnings which half of the workers do not reach, and half exceed. In order to illustrate the variations of the earnings in different groups of workers the distribution of the workers by individual average hourly earnings and yearly earnings is shown (see tables 3, 4, 5, and 6).

Wage developments 1946—1952. Developments in wages during the period 1946—1952 for some of the most important groups of farm workers are shown in tables E and F. By «samtliga arbetare oavsett löneform» («all workers irrespective of wage system») is meant all workers reported in each year's survey, including those groups that are not separately shown in these two tables. The tables indicate that the wages of farm workers have approximately doubled since the year 1946. The rise was especially great in the years 1950—1951. If allowance is made for the reduction in the value of money it can be estimated on the basis of the Social Welfare Board's cost-of-living index and the index numbers in tab. E and F that the rise of farm workers' real wages from 1946 to 1952 was about 40 %. It is not possible to indicate changes in the real wages with greater accuracy, as no index se-

ries is calculated which especially measures the changes in the cost-of-living of farm workers.

Wages in 1952. Table 2 indicates the average hourly and yearly earnings for different occupational groups of farm workers with various systems of wages, both on farms where collective agreements are in force and on farms where they are not in force.

It should be noted that, as wages vary considerably with the occupation, the system of wages, and the presence of collective agreements, and great differences exist between the regular survey and the control survey with regard to the distribution of the workers in these respects, the average earnings of all male workers in the ages 18—64 calculated on the basis of the regular survey is an uncertain measure of the absolute wage level. On the other hand such calculations of average earnings might be useful when a study of wage developments is desired (see tables E and F). Male farm workers proper in the ages 18—64 earned on the average 2,65 kr per hour and 6 306 kr per year on farms covered by collective agreements and 2,58 kr per hour and 6 210 kr per year on farms not covered by collective agreements. For cattlemen not having payments in kind the average hourly earnings were 2,86 kr and the yearly earnings 7 486 kr on farms covered by collective agreements, and 2,80 and 7 158 kr on other farms. The average hourly earnings of male farm workers proper with board and lodging amounted to 2,30 kr. As to female workers (in the ages 18—64) it can be mentioned that farm workers proper covered by collective agreements earned 2,15 kr per hour and workers not covered by col-

lective agreements 2,01 kr. For domestic servants not covered by collective agreements the average yearly earnings were 3 911 kr.

The variations in individual hourly earnings can be studied in tables 3 and 4 and the variations in yearly earnings in tables 5 and 6.

II. Garden Workers

The statistics on the wages of garden workers are based on the data for 1952, submitted by 1 055 employers employing 5 092 workers i. e. 43 % of the number of workers employed in horticulture according to the 1950 population census.

As it is not known to what extent the wages of the workers employed by those who supplied the data for the statistics differ from the wages of the workers whose employers did not give such information, the statistics ought to be used with great caution.

The classification used is shown in table 12. The workers employing some skill in their occupation are shown in the group »skilled workers». The calculated average earnings of garden workers are of the same sort as those of farm workers, but, with the difference, however, that the *average hourly earnings* of garden workers are calculated as the quotient of the total wages (including earnings from piece work) and the total number of hours worked (including hours spent on piece work), instead of the quotient of the total wages and the total number of hours worked on time-work. The wage developments for garden workers can be studied in table O. According to table 12 the hourly earnings of skilled male workers in the ages 18—64 were 2,91 kr when the collective agreement was in force and 2,62 kr

when it was not in force. The yearly earnings totalled 6 902 in the former case and 5 897 in the latter.

III. Forest Workers

The regional forestry inspectors have informed the Social Welfare Board of their estimates of the normal day's earnings of fellers and haulers (horse and man) in forestry work during the winter season 1952/53. On the basis of these estimates the Social Welfare Board has calculated the average daily earnings of fellers at 30 kr (34 kr in Northern Sweden) and those of haulers (horse and man) at 50 kr (59 kr in Northern Sweden). These earnings imply a reduction of 6 and 5 % respectively (8 and 11 % in Northern Sweden), in comparison with the investigation of 1951/52.

IV. Workers in Mining and Manufacturing

The Primary data and scope of the enquiry. The survey concerning wage conditions in mining and manufacturing in 1952 is based on data from about 8 500 establishments with a total of 522 000 workers. This amounted to about 85 % of the total number of workers included in the Board of Trade's industrial statistics. Larger establishments are better represented than smaller.

On the forms which were used data were asked concerning: number of workers, number of hours worked during the year, total payrolls for time-work and piece-work respectively, overtime payments, shift compensations, holiday and sick payments, and payments in kind. These data were requested for

adult men, adult women, and juveniles separately.

Wage developments 1939—1952. Between 1939 and 1952 the average hourly earnings of workers in mining and manufacturing rose by about 200 %. About a quarter of this rise occurred during the war years 1939—1945. Between the years 1951 and 1952 the average earnings of males rose by 19 % and those of females by 18 %.

The wage development 1939—1952 has amongst other things resulted in a reduction of the wage gap between male and female workers. In 1939 women's earnings amounted to 63 % of men's earnings but rose to about 70 % in 1952. Another consequence of the wage development during this time has been the occurrence of a pronounced reduction of the wage differences between high and low wage industries. Thus such industry groups as the wood, the textile and clothing, and the earth and stone industries have received greater wage increases than for example the mining and the metal and engineering industries.

Average hourly earnings in 1952. Three different types of hourly earnings are presented. Hourly earnings (a) refer to the earnings from time- and piece-work without any wage supplements, hourly earnings (b) include overtime and shift compensations, and hourly earnings (c) include in addition, holiday and sick payments and certain types of payment in kind.

Table 22 (page 84) shows the three types of hourly earnings for adult workers in different industry groups. The following table indicates the average hourly earnings a, b, and c for the principal groups of industry.

	Average Hourly Earnings in kronor					
	Males			Females		
	a	b	c	a	b	c
Mining Industry	4,51	4,68	4,95	2,55	2,39	2,52
Metal and Engineering Industries	3,87	3,94	4,14	2,79	2,81	2,96
Earth and Stone Industry.....	3,31	3,42	3,59	2,33	2,34	2,49
Wood Industry	3,19	3,24	3,42	2,41	2,43	2,57
Pulp and Paper Industry	3,35	3,62	3,81	2,67	2,71	2,85
Paper Products and Printing	3,76	4,07	4,32	2,75	2,78	2,98
Food Products	3,24	3,33	3,55	2,47	2,50	2,67
Drinks and Tobacco.....	3,23	3,33	3,63	2,60	2,61	2,88
Textiles and Clothing Industry.....	3,08	3,17	3,41	2,47	2,50	2,65
Leather, Fur, and Rubber Industry	3,45	3,48	3,69	2,53	2,52	2,67
Chemical Industry	3,49	3,64	3,88	2,51	2,55	2,73
All Industry Groups	3,61	3,71	3,92	2,55	2,57	2,73

For all male workers the average hourly earnings including all supplements (wage type c) amounted to 3,92 kr. Disregarding workers who work 40 and 42 hours a week (underground workers in mines and shift workers in continuous production lines) the average hourly earnings amount to 3,89 kr. If the normal work-time of less than 48 hours a week is calculated on 48 hour basis, an average hourly earning for these workers of 3,90 kr is obtained. Almost half the number of male workers are employed in the mining and the metal and engineering industries. The average earnings in these industry groups are relatively high compared with the remaining industry groups.

For female workers the average hourly earning including all supplements is 2,73 kr or 30 % lower than the corresponding figure for male workers.

The wage level depends to some extent on the frequency of piece-work, which as a rule gives a higher earning per work-hour than time-work. In the whole mining and manufacturing industry about 59 % of the work-hours of male workers consisted of piece-work. Piece-work is of relatively small importance in certain branches of the food industry and in the printing industry, while it is of great importance in other industry

groups e. g. shipyards, pulp factories, and paper mills. For all industry groups the earnings from piece-work were about 17 % higher than the earnings from time-work.

When comparing the wage situation in different industry groups consideration ought to be taken to the localization of the enterprises with regard to cost-of-living zones. Table 23 (page 88) shows the average hourly earnings in different industry groups and cost-of-living zones. The difference in hourly earnings between various cost-of-living zones are considerable. Between cost-of-living zone 5 (in which Stockholm amongst others is included) and zone 3 (where the majority of middle sized towns lie) the difference in the average hourly earnings of male workers is 17 % and for female workers 15 %.

V. Workers in the Building and Construction Industry

The wage statistics for the building and construction industry in 1952 are based on information for altogether 53 651 adult workers of which 32 887 are employed in housebuilding firms. Like for the mining and manufacturing industry data on the number of hours worked during the year and total pay-

rolls for time-work and piece-work, overtime payments, shift compensations, holiday and sick payments, and payments in kind were requested. In the house-building firms data were requested for the occupational groups: — bricklayers, carpenters, unskilled labourers, and other workers.

The average hourly earnings (type c) in 1952 for all workers engaged in housing construction were 5,27 kr. For bricklayers the earning was 6,37 kr, for carpenters 5,65 kr, for unskilled workers 4,94 kr, and for other workers 4,62 kr. The hourly earnings for road and hydraulic plant construction workers was 5,45 kr, for electricians 4,28 kr, for plumbers 4,48 kr and for painters 5,88 kr.

Compared with other workers, bricklayers and carpenters have relatively higher hourly earnings in cost-of-living zones 4 and 5 than in the remaining cost-of-living zones. In Stockholm the earnings of bricklayers were 25 %, and those of carpenters 18 %, higher than the average earnings of all building workers.

The rise in the earnings of building workers between 1951 and 1952 was about 22 %.

VI. Workers Public Service

For workers in public service the primary data have been compiled in the same way as for the privately owned industries. The number of workers registered in 1952 was about 42 000 of which the majority were employed in the State railways, postal establishments, and the workshops and construction works of the telegraph company.

The average hourly earnings (type c) of all adult workers were 4,04 kr or 3 % higher than in mining and manufacturing. Holiday payments, sick pay

and payments in kind were of relatively greater importance for the state employed workers than for other industrial workers.

The rise in wages between 1951 and 1952 was about the same as for workers in mining and manufacturing.

VII. Workers in Municipal Service

The data which are shown for workers in municipal service is almost completely based on information from the wage statistics compiled by »Svenska stadsförbundet» in collaboration with »Svenska kommunalarbetsareförbundet». For 1952 these statistics comprised 30 000 workers, about half of which had monthly salaries and half were paid on a time-work basis.

The average hourly earnings (type c) of all adult workers were 4,66 kr. The average hourly earnings in »workshops and stores» (4,97 kr) and »building work» (4,97 kr) were the highest. The hourly earnings of monthly salaried workers were as a rule lower than those paid out on a time-work basis. The wage differences between various cost-of-living zones appear to be somewhat greater than for workers in mining and manufacturing.

The average hourly earnings in 1952 (4,66 kr) were 13 % higher than the hourly earnings in 1951.

VIII. Workers in Transport Service

The wage statistics which the Social Welfare Board has compiled for transport workers are of a very limited extent. In all about 10 000 workers are accounted for. As a comparison it can be mentioned that the 1950 population census showed about 95 000 workers in the

domain concerned in the enquire. The industry branch »loading and unloading» is best represented.

The average hourly earnings (type c) of adult male workers in 1952 were 4,24 kr. For workers in bus companies the hourly earnings were 3,43 kr, for workers in livery stables 3,92 kr, and for workers in loading and unloading 4,87 kr.

IX. Workers in the Public Works Department. (Road and waterway construction)

Wage statistics for workers in the public works department are compiled by the Royal Board of Roads and Waterways. The statistics are connected with the collective agreement which is

applied namely the Road Maintenance Agreement and the Road Bridge Building Agreement.

The average hourly earnings of all workers (type c) were 3,84 kr. For maintenance workers the hourly earnings were 3,72 kr, for workers at workshops, garages, and stores 3,75 kr and for road and bridge construction work 4,18 kr.

The wage level for road workers underwent a great increase during the years 1951 and 1952. Thus the agreed hourly wage rose by 22 % between 1950 and 1951. From 1951 to 1952 the corresponding figure was somewhat above 17 %. The actual wage increase between 1951 and 1952 amounted to 22 % caused by a favourable development in piece-work.

I. Arbetare inom jordbruk

Primärmaterialets omfattning och bearbetning

Urvalsmetod. Från början (år 1911) baserades socialstyrelsens årliga undersökningar av lantarbetarnas löner på summariska uppskattningar av lantarbetarlönerna i varje landskommun. Sedan år 1937 utgöres primärmaterialet av uppgifter om varje anställd arbetares arbetstid och arbetslön, som hushållningssällskapen enligt kungl. kungörelse den 8 oktober 1937 skall insamla från omkring en tjugondel av samtliga brukningsdelar med en åkerareal överstigande 10 hektar. I fråga om metoden för utväljandet av gårdar har socialstyrelsen ej ansett sig kunna ge hushållningssällskapen några bestämda direktiv utan blott framhållit vikten av att uppgifter om möjligt lämnas för samma brukningsdelar år från år samt angivit vissa allmänna riktlinjer för ev. utbyte av gårdar. Eftersom avlämnandet av uppgifterna är helt frivilligt, kan man förutsätta, att hushållningssällskapen tillskriver lantarbetsgivare, som de vet är villiga lämna uppgifter. Något slumpmässigt urval av gårdar är det sålunda inte fråga om. För att undersöka det ej fullt tillfredsställande urvalsförfarandets inverkan på resultatet har socialstyrelsen begärt och erhållit Kungl. Maj:ts uppdrag att för år 1952, utom den ordinarie undersökningen, göra en särskild undersökning av lantarbetarnas löner. Till denna undersökning inhämtades uppgifter från gårdar som utvalts genom ett slumpmässigt urvalsförfarande. För brukarna av de gårdar, för vilka socialstyrelsen begärde uppgifter

till denna särskilda undersökning, hade Kungl. Maj:t föreskrivit skyldighet att lämna uppgifter om de anställda arbetarnas arbetstid och arbetslön under år 1952. För undersökningens resultat skall här ej i detalj redogöras utan hänvisas till en artikel i Sociala Meddelanden årg. 1954, häfte 7.

Blanketten. Efter år 1937 har statistikens sakinnehåll i huvudsak bibehållits oförändrat. — Uppgifterna på 1952 års blankett var desamma som på blanketten för år 1951. För varje arbetare skulle uppgivas födelseår, yrke, antal under året utgjorda arbetstimmar och arbetsdagar, den kontanta lönen och värdet av ev. naturaförmåner. Den kontanta lönen skulle fördelas på tidlön av olika slag (tidlön på ordinarie arbetstid, tidlön på övertid, tidlön för ersättartjänstgöring på sön- och helgdagar, tidlön för rykt och förberedelsearbeten), på ackordslön och på övriga kontanta ersättningar (t. ex. semesterlön, sjuklön, provision). I fråga om naturaförmånernas värdering innehöll blanketten en nyhet. För att åstadkomma större enhetlighet skulle förmånerna fri bostad, fritt bränsle, fri kost, fritt logi och fri tvätt värderas med användande av de värden, som meddelades i anvisningarna för blankettens ifyllande. Dessa värden, som var lika för hela riket, överensstämde med kollektivavtalets nyttjanderättsavgifter. Natura produkter (mjölk, spannmål m. m.) skulle som förut värderas enligt gällande marknadspriser. För brukarna själva och deras familjemedlemmar, som deltagit i jordbruksarbetet, efterfrågades familje-

ställning, födelseår, antal arbetsdagar och antal arbetstimmar. I övrigt innehöll blanketten bl. a. uppgifter om gårdens areal och om förekomsten av kollektivavtal. Blankettens och anvisningarnas utseende framgår av bilaga 1 och 2.

Uppgifternas granskning och bearbetning. Blanketterna skickades till hushållningssällskapen i december 1952. Från hushållningssällskapen mottog socialstyrelsen sedermera 3 696 ifyllda blanketter. Vid granskningsarbetet inom styrelsen uteslöts dock 32 blanketter, varför statistikens primärmaterial består av uppgifter från 3 664 gårdar. Granskningen av blanketterna har haft till syfte att rätta uppenbara missuppfattningar och felräkningar och att kontrollera att nödiga uppgifter lämnats. I princip har uppgifter endast ändrats på grundval av upplysningar, lämnade av uppgiftslämnarna själva. Angående mycket extrema (låga eller höga) individuella genomsnittliga timförtjänster har i regel uppgiftslämnarna tillfrågats. Det kontrollerades vid granskningen att naturaförmånerna värderats med användande av anvisningarnas värden. Sedan blanketterna granskats och uppgifterna i erforderlig utsträckning kodifierats, stansades för varje arbetare ett hålkort. Dessutom stansades ett särskilt hålkort för varje gård. Detta hålkort innehöll, förutom identifieringsuppgifter, uppgifter om antal arbetare och antal utgjorda arbetsdagar, summa kontant lön och summan av naturaförmånernas värde. Själva bearbetningen av uppgifterna skedde sedan maskinellt med hjälp av hålkorten.

En preliminär redogörelse för statistikens viktigaste resultat har tryckts i Sociala Meddelanden, beträffande lantarbetarnas löner i häfte 7, årg. 1953 (s. 419) och beträffande jordbrukets arbets-

kraftsåtgång m. m. i häfte 9, årg. 1953 (s. 562).

Gruppering efter yrke, löneform m. m.

Av tidigare statistik vet man, att lantarbetarnas förtjänster i första hand beror på arbetarnas kön, ålder och yrke. I detta sammanhang är vidare löneformen (efter naturaförmånernas relativa omfattning och karaktär räknas lönen till olika löneformer) och förekomsten av kollektivavtal av betydelse. I statistiken beräknas därför genomsnittsförtjänster för grupper av arbetare som avgränsats med hänsyn till kön, ålder, yrke, löneform och förekomsten av kollektivavtal. Det finns naturligtvis andra omständigheter som kan ha betydelse för förtjänsternas storlek, t. ex. gårdarnas areal, belägenhet och produktionsinriktning. Det har dock visat sig svårt att mäta dessa faktorerers självständiga betydelse i sammanhanget. Ofta kan påvisade skillnader i förtjänsternas storlek här återföras på någon eller några av de förut nämnda faktorerna.

Efter *ålder* har arbetarna indelats i tre grupper, nämligen arbetare under 18 år, arbetare i åldern 18—64 år och arbetare i åldern 65 år och däröver. Åldersgrupperingen grundar sig på uppgifter om arbetarnas födelseår och är därför inte exakt.

Den använda *yrkesgrupperingen* framgår av tab. 2. Endast arbetare redovisas, således ej befallningsmän, inspektorer m. fl. (»lantbrukstjänstemän»). Arbetare som betecknats som skogsarbetare eller trädgårdsarbetare har ej heller medtagits. I överensstämmelse med yrkesbenämningarna i 1952 års kollektivavtal har arbetare som förut kallats fördrängar, körkarlar och dagsverkare sammanlagits till en grupp, benämnd »egentliga lantarbetare». Djurskötare, fodermarskar

Tab. A. Översikt över antalet redovisade brukningsdelar och arbetare

Brukningsdelarnas åkerareal	Brukningsdelar			Arbetare				
	Antal	%	% med koll.-av- tal av hela antalet	Män	Kvinnor	Båda könen		% med koll.-av- tal av hela antalet
				antal	antal	antal	%	
högst 19 ha	862	23,5	3,1	1 581	430	2 011	13,2	4,1
20—49 „	1 632	44,6	17,3	4 033	800	4 833	31,7	24,3
50—99 „	763	20,8	62,0	3 350	551	3 901	25,5	72,0
100 ha och däröver	407	11,1	90,2	4 132	388	4 520	29,6	93,0
Hela materialet	3 664	100,0	31,4	13 096	2 169	15 265	100,0	54,2

och stalldrängar har sammanförts till en grupp »djurskötare». De i tidigare redogörelser använda huvudgrupperna »egentliga jordbruksarbetare» och »stall- och ladugårdspersonal» har uteslutits.

Inom jordbruket är det fortfarande ej ovanligt, att arbetarna delvis får sin lön in natura. Efter en överenskommelse år 1944 mellan Svenska lantarbetsgivareföreningen och Svenska lantarbetareförbundet, att naturallönesystemet successivt skulle avvecklas, finns dock numera ej några s. k. statavlönade arbetare på gårdar, där både arbetsgivare och arbetare är anslutna till resp. organisationer.

I statistiken har arbetarna med avseende på löneformen uppdelats i fyra huvudgrupper nämligen:

- 1) arbetare utan naturaförmåner,
- 2) arbetare med fri kost,
- 3) arbetare med kost och logi,
- 4) arbetare med livsförnödenheter och/eller bostad

De statavlönade arbetare, som fortfarande finns, räknas till den sistnämnda gruppen. Mellan löneformerna statavlönning och enbart kontant lön finns flera

övergångsformer, som alla inräknas i gruppen livsförnödenheter och/eller bostad. Gruppen är därför mycket heterogen. Arbetare med fri kost och arbetare med kost och logi redovisas däremot alltid var för sig. Hur naturaförmånerna värderats har omtalats i samband med redogörelsen för nyheter på blanketten.

Materialets storlek och sammansättning.

Antalet redovisade brukningsdelar inom olika storleksklasser (efter åkerarealen) och antalet arbetare på dessa gårdar framgår av tab. A. Av antalet gårdar hade 68 % mindre än 50 ha åker men endast 45 % av arbetarna hade arbetat på dessa gårdar. Nedanstående tablå visar antalet redovisade brukningsdelar i % av antalet brukningsdelar med minst 10 ha åker i olika jordbruksområden.¹

I 1952 års statistik över lantarbetarnas löner redovisades ej fullt 4 % av hela antalet brukningsdelar med minst 10 ha åker. Antalet är således mindre än det enligt planen för undersökningen skulle vara (5 % av hela antalet). För Skånes

Skånes o. Hallands slättb.	Syd- svenska mellanb.	Öland o. Gotland	Östgöta- slätten	Väner- slätten	Mälar- o. Hjälmar- bygden	Södra o. mellersta Sveriges skogs- o. dalb.	Norra Sverige	Hela riket
2,8	2,6	4,4	4,4	3,8	4,3	4,0	5,4	3,9

¹ Enligt Jordbruksräkningen 1944, s. 11* och 332.

och Hallands slättbygder samt för Sydsvenska mellanbygden är materialet relativt sett avsevärt mindre än för övriga jordbruksområden.

Sammanlagt redovisas 16 859 arbetare — individualuppgifter för 15 265 arbetare, dvs. omkring 18 % av hela antalet lantarbetare enligt 1950 års folkräkning,¹ och summariska uppgifter (dvs. lönesummor och arbetstid för grupper av arbetare) för 1 594 arbetare.

Statistiken över lantarbetarnas löner grundar sig på uppgifterna för de 15 265 individuellt redovisade arbetarna. De summariska uppgifterna samt uppgifterna om brukarnas och deras familjemedlemmars arbetsdagar har endast använts vid beräkningarna rörande arbetskrafts-åtgången (se s. 18). För 3 533 gårdar avser uppgifterna kalenderåret 1952. För de övriga 131 gårdarna sammanföll ej bokföringsåret med kalenderåret, och uppgifterna gäller därför olika perioder (för 57 gårdar 1/7 1951—30/6 1952).

Av redovisningssättet följer, att en arbetare som under året varit anställd på t. ex. 3 av de gårdar, för vilka uppgifter erhållits, i statistiken blivit räknad som 3 arbetare. De individuellt redovisade arbetarnas fördelning (oavsett ålder) efter yrke, löneform, gårdarnas åkerareal m. m. kan studeras i tab. B. I detta sammanhang bör något nämnas om lantarbetarnas yrkes- och löneformsfördelning m. m. enligt den förut nämnda kontrollundersökningen av lantarbetarlönerna år 1952. Den relativa yrkesfördelningen (%) bland de i den ordinarie lönestatistiken för år 1952 i Svealand och Götaland (= O) redovisade manliga lantarbetarna i åldern 18—64 år och motsvarande fördelning i kontrollundersökningen (= K) var följande:

	O	K
rättare.....	3	2
egentliga lantarbetare.....	58	73
traktorskötare	10	7
arb. med blandat arbete	6	4
ladugårdsförmän	4	1
djurskötare.....	14	8
specialarbetare	4	4
övriga arbetare.....	1	1
	100	100

Fördelas samma arbetare efter löneform får man (%):

	O	K
arbetare utan naturaförmåner....	70	57
arbetare med fri kost.....	13	27
arbetare med kost och logi	10	12
arbetare med livsförn. och/eller bostad	7	4
	100	100

Arbetarnas fördelning (%) på gårdar där kollektivavtalet gällde och där det inte gällde var som följer:

	O	K
arbetare med kollektivavtal.....	60	33
arbetare utan kollektivavtal	40	67
	100	100

Den »allmänna» yrkesgruppen egentliga lantarbetare, som består av lantarbetare utan särskild specialitet, är relativt mindre men flera av specialistgrupperna, t. ex. traktorskötare, ladugårdsförmän och djurskötare, relativt större i den ordinarie undersökningen än i kontrollundersökningen. Vidare finns i det ordinarie materialet förhållandevis många arbetare utan naturaförmåner men få arbetare med fri kost och med kost och logi. Det relativa antalet arbetare med kollektivavtal är i den ordinarie undersökningen mycket större än i kontrollundersökningen.

Eftersom man av tidigare lönestatistik vet, att förtjänsterna varierar med yrke, löneform och förekomsten av kollektivavtal, blir slutsatsen av de i tablåerna påvisade skillnaderna mellan den ordinarie undersökningen och kontrollunder-

¹ Folkräkningen den 31 december 1950 II, Urvalsundersökningar, tab. 5 och tab. 9.

Tab. B. I 1952 års lönestatistik individuellt redovisade lantarbetare fördelade på olika löneformer

Yrke Kollektivavtal Gårdens areal , belägen- het ¹	Manliga arbetare					Kvinnliga arbetare				
	antal	utan natura- för- månar, %	med fri kost, %	med kost och logi, %	med livsf. o./el. bostad, %	antal	utan natura- för- månar, %	med fri kost, %	med kost och logi, %	med livsf. o./el. bostad, %
Yrken:										
rättare	374	54,3	0,2	7,5	38,0	—	—	—	—	—
egentliga lantarb...	8 163	63,2	23,7	10,1	3,0	1 362	78,6	17,9	2,4	1,1
traktorskötare	1 085	85,4	4,7	4,4	5,5	—	—	—	—	—
arb. med blandat arbete	744	50,1	11,6	31,2	7,1	125	56,0	10,4	17,6	16,0
ladugårdsförmän ..	385	77,7	—	0,8	21,5	—	—	—	—	—
djurskötare	1 608	74,5	0,6	11,6	13,3	—	—	—	—	—
mjölkerskor	—	—	—	—	—	214	80,8	2,3	1,9	15,0
specialarbetare	562	74,9	19,2	1,4	4,5	6	..	..	..	..
hembiträden	—	—	—	—	—	412	—	23,5	76,5	—
övriga arbetare ...	175	62,3	33,1	2,3	2,3	50	76,0	18,0	2,0	4,0
Kollektivavtal:										
gårdar med koll- avtal	7 243	89,1	1,7	2,1	7,1	1 024	87,5	2,7	8,1	1,7
gårdar utan koll- avtal	5 853	38,2	36,3	20,3	5,2	1 145	39,9	29,6	25,5	5,0
Gårdarnas åkerareal:										
högst 19 ha	1 581	29,4	53,1	15,0	2,5	480	40,0	36,3	16,7	7,0
20—49 ,	4 033	45,4	29,0	20,3	5,3	800	51,9	21,8	23,6	2,7
50—99 ,	3 350	78,5	6,8	6,9	7,8	551	77,3	5,3	15,8	1,6
100 ha och däröver	4 132	91,0	0,3	1,2	7,5	388	87,6	2,1	7,0	3,3
Gårdarnas geografiska läge:										
Skånes o. Hallands slättb.	1 476	74,7	11,7	8,4	5,2	508	83,8	6,1	8,3	1,8
Sydsvenska mellan- bygden	915	79,7	10,1	6,2	4,0	340	84,4	9,1	5,0	1,5
Öland o. Gotland..	543	53,9	28,4	14,0	3,7	173	67,6	16,8	15,6	—
Östgötaslätten	703	84,9	4,9	4,1	6,1	47	55,3	6,4	38,3	—
Vänerslätten	1 819	65,0	17,1	11,1	6,8	145	31,0	25,5	40,7	2,8
Mälar- o. Hjälmars- bygden	2 735	77,8	8,6	6,7	6,9	240	59,6	19,6	20,0	0,8
Södra o. mellersta Sveriges skogs- o. dalbygder	3 687	59,4	19,3	13,8	7,5	499	52,1	22,2	22,3	3,4
Norra Sverige	1 218	38,1	44,2	13,0	4,7	217	22,6	35,9	24,4	17,1
Så redovisade arb.	13 096	66,3	17,2	10,2	6,3	2 169	62,4	16,9	17,3	3,4

¹ Se not 1, s. 3.

sökningen, att genomsnittsförtjänster i det ordinarie materialet endast bör beräknas för grupper som är homogena i yrkes-, löneforms- och avtalshänseende.

Lantarbetet utföres nästan alltid mot tidlön — vanligen timlön eller månadslön. Ackordsarbete förekommer sällan,

trots arbetar- och arbetsgivarorganisatio-
nernas strävan under senare år att öka användningen av ackord. För manliga lantarbetare i åldern 18—64 år var år 1952 enligt tab. C andelen ackordsarbets-
dagar av hela antalet arbetsdagar endast 1,7 %. För kvinnliga arbetare uppgick andelen till 13,8 %. Eftersom redo-

visningen av ackordsarbetet sannolikt är ofullständig, torde dock dessa procenttal vara något för låga.

Lönebegreppen. Följande mått på lantarbetarnas löner har använts:

- 1) den genomsnittliga timförtjänsten,
- 2) de individuella genomsnittliga timförtjänsternas median,
- 3) den genomsnittliga årsförtjänsten,
- 4) årsförtjänsternas median.

Med den *genomsnittliga timförtjänsten* (tab. 2, 7 och 9) för en viss grupp av lantarbetare, eller »timförtjänsten» som den för korthetens skull stundom benämnes, menas kvoten mellan gruppens lönesumma och summa arbetstimmar vid tidlönsarbete. I lönesumman inräknas kontant lön vid tidlönsarbete (på ordinarie arbetstid och övertid), värdet av ev. naturaförmåner samt semesterlön, provision o. dyl. Däremot medräknas ej ackordslön. Lönebelopp, för vilka uppgifter om motsvarande arbetstid saknas, har inte medtagits vid beräkningen av den genomsnittliga timförtjänsten. Den genomsnittliga timförtjänsten för en viss grupp av lantarbetare mäter ersättningen för arbete utfört av arbetare inom gruppen och kan därför sägas vara ett approximativt uttryck för ersättningen per timme för visst slags lantarbete. Dessutom är den genomsnittliga timförtjänsten, vilket lätt kan visas, ett med antalet timmar vägt medeltal av individernas genomsnittliga timförtjänster. Ett ovägt genomsnitt av individernas genomsnittliga timförtjänster är *median-timförtjänsten* (tab. 3 och 4) som anger vilken timförtjänst halva antalet arbetare i gruppen ej når upp till och halva antalet arbetare överskrider. Den *genomsnittliga årsförtjänsten* eller kortare »årsförtjänsten» (tab. 2 och 8) för en viss

grupp arbetare beräknas genom att summan av arbetarnas förtjänster under året divideras med antalet arbetare. Härvid medräknas i lönesumman endast uppgifter för arbetare med minst 250 arbetsdagar hos den arbetsgivare som lämnat uppgifterna. Antalet arbetare avser också endast dessa arbetare. Det bör observeras, att ackordsförtjänster inräknas i årsförtjänsterna samt även förtjänster mot tidlön utan uppgift om antal arbetstimmar. Om de individuella årsförtjänsterna för arbetare med minst 250 arbetsdagar hos den rapporterande arbetsgivaren ordnas efter storlek, är *årsförtjänsternas median* (tab. 5 och 6) eller medianårsförtjänsten den årsförtjänst som halva antalet arbetare ej når upp till och halva antalet överskrider.

Spridningsmått. De olika slags genomsnittsförtjänster som beräknats för en viss grupp av arbetare utgör sammanfattande mått på förtjänsternas storlek inom gruppen. De säger däremot ingenting om förtjänsternas variationer inom gruppen och behöver därför kompletteras i detta avseende. För att belysa förtjänsternas variationer inom en viss grupp redovisas de individuella genomsnittsförtjänsternas och årsförtjänsternas spridning på olika storleksklasser (tab. 3, 4, 5 och 6) samt dessa timförtjänsters och årsförtjänsters övre och nedre kvartiler (de s. k. normala variationsgränserna). Om arbetarna ordnas efter de individuella genomsnittliga timförtjänsternas (årsförtjänsternas) storlek kan den nedre och den övre kvartilförtjänsten sägas vara de två förtjänster, mellan vilka de individuella timförtjänsterna (årsförtjänsterna) varierar, om man bortser från den fjärdedel av arbetarna, som har de lägsta individuella timförtjänst-

Tab. C. Ackordsarbetets omfattning för lantarbetarna
m. k. = med kollektivavtal, u. k. = utan kollektivavtal.

Kön Ålder Yrke		Antal arb.	Därav, %, antal arb. med ackord	Ackords- arb.-dagar, %, av samtl. arb.-dagar
Manliga arb. 18—64 år	m. k. u. k. s:a	6 411 4 995 11 406	32,2 9,3 22,2	1,9 1,3 1,7
Rättare		366	16,9	0,4
Egentliga lantarbetare		6 857	22,3	2,5
Traktorskötare		1 058	35,7	1,7
Arb. med blandat arbete		635	18,9	1,0
Ladugårdsförmän		379	22,7	0,6
Djurskötare		1 494	19,1	0,9
Specialarbetare		498	11,0	1,0
Övriga arbetare		119	10,9	1,6
Kvinnliga arb. 18—64 år		1 907	30,5	13,8
Därav:				
Egentliga lantarbetare		1 202	40,8	28,5
Mjölkerskor		209	28,7	28,0
Hembiträden		331	2,4	0,1

terna (årsförtjänsterna) och från den fjärdedel, som har de högsta individuella timförtjänsterna (årsförtjänsterna).

Timförtjänsternas spridning kring den genomsnittliga timförtjänsten i dess egen- skap av mätare av ersättningen per tim- me för lantarbetet kan ej exakt beräk- nas, eftersom man ej helt känner timmar- nas fördelning på olika timförtjänster för varje arbetare. Om den genomsnittliga timförtjänsten betraktas som ett med an- talet timmar vägt medeltal av individer- nas genomsnittliga timförtjänster, visas timförtjänsternas spridning av timmar- nas fördelning på olika klasser av indi- viduella genomsnittsförtjänster per tim- me. I tab. 3 och 4 redovisas dock ej dessa fördelningar utan i stället de relativa fördelningarna av antalet individuella genomsnittstimförtjänster (= antalet ar- betare) på olika storleksklasser. Tabeller- lerna avser sålunda egentligen spridning- en kring det ovägda genomsnittet av de individuella genomsnittstimförtjänsterna. Fördelningarna i tab. 5 och 6 är av lik- nande slag som fördelningarna i tab. 3

och 4 och visar den relativa fördelningen av antalet årsförtjänster (= antalet ar- betare med minst 250 arbetsdagar under året) på olika storleksklasser. I motsats till fördelningarna i tab. 3 och 4, som ej fullt korrekt visar spridningen kring de beräknade genomsnittstimförtjänster- na, svarar fördelningarna i tab. 5 och 6 exakt mot de beräknade genomsnittliga årsförtjänsterna.

Löneutvecklingen åren 1946—1952

Kollektivavtalens lönesatser. På gårdar där arbetsgivaren tillhör Svenska lant- arbetsgivareföreningen och arbetarna Svenska lantarbetareförbundet regleras löner och arbetsförhållanden i dessa or- ganisationers »Kollektivavtal vid jord- bruket». Men dessutom följs kollektivav- talets bestämmelser för ett stort antal ej organiserade arbetare.

De allmänna bestämmelserna om an- ställningsförhållandena är samlade i ett »Riksavtal» och lönebestämmelserna i ett »Löneavtal». Numera finns endast ett

Tab. D. Kollektivavtalens minimitimlöner, kr, åren 1946—1953 för fullt arbetsföra dugliga och yrkesvana manliga lantarbetare, som fyllt 20 år, (inga naturaförmåner) vid jordbruket i södra och mellersta Sverige (hela riket utom Västernorrlands,¹ Jämtlands,¹ Västerbottens och Norrbottens län.)

År	Anställningsgrupper ²							
	Rät- tare, ej sko- lad	Rät- tare, sko- lad	Egent- lig lant- arb. (kör- karl o. dags- verk- kare)	Motorkunnig traktorförare samt lastbils- förare (mo- torkunnig traktorförare anställd som sådan)	Arb. med blan- dat arbete (arb. anst. för både djursköt- sel o. annat arbete, även »stallare»)	Djur- skötare i för- mans- ställ- ning, ej sko- lad	Djur- skötare i för- mans- ställ- ning, skolad	Djurskötare även foder- marsk (djurskö- tare, maskin- mjölkare och fodermarsk som ej utför skoning)
1946 ³	1,395		1,235	1,285	1,255	1,385		1,325
1947 ⁴	1,47		1,31	1,36	1,33	1,48		1,42
1948 ⁵	1,81	1,91	1,62	1,67	1,64	1,79	1,89	1,75
1949 ⁶	1,83	1,93	1,64	1,69	1,67	1,84	1,94	1,80
1950 ⁷	1,89	1,99	1,70	1,75	1,73	1,90	2,00	1,86
1951	2,14	2,24	1,95	2,00	1,98	2,15	2,25	2,11
1952	2,70	2,80	2,45	2,52	2,48	2,70	2,80	2,60
1953	2,70	2,80	2,45	2,52	2,48	2,70	2,80	2,60

löneavtal, som gäller för hela riket utom Norrbottens och Västerbottens län. Lönesatserna i kollektivavtalet har karaktären av minimilöner. Fr. o. m. år 1951 är kollektivavtalens giltighetstid kalenderåret mot tidigare 1/11—31/10. Avtalen innehåller sedan år 1948 endast löner för arbetare utan naturaförmåner. Lönesatserna åren 1946—1953 för vissa s. k. anställningsgrupper av manliga arbetare framgår av tab. D. För kvinnliga arbetare var avtalens minimitimlöner åren 1946—1953:

År	Vid arbete i ladugård, kr	Vid övriga arbeten, kr
1946 ³	0,944	0,924
1947 ⁴	1,01	0,99
1948 ⁵	1,27	1,25
1949 ⁶	1,27	1,25
1950 ⁷	1,33	1,31
1951	1,58	1,56
1952	1,97	1,97
1953	1,97	1,97

¹ För Västernorrlands och Jämtlands län gäller särskilda lönesatser.

² Om timlönerna för åren 1946—1951 ej avser samma grupper som för åren 1952 och 1953 har de äldre grupperna angivits inom parentes.

I kollektivavtalet finns även minimilöner för månadsavlönade arbetare, bestämmelser om särskilda ersättningar av olika slag (t. ex. lön vid ersättartjänstgöring, övertidsarbete m. m.) samt akkordspriser.

Löneutvecklingen enligt statistiken. I tab. E och F visas timförtjänsternas resp. årsförtjänsternas förändringar sedan år 1946 för egentliga lantarbetare och djurskötare, de två största yrkesgrupperna bland lantarbetarna. Gruppen egentliga lantarbetare har för åren 1946—1951 erhållits genom att de förutvarande grupperna fördrängar, körkarlar och dagsverkare sammanslagits till en grupp och gruppen djurskötare genom att de förutvarande grupperna djurskötare, fodermarskar och stalldrängar fått bilda den nya gruppen djurskötare. Med

³ Lönesatserna gällde $\frac{1}{3}$ — $\frac{31}{3}$ 1946.

⁴ Lönesatserna gällde $\frac{1}{5}$ — $\frac{31}{10}$ 1947.

⁵ Lönesatserna gällde $\frac{1}{11}$ 1947— $\frac{31}{10}$ 1948.

⁶ Lönesatserna gällde $\frac{1}{11}$ 1948— $\frac{31}{12}$ 1949.

⁷ Lönesatserna gällde $\frac{1}{3}$ — $\frac{31}{12}$ 1950.

Tab. E. Timförtjänster åren 1946—1952 för lantarbetare över 18 år

Uppgifterna för år 1952 avser arbetare i åldern 18—64 år

År	Manliga arbetare										Kvinnliga arbetare			
	Samtliga arb. oavsett löneform		Eg. lant- arb. utan natura- förmåner		Djurskötare utan natura- förmåner		Eg. lant- arb. med kost o. logi		Eg. lant- arb. med fri kost		Eg. lant- arb. oavsett löneform		Hembiträ- den oav- sett löne- form	
	Kr	Index ¹	Kr	Index ¹	Kr	Index ¹	Kr	Index ¹	Kr	Index ¹	Kr	Index ¹	Kr	Index ¹
1946	1,35	100	1,33	100	1,43	100	1,10	100	1,19	100	0,99	100	0,72	100
1947	1,47	109	1,44	108	1,55	108	1,26	115	1,49	125	1,16	117	0,79	110
1948	1,77	131	1,72	129	1,88	131	1,47	134	1,60	134	1,36	137	0,90	125
1949	1,84	136	1,77	133	1,97	138	1,57	143	1,61	135	1,36	137	0,97	135
1950	1,91	141	1,81	136	2,03	142	1,68	153	1,73	145	1,40	141	1,06	147
1951	2,18	161	2,08	156	2,30	161	1,84	167	2,02	170	1,64	166	1,20	167
1952	2,73	202	2,63	198	2,88	201	2,33	212	2,40	202	2,09	211	1,60	222

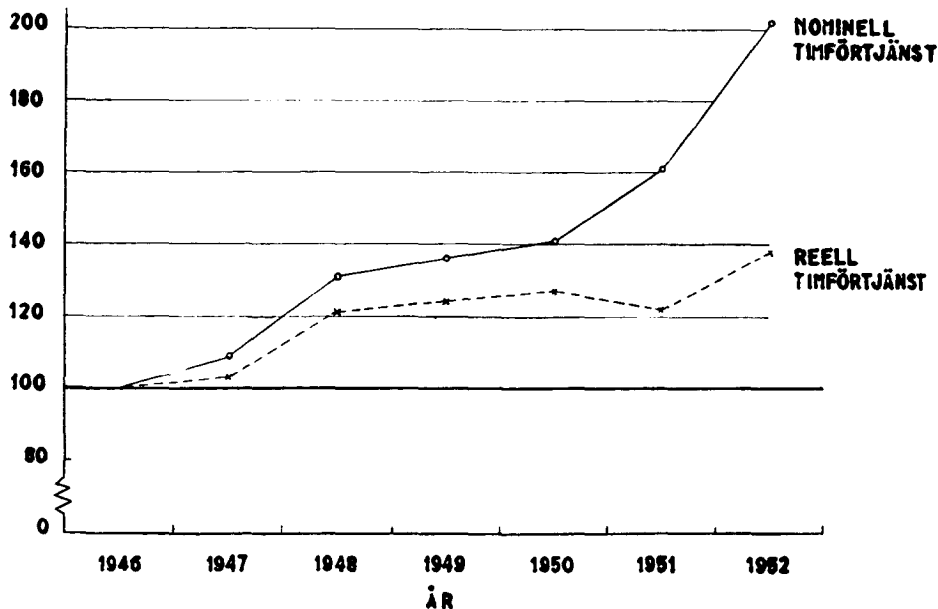
¹ År 1946 = 100.

»samtliga arbetare oavsett löneform» me-
nas samtliga i varje års undersökning
redovisade arbetare, således även de yr-
kesgrupper som inte är medtagna i ta-

bellerna. Till följd av förut nämnda fel-
aktigheter i materialets sammansättning
med avseende på arbetarnas yrkes- och
löneformsfördelning m. m. är timför-

Diagram I. Den genomsnittliga timförtjänstens förändringar åren 1946—1952 för manliga lant-
arbetare i åldern 18 år och däröver; indextal, år 1946 = 100, utvisande förändringarna i den »no-
minella» dvs. den observerade timförtjänsten och i den »reella» timförtjänsten dvs. den obser-
verade timförtjänsten omräknad till 1946 års kostnadsnivå enligt levnadskostnadsindex med skatter

INDEXTAL

Tab. F. Årsförtjänster åren 1946—1952 för lantarbetare över 18 år

Uppgifterna för år 1952 avser arbetare i åldern 18—64 år

År	Manliga arbetare								Kvinnliga arbetare	
	Samtliga arb. oavsett löneform		Eg. lantarb. utan natura-förmåner		Djurskötare utan natura-förmåner		Eg. lantarb. med kost o. logi		Hembiträden oavsett löneform	
	Kr	Index ¹	Kr	Index ¹	Kr	Index ¹	Kr	Index ¹	Kr	Index ¹
1946.....	3 296	100	3 193	100	3 691	100	2 692	100	1 856	100
1947.....	3 603	109	3 446	108	3 998	108	2 966	110	1 974	106
1948.....	4 301	130	4 142	130	4 802	130	3 413	127	2 304	124
1949.....	4 450	135	4 206	132	4 967	135	3 549	132	2 393	129
1950.....	4 638	141	4 363	137	5 122	139	3 820	142	2 574	139
1951.....	5 322	161	5 026	157	5 926	161	4 126	153	2 851	154
1952.....	6 729	204	6 291	197	7 437	201	5 558	206	3 949	213

¹ År 1946 = 100.**Tab. G. De individuella genomsnittstidförtjänsternas spridning åren 1946—1952 för manliga lantarbetare över 18 år (oavsett löneform)**

Uppgifterna för år 1952 avser arbetare i åldern 18—64 år

År	Arbetare med kollektivavtal: timförtjänsternas, kr			Arbetare utan kollektivavtal: timförtjänsternas, kr		
	nedre kvartil	median	övre kvartil	nedre kvartil	median	övre kvartil
1946.....	1,28	1,37	1,47	1,08	1,26	1,45
1947.....	1,39	1,48	1,59	1,16	1,38	1,60
1948.....	1,67	1,77	1,91	1,40	1,63	1,87
1949.....	1,73	1,83	1,97	1,50	1,71	1,96
1950.....	1,78	1,88	2,02	1,63	1,83	2,05
1951.....	2,05	2,15	2,31	1,84	2,05	2,35
1952.....	2,61	2,72	2,91	2,38	2,62	3,00

Tab. H. Årsförtjänsternas spridning åren 1946—1952 för manliga lantarbetare över 18 år (oavsett löneform)

Uppgifterna för år 1952 avser arbetare i åldern 18—64 år

År	Arbetare med kollektivavtal: årsförtjänsternas, kr			Arbetare utan kollektivavtal: årsförtjänsternas, kr			Summa arbetare: årsförtjänsternas, kr		
	nedre kvartil	median	övre kvartil	nedre kvartil	median	övre kvartil	nedre kvartil	median	övre kvartil
1946	3 117	3 398	3 716	2 480	2 880	3 300	2 944	3 311	3 648
1947	3 370	3 689	4 048	2 650	3 132	3 660	3 202	3 600	3 995
1948	4 067	4 427	4 867	3 005	3 640	4 246	3 867	4 317	4 780
1949	4 157	4 536	5 016	3 213	3 880	4 441	3 983	4 434	4 925
1950	4 326	4 720	5 218	3 420	4 066	4 680	4 140	4 608	5 108
1951	4 953	5 444	6 022	3 862	4 668	5 419	4 704	5 291	5 908
1952	6 241	6 777	7 496	5 218	6 097	6 949	6 043	6 640	7 370

Tab. I. Jämförelse mellan löneutvecklingen för lantarbetare och för andra arbetare på landsbygden

Jämförelsen avser vuxna (i allmänhet 18 år och däröver) manliga arbetare

År	Lantarb.		Trädgårdsarb.: yrkesarb.		Arb. i jord- o. stenind., dyrortsgr. 1 o. 2		Arb. i träind., dyrortsgr. 1 o. 2		Skogsarb.: huggare	
	Kr per tim.	Index ¹	Kr per tim.	Index ¹	Kr per tim.	Index ¹	Kr per tim.	Index ¹	Kr per dag	Index ¹
1946	1,35	100	1,50	100	1,82	100	1,76	100	13,77	100
1947	1,47	109	1,70	113	2,12	116	2,02	115	15,89	115
1948	1,77	131	1,94	129	2,28	125	2,17	123	17,42	127
1949	1,84	136	1,99	133	2,36	130	2,23	127	18,74	136
1950	1,91	141	2,02	135	2,44	134	2,33	132	17,76	129
1951	2,18	161	2,35	157	2,94	162	2,80	159	22,38	163
1952	² 2,73	202	² 2,84	189	3,48	191	3,28	186	31,62	230

¹ År 1946 = 100.

² Avser arb. 18—64 år.

tjänsten för »samtliga arbetare oavsett löneform» ett osäkert mått på lantarbetarnas genomsnittliga lön de olika åren. Då materialet de olika åren lämnats av i stort sett samma gårdar, torde däremot felaktigheterna betyda mindre, då man önskar studera lönenivåns relativa förändringar år från år. Genomsnittsförtjänsterna för år 1952 avser arbetare i åldern 18—64 år men genomsnittsförtjänsterna för åren 1946—1951 arbetare i åldern 18 år och däröver. Jämförbarheten mellan de för år 1952 och de för tidigare år beräknade genomsnittsförtjänsterna torde dock härigenom störas endast obetydligt. Beräknas timförtjänsten år 1952 för t. ex. samtliga manliga arbetare oavsett löneform i åldern 18 år och däröver, får man nämligen 2,70 kr, alltså 3 öre mindre än den i tab. E angivna timförtjänsten.

De individuella genomsnittstimförtjänsternas och årsförtjänsternas mediana och kvartiler för manliga arbetare åren 1946—1952 redovisas i tab. G och H. Tabellerna ger någon föreställning om lönespridningen de olika åren. Mellan nedre och övre kvartilen ligger den »mellersta» hälften av antalet individu-

ella genomsnittstimförtjänster resp. antalet årsförtjänster.

Den allmänna slutsatsen av tab. E—H blir, att lantarbetarlönerna ungefär fördubblats sedan år 1946. Ökningen, som pågått hela perioden, var särskilt stor de två sista åren.

Tabellerna E—H visar de »nominella» lönerna förändringar åren 1946—1952. Ingen hänsyn har i dessa tabeller tagits till att penningvärdet sjunkit under perioden. Socialstyrelsens levnadskostnadsindex, som avser att mäta levnadskostnadernas förändringar för arbetare och lägre tjänstemän i tätorterna, steg med omkring 45 % från år 1946 till år 1952. För lantarbetarna torde ökningen ha varit något större. Tar man hänsyn till penningvärdets fall, skulle därför med ledning av indextalen i tab. E och F den reella ökningen av lantarbetarnas löner från år 1946 till år 1952 kunna uppskattas till ungefär 40 % (se även diagram I). Det är ej möjligt att noggrannare ange reallönens förändringar, eftersom ingen indexserie beräknas, som speciellt mäter förändringarna i lantarbetarnas levnadskostnader.

I tab. I kan löneutvecklingen för lant-

arbetare jämföras med löneutvecklingen för andra arbetare på landsbygden. Åren 1946—1951 synes lönerna för lantarbetarna ha stigit ungefär på samma sätt som för trädgårdsarbetare, skogsarbetare och landsbygdens jord- och stenindustri- samt träindustriarbetare. Från år 1951 till år 1952 var däremot löneökningen för lantarbetarna något starkare än för de andra arbetargrupperna med undantag av skogsarbetarna.

Lönerna år 1952

Arbetstiden år 1952. Arbetstiden vid jordbruket regleras i lantarbetstidslagen av den 4 juni 1948. Enligt denna lag, som med vissa inskränkningar gäller för jordbruk med minst en arbetare, utgör den ordinarie arbetstiden högst 10 timmar per dygn. Under tiden november—februari får den ordinarie arbetstiden per vecka ej överskrida 45 timmar och under tiden mars—oktober ej 50 timmar. Enligt kollektivavtalet skall för tiden mars—oktober den dagliga arbetstiden måndag—fredag i regel vara 9 timmar och lördag högst 5 timmar (november—februari 8 resp. 5 timmar). Några uppgifter, som belyser dessa variationer i den dagliga arbetstiden, finns ej på lönestatistikens blankett.

Vissa uppgifter om övertidsarbetets förekomst och omfattning lämnas i tab. 1. Som övertidsarbete (s. k. ren övertid) har ej räknats förberedelse- och avslutningsarbete, hästskötsel på annan än ordinarie arbetstid och ersättartjänstgö-

ring på sön- och helgdagar. Endast betalt övertidsarbete redovisas. Då enligt kollektivavtalet nästan allt övertidsarbete skall betalas, kan redovisningen av övertidstimmar antagas vara ganska fullständig på gårdar med kollektivavtal. För traktorskötare tycks enligt tab. 1 övertidsarbete förekomma i stor utsträckning: tre fjärdedelar av antalet traktorskötare hade haft övertidsarbete med i genomsnitt 82 timmar per person.

De manliga arbetarnas relativa fördelning efter antalet övertidstimmar under året framgår av tablan nederst på denna sida.

Av de 154 arbetare som gjort minst 200 timmars övertid under året, tillhörde 56 % yrkesgrupperna traktorskötare och djurskötare.

I tab. 1 visas även för olika grupper arbetarnas relativa fördelning efter antalet arbetsdagar under året hos den arbetsgivare, som lämnat uppgifterna. Fördelningarnas utseende påverkas i hög grad av att jordbruket sysselsätter ett stort antal tillfälliga arbetare, som bara arbetar någon kortare tid hos en och samma arbetsgivare. Några bestämda slutsatser om arbetarnas fördelning efter den »personliga» årsarbetstidens längd kan därför inte dras av fördelningarna i tab. 1. Då uppgifter saknas om vilka arbetare som varit anställda hela året hos den rapporterande arbetsgivaren, kan de helårsanställda arbetarnas fördelning efter årsarbetstidens längd (dagar eller timmar) ej beräknas. För yrkesgrupper, där helårsanställning är vanlig,

	Antal manl. arb. 18—64 år med över- tidsarbete ¹	Därav, i år 1952 ¹ intill 51	51— 100	101— 150	151— 200	201— 250	251— 300	301 o. över
På samtliga egendomar ..	3 847	62,3	21,0	8,2	5,0	1,6	0,8	1,1
därav med koll.-avtal	3 412	62,9	20,9	8,1	5,1	1,5	0,5	1,0
» utan »	435	58,2	21,4	9,2	4,4	2,5	2,5	1,8

¹ Härmed avses ren övertid (se texten).

Tab. J. Timförtjänsternas och årsförtjänsternas förändringar från år 1951 till år 1952 för manliga egentliga lantarbetare och djurskötare (år 1951 åldern 18 år och däröver, år 1952 åldern 18—64 år)

m. k. = med kollektivavtal, u. k. = utan kollektivavtal

Yrke Löneform Kollektivavtal	Timförtjänst			Årsförtjänst		
	år 1951	år 1952	föränd- ring, %	år 1951	år 1952	föränd- ring, %
Egentliga lantarbetare						
utan naturaförmåner	{m. k. 2,08	2,65	+ 27,4	5 036	6 306	+ 25,2
	{u. k. 2,06	2,58	+ 25,2	4 951	6 210	+ 25,4
med fri kost	{m. k. 1,94	2,55	+ 31,4	—	—	—
	{u. k. 2,03	2,40	+ 18,2	4 065	4 808	+ 18,3
med kost och logi	{u. k. 1,82	2,30	+ 26,4	4 088	5 515	+ 34,9
med livsförn. och/eller bostad...	{m. k. 2,10	2,77	+ 31,9	5 056	6 584	+ 30,2
	{u. k. 2,05	2,48	+ 21,0	5 006	5 822	+ 16,3
Djurskötare						
utan naturaförmåner	{m. k. 2,31	2,89	+ 25,1	5 954	7 486	+ 27,9
	{u. k. 2,23	2,80	+ 25,6	5 751	7 158	+ 24,5
med kost och logi	{u. k. 1,86	2,38	+ 28,0	4 153	5 550	+ 33,6
med livsförn. och/ eller bostad ..	{m. k. 2,37	2,98	+ 25,7	6 098	7 535	+ 23,6
	{u. k. 2,24	2,66	+ 18,8	5 388	6 650	+ 23,4

t. ex. rättare och ladugårdsförmän, bör dock fördelningarna i tab. 1 ej avvika så mycket från motsvarande fördelningar för enbart årsanställda arbetare.

Att nära hälften av de manliga egentliga lantarbetarna arbetat högst 49 arbetsdagar under året är sålunda en följd av det stora antalet tillfälliga arbetare inom gruppen. Detsamma torde gälla gruppen specialarbetare. Av arbetarnas fördelning efter antalet arbetsdagar inom var och en av de fyra löneformsgруппerna blir slutsatsen, att flertalet arbetare med fri kost är tillfälligt anställda. Fördelningarna för arbetare på olika stora gårdar visar, att kortvariga anställningar är relativt vanligare på mindre än på större gårdar.

Lönenivån år 1952. Det allmänna löneläget för lantarbetare år 1952 framgår av jämförelser mellan lantarbetarnas löner år 1951 och 1952 och av jämförelser mellan lantarbetarnas och andra arbetares löner år 1952.

Det har förut framhållits, att genom-

snittsförtjänster på grundval av det ordinarie materialet endast bör beräknas för i yrkes-, löneforms- och avtalsavseende homogena grupper. Av de manliga lantarbetarna i åldern 18—64 år tillhörde enligt kontrollundersökningen av lantarbetarnas löner år 1952 73 % yrkesgruppen egentliga lantarbetare och 8 % yrkesgruppen djurskötare (se tablå på s. 4). En jämförelse mellan genomsnittsförtjänsterna år 1951 och år 1952 för dessa två yrkesgrupper bör därför ge en god uppfattning om lönenivån år 1952 i jämförelse med år 1951. I tab. J har en sådan jämförelse gjorts. För de flesta grupperna varierade löneökningen från år 1951 till år 1952 mellan 25 och 30 %. I fråga om tillförlitligheten av genomsnittsförtjänsternas ökning för de olika löneformsgруппerna i tab. J bör det framhållas, att värderingen av naturaförmånerna år 1951 och år 1952 ej gjorts på samma sätt. Ju större del av lönen som utgår in natura, desto osäkrare blir därför beräkningen av löneökningen. Särskilt för arbetare med

kost och logi men även för arbetare med fri kost och arbetare med livsfrönödenheter och/eller bostad är sålunda procenttalen i tab. J osäkra. — Enligt tab. E steg timförtjänsten för samtliga manliga arbetare oavsett löneform från 2,18 kr år 1951 till 2,73 kr år 1952 eller med 25 %. Timförtjänsten för kvinnliga egentliga lantarbetare visade en ökning med 27 % och för hembiträden med 33 %. I fråga om den allmänna lönenivån för lantarbetare år 1952 blir alltså slutsatsen av tab. E och J att en höjning på omkring 25 % skett sedan år 1951. Detta procenttal anger de nominella förtjänsternas ökning. Enligt socialstyrelsens levnadskostnadsindex var emellertid levnadskostnaderna år 1952 ungefär 10 % högre än år 1951. Ökningen av lantarbetarnas reallön från år 1951 till år 1952 skulle därför kunna uppskattas till 14 %.

Lönenivåns förändringar från år 1951 till år 1952 kan sålunda mätas av den ordinarie statistikens genomsnittliga förtjänster för samtliga arbetare. På grund av den felaktiga sammansättningen med avseende på yrke, löneform m. m. av primärmaterialet till den ordinarie statistiken, är det svårare att använda dess resultat vid jämförelser med t. ex. industriarbetarnas timförtjänster år 1952. Timförtjänsterna i tab. J och tab. 2 för arbetargrupper, som avgränsats av faktorerna ålder, yrke, löneform och kollektivavtal varierar nämligen från grupp till grupp och timförtjänsten för samtliga arbetare tillhopa bör av antydde orsaker inte användas. Därtill kommer osäkerheten i fråga om naturaförmånernas värdering. De s. k. dolda förmånerna (t. ex. låg hyra för bostad, som arbetsgivaren äger) torde också spela större roll för lantarbetarna än för industriarbetarna. Vidare bor lantarbetarna i all-

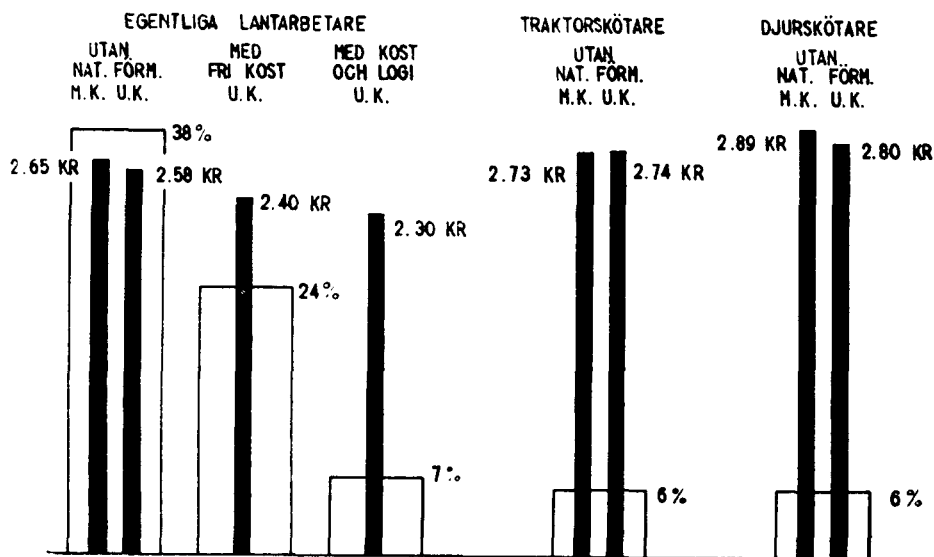
mänhet på billigare orter än industriarbetarna. För att i görligaste mån eliminera de nämnda olikheterna, som försämrar jämförbarheten mellan genomsnittsförtjänsterna för lantarbetare och industriarbetare (samt andra arbetargrupper), har i nedanstående tablå använts den genomsnittliga timförtjänsten enligt kontrollundersökningen för samtliga manliga arbetare i åldern 18—64 år utan naturaförmåner. För industriarbetare m. fl. arbetargrupper återges de genomsnittliga timförtjänsterna i var och en av de tre lägsta dyrortsgrupperna.

	Genomsnittlig timförtj., kr, för vuxna manl. arb.			
	Hela riket	Dyrortsgrupp 1	2	3
Lantarbetare utan naturaförm. (kontrollunders.)	2,73	..	..	..
Trädgårdarbetare	2,86	..	..	..
Industriarbetare	3,92	3,33	3,62	3,84
Lager- och förrådsarb. vid handelsföretag (september 1952).....	3,18	2,81	2,99	3,07
Husbyggnadsarbetare ..	5,27	4,12	4,63	4,94
Vägförvaltningarnas vägunderhållsarb.....	3,72	3,03	3,24	3,34
Banarbetare vid S.J. ..	3,44	3,09	3,29	3,41

Timförtjänsten för manliga lantarbetare utan naturaförmåner var således år 1952 18 resp. 25 % lägre än manliga industriarbetares timförtjänst på lägsta och näst lägsta dyrort. Det förtjänar påpekas, att motsvarande procenttal för år 1951 var 23 resp. 28. Användes vid 1952 års jämförelse, för att få full överensstämmelse med 1951 års jämförelse, den ordinarie statistikens timförtjänst för lantarbetare får man 17 och 24 %. De anförda procenttalen mäter skillnaden mellan lantarbetarnas och industriarbetarnas nominella förtjänster. Skillnaden i reallön kan dock ej ha varit så stor som procenttalen visar. Hur stor den varit kan ej fastställas.

¹ Exkl. övertidslön, semesterlön, sjuklön etc.

Diagram II. Genomsnittliga timförtjänster (svarta staplar) år 1952 för vissa grupper av manliga lantarbetare i åldern 18—64 år. Vita staplar anger antalet arbetare i gruppen i % av hela antalet manliga lantarbetare i åldern 18—64 år enligt kontrollundersökningen 1952. M. K. = med kollektivavtal, U. K. = utan kollektivavtal

Lön och yrke. Angående lantarbetarnas yrkesfördelning hänvisas till s. 4 och till redogörelsen i Sociala Meddelanden för 1952 års kontrollundersökning av lantarbetarnas löner (Soc. Medd. årg. 1954, häfte 7). Genomsnittsförtjänsterna år 1952 för olika yrkesgrupper av lantarbetare redovisas i tab. 2 och deras spridning kan studeras i tab. 3, 4, 5 och 6. Hur tabellerna bör läsas framgår av följande exempel. Antag att man är intresserad av djurskötarnas löner. I tab. 2 kan konstateras, att manliga djurskötare utan naturaförmåner på gårdar med kollektivavtal förtjänade 2,89 kr i timmen eller, exaktare uttryckt, arbete utfört av arbetare inom yrkesgruppen kostade i genomsnitt 2,89 kr per timme. Enligt tab. 3 låg mediantimförtjänsten (2,85 kr) nära denna genomsnittliga timförtjänst. Mycket få arbetare förtjänade mindre än 2,60 kr eller över 3,19 kr i timmen. Arbetare som arbetat minst 250

dagar under året uppnådde en genomsnittlig årsförtjänst på 7 486 kr (tab. 2) och deras medianårsförtjänst blev 7 307 kr (tab. 5). Vid anställning med t. ex. kost och logi på gårdar, där kollektivavtal inte följdes, blev djurskötarnas timförtjänst 2,38 kr i timmen och 5 550 kr om året (tab. 2). Mediantimförtjänsten var 2,36 kr (tab. 3) och medianårsförtjänsten 5 555 kr (tab. 5). För en fjärdedel av arbetarna var årsförtjänsten mindre än 4 611 kr och för en fjärdedel över 6 324 kr.

Tabellernas medeltal och fördelningar kan gälla serier av uppgifter för lägst 10 arbetare. Innan man »godtar» ett medeltal eller en fördelning, bör man därför se efter, att medeltalet eller fördelningen ej avser ett alltför litet antal individer.

De högsta genomsnittliga timförtjänsterna bland arbetare utan naturaförmåner uppvisades för ladugårdsförmän och

rättare. Därefter kom i tur och ordning specialarbetare, djurskötare, traktorskötare, arbetare med blandat arbete, egentliga lantarbetare och övriga arbetare. I stort sett var denna ordning mellan yrkesgrupperna densamma vid olika löneformer. — De två största yrkesgrupperna bland de kvinnliga arbetarna var egentliga lantarbetare och hembiträden. Endast hembiträden som regelbundet deltagit i ladugårds- eller jordbruksarbete skulle redovisas. Kvinnliga arbetare med minst 250 arbetsdagar under året fanns egentligen bara inom grupperna mjölkerskor och hembiträden. Att mjölkerskornas årsförtjänst ej är större än 2 910 kr beror på deras korta dagarbetstid.

Lön och löneform. Lantarbetarnas fördelning på olika löneformer har behandlats på s. 4. Av årsförtjänsten för samtliga manliga arbetare i åldern 18—64 år oavsett yrke inom löneformsgruppen fri kost utgjorde naturaförmånernas värde 24 %. För löneformsgruppen kost och logi blev motsvarande procenttal 35 och för löneformsgruppen livsförnödenheter och/eller bostad 11. Procenttalen visar naturaförmånernas relativa betydelse.

Om förekomsten av de olika löneformerna inte hade något samband med andra faktorer som bestämmer arbetarens lön än hans ålder, yrke och förekomsten av kollektivavtal, så kunde man vänta sig, förutsatt att naturaförmånernas värdering vore någotsånär riktig, att genomsnittsförtjänsten för en viss yrkesgrupp vore ungefär densamma oavsett löneform. Detta är enligt vad som framgår av tab. 2 inte fallet. För att underlätta ett studium av skillnaderna mellan förtjänsterna i de fyra löneformsgrupperna återges i följande tablå årsförtjänsterna för egentliga lantarbe-

tare och djurskötare utan kollektivavtal.

Löneformsgrupp	Årsförtjänst, kr, för			
	egentliga lantarbetare utan kollektivavtal		djurskötare utan kollektivavtal	
	totalt	in natura	totalt	in natura
utan naturaförmåner	6 210	3	7 158	8
fri kost	4 808	1 176		
kost och logi ..	5 515	2 006	5 550	2 000
livsförnödenheter etc.	5 822	640	6 650	805

Naturaförmånernas värde inom löneformsgruppen »livsförnödenheter etc.» skulle behöva höjas med 388 kr för egentliga lantarbetare och 508 kr för djurskötare för att totalförtjänsterna skall bli lika med förtjänsterna för egentliga lantarbetare resp. djurskötare utan naturaförmåner. Vore de »riktiga» årsförtjänsterna för egentliga lantarbetare och djurskötare inom de tre löneformsgrupperna med naturaförmåner lika med årsförtjänsterna för egentliga lantarbetare resp. djurskötare inom de tre löneformsgrupperna utan naturaförmåner, så skulle för löneformsgruppen »livsförnödenheter etc.» de egentliga lantarbetarnas naturaförmåner i statistiken ha undervärderats med 38 % och djurskötarnas med 39 %. Inom löneformsgruppen »kost och logi» blir motsvarande procenttal 26 resp. 45. Naturaförmånerna till egentliga lantarbetare med fri kost skulle ha undervärderats med 54 %. Det har redan nämnts (s. 1), att naturaförmånerna värderats med användande av bestämda värden på fri bostad, fri kost och fritt logi. Dessa värden, som meddelades på anvisningarna för blankettens ifyllande, överensstämmer med kollektivavtalets nyttjanderättsavgifter och avgifter för kost och logi. Även om det kan visas, att detta sätt att värdera

naturaförmåner leder till för låga resultat (i de relativt låga hyrorna och ersättningarna för kost och logi ligger sålunda »dålda» förmåner), så synes det ej troligt, att detta skulle vara hela förklaringen till de stora differenser som visas av de beräknade procenttalen. Slutatsen blir därför, att även den »reella» genomsnittsförtjänsten för en och samma yrkesgrupp är lägre, när naturaförmåner ingår i lönen än när lönen består av enbart kontanter. Skillnaderna torde dock vara mindre än vad de beräknade genomsnittsförtjänsterna visar.

Lön och ålder. Genomsnittliga timförtjänsten för arbetare i olika åldersgrupper redovisas i övre delen av tab. 7. Dessa timförtjänster har beräknats på grundval av uppgifter för det antal arbetare som framgår av tabellens nedre del. Före trettioårsåldern steg timförtjänsterna för *manliga* arbetare med arbetarnas ålder. I åldrarna mellan 30 och 60 år höll de sig ungefär oförändrade för att därefter sjunka. Sambandet mellan ålder och timförtjänst var för de *kvinnliga* arbetarna svagare än för de manliga. — I tab. 8 visas årsförtjänsterna för arbetare i olika åldersgrupper.

Lön och kollektivavtal. Antalet i statistiken redovisade arbetare på gårdar med och på gårdar utan kollektivavtal framgår av tab. B. Skillnaden mellan arbetarnas fördelning på gårdar med och utan kollektivavtal i den ordinarie lönestatistiken för år 1952 och i kontrollundersökningen har behandlats på s. 4. I tab. 2—8 har genomgående skilts på arbetare med och arbetare utan kollektivavtal. Man finner av tab. 2, att såväl timförtjänsten som årsförtjänsten i regel är *högre* när kollektivavtalet tillämpas än när så inte är fallet. För manliga

egentliga lantarbetare utan naturaförmåner var sålunda timförtjänsten 3 % högre på gårdar med kollektivavtal än på gårdar utan kollektivavtal och för samma yrkesgrupp inom löneformsgruppen livsförnödenheter och/eller bostad 12 % högre. De individuella genomsnittsförtjänsterna varierar mindre när kollektivavtal finns än annars (tab. 3—6).

Lönens variationer med gårdarnas storlek, belägenhet m. m. I tab. 9 redovisas för de tre största yrkesgrupperna av manliga lantarbetare (egentliga lantarbetare, djurskötare och traktorskötare) timförtjänsten på olika stora gårdar, i kommuner av olika näringstyp och på gårdar i olika jordbruksområden.

Något samband mellan gårdens storlek och timförtjänstens höjd kan inte utläsas ur tabellen.

Det synes troligt att traktens olika grad av industrialisering påverkat lantarbetarnas förtjänster. Den direkta konkurrensen om arbetskraften skulle sålunda ha verkat höjande på lantarbetarlönerna. Skillnaden mellan timförtjänsterna för arbetare i jordbrukskommuner, arbetare i blandade kommuner och arbetare i industrikommuner tyder härpå.¹

I norra Sverige är enligt tab. 9 timförtjänsterna för manliga arbetare högre än i övriga jordbruksområden. Skillnaderna mellan timförtjänsterna för andra jordbruksområden än norra Sverige torde vara för små för att tillåta några slutsatser om regionala olikheter, vilket naturligtvis inte hindrar att sådana olikheter i verkligheten kan finnas. Det måste

¹ Jordbrukskommuner = kommuner med minst 75 % folkmängd inom huvudgruppen »jordbruk med binäringar», blandade kommuner = kommuner med 50—75 % sådan befolkning, industrikommuner = kommuner med mindre än 50 % sådan befolkning. (Enligt 1945 års folkräkning.)

Tab. K. Indextal över antal arbetare år 1952 (år 1951 = 100) vid 2 439 gårdar med uppgifter för båda åren

m. k. = med kollektivavtal, u. k. = utan kollektivavtal

Gårdarnas åkerareal Jordbruksområde ¹	Antal lejda arb. år 1952	Indextal över antalet lejda arbetare				
		Manl. helårs- arb. ² 18 år el. mer	Övr. manl. arb. 18 år el. mer	Kvinnl. o. minder- åriga helårs- arb. ²	Övr. kvinnl. o. minder- åriga arb.	S:a lejda arb.
Gårdarnas åkerareal:						
högst 19 ha	1 667	90	92	67	59	78
20—49 „	4 279	83	92	100	43	71
50—99 „	3 035	81	96	86	44	76
100 ha o. däröver	3 175	75	98	86	39	79
Jordbruksområden:						
Södra och mellersta Sveriges slättbygder	7 473	78	95	88	52	79
Skånes o. Hallands slättb.	1 602	90	106	..	50	77
Sydsvenska mellanb.	1 112	86	106	..	53	77
Öland o. Gotland	819	88	81	..	78	81
Östgötaslätten	691	78	93	..	42	80
Vänerslätten	1 309	80	95	100	41	82
Mälar- o. Hjälmarb.	1 940	71	92	79	50	80
Södra o. mell. Sveriges skogs- o. dal- bygder	3 645	83	95	92	34	68
Norra Sverige ³	1 038	85	89	87	54	76
Hela riket { gårdar m. k.	6 205	76	97	86	45	77
„ u. k.	5 951	86	92	90	45	73
samtliga gårdar	12 156	80	95	89	45	75

¹ Se not 1, s. 3. — ² Med helårsarbetare avses här arbetare som under året arbetat minst 300 dagar på en och samma gård. — ³ Inkl. fjäll- och moränbygden.

i detta sammanhang åter erinras om att materialet erhållits enligt en otillfredsställande urvalsmetod. Skillnaderna mellan timförtjänsterna för olika jordbruksområden måste därför vara relativt stora, om de skall kunna läggas till grund för några slutsatser.

Förändringar 1951—1952 i antalet arbetare, antalet arbetsdagar och i lönesummornas storlek

Primärmaterialet till statistiken över lantarbetarnas löner har även använts för beräkningar rörande arbetskraftsåtgången per ha åker samt rörande arbetskraftsåtgångens förändringar i tiden. Som mått på arbetskraftsåtgången har använts antalet arbetare, antalet arbets-

dagar och de utbetalda lönesummorna. Med antalet arbetsdagar för en viss grupp arbetare menas det antal arbetsdagar som erhålles, då alla arbetarnas arbetsdagar summeras. Antalet arbetsdagar är således ungefär detsamma som antalet dagsverken.

I tab. 10 redovisas antalet arbetsdagar per 100 ha åker på gårdar i olika storleksklasser och i olika jordbruksområden. Uppgifterna i tabellen avser arbetsdagar av alla slags lantarbetare och arbetsdagar av brukarna och deras familjemedlemmar. I viss utsträckning ingår även arbetsdagar för nyanläggningsarbeten m. m. och för icke ackordsatt skogsarbete, som utförts av lantarbetare. Uppgifterna om brukarnas och deras familjemedlemmars arbetsda-

Tab. L. Indextal över antal arbetsdagar och utbetald lönesumma år 1952 (år 1951 = 100) vid 2 439 gårdar med uppgifter för båda åren

m. k. = med kollektivavtal, u. k. = utan kollektivavtal

Gårdarnas åkerareal Jordbruksområde ¹	Antal lejda arb. år 1952	Indextal över antalet arbetsdagar av					Indextal över löne- summa till lejda arb.		
		lejda manl. arb. 18 år el. mer	lejda kvinnl. o. min- derår. arb.	manl. fam.- medl. 18 år el. mer	kvinnl. o. min- derår. fam.- medl.	s:a arb. o. fam.- medl.	Kon- tant löne- sum- ma	Nat- ura- förm. värde	Total löne- s:a
Gårdarnas åkerareal:									
nögt 19 ha	1 667	92	73	95	94	93	105	131	110
20—49 „	4 279	93	89	97	89	94	113	153	118
50—99 „	3 035	94	79	93	76	91	116	137	117
100 ha o. däröver	3 175	93	83	101	71	93	116	103	116
Jordbruksområden:									
Södra o. mellersta Sveriges slättbygder	7 473	93	82	96	88	92	115	140	116
Skånes o. Hall. slättb.	1 602	95	84	98	78	92	118	162	120
Sydsvenska mellanb.	1 112	95	82	97	96	94	117	151	118
Öland o. Gotland	819	96	91	85	109	92	114	161	118
Östgötaslätten	691	95	86	95	102	95	116	134	117
Vänerslätten	1 309	94	74	97	81	92	118	134	119
Mälar- o. Hjälmarb.	1 940	90	80	98	86	91	112	126	112
Södra o. mell. Sveriges skogs- o. dalbygder	3 645	95	86	98	88	94	115	152	118
Norra Sverige ²	1 038	92	77	94	93	91	108	103	107
Hela riket { gårdar m. k.	6 205	92	82	99	80	92	114	113	114
{ „ u. k.	5 951	97	83	95	90	94	116	148	121
{ samtliga gårdar..	12 156	93	83	96	88	93	115	140	116

¹ Se not 1, s. 3. — ² Inkl. fjäll- och moränbygden.

gar torde i många fall vara resultatet av ganska grova uppskattningar och är sannolikt ofullständigare än uppgifterna om de lejda arbetarnas arbetsdagar. Enligt tabellen var antalet arbetsdagar per 100 ha åker störst i den minsta storleksgruppen och minst i den största storleksgruppen. För södra och mellersta Sveriges slättbygder var antalet i alla storleksgrupper utom i den minsta (10—19 ha åker) betydligt mindre än för södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder och för norra Sverige. — På gårdar med kollektivavtal redovisas inom alla storleksklasser större antal »manliga» arbetsdagar per 100 ha åker än på gårdar utan kollektivavtal. Att förhål-

landet blir omkastat, om ett genomsnittligt antal arbetsdagar per 100 ha åker beräknas dels för samtliga gårdar med kollektivavtal och dels för samtliga gårdar utan kollektivavtal, beror på den olika storleksfördelningen bland de redovisade gårdarna med och utan kollektivavtal. Andelen »lejda» arbetsdagar av hela antalet arbetsdagar steg med gårdarnas åkerareal. Brukarnas och deras familjemedlemmars manuella arbetsinsats betyder ju av naturliga skäl mest på de minsta gårdarna.

De relativa förändringarna mellan åren 1951 och 1952 i antal arbetare, antal arbetsdagar och den till lejda arbetare betalda lönesumman har uträknats

Tab. M. Enligt kedjemetoden beräknade indextal över antal arbetare, antal fullgjorda arbetsdagar och utbetald lönesumma på gårdar, för vilka uppgifter lämnats till lönestatistiken för lant-arbetare åren 1941—1952

År	Indextal (år 1939 = 100) över					
	antal lejda arbetare	antal arbetsdagar av lejda arb., brukare o. fam.-medl. ¹	antal arbetsdagar av lejda arb.	kontant lönesumma till lejda arb.	värdet av lejda arbetares naturaförmåner	total lönesumma till lejda arb.
1941.....	109	99	94	119	120	120
1942.....	117	100	98	138	131	136
1943.....	122	99	90	154	132	147
1944.....	123	98	89	166	128	155
1945.....	119	95	83	183	111	162
1946.....	97	86	75	193	81	162
1947.....	95	81	66	197	73	162
1948.....	100	79	62	221	70	178
1949.....	95	76	60	225	69	181
1950.....	95	75	57	226	66	180
1951.....	96	72	54	252	66	198
1952.....	72	67	49	280	89	227

¹ År 1942 = 100.

för gårdar med uppgifter för båda åren (s. k. identiska gårdar). Beräkningarna avser 2 439 gårdar som år 1952 sysselsatte 12 156 lejda arbetare. Resultaten av dessa beräkningar redovisas i tab. K och tab. L.

Antalet lejda arbetare, varmed avses alla lejda arbetare oavsett om de arbetat hos den rapporterande arbetsgivaren endast någon dag eller hela året, var enligt tab. K 25 % mindre år 1952 än år 1951. Härtill bör dock nämnas, att om man ej medräknar andra kvinnliga arbetare och minderåriga arbetare än helårsarbetare,¹ blir minskningen endast 8 %. Totala antalet arbetsdagar sjönk sedan år 1951 med 7 %. Lönesumman steg däremot med 16 % (tab. L).

Om och i vad mån statistikens resultat rörande förändringarna i antal arbetare, antal arbetsdagar och den utbetalda lönesumman kan väntas vara giltiga för det svenska jordbruket i dess

helhet beror i första hand på den metod som använts för att utvälja de gårdar, från vilka uppgifter infordrats. Såsom tidigare framhållits är statistiken över lantarbetarnas löner i detta avseende inte tillfredsställande. Ett försök att eliminera fel som beror på materialets oriktiga sammansättning av gårdar i olika storleksklasser har gjorts på följande sätt. Först uträknades för varje storleksklass av gårdar (avseende hela riket) indextal över antal arbetare, antal arbetsdagar och utbetald lönesumma år 1952 med år 1951 som bas. Genom att väga de olika storleksklassernas indextal med den sammanlagda åkerarealen inom var och en av storleksklasserna enligt 1944 års jordbruksräkning erhöles därefter för hela riket vägda indextal. Det totala antalet lejda arbetare skulle enligt dessa beräkningar ha minskat med 25 % från år 1951 till år 1952 och hela antalet arbetsdagar (brukarnas och deras familjemedlemmars arbetsdagar inräknade) med 7 %. Beträffande

¹ Arbetare med minst 300 arbetsdagar under året hos den arbetsgivare som lämnat uppgiften.

	Östra Sverige	Småland o. öarna	Södra Sverige	Västra Sverige	Norra Sverige	Hela riket
Antal företag	388	109	246	210	102	1 055
Antal arbetare	1 523	340	1 875	1 011	343	5 092

arbetarantal och antal arbetsdagar blev alltså resultatet detsamma som erhållits utan vägningarna. Däremot blev ökningen av den kontanta lönesumman och av den totala lönesumman något mindre än enligt tab. L — 11 och 15 % i stället för 15 och 16 %.

De vägda indextalen har slutligen använts för att enligt den s. k. kedjemeto-

den beräkna indextal över arbetarantal, antal arbetsdagar och utbetald lönesumma med år 1939 som basår. Dessa indextal återges i tab. M. Enligt dessa indextal har sedan år 1939 antalet arbetsdagar av lejda arbetare sjunkit till hälften, medan den totala lönesumman mer än fördubblats.

II. Trädgårdsarbetare

**Primärmaterialiets omfattning och be-
arbetning.** Rörande trädgårdsarbetarnas löner har socialstyrelsen för år 1952 liksom för åren 1938—1951 införskaffat uppgifter från ett antal trädgårdsodlare. I mitten av januari 1953 utsändes blanketter till 2 284 trädgårdsodlare av vilka sedermera 1 055 eller 46 % återsänt användbara uppgifter. Då det ej är känt i vad mån löneförhållandena för arbetare hos trädgårdsodlare som lämnat uppgifter till statistiken skiljer sig från löneförhållandena för arbetare hos trädgårdsodlare som inte lämnat sådana uppgifter, bör statistikens resultat användas med stor försiktighet. Materialets storlek och fördelning på olika

landsdelar¹ framgår av ovanstående tablå.

De i undersökningen redovisade arbetarna utgör 43 % av antalet arbetare (utom medhjälpande familjemedlemmar) inom trädgårdsskötsel enligt 1950 års folkräkning.² De redovisade trädgårdsföretagens och arbetarnas fördelning på trädgårdsföretag av olika storlekar framgår av nedanstående tablå.

På den blankett som användes vid 1952 års undersökning efterfrågades för varje arbetare ålder, yrke, antal arbetstimmar, antal arbetsdagar, kontant lön och naturaförmånernas värde. Arbetstiden och den kontanta lönen skulle fördelas på tidlönsarbete och ackordsarbe-

		Företag med nedanstående antal arbetare				
		1--5	6—10	11—50	51 o. fler	Summa
Antal företag	{ m. k.	180	83	64	5	332
	{ u. k.	658	46	19	—	723
	{ s:a	838	129	83	5	1 055
Antal arbetare	{ m. k.	669	829	1 340	460	3 298
	{ u. k.	1 098	373	323	—	1 794
	{ s:a	1 767	1 202	1 663	460	5 092

¹ Östra Sverige = Stockholms, Uppsala, Södermanlands, Östergötlands och Västmanlands län; Småland och öarna = Jönköpings, Kronobergs, Kalmar och Gotlands län; Södra Sverige = Blekinge, Kristianstads och Malmöhus län; Västra Sverige = Hallands, Göteborgs och Bohus, Älvs-

borgs, Skaraborgs, Värmlands och Örebro län; Norra Sverige = Kopparbergs, Gävleborgs, Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län.

² Folkräkningen den 31 december 1950, Del II Urvalsundersökningar, tab. 9.

te. Naturaförmånerna skulle värderas med användande av värdena i den på orten gällande skattetabellen. Vidare begärdes bl. a. uppgifter om företagets specialitet, trädgårdens areal m. m. Blankettens utseende framgår av bilaga 3.

Sedan blanketterna granskats och uppgifterna i erforderlig utsträckning kodifierats, stansades liksom för lantarbetarna ett hålkort för varje arbetare och ett hålkort för varje företag. Bearbetningen av uppgifterna skedde sedan maskinellt.

En preliminär redogörelse för statistikens viktigaste resultat har tryckts i häfte 10 av Sociala Meddelanden, ärg. 1953.

Genomsnittsförtjänster har i statistiken beräknats för yrkesgrupperna förmän, yrkesarbetare, grovarbetare, elever och lärlingar, specialarbetare och övriga arbetare. Till gruppen förmän har räknats de som av arbetsgivaren benämnts »förmän» eller »trädgårdsmästare». Med yrkesarbetare avses arbetare som arbetsgivaren betecknat som »trädgårdsarbetare» och som under redovisningsåret fyllt minst 21 år. »Trädgårdsarbetare» som inte fyllt 21 år har räknats till gruppen elever och lärlingar.

Som mått på trädgårdsarbetarnas löner har liksom ifråga om lantarbetarlönerna använts:

- 1) den genomsnittliga timförtjänsten,
- 2) de individuella genomsnittliga timförtjänsternas median,
- 3) den genomsnittliga årsförtjänsten,
- 4) årsförtjänsternas median.

Den *genomsnittliga timförtjänsten* för trädgårdsarbetarna har beräknats som kvoten mellan den *totala lönesumman* och det *totala* antalet arbetstimmar. I lönesumman inräknas sålunda, vilket inte var fallet då timförtjänsten beräkna-

des för lantarbetarna, även ackordslön och i timsumman ackordsarbetstimmar. Om på detta sätt en genomsnittlig timförtjänst beräknas för varje arbetare, är *mediantimförtjänsten* den av dessa timförtjänster, som halva antalet arbetare ej når upp till och halva antalet arbetare överskrider. Den *genomsnittliga årsförtjänsten* beräknas på samma sätt som för lantarbetarna, dvs. summan av arbetarnas förtjänster under året divideras med antalet arbetare. Härvid användes endast uppgifter för arbetare med minst 250 arbetsdagar hos den arbetsgivare som lämnat uppgifterna. *Årsförtjänsternas median* är den årsförtjänst som halva antalet arbetare med minst 250 arbetsdagar ej når upp till och halva antalet arbetare överskrider. Genomsnittliga tim- och årsförtjänster för olika grupper av trädgårdsarbetare redovisas i tab. 12, mediantimförtjänster i tab. 13 och medianårsförtjänster i tab. 14.

I tab. 13 redovisas för vissa yrkesgrupper den relativa fördelningen av antalet individuella genomsnittliga timförtjänster (antalet arbetare) på olika storleksklasser och dessa timförtjänsters nedre och övre kvartil. För årsförtjänsterna återfinns motsvarande fördelningar och kvartiler i tab. 14. De i tabellerna angivna kvartilförtjänsterna definieras på samma sätt som lantarbetarnas kvartilförtjänster (se s. 6). Det bör dock observeras, att de för trädgårdsarbetarna och de för lantarbetarna beräknade kvartilförtjänsterna ej avser individuella genomsnittsförtjänster av alldeles samma slag (se ovan).

Löneutvecklingen åren 1946—1952. I Svenska trädgårdsarbetsgivareföreningens och Svenska lantarbetareförbundets kollektivavtal (»Riksavtal för trädgårdsodlingen») indelas de manliga arbetar-

Tab. N. Manliga egentliga trädgårdsarbetsares timlöner vid arbete på ordinarie arbetstid enligt kollektivavtalen för åren 1950, 1951 och 1952

Grupp A = Stockholmstrakten, Göteborgstrakten, Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län. Grupp B = övriga städer. Grupp C = landet i övrigt

Lönegrupp	Timlön, kr, för								
	grupp A år			grupp B år			grupp C år		
	1950	1951	1952	1950	1951	1952	1950	1951	1952
a) Under 1:a anställn.-året	1,17	1,31	1,61	1,11	1,26	1,56	1,07	1,22	1,52
b) » 2:a »	1,37	1,53	1,88	1,30	1,46	1,81	1,25	1,42	1,77
c) » 3:e »	1,56	1,74	2,14	1,48	1,66	2,06	1,42	1,61	2,01
d) » 4:e »	1,76	1,94	2,38	1,67	1,86	2,30	1,60	1,80	2,24
e) » 5:e »	—	2,18	2,68	—	2,06	2,56	—	2,02	2,52
f) Vid fyllda 22 år och minst 5 års praktik	1,95	2,28	2,80	1,85	2,18	2,70	1,78	2,11	2,63
g) » 26 » » 9 » »	—	2,36	—	—	2,26	—	—	2,19	—
h) » 25 » » 8 » »	—	—	2,88	—	—	2,78	—	—	2,71

na i två huvudgrupper nämligen »egentliga trädgårdsarbetare» och »övriga arbetare, ävensom hästkörare, anställda såsom sådana». Inom den förstnämnda gruppen finns 7 olika lönegrupper. För att få lön enligt den »högsta» av dessa lönegrupper fordras att ha fyllt 25 år och att ha arbetat minst 8 år inom yrket. Hela landet indelas i tre ortsgrupper. För varje lönegrupp är lönesatsen olika i de tre ortsgrupperna. Timlönesatserna i de olika lönegrupperna för åren 1950, 1951 och 1952 framgår av tab. N.

Löneutvecklingen åren 1948—1952 för trädgårdsarbetare enligt socialstyrelsens statistik kan studeras i tab. O. Tabellens timförtjänster har uträknats såsom vägda medeltal av genomsnittsförtjänsterna för olika åldersgrupper. Som vikter har använts antalet inom varje åldersgrupp år 1952 redovisade arbetstimmar. Timförtjänsterna i tab. O har sålunda »standardräknats» att avse samma åldersfördelning bland arbetarna som år 1952. Av tabellen framgår, att trädgårdsarbetarnas timförtjänster stigit med omkring 50 % från år 1948 till år 1952. Ökningen pågick hela perioden

men var betydligt starkare 1950—1952 än 1948—1950. Eftersom socialstyrelsens levnadskostnadsindex (inkl. skatter och sociala förmåner) steg med 35 % från år 1948 till år 1952, kan trädgårdsarbetarnas reallöneökning under samma tid uppskattas till omkring 8 %.

Arbetstiden år 1952. Enligt lantarbetstidslagen får arbetstiden för arbetare vid självständigt trädgårdsföretag, som sysselsätter minst en arbetare, uppgå till högst 10 timmar per dygn och 48 timmar per vecka. Om veckoarbetstiden inskränkes till 45 timmar under tiden november—februari, får den utökas till 50 timmar under tiden mars—oktober. Lönestatistikens uppgifter om trädgårdsarbetarnas arbetstid är, liksom uppgifterna om lantarbetarnas arbetstid, otillräckliga för en verklig arbetstidsstatistik. Eftersom trädgårdsarbetet är mycket säsongbetonat, är många av trädgårdsföretagens arbetare anställda endast en kort tid. Den genomsnittliga årsarbetstiden för olika grupper av trädgårdsarbetare i tab. 11 blir därför i hög grad en följd av arbetarnas anställningstid. En och samma arbetare kan vidare ha varit an-

Tab. O. Genomsnittliga timförtjänster åren 1948—1952 för trädgårdsarbetare (exkl. anläggningsarbetare) i åldern 18—64 år samt indextal (år 1948 = 100) utvisande förändringarna i dessa timförtjänster

m. k. = med kollektivavtal, u. k. = utan kollektivavtal

År	Manliga arbetare										Kvinnliga arbetare	
	Samtliga ¹		därav								Samtliga	
			yrkesarb. m. k.		yrkesarb. u. k.		grovarb. m. k.		grovarb. u. k.			
	Kr	Index	Kr	Index	Kr	Index	Kr	Index	Kr	Index	Kr	Index
1948.....	1,96	100	2,01	100	1,72	100	1,82	100	1,56	100	1,45	100
1949.....	2,04	104	2,04	101	1,86	108	1,90	104	1,71	110	1,52	105
1950.....	2,07	106	2,05	102	1,94	113	1,87	103	1,78	114	1,56	108
1951.....	2,40	122	2,43	121	2,15	125	2,25	124	1,94	124	1,78	123
1952.....	2,86	146	2,91	145	2,62	152	2,73	150	2,35	153	2,16	149

¹ Här ingår även grupperna förmän, elever och lärlingar, specialarbetare, övriga arbetare.

ställd vid mer än ett trädgårdsföretag under året och i så fall ev. redovisats mer än en gång i socialstyrelsens statistik. I vad mån den genomsnittliga årsarbetstiden för en viss grupp arbetare i tabellen avviker från den totala genomsnittliga årsarbetstiden inom trädgårdsbranschen för de i gruppen ingående arbetarna är ej möjligt att avgöra.

Förekomsten av övertidsarbete belyses i de fyra sista kolumnerna av tab. 11. Endast betalt övertidsarbete redovisas. Övertidsarbetet skall enligt kollektivavtalet alltid betalas och torde därför ha redovisats fullständigare vid företag med kollektivavtal än vid andra företag. Detta är troligen anledningen till att övertidsarbete rapporteras för betydligt flera av arbetarna med kollektivavtal än av arbetarna utan kollektivavtal.

Lönerna år 1952. Risken för att de beräknade genomsnittsförtjänsterna till följd av det stora bortfallet av uppgiftslämnare kan ha blivit starkt avvikande från de »rätta» genomsnittsförtjänsterna

(dvs. de som skulle ha erhållits om man haft uppgifter för alla arbetare) torde vara störst för sådana huvudgrupper som »manliga arbetare» och »kvinnliga arbetare». Då uppgifter till statistiken år från år lämnas av i stort sett samma arbetsgivare, betyder bortfallet sannolikt mindre, när man önskar följa lönnens förändringar i tiden än när man vill ha ett mått på trädgårdsarbetarnas löner, lämpligt att jämföra med genomsnittsförtjänsten för arbetare inom andra näringsgrenar.¹ Som allmän regel kan sägas, att genomsnittsförtjänsterna för de olika yrkesgrupperna av trädgårdsarbetare med uppdelning på arbetare med och arbetare utan kollektivavtal är tillförlitligare än genomsnittsförtjänsterna för mindre homogena grupper, t. ex. samtliga manliga (kvinnliga) arbetare.

Av de i tab. 12 redovisade yrkesgrupperna bland trädgårdsarbetarna är »yrkesarbetare» och »grovarbetare» de viktigaste. Inom den förstnämnda gruppen

¹ Angående trädgårdsarbetarnas löner i jämförelse med lönerna för andra arbetargrupper hänvisas till s. 14.

Tab. P. Naturaförmånernas förekomst och värde år 1952 för trädgårdsarbetare i åldern 18—64 år (exkl. anläggningsarbetare)

m. k. = med kollektivavtal, u. k. = utan kollektivavtal

Kön Yrke		Totala antalet redovisade arbetare	Därav, i %, med natura- förmåner	Arbetare utan naturaförma- ner: Total genomsnittlig årsförtjänst ¹ , kr	Arbetare med natura- förmåner	
					Total genom- snittlig års- förtjänst ¹ , kr	Därav, i %, nat.-förmå- nernas värde
Manliga arbetare ..	{ m. k.	1 713	7,4	7 095	7 890	9,9
	{ u. k.	866	18,8	6 438	5 418	17,8
	{ s:a	2 579	11,2	6 919	6 689	13,0
förmän	{ m. k.	187	36,9	8 786	8 355	9,7
	{ u. k.	102	27,5	8 136	6 984	10,4
yrkesarbetare	{ m. k.	977	3,5	6 890	..	..
	{ u. k.	490	17,3	6 155	4 885	20,1
grovarbetare	{ m. k.	279	1,8	6 406	..	..
	{ u. k.	144	6,9	..	..	..
elever, lärlingar ...	{ m. k.	153	5,2	5 319	..	..
	{ u. k.	99	34,3	4 773	..	..
specialarbetare	{ m. k.	90	11,1	7 639	..	..
	{ u. k.	14	7,1	..	..	..
övriga arbetare....	{ m. k.	27	—	..	—	—
	{ u. k.	17	29,4	..	..	..
Kvinnliga arbetare..	{ m. k.	614	0,2	5 000	..	..
	{ u. k.	373	6,7	..	..	..
	{ s:a	987	2,6	4 937	..	..

¹ Genomsnittsförtjänster har beräknats endast för grupper med minst 25 redovisade arbetare.

återfinnes de yrkeskunniga arbetarna, dvs. trädgårdsarbetare i egentlig bemärkelse (kollektivavtalets »egentliga trädgårdsarbetare»). Yrkesarbetarnas genomsnittliga timförtjänst (inkl. värdet av naturaförmåner, semesterlön m. m.) utgjorde år 1952 enligt tab. 12 2,91 kr vid företag med kollektivavtal och 2,62 kr vid företag utan kollektivavtal mot år 1951 2,42 resp. 2,16 kr. Från år 1951 till år 1952 kan alltså konstateras en ökning med 20 resp. 21 %. Grovarbetare med kollektivavtal förtjänade år 1952 2,73 kr och grovarbetare utan kollektivavtal 2,38 kr, vilket innebär att timförtjänsterna stigit med 22 resp. 27 % sedan år 1951. De individuella genomsnittstimförtjänsternas spridning för olika yrkesgrupper kan studeras i tab. 13. De genomsnittliga årsförtjänsterna för

olika yrkesgrupper återfinnes i tab. 12 och årsförtjänsternas spridning i tab. 14.

I de allra flesta fall har trädgårdsarbetarna enbart kontant lön. Tidigare hände det ofta, att naturaförmåner, t. ex. kost och logi, fri bostad, fria trädgårdsprodukter, ingick i lönen, men under senare år har detta blivit allt mindre vanligt. Enligt socialstyrelsens lönestatistik ingick sålunda år 1939 naturaförmåner i lönen för 31 % av de manliga trädgårdsarbetarna (oavsett ålder) men åren 1943, 1947, 1951 och 1952 hade procenttalet sjunkit till resp. 24, 16, 12 och 11. Detaljuppgifter angående naturaförmånernas förekomst och värde lämnas i tab. P. Av manliga arbetare (i åldern 18—64 år) vid företag med kollektivavtal hade enligt tabellen 7 % naturaförmåner men vid företag utan kol-

Tab. Q. Genomsnittliga timförtjänster¹, kr, år 1952 för yrkesarbetare (exkl. anläggningsarbetare) i åldern 22 år och däröver med olika lång praktik, vid olika stora företag inom olika dyrortsgrupper

	Yrkesarb. med 0—5 års praktik anställda vid företag med			Yrkesarb. med minst 5 års praktik anställda vid företag med		
	1—5 arb.	6—10 arb.	11—50 arb.	1—5 arb.	6—10 arb.	11—50 arb.
Dyrortsgrupp 1..	2,33	2,56	2,95	2,68	2,94	2,99
" 2..	2,69	2,86	2,82	2,78	3,09	3,02
" 3..	2,52	2,81	3,01	2,94	..	2,92
" 4..	..	2,81	..	..	..	..
" 5..	2,57	2,74	2,89	2,77	3,03	3,00
Hela riket						

¹ Se not 1, s. 25.

lektivavtal 19 %. För gruppen förmän förekom naturaförmåner oftare än för andra yrkesgrupper.

De manliga trädgårdsarbetarnas timförtjänst steg i allmänhet med åldern upp till åldersklassen 40—50 år för att därefter sjunka (tab. 15). De kvinnliga arbetarna nådde däremot sin högsta timförtjänst redan i 20-årsåldern, varefter timförtjänsten i stort sett förblev oförändrad till 50-årsåldern.

I tab. 16 har beräknats dels genomsnittliga timförtjänster för arbetare vid trädgårdsföretag i olika dyrortsgrupper och dels timförtjänster vid företag med olika antal arbetare. De förstnämnda timförtjänsterna tyder på ett visst samband mellan lönens höjd och ortens »dyrhet». Det bör i detta sammanhang erinras om att kollektivavtalet har olika lönesatser för tre skilda ortsgrupper (se s. 23). Enligt tab. 16 tenderar timförtjänsten att stiga med företagets storlek, som här mäts av antalet anställda arbetare. Tab. Q visar, att för yrkesarbetare återfinns denna tendens till högre timförtjänst vid större företag även inom varje dyrortsgrupp.

Vid trädgårdsföretag, där kollektivavtalet gällde, var genomsnittsförtjänster-

na för olika yrkesgrupper nästan undantagslöst högre än vid företag där det inte gällde. Tab. 13 och 14 ger vid handen, att lönespridningen i allmänhet är mindre i förra fallet än i det senare.

Förändringar 1951—1952 i antalet arbetare, antalet arbetsdagar och i lönesummornas storlek. Lönestatistikens primärmaterial för de trädgårdsföretag som lämnat uppgifter om arbetarnas löner och arbetstid både år 1951 och 1952 har använts för beräkning av indextal, utvisande förändringarna från år 1951 till år 1952 i antal arbetare, i antal arbetsdagar och i den utbetalda lönesummans storlek. Resultatet av dessa beräkningar redovisas i tab. R. Enligt denna tabell hade antalet lejda arbetare minskat med 7 % från år 1951 till år 1952 och antalet arbetsdagar med 4 % medan däremot den till de lejda arbetarna utbetalda lönesumman stigit med 13 %. Indextal över arbetarantal, antal arbetsdagar och utbetald lönesumma för åren 1940—1952 återges i tab. S. Indextalen har, med användande av indextalen i tab. R och samma slags indextal för tidigare år, beräknats enligt den s. k. kedjemetoden. Basåret är 1940 utom för

Tab. R. Indextal över antal arbetare, antal arbetsdagar och utbetald lönesumma år 1952 (år 1951 = 100) vid 713 trädgårdsföretag med uppgifter för båda åren

Landsdel ¹	Antal lejda arb. år 1952	Indextal över antalet lejda arbetare				Indextal över antalet arbets- dagar av					Index- tal över total löne- summa till lejda arb.
		S:a lejda arb. oav- sett ålder	Manl. helårs- arb. ² 18 år o. där- över	Övr. manl. arb. 18 år o. där- över	Samtl. kvinnl. arb. 18 år o. där- över	s:a arb. o. fam.- medl. oavs. ålder	manl. arb. 18 år o. där- över	kvinnl. arb. 18 år o. där- över	manl. fam.- medl. 18 år o. där- över	kvinnl. fam.- medl. 18 år o. där- över	
Östra Sverige....	1 154	99	71	103	107	96	93	96	103	106	111
Småland o. öarna	274	100	104	105	95	104	103	105	111	106	119
Södra Sverige ..	1 243	91	109	85	84	94	95	81	93	102	112
Västra Sverige ..	824	87	70	97	88	96	94	93	102	102	115
Norra Sverige ..	227	88	95	66	117	94	81	110	107	83	106
Hela riket	3 722	93	86	94	92	96	94	91	103	102	113

¹ Se not 1, s. 21.

² Arbetare, som under året arbetat minst 300 dagar hos den rapporterade arbetsgivaren.

Tab. S. Enligt kedjemetoden beräknade indextal för åren 1940—1952 över antal arbetare, antal arbetsdagar och utbetald lönesumma vid trädgårdsföretag, som lämnat uppgifter till lönestatistiken

År	Indextal (år 1940 = 100) över			Total lönesumma till lejda arb.
	antal lejda arbetare	antal arbetsdagar av lejda arb., företagarna själva o. fam.-medl. ¹	antal arbetsdagar av lejda arb.	
1940	100	—	100	100
1941	118	100	105	115
1942	123	102	103	129
1943	129	108	112	148
1944	126	108	113	160
1945	145	113	123	189
1946	103	106	113	198
1947	94	100	104	208
1948	97	101	108	243
1949	93	101	107	255
1950	90	100	107	252
1951	87	96	102	282
1952	81	92	95	319

¹ År 1941 = 100.

indexserien över det totala antalet arbetsdagar, vilkens basår är 1941. Index-
talen visar, att vid företag som lämnat
uppgifter till socialstyrelsens lönestati-
stik för trädgårdsarbetare steg antalet

lejda arbetare och antalet arbetsdagar
åren 1940—1945. Efter år 1945 kan en
viss minskning iakttagas. Den totala lö-
nesumman till lejda arbetare har oav-
brutet stigit sedan år 1940.

III. Skogsarbetare

Sedan vintern 1917/1918 har socialstyrelsen från jägmästarna i reviren (f. n. 105) årligen inhämtat uppgifter om de normala dagsförtjänsterna vid skogsarbete för huggare och körare (häst och karl). Före år 1943 begärdes sådana uppgifter både i februari och i augusti men fr. o. m. år 1943 endast i augusti efter drivningarnas slutlikvidering. Uppgifterna, som närmast avser förtjänsterna i kronoparkerna, är jägmästarnas uppskattningar av de normala dagsförtjänsterna för huggare och körare. Det bör sålunda framhållas, att socialstyrelsens statistik över skogsarbetarnas löner inte är en statistik över observerade förtjänster utan över revirjägmästarnas uppskattningar av skogsarbetarnas förtjänster.

För olika län, för norra Sverige (Värmland, Dalarna och Norrland) och för hela riket har i tab. U uträknats ovägda genomsnitt av dessa uppskattade normala dagsförtjänster. Någon vägning

har inte gjorts, eftersom socialstyrelsen varken har uppgift om antalet sysselsatta arbetare eller om antalet dagsverken i de olika reviren. Skogsarbetarnas individuella förtjänster varierar sannolikt starkt med väderleks- och terrängförhållandena, med arbetarnas yrkesvana m. m. De beräknade genomsnittsförtjänsterna är därför mycket osäkra mått på skogsarbetarnas absoluta lönenivå. Något tillförlitligare torde de vara som mått på lönenivåns förändringar år från år.

De på ovannämnt sätt beräknade genomsnittliga dagsförtjänsterna för huggare och körare alltsedan vintern 1939/40 återges i tab. T. Att tabellens genomsnittliga dagsförtjänster angivits i kr med överskjutande öretal motiveras ej av uppgifternas noggrannhet utan av en önskan att undvika ej nödvändiga ändringar i en serie som publicerats alltsedan vintern 1918/19. Huggarnas dagsförtjänst var enligt tabellen 5 % lägre

Tab. T. Skogsarbetarnas dagsförtjänster vintersäsongerna 1939/40—1952/53

Vintern	Huggare			Körare		
	Kr per dag	Indextal		Kr per dag	Indextal	
		1939/40 = 100	Föreg. år = 100		1939/40 = 100	Föreg. år = 100
1939/40	7,73	100	112	14,46	100	112
1940/41	8,97	116	116	17,42	120	120
1941/42	10,62	137	118	20,93	145	120
1942/43	12,52	162	118	24,15	167	115
1943/44	12,62	163	101	24,63	170	102
1944/45	12,50	162	99	23,82	165	97
1945/46	13,77	178	110	26,63	184	112
1946/47	15,89	206	115	30,94	214	116
1947/48	17,42	225	110	31,82	220	108
1948/49	18,74	242	108	33,89	234	107
1949/50	17,76	230	95	32,46	224	96
1950/51	22,38	290	126	39,01	270	120
1951/52	31,62	409	141	53,15	368	136
1952/53	30,15	390	95	50,18	347	94

Tab. U. Skogsarbetarnas dagsförtjänster i olika län vintersäsongerna 1951/52 och 1952/53

Län	Kr per dag				Län	Kr per dag			
	Huggare		Körare			Huggare		Körare	
	Vin- tern 1951 /52	Vin- tern 1952 /53	Vin- tern 1951 /52	Vin- tern 1952 /53		Vin- tern 1951 /52	Vin- tern 1952 /53	Vin- tern 1951 /52	Vin- tern 1952 /53
Stockholms	24	24	38	38	Skaraborgs.....	26	25	38	39
Uppsala	24	24	38	38	Värmlands.....	28	27	41	38
Södermanlands.....	27	25	37	35	Örebro	28	29	39	40
Östergötlands	24	26	36	38	Västmanlands	26	27	38	42
Jönköpings.....	27	27	39	39	Kopparbergs	40	32	70	52
Kronobergs	25	26	39	42	Gävleborgs.....	34	31	63	53
Kalmar	25	24	38	38	Västernorrlands ..	37	32	64	57
Gotlands.....	22	23	36	32	Jämtlands	45	33	66	54
Blekinge	25	25	38	38	Västerbottens	37	35	67	64
Kristianstads.....	25	26	38	42	Norrbottens	34	35	66	63
Malmöhus	25	25	40	40	Hela riket	32	30	58	50
Hallands	24	26	40	41	Därav:				
Göteborgs o. Bohus..	26	26	41	41	Norra Sverige ¹ ..	37	34	66	59
Älvsborgs	26	26	39	40					

¹ Värmland, Dalarna och Norrland.

och körarnas 6 % lägre vintern 1952/53 än vintern 1951/52. — Förändringarna i skogsarbetarnas förtjänster från vin-

tern 1951/52 till vintern 1952/53 kan i tab. U studeras länsvis.

IV. Arbetare inom industri

Primärmaterialets omfattning och beskaffenhet

Adressregistret. Socialstyrelsen har sedan 1918 företagit årliga undersökningar rörande förtjänstläget för arbetarpersonal inom industri och angränsande verksamhetsområden. Primärmaterialet till dessa undersökningar utgöres av uppgifter som styrelsen erhåller från arbetsgivare, vilka ur sin lönebokföring hämtar de begärda uppgifterna. Uppgifterna lämnas per post på blanketter som socialstyrelsen varje år utsänder till företagen.

De företag från vilka uppgifter begäres ingår i ett inom socialstyrelsen förefintligt adressregister. Detta register har

utarbetats samt kompletterats och aktualiserats med hjälp av bl. a. uppgifter från företagsräkningar, från kommerskollegii industristatistik, från länsarbetsnämnderna samt från industrikalendrar och arbetsgivarförteckningar.

Adressregistret har trots kompletteringarna icke kunnat hållas aktuellt och omfattar långt ifrån alla industriföretag inom riket.

Enligt en beräkning som företagits inom styrelsen ingår i adressregistret ca 9 000 företag med ca 560 000 arbetare inom industrin. Kommerskollegium redovisade 1950 i sin industristatistik ca 650 000 arbetare, vilket innebär, att antalet industriarbetare i de företag so-

Tab. V. Antal redovisade företag och antal arbetare inom olika industrigrupper år 1952

Industrigrupp	Antal företag	Antal män			Antal kvinnor		
		Vuxna	Minder-åriga	Tillhopa	Vuxna	Minder-åriga	Tillhopa
Gruvindustri	123	12 107	588	12 695	121	5	126
Metall- och verkstadsindustri	2 534	186 046	12 730	198 776	13 564	915	14 479
Jord- och stenindustri	706	26 694	1 029	27 723	2 259	285	2 544
Träindustri	1 449	37 872	2 207	40 079	1 057	110	1 167
Massa- och pappersindustri	143	36 345	1 285	37 630	1 883	128	2 011
Pappersvaru- och grafisk industri	622	16 503	1 614	18 117	4 965	612	5 577
Livsmedelsindustri	886	24 246	840	25 086	9 212	483	9 695
Dryckesvaru- och tobaksindustri .	186	3 814	153	3 967	1 960	114	2 074
Textil- och beklädnadsindustri ..	1 047	27 917	1 966	29 883	42 635	4 117	46 752
Läder-, hår- o. gummivaruindustri	426	12 689	653	13 342	6 291	593	6 884
Kemisk-teknisk industri.....	343	14 731	505	15 236	3 741	173	3 914
Samtliga industrigrupper	8 465	398 964	23 570	422 534	87 688	7 535	95 223
Privata el-verk	44	3 029	78	4 107	—	—	—

cialstyrelsen har i sitt register skulle utgöra omkring 85 % av antalet arbetare som redovisas i industristatistiken. I kommerskollegii statistik ingår även vissa statliga företag, vilka redovisas under kap. VI. Inräknas dessa företag i socialstyrelsens statistik för industrin blir detta procenttal något högre.

Som jämförelse kan nämnas, att Svenska arbetsgivareföreningen i sin medlemsförteckning 1952 redovisade ca 6 000 företag med ca 510 000 arbetare inom den egentliga industrin.

Enligt 1950 års folkräkning (den partiella delen) utgjorde antalet förvärvsarbete inom gruvbrytning samt industri och hantverk den 31 december 1950 tillhopa ca 730 000.

Materialets omfattning. Det föreligger icke någon skyldighet för de tillskrivna industriföretagen att till socialstyrelsen lämna de begärda uppgifterna. Trots upprepade påminnelser uppstår det varje år ett »bortfall» av företag som av olika anledningar ej lämnar de begärda uppgifterna. Vid den senaste undersökningen (avseende år 1952) var detta

»bortfall» omkring 20 % av de tillskrivna företagen inom industrin. Undersökningar av »bortfallet» har visat, att det framför allt är mindre företag som ej svarar, medan de större företagen nästan undantagslöst svarar. Detta innebär, att bortfallsprocenten om den räknas på arbetarantalet eller på antalet utgjorda arbetstimmar i stället för på antalet företag blir avsevärt lägre än 20 %.

Tab. V belyser materialets omfattning inom olika industrigrupper. Tillhopa redovisas 521 864 arbetare, vilket utgör ca 93 % av arbetarantalet i samtliga de företag som ingår i socialstyrelsens adressregister. Att gruppen »privata el-verk» här — liksom i övriga tabeller — ej inräknats i summan för samtliga industrigrupper beror på att gruppen tidigare ej ingått i redovisningen för den egentliga industrin. De få el-verk som tidigare ingick i lönestatistiken återfanns huvudsakligen under grupperna »elektriska installationsarbeten» samt »kommunala verk o. byggnadsarbeten m. m.».

Tab. 17 redovisar den vuxna arbetarpersonalens fördelning på olika industrigrupper samt på dyrtorsgrupper.

Tab. X. Antal redovisade arbetstimmar 1951 i industristatistiken och i lönestatistiken

Industrigrupp	Antal arbetstimmar 1951 (i 000-tal)		Lönestat. i % av industri- stat.
	i industristat.	i lönestat.	
Gruvindustri	23 936	24 974	104,3
Metall- och verkstadsindustri	603 204	460 901	76,4
Jord- och stenindustri	76 949	65 092	84,6
Träindustri	134 006	97 448	72,7
Massa- och pappersindustri	86 768	80 836	93,2
Pappersvaru- och grafisk industri	69 208	52 408	75,7
Livsmedelsindustri	94 028	77 552	82,5
Dryckesvaru- och tobaksindustri	19 911	13 825	69,4
Textil- och beklädnadsindustri	204 323	176 975	86,6
Läder-, hår- och gummivaruindustri	58 424	48 492	83,0
Kemisk-teknisk industri	50 277	44 075	87,7
Samtliga industrigrupper	1 421 034	1 142 578	80,4

Tabellen visar bl. a., vilken dominerande plats metall- och verkstadsindustrin intar. Denna industrigrupp svarade för icke mindre än 41 % av hela antalet vuxna arbetare inom industrin. Näst efter denna industrigrupp kommer i storleksordning textilindustrin som svarade för ca 15 % av arbetarantalet inom industrin.

Antalet kvinnor utgjorde enligt denna tabell 18 % av totala antalet vuxna arbetare inom industrin. Det är företrädesvis inom textil- och beklädnadsindustrin, som arbetskraften i större utsträckning utgöres av kvinnor. Inom denna industrigrupp uppgick antalet kvinnor till ca 60 %. Ett förhållandevis stort antal kvinnor redovisas även inom läder-, hår- och gummivaruindustri (33 %), inom livsmedelsindustri (28 %) samt inom dryckesvaru- och tobaksindustri (34 %). Nedanstående tablå upp- tar de industrigrupper som redovisar den största procentuella andelen kvinnor.

Industrigrupp	Kvinnor i % av samtliga arbetare
Hatt- och mössfabriker	80
Sömnadsindustri	79
Trikåfabriker	71

Industrigrupp	Kvinnor i % av samtliga arbetare
Tobaksindustri	71
Choklad- och konfektindustri	64
Fruktkonserverindustri	57
Fiskkonserverfabriker m. m.	56
Päls- och skinnvarufabriker	51
Ylleindustri	47
Linne- och juteindustri	45
Bomullsindustri	44

De redovisade arbetarnas relativa fördelning på dyrortsgrupper visas i följande tablå.

	Män	Kvinnor
Dyrortsgrupp 1	4	3
2	26	20
3	41	49
4	16	12
5	13	16
Summa 100	100	

Tab. X belyser lönestatistikens omfattning jämfört med industristatistiken mätt i antal utgjorda arbetstimmar. Tabellen visar, att lönestatistiken omfattade ca 80 % av industristatistikens material för motsvarande grupper. Minst omfattande är materialet för dryckesvaru- och tobaksindustri (69 %) samt träindustri (72 %). Det höga procenttalet för gruvindustrin torde kunna förklaras med att företag som kombinerar gruvindustri och någon form av metallindustri ofta

till socialstyrelsen har redovisat hela företaget som gruvindustri.

Uppgiftsblanketten. Efter tabellerna återges den blankett — bilaga 4 — som socialstyrelsen använde vid undersökningen för år 1952. Uppgifter från företag inom massaindustrin, anslutna till Pappersmassedeförbundet, insamlades och överlämnades genom detta förbund. Den därvid använda blanketten överensstämde i stort sett med socialstyrelsens blankett. Uppgifter för vissa företag anslutna till Sveriges textilindustriförbund insamlades genom detta förbund och överlämnades till socialstyrelsen.

På blanketten begärdes för varje företag (arbetsställe) uppgifter för vuxna män, vuxna kvinnor samt minderåriga män resp. kvinnor om följande förhållanden: a) medelantal arbetare under året b) antal utgjorda arbetstimmar fördelade på tidlön och ackord samt därav antal på övertid c) utbetalda lönesummor för tidlönsarbete resp. ackordsarbete, övertidstillägg, skifttillägg, semesterlön och semesterersättning samt sjuklön och övriga förmåner. På blanketten fanns anvisningar för ifyllandet av de olika uppgifterna.

Materialiets beskaffenhet. Socialstyrelsen begär — som framgår av blanketten — endast summariska uppgifter om arbetstid och lönesummor för samtlig arbetarpersonal vid de av undersökningen berörda företagen. De på ett dylikt primärmaterial beräknade medeltalen följer givetvis stora variationer i timförtjänsterna, betingade av yrkesspecialitet, ålder, anställningstid, personliga förutsättningar m. m. Då de redovisade industrigruppernas sammansättning i här antydda avseenden icke är känd, kan man icke med säkerhet bedöma orsakerna till de olikheter i genomsnittligt

förtjänstläge, som konstateras olika industrigrupper emellan, eller till de förändringar i de genomsnittliga timförtjänsterna, som registreras år för år. Så ger t. ex. primärmaterialet ingen möjlighet att avgöra, i vad mån en konstaterad höjning av de genomsnittliga timförtjänsterna för en viss industrigrupp beror på en höjning av de individuella timförtjänsterna eller på en ändrad ålders- och yrkessammansättning inom vederbörande industrigrupp. För en närmare analys härav skulle erfordras ett primärmaterial grundat på nominativa uppgifter eller ett primärmaterial som möjliggjorde en starkare differentiering av statistiken med avseende på olika yrkesgrupper, åldersgrupper o. d.

Löneutvecklingen åren 1939—1952

Mellan 1939 och 1952 steg den genomsnittliga timförtjänsten för industriarbetare med ungefär 200 %. Ungefär en fjärdedel av denna stegring skedde under krigsåren 1939—1945. Den faktiska löneutvecklingen bör ses mot bakgrunden av situationen på avtalsmarknaden.

På hösten 1942 genomfördes allmänt prisstopp samtidigt som en överenskommelse träffades mellan arbetsmarknadens parter att inga generella lönehöjningar skulle genomföras. Det avtalsenliga lönestoppet utsträcktes att gälla även åren närmast efter kriget — 1945 och 1946. Endast för de lägst avlönade arbetargrupperna medgavs avtalsenliga löncökningar. Inför avtalsförhandlingarna 1947 skärptes lönekraven, som resulterade i avsevärda höjningar av avtalslönerna. Den avtalsenliga lönehöjningen 1947 beräknades i LO:s avtalsöversikt till i genomsnitt ca 11 %. På grund av löneglidningen blev den faktiska lönestegringen ca 14 % för männen och 18 % för kvin-

norna. För 1948 beräknades den avtalsenliga lönestegringen till 4 %, medan den faktiska lönestegringen blev ca 8 %. Inför avtalsförhandlingarna på hösten 1948 träffades en överenskommelse om en allmän inkomststabilisering; de gällande avtalen prolangerades. Samma politik följdes även vid nästa årsskifte. Enligt lönestatistiken dessa år skedde en mindre ökning i de genomsnittliga timförtjänsterna: mellan 1948 och 1949 ca 3 % och mellan 1949 och 1950 ca 4 %. På hösten 1950 återgick man till fria avtalsrörelser, vilka beräknades resultera i en löneökning på ca 14 %. »Löneglidningen» blev emellertid ovanligt stor under 1951, varför den i lönestatistiken redovisade lönestegringen uppgick till icke mindre än 21 % för män och 20 % för kvinnor. För 1952 beräknades avtalsrörelsen ha resulterat i en löneökning på ca 11 %. Den faktiska löneökningen enligt lönestatistiken var 19 % för män och 18 % för kvinnor. Med hänsyn till vad som ovan sagts om svårigheterna att analysera vilka faktorer som ligger bakom förändringarna i timförtjänsterna kan man på basis av den officiella statistikens siffror ej närmare klarlägga vad som skilda år betytt mest för skillnaderna mellan avtalsenlig förändring i timförtjänsterna och faktiskt observerad förändring i timförtjänsterna för industrin i dess helhet och för skilda industrigrupper. Några huvuddrag av utvecklingstendenserna kan dock förtjäna påpekande.

Löneutvecklingen 1939—1952 har bl. a. resulterat i en minskning av löneklyftan mellan män och kvinnor. 1939 utgjorde kvinnornas löner ca 63 % av männens, 1945 var relationen ca 66 % och 1952 ca 70 %. Ett annat resultat av löneutvecklingen 1939—1952 är en sammanpressning av lönedifferenserna mellan olika dyrortsgrupper. Som nedan-

stående tablå visar, var lönestegringen starkare i de lägre dyrortsgrupperna än i de högre.

		Timförtjänst 1939	1952	Löne- ökning i %
Män, dyrortsgrupp	1..	1,07	3,33	211
	2..	1,17	3,62	209
	3..	1,31	3,84	193
	4..	1,46	4,23	190
	5..	1,80	4,61	156
Kvinnor, dyrortsgrupp	1..	0,69	2,41	249
	2..	0,74	2,57	247
	3..	0,80	2,66	233
	4..	0,88	2,81	219
	5..	1,01	3,13	210

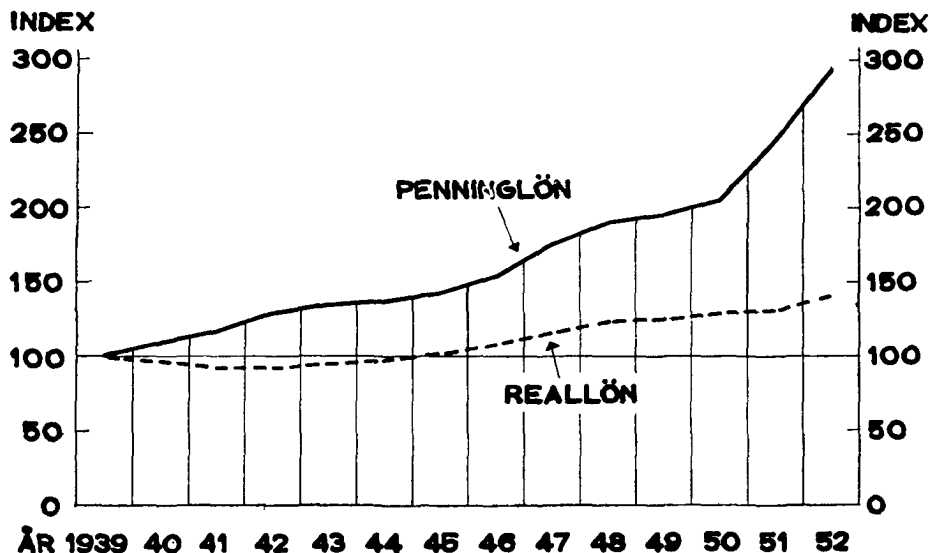
I viss mån beror den i tablå konstaterade differensen i löneutvecklingen inom olika dyrortsgrupper mellan åren 1939 och 1952 på att de typiska låglöneindustrierna med stor andel okvalificerade arbetare är mera koncentrerade till landsbygden och de mindre städerna, medan industrier med högt avlönade kvalificerade arbetare är vanligare i storstäderna. Som framgår av tabellerna 19 och 20 har lönestegringen under den studerade tiden varit starkare för de industrigrupper som 1939 hade de lägsta genomsnittsförtjänsterna, t. ex. träindustri, textil- och beklädnadsindustri samt jord- och stenindustri. Tabellerna visar, att det sedan förkrigstiden skett en stark minskning av lönedifferenserna mellan låg- och höglöneindustrierna. För närmare analys härav hänvisas till index-talen i tab. 22.

Tab. 18 belyser löneutvecklingen sedan 1939 dels för arbetare inom industrin, dels för arbetare inom industri, byggnads- och anläggningsverksamhet, statliga och kommunala företag samt samfärdsel tillsammantagna. De genomsnittsförtjänster som redovisas inkluderar förutom grundlön övertids- och skifttillägg, semesterlön och individuella förmåner. (Jämför avdelningen om redovisade lönebegrepp (s. 35 o. f.).)

Diagram III

PENNING- OCH REALLÖNEUTVECKLINGEN 1939-1952

FÖR VUXNA MANLIGA ARBETARE INOM INDUSTRIEN

Denna växlar som synes ganska starkt mellan olika grupper. För samtliga manliga arbetare inom den **egentliga industrin** hade 59 % av arbetstiden utgjorts på ackord. Inom stora delar av livsmedelsindustrin spelar ackordsarbetet en relativt obetydlig roll t. ex. inom bageriindustrin samt slakterier och charkuterier. Detta är också förhållandet inom den grafiska industrin. Inom andra industrigrupper däremot är ackordsarbetet absolut dominerande. Den största frekvensen ackordsarbete visar lastning och lossning, skeppsvarv, pappersbruk, massafabriker, gruvindustri samt järn, stål- och kopparverk. Det bör framhållas, att den höga ackordsvolym som redovisas för pappersbruken och i viss mån för massafabrikerna till stor del beror på de former av premieackord som förekommer i dessa industrier och som i denna undersökning till huvudsaklig del redovisats som ackordsarbete. Diagram IV visar det procentuella antalet ackordstimmar för vissa industrigrupper inom industrin.

Ackordsarbetets andel av arbetstiden har under de senaste åren varit i stigan-

tillhör. Den använda levnadskostnads-serien inkluderar skatter. Det bör framhållas, att en beräkning av skatteposten i en levnadskostnadsindex är behäftad med vissa osäkerheter. Olika beräkningsmetoder har tillämpats för att räkna ut skatteindex. Under tidigare år har skattens storlek bestämts med hjälp av uppgifter om den faktiska inkomstutvecklingen. Fr. o. m. 1951 tillämpas en ny metod enligt vilken de direkta skatterna uträknas på en inkomst, som efter avdrag av därpå belöpande skatter motsvarar den vid varje beräkningstillfälle erhållna kostnadssumman för indexbudgeten exkl. skatter.¹ Vidare bör erinras om den osäkerhet vid beräkning av levnadskostnadsutvecklingen under en längre period, som sammanhänger med svårigheterna att särskilja vad i en pris-

¹ Se artikel i Sociala Meddelanden 1951 nr 5, s. 346.

ändring på en vara eller tjänst som betingas av en kvalitetsändring.¹

Tabellerna 19 och 20 visar löneutvecklingen sedan 1939 för olika industrigrupper. Som jämförelse har medtagits serier över löneutvecklingen för de näringsgrenar som redovisas i efterföljande avdelningar. Den starkaste lönestegringen redovisas för de manliga arbetarna inom jord- och stenindustri samt träindustri. Svagast är lönestegringen inom livsmedelsindustri och grafisk industri.

Av utrymmesskäl kan någon detaljerad tabell över löneutvecklingen inom de olika undergrupperna ej lämnas. I tab. 22 meddelas dock indextal som anger lönestegringen mellan 1939—1952 samt mellan 1951—1952.

Mellan åren 1951 och 1952 visar lönestatistiken en stegring av de genomsnittliga timförtjänsterna på 19 % för män och 18 % för kvinnor. Tab. 22 (kol. 13) visar lönestegringen inom olika industrigrupper. De i tabellen redovisade undergrupperna har i nedanstående sammanställning fördelats efter den procentuella lönestegringen.

	Män	Kvinnor
Mindre än 10 %	1	—
10—14 %	9	4
15—19 %	40	17
20—24 %	9	14
25 % och över.....	—	—

Lönerna år 1952

Begreppsredovisning. De mått på förtjänstläget för arbetare inom olika industrigrupper som redovisas i denna undersökning utgöres av *genomsnittliga timförtjänster*. Dessa timförtjänsttal ut-

gör erhållna kvoter mellan redovisade lönesummor och däremot svarande arbetstimmar. För varje industrigrupp har lönesummorna och arbetstimmarna summerats för samtliga redovisade företag.

Den genomsnittliga timförtjänsten kan uträknas med eller utan olika slags tillägg till lönen på ordinarie arbetstid, t. ex. övertidstillägg, skifttillägg, semesterlön, sjuklön m. m. Emedan olika varianter av timförtjänsten efterfrågas har i det följande genomgående redovisats tre olika genomsnittliga timförtjänster betecknade a), b) och c).

Genomsnittlig timförtjänst a) innefattar förtjänsterna vid arbete på ordinarie tid (inberäknat grundlönen vid övertidsarbete) — såväl vid tidlöns- som ackordsarbete. Vid framräknandet av denna timförtjänst har lönesummorna enligt kolumnerna 4 och 6 på blanketten (bilaga 4) dividerats med arbetstimmarna enligt kolumnerna 3 och 5. I denna timförtjänst ingår förutom de egentliga tidlöns-, resp. ackordsförtjänsterna även ersättning för restid och väntetid samt ackordskompensation.

Genomsnittlig timförtjänst b) innefattar förutom de lönebelopp som ingår i timförtjänst a) även övertidstillägg och skifttillägg samt tillägg för förskjuten arbetstid. Vid framräknandet av denna timförtjänst har lönesummorna i kol. 4, 6, 8 och 9 på blanketten dividerats med arbetstimmarna enligt kol. 3 och 5.

Genomsnittlig timförtjänst c) innefattar samtliga de lönebelopp som finns angivna på uppgiftsblanketten — alltså även semesterlön, semesterersättning samt sjuklön och värdet av andra förmåner såsom hyresbidrag, fria arbetskläder, gratifikationer m. m. Vid framräknandet av denna timförtjänst har lönesumman i kol. 13 dividerats med den enligt kol. 12 utgjorda arbetstiden.

¹ Jfr de olika resultat av de svenska indexberäkningarna mellan 1946 och 1949 som redovisas i *Erland v. Hofsten: Price Indices and quality changes*, kap. 4.

I tab. 22 angives dessa tre slag av timförtjänster för vuxna arbetare inom olika industrigrupper. Förtjänsttalet a) angives dels för tidlönsarbete, dels för ackordsarbete. I tabellen har även angivits till vilka belopp per arbetstimme övertidstillägg, skifttillägg, semesterlön samt övriga förmåner uppgått.

Det bör framhållas, att den redovisning av olika slags timförtjänster som framlägges i tabellerna ej kan göra anspråk på att vara fullt exakt, då ett antal (i regel mindre) företag ej kunnat lämna de specificerade uppgifter som begärdes på blanketten. Detta gäller bl. a. uppgifter om antal övertidstimmar samt om övertidstilläggets storlek liksom om sjuklön och övriga förmåner. I vissa fall har det varit svårt för företagen att lämna uppgifterna fördelade på tidlöns- och ackordsarbete. Så är fallet inom bl. a. reparationsverkstäder.

För näringsgrupperna utanför den egentliga industrin har det i vissa fall varit svårt att kunna få fram samma lönebegrepp som ovan redogjorts för. Särskilt gäller detta för de kommunala företagen samt för det statliga vägväsendet. I redogörelserna för dessa undersökningar angives i vad mån där använda lönebegrepp är jämförbara med de begrepp för vilka ovan redogjorts.

Löneformer. För arbetare inom industri och angränsande näringsgrenar är arbete mot timlön den vanligast förekommande löneformen. Veckolöner förekommer dock i ganska stor utsträckning — framför allt inom vissa delar av livsmedelsindustri samt inom grafisk industri. För vissa grupper statligt och kommunalt anställda arbetare finns dessutom månadslöner.

Inom industrin finns två huvudformer av lönesystem — lönen kan anting-

en utbetalas med ett fast belopp per arbetad timme eller med ett visst belopp per presterad produktionsenhet. Det första lönesystemet kallas arbete på tidlön, det senare arbete på ackord. Mellan dessa lönesystem finns en mängd övergångsformer, t. ex. en fast lön per timme plus en rörlig premie varierande antingen efter den enskilde arbetarens produktionsresultat eller efter produktionsutfallet i hela fabriken eller fabriksavdelningen. Det senare lönesystemet benämnes ofta premieackord eller driftsackord. Socialstyrelsen har i anvisningarna till blanketten framhållit, att till ackordsarbete skall räknas alla lönesystem, varigenom arbetsförtjänsten i väsentlig mån göres beroende av arbetsprestationen eller -produkten.

Den ordinarie arbetstiden inom industrin är i regel fastställd till 48 timmar per vecka. Utöver denna tid äger arbetsgivaren rätt att uttaga viss övertid av arbetarna. För arbete på övertid stadgar kollektivavtalen ett särskilt procentuellt lönetillägg på den ordinarie timlönen — övertidstillägg — varierande efter den tid det utföres på. I socialstyrelsens löneundersökningar har detta tillägg redovisats särskilt. På samma sätt har det lönetillägg som utbetalas till arbetare vid skiftarbete — skifttillägg — särredovisats.

Ackords-, resp. övertidsarbetets omfattning. Eftersom arbetsförtjänsten ställer sig väsentligt olika vid tidlöns- och ackordsarbete, är den genomsnittliga timförtjänsten för en industrigrupp till stor del beroende på hur arbetstiden fördelar sig på tidlöns- och ackordsarbete. Tab. 21 visar »ackordsvolymen» — dvs. antalet arbetstimmar på ackord i procent av samtliga arbetstimmar — inom olika närings- och industrigrupper.

Diagram IV

ACKORDSVOLYM ÅR 1952

FÖR VUXNA MANLIGA ARBETARE INOM VISSA

INDUSTRIGRUPPER

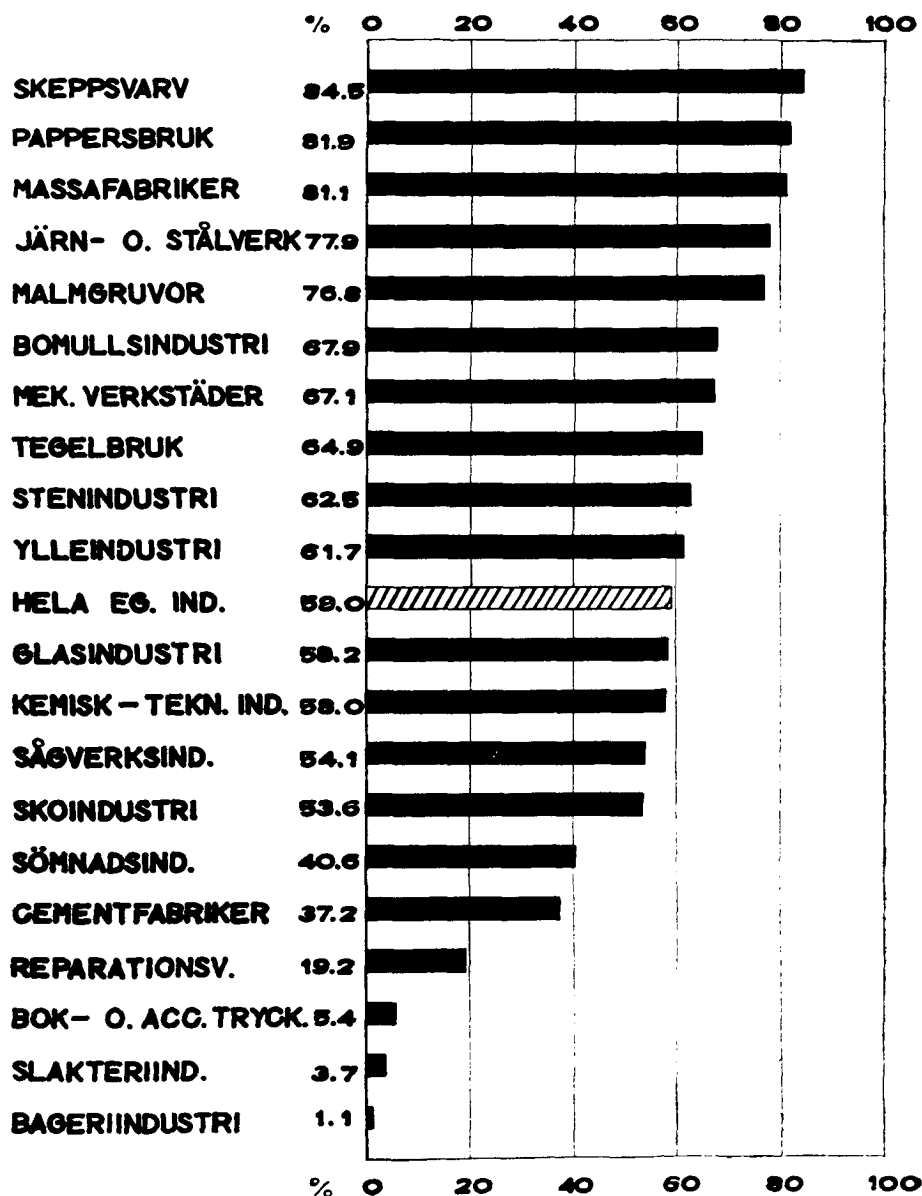
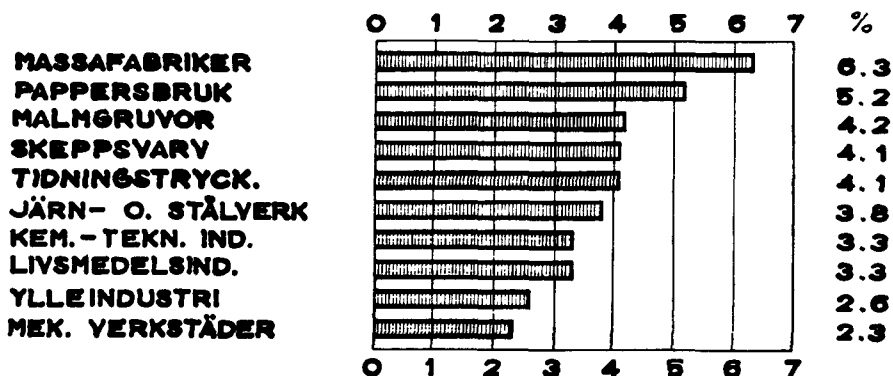

Diagram V

ÖVERTIDSARBETETS OMFATTNING ÅR 1952 FÖR VUXNA MANLIGA ARBETARE INOM VISSA INDUSTRI- GRUPPER

Denna växlar som synes ganska starkt mellan olika grupper. För samtliga manliga arbetare inom den **egentliga industrin** hade 59 % av arbetstiden utgjorts på ackord. Inom stora delar av livsmedelsindustrin spelar ackordsarbetet en relativt obetydlig roll t. ex. inom bageriindustrin samt slakterier och charkuterier. Detta är också förhållandet inom den grafiska industrin. Inom andra industrigrupper däremot är ackordsarbetet absolut dominerande. Den största frekvensen ackordsarbete visar **lastning och lossning, skeppsvarv, pappersbruk, massafabriker, gruvindustri samt järn-, slät- och kopparverk**. Det bör framhållas, att den höga ackordsvolym som redovisas för pappersbruken och i viss mån för massafabrikerna till stor del beror på de former av premieackord som förekommer i dessa industrier och som i denna undersökning till huvudsaklig del redovisats som ackordsarbete. Diagram IV visar det procentuella antalet ackordstimmar för vissa industrigrupper inom industrin.

Ackordsarbetets andel av arbetstiden har under de senaste åren varit i stigan-

de. Nedanstående tablå visar »ackordsvolymen» för vuxna arbetare.

	Män	Kvinnor
1945.....	50	54
1948.....	57	58
1950.....	59	59
1952.....	59	57

Till stor del synes denna stegring kunna förklaras bero på den ökade utbredning som driftsackord o. d. lönesystem fått.

För bedömandet av förtjänstläget inom olika industrigrupper är övertidsarbetets utbredning likaledes av stor betydelse. I tab. 21 lämnas uppgifter om det antal övertidstimmar i procent av samtliga timmar som redovisats inom olika industrigrupper. Det bör dock påpekas, att dessa uppgifter får tagas med viss försiktighet då det kan antas, att ett antal (troligen mindre) företag, som ej redovisat övertidsarbete, haft sådant men ej kunnat lämna uppgifter härom.

Tabellen visar, att för samtliga män inom industrin övertiden utgjorde ca 3 procent av all arbetad tid. Den högsta procenten övertidsarbete visar massafabriker och pappersbruk.

Tab. Y. Förekomsten av ackordsarbete och övertidsarbete i företag av olika storlek

	Företag med följande antal arbetare						
	1—10	11—50	51—200	201—500	501—1 000	över 1 000	Samtliga
<i>Ackordsarbete</i>							
Antal företag (i %) som redovisat ackordsarbete för män	34	61	84	92	96	100	59
Antal ackordstimmar (i %) för män i dessa företag	53	53	63	68	76	75	68
<i>Övertidsarbete</i>							
Antal företag (i %) som redovisat övertidsarbete för män	38	74	92	96	99	100	67
Övertidsarbete (i %) för män i dessa företag	2,3	2,4	2,9	3,4	3,9	3,7	3,2

Tab. Y visar, att de minsta företagen (med högst 10 arbetare) i stor utsträckning inte redovisat något ackordsarbete eller något övertidsarbete. Som tidigare framhållits kan detta i viss mån bero på att det ej varit redovisningstekniskt möjligt för dessa företag att lämna sådana uppgifter. För de företag som redovisat ackords- resp. övertidsarbete stiger emellertid procenten ackords- resp. övertidsarbete med arbetarantalet i företagen. Detta förhållande beror förmodligen till stor del på att de större företagen är engagerade i massproduktion, vilken är bättre lämpad för olika slag av ackordsarbete och kräver mycket övertidsarbete. Av utrymmesskäl lämnas ej någon redovisning av detta samband inom olika industrigrupper.

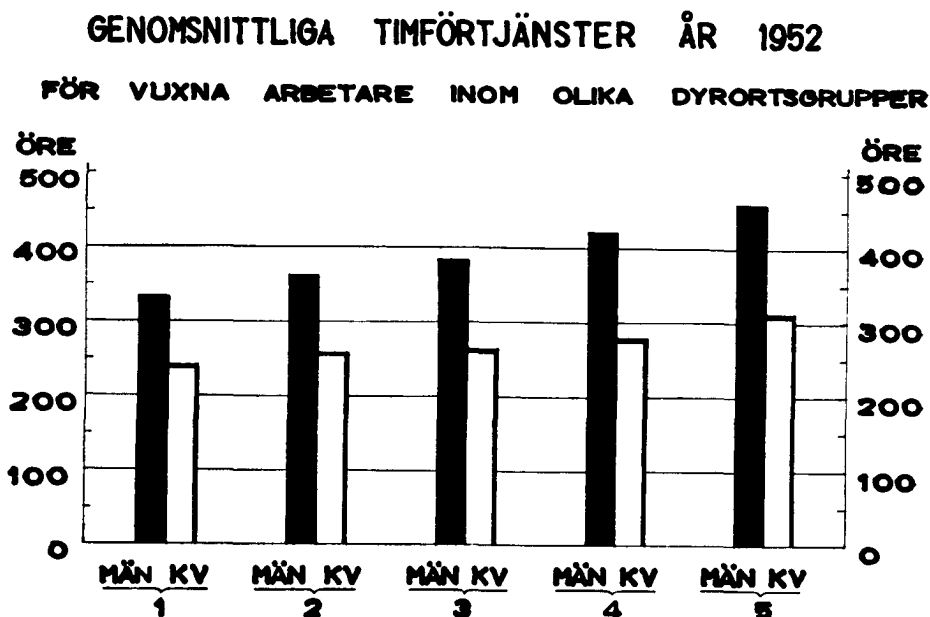
Genomsnittliga timförtjänster. Löneläget år 1952 för vuxna arbetare inom industrin framgår av tabellerna 22 t. o. m. 27. Till denna avdelning har de industrigrupper förts som ingår i kommerskollegii industristatistik med undantag av kraft-, belysnings- och vattenverk. Statliga och kommunala verk och byggnadsarbeten ingår icke i tabellerna.

Jämfört med redovisningen i Lönestatistisk årsbok 1951 har vissa ändringar

genomförts i industrigrupperingen för att denna bättre skall överensstämma med Förenta Nationernas »International Standard Industrial Classification of all Economic Activities» (ISIC). De viktigaste ändringar som företagits är följande. Den tidigare gruppen »malmbrytning och metallindustri» har uppdelats i grupperna »gruvindustri» samt »metall- och verkstadsindustri». Till gruppen »gruvindustri» har även hänförs kolgruvor som tidigare redovisades under jord- och stenindustri. »Pappers- och grafisk industri» har uppdelats i grupperna »massa- och pappersindustri» samt »pappersvaru- och grafisk industri». Wallboardfabriker, som tidigare redovisades under »låd- och wallboardfabriker» inom gruppen »träindustri» har förts till »massafabriker» inom gruppen »massa- och pappersindustri». Livsmedelsindustrin har delats i grupperna »livsmedelsindustri» samt »dryckesvaru- och tobaksindustri». Förutom dessa ändringar i grupperingen har vissa formella ändringar och justeringar i industrigruppernas benämningar företagits.

En ytterligare uppdelning efter arbetarnas arbetstidsförhållanden har genomförts. I Lönestatistisk årsbok 1951 redovisades arbetare inom gruvindustrin för-

Diagram VI

delade på arbetare ovan jord (med i regel 48-timmarsvecka) och på arbetare under jord (med 40-timmarsvecka). För 1952 begärdes dessutom särskilda uppgifter för arbetare som går i helkontinuerligt treskiftsarbete, dvs. i treskiftsarbete som regelbundet utan uppehåll

pågår jämväl sön- och helgdagar, och som har en veckoarbetstid på 42 timmar. Dessa arbetare återfinnes framför allt i järn-, stål- och kopparverk, mas- saindustrin samt inom den kemisk-tekniska industrin.

En sammanfattning av förtjänstläget år

Tab. Z. Genomsnittliga timförtjänster för arbetare inom olika industrigrupper

Industrigrupp	Genomsnittlig timförtjänst, kronor, för					
	män			kvinnor		
	vuxna	minder- åriga	samt- liga	vuxna	minder- åriga	samt- liga
Gruvindustri	4,95	2,71	4,84	2,52	..	2,48
Metall- och verkstadsindustri	4,14	2,16	4,02	2,96	2,04	2,90
Jord- och stenindustri	3,59	2,10	3,54	2,49	1,72	2,41
Träindustri	3,42	2,12	3,35	2,57	1,87	2,50
Massa- och pappersindustri	3,81	2,17	3,76	2,85	2,07	2,80
Pappersvaru- och grafisk industri	4,32	1,91	4,11	2,98	1,76	2,84
Livsmedelsindustri	3,55	2,04	3,51	2,67	1,74	2,63
Dryckesvaru- och tobaksindustri	3,63	1,99	3,57	2,88	2,06	2,84
Textil- och beklädnadsindustri	3,41	2,23	3,34	2,65	2,01	2,59
Läder-, hår- och gummivaruindustri	3,69	1,97	3,60	2,67	1,75	2,59
Kemisk-teknisk industri	3,88	2,89	3,76	2,73	2,08	2,70
Samtliga industrigrupper	3,92	2,16	3,82	2,73	1,94	2,67
Privata el.-verk	4,15	2,22	4,11	..	..	..

Tab. Å. Genomsnittliga timförtjänster för vuxna arbetare inom olika industrigrupper

a = exkl. övertids- och skifftillägg, semesterlön, sjuklön m. m.

b = inkl. övertids- och skifftillägg men exkl. semesterlön, sjuklön m. m.

c = inkl. övertids- och skifftillägg, semesterlön, sjuklön m. m.

Industrigrupp	Män				Kvinnor			
	Antal	Genomsnittlig timförtjänst, kr			Antal	Genomsnittlig timförtjänst, kr		
		a	b	c		a	b	c
Gruvindustri	12 107	4,54	4,68	4,95	121	2,35	2,39	2,52
Metall- och verkstadsindustri	186 046	3,87	3,94	4,14	13 564	2,79	2,81	2,96
Jord- och stenindustri	26 694	3,31	3,42	3,59	2 259	2,38	2,34	2,49
Träindustri	37 872	3,19	3,24	3,42	1 057	2,41	2,43	2,57
Massa- och pappersindustri	36 345	3,35	3,62	3,81	1 883	2,67	2,71	2,85
Pappersvaru- och grafisk industri ..	16 503	3,76	4,07	4,32	4 965	2,75	2,78	2,98
Livsmedelsindustri	24 246	3,24	3,33	3,55	9 212	2,47	2,50	2,67
Dryckesvaru- och tobaksindustri ...	3 814	3,23	3,33	3,63	1 960	2,60	2,61	2,88
Textil- och beklädnadsindustri	27 917	3,08	3,17	3,41	42 635	2,47	2,50	2,65
Läder-, hår- och gummivaruindustri	12 689	3,45	3,48	3,69	6 291	2,52	2,52	2,67
Kemisk-teknisk industri.....	14 731	3,49	3,64	3,88	3 741	2,54	2,55	2,73
Samtliga industrigrupper	398 964	3,61	3,71	3,92	87 688	2,55	2,57	2,73
Privata el-verk	3 029	3,81	3,93	4,15	..	..	..	..

1952 för arbetare inom huvudgrupperna av industrin redovisas i tabellerna Z och Å. Den förra tabellen redovisar förtjänstläget för vuxna och minderåriga, män och kvinnor, medan den senare redovisar de tre tidigare nämnda slagen av timförtjänster för vuxna arbetare.

Med minderåriga menas i denna undersökning ej som i arbetarskyddslagen enbart arbetare som ej fyllt 18 år. — I anvisningarna till blanketten angavs att som minderåriga skulle räknas personer under 18 år, såvida ej annan åldersgräns förekom i gällande kollektivavtal. Lärlingar skulle redovisas bland minderåriga. I flertalet industrigrupper är dock gränsen mellan vuxna och minderåriga 18 år. Ett betydelsefullt undantag är bl. a. textil- och beklädnadsindustrin, där den är 20 år för män och 19 år för kvinnor.

Tab. Z visar, att de minderåriga männens löner utgör ca 50 % av de vuxna människors löner medan de minderåriga

kvinnornas löner utgör ca 70 % av de vuxna kvinnornas löner. Skillnaden mellan vuxnas och minderårigas löner synes vara minst inom textil- och beklädnadsindustrin, vilket delvis beror på den högre åldersgränsen i denna industrigrupp. I den följande redovisningen av löneläget år 1952 kommer blott i något enstaka fall uppgifter att lämnas om de minderårigas löner.

Tab. 22 visar de genomsnittliga timförtjänsterna för vuxna arbetare i hela riket inom varje industrigrupp. Tab. Å utgör en sammanfattning av denna tabell. För samtliga redovisade manliga arbetare (ca 400 000) redovisas en genomsnittlig timförtjänst inkl. alla tillägg (begrepp c) på 3,92 kr. Bortser man från de arbetare som har 40- resp. 42-timmarsvecka blir timförtjänsten 3,89 kr. Räknar man upp arbetstiden för de arbetare som har en normal arbetstid kortare än 48 timmar i veckan till »48-timmarsbasis» genom att multiplicera det

Tab. Ä. Genomsnittliga timförtjänstens (begrepp c) sammansättning

Kön Industrigrupp	Tidlöns- ackords- förtj., %	Skift- tillägg, %	Övertids- tillägg, %	Semes- terlön, %	Övriga förmå- ner, %	Total- förtjänst, %
Män						
Gruvindustri.....	91,7	1,2	1,8	4,7	0,6	100,0
Metall- och verkstadsindustri	93,5	0,7	1,0	4,3	0,5	100,0
Jord- och stenindustri	92,2	1,7	1,1	4,4	0,6	100,0
Träindustri.....	93,3	0,6	0,9	4,7	0,5	100,0
Massa- och pappersindustri	87,9	2,9	4,2	4,2	0,8	100,0
Pappersvaru- och grafisk industri	87,0	4,6	2,6	5,1	0,7	100,0
Livsmedelsindustri	91,3	0,8	1,7	3,9	2,3	100,0
Dryckesvaru- och tobaksindustri..	89,0	0,8	1,9	4,4	3,9	100,0
Textil- och beklädnadsindustri ..	90,3	1,8	0,9	4,7	2,3	100,0
Läder-, hår- och gummivaruind...	93,5	0,5	0,5	4,9	0,6	100,0
Kemisk-teknisk industri.....	90,0	2,3	1,5	4,4	1,8	100,0
Samtliga industrigrupper	92,1	1,3	1,5	4,3	0,8	100,0
Kvinnor						
Gruvindustri.....	93,2	1,6	0,4	4,4	0,4	100,0
Metall- och verkstadsindustri	94,3	0,3	0,3	4,7	0,4	100,0
Jord- och stenindustri	93,6	0,0	0,4	4,8	1,2	100,0
Träindustri	93,8	0,4	0,4	5,0	0,4	100,0
Massa- och pappersindustri	93,7	1,1	0,3	4,9	0,0	100,0
Pappersvaru- och grafisk industri	92,3	0,7	0,7	5,7	0,6	100,0
Livsmedelsindustri	92,5	0,4	0,7	4,1	2,3	100,0
Dryckesvaru- och tobaksindustri..	90,3	0,0	0,3	5,2	4,2	100,0
Textil- och beklädnadsindustri ...	93,2	0,8	0,4	4,9	0,7	100,0
Läder-, hår- och gummivaruind...	94,4	0,0	0,0	5,2	0,4	100,0
Kemisk-teknisk industri.....	93,0	0,0	0,4	4,8	1,8	100,0
Samtliga industrigrupper	93,4	0,4	0,4	4,7	1,1	100,0

faktiska timantalet med 48/42, resp. 48/40 får man en genomsnittlig timförtjänst på 3,90 kr.

Av de ca 400 000 redovisade manliga arbetarna kommer nästan hälften på gruv- samt metall- och verkstadsindustrin. Genomsnittsförtjänsterna inom dessa industrier jämfört med övriga industrigrupper är relativt höga. Timförtjänsten för industriarbetare utanför gruv-, metall- och verkstadsindustrin blir i genomsnitt 3,66 kr mot 4,19 kr för arbetare inom gruv-, metall- och verkstadsindustrin. Flertalet industrigrupper (33 av 63) redovisar genomsnittsförtjänster som ligger mellan 3,50 kr och 4,00 kr.

För de kvinnliga arbetarna är den genomsnittliga timförtjänsten inkl. alla tillägg 2,73 kr. Denna timförtjänst är 30 %

lägre än motsvarande förtjänst för de manliga arbetarna.

Den genomsnittliga timförtjänsten exkl. tillägg (begrepp a) redovisas i tabellen dels för tidlönsarbete, dels för ackordsarbete. Genomsnittsförtjänsten för ackordsarbete ligger genomgående högre än genomsnittsförtjänsten för tidlönsarbete. För samtliga industrigrupper var förtjänsten vid ackordsarbete 17 % högre än vid tidlönsarbete. Inom vissa grupper — t. ex. inom massaindustrin, livsmedelsindustrin och textilindustrin — är skillnaderna i förtjänster på tidlön och ackord obetydliga medan skillnaderna är högst avsevärda inom t. ex. jord- och stenindustri samt dryckesvaru- och tobaksindustri. För kvinnliga arbetare låg förtjänsterna vid ac-

Tab. Ö. Kvinnornas timförtjänster i procent av männens inom vissa industrigrupper

Industrigrupp	Kvinnornas timförtjänster, %	Industrigrupp	Kvinnornas timförtjänster, %
Mekaniska verkstäder.....	74,0	Ylleindustri	81,4
Elektroteknisk industri	74,3	Bomullsindustri	80,2
Porslins-, kakel- o. lergodsfabr.	76,4	Linne- och juteindustri	78,6
Papp- och pappersvaruindustri	78,0	Trikåfabriker	78,1
Bok- och accidenstryckerier....	75,1	Sömnadsindustri	76,1
Bageriindustri	78,2	Skoindustri	73,2
Choklad- och konfektindustri ..	69,9	Färg-, olje- och parfymfabriker	72,4
Slakterier och charkuterier	75,9		
Tobaksfabriker	72,8		

kordsarbete ca 15 % över förtjänsterna vid tidlönsarbete.

Tabellen belyser även av vilken storleksordning skift- och övertidstillägg liksom semesterlön och övriga förmåner är inom olika industrigrupper. Som tidigare framhållits har ett antal företag icke lämnat fullständiga uppgifter om de olika löneposter om vilka uppgifter begärdes på blanketten, varför här nämnda uppgifter ej är fullt exakta.

Tab. Å visar hur den genomsnittliga timförtjänsten (begrepp c) är sammansatt för män resp. kvinnor inom olika industrigrupper. Tabellen visar t. ex. att skifttillägget för de manliga arbetarna utgjorde 1,3 %, övertidstillägget 1,5 %, semesterlönen 4,3 % samt sjuklön och övriga förmåner 0,8 %. Återstoden — 92,1 % av den genomsnittliga timförtjänsten inkl. alla tillägg (begrepp c) utgjorde ersättning för arbete på ordinarie arbetstid. För de kvinnliga arbetarna spelade övertids- och skifttillägget relativt mindre roll än för de manliga arbetarna, medan däremot semesterlönen samt sjuklön och övriga förmåner var av något större betydelse.

»Övriga förmåner» är för de manliga arbetarna relativt betydelsefulla inom dryckesvaru- och tobaksindustri, inom

livsmedelsindustri samt inom textil- och beklädnadsindustri. Den relativt sett höga andelen av dessa förmåner i de två förstnämnda grupperna förklaras främst av den sjuklön som utbetalas samt beträffande dryckesvaruindustrin av det till arbetarna utbetalade »fria ölet». Inom textilindustrin är det framför allt de familjebidrag som utbetalas till gifta arbetare som bidrar till det höga procenttalet. Det bör framhållas, att bland »övriga förmåner» i många fall troligen medtagits lönebelopp som rätteligen borde ha redovisats på annan plats på blanketten, t. ex. vissa ersättningar för speciella slag av arbeten.

Övertidstillägg och skifttillägg visar de högsta värdena inom massa- och pappersindustri samt inom pappersvaru- och grafisk industri.

Siffrorna i tab. 22 möjliggör jämförelser mellan männens och kvinnornas timförtjänster. Sådana jämförelser bör göras med ledning av timförtjänsterna exkl. övertids- och skifttillägg eftersom förhållandevis flera män än kvinnor är skiftarbetare och/eller arbetar på övertid. Tab. Ö visar kvinnornas timförtjänster i procent av männens inom vissa industrigrupper.

Tab. 22 visade timförtjänsterna för

hela riket. Vid en jämförelse av löneläget inom olika industrigrupper bör man emellertid taga hänsyn till företagens lokalisering i dyrortshänseende. Tab. 23 redovisar de genomsnittliga timförtjänsterna (lönebegreppen a, b och c) inom olika industrigrupper och dyrortsgrupper.

Den statliga dyrortsgrupperingen har undan för undan fått en ökad betydelse vid avtalsuppgörelserna på arbetsmarknaden. I vissa avtal har den statliga grupperingens spännvidd helt accepterats, i andra har den modifierats på olika sätt med hänsyn till fackets speciella förutsättningar. Skillnaderna i de faktiskt utbetalda lönerna mellan de olika dyrortsgrupperna blir dock för den privata arbetsmarknaden ofta helt andra än vad den officiella dyrortsspännvidden anger.

Det är ej möjligt att på basis av föreliggande material till den officiella lönestatistiken närmare ange vilka faktorer som mest bidragit till den bristande överensstämmelsen mellan de faktiska genomsnittsförtjänsternas variationer mellan dyrortsgrupperna och den offentliga dyrortsspännvidden. Olikheter i de observerade timförtjänsterna mellan dyrortsgrupperna för en och samma industrigrupp kan bero förutom på olikheter i lönesättningen för likartat arbete även på olika fördelning på kvalificerad och okvalificerad arbetskraft, olika fördelning på ackords- och tidlönsarbete m. m. De i tabellerna 23 och 24 redovisade siffrorna måste därför tolkas med mycket stor försiktighet och bör ej tas till utgångspunkt för alltför långtgående slutsatser om den privata arbetsmarknadens lönesättningsprinciper jämfört med den statliga.

Som synes av tab. 23 är skillnaderna i de genomsnittliga timförtjänsterna mel-

lan olika dyrortsgrupper betydande. I tab. AA belyses spännvidden mellan olika dyrortsgrupper (dyrortsgrupp 5 = 100) jämfört med den statliga lönegrupperingen. Mellan dyrortsgrupp 3 och 5 är det i den statliga lönegrupperingen en spännvidd på 8 %. Mindre resp. lika stor spännvidd för manliga arbetare visar massa- och pappersindustrin (2 %) samt kemisk-teknisk industri (8 %). Läder-, hår- och gummivaruindustri visar 10 % samt träindustrin 11 % spännvidd. Inom livsmedelsindustri, pappersvaru- och grafisk industri, textilindustri samt metall- och verkstadsindustri är spännvidden 14 %. Jord- och stenindustri samt gruvindustri visar den största spännvidden (22 %).

Tab. 24 kompletterar de i tab. 23 meddelade genomsnittliga timförtjänsterna för olika dyrortsgrupper genom att belysa det stundom rätt växlande löneläget å särskilda orter. Uppgifter lämnas i tabellen om förtjänstläget i städerna Stockholm, Göteborg, Malmö och Norrköping.

En jämförelse mellan de genomsnittliga timförtjänsterna i Stockholm och i hela dyrortsgrupp 5 ger till resultat, att Stockholm i de flesta industrigrupper visar högre genomsnittstal. För samtliga industrigrupper är dock genomsnittsförtjänsten för manliga arbetare i Stockholm (4,55 kr) lägre än för hela dyrortsgrupp 5 (4,61 kr) beroende på den vikt den norrländska gruvindustrin har inom dyrortsgrupp 5.

Förtjänstläget i Göteborg ligger i flertalet industrigrupper högre än i hela dyrortsgrupp 4, medan förtjänstläget i Malmö och Norrköping i vissa grupper är högre och i andra lägre än i hela dyrortsgrupp 3.

I tab. 23 redovisades förtjänstläget

Tab. AA. Indextal för timförtjänsten (begrepp c) inom olika dyrortsgupper

Kön Industrigrupp	Indextal för timförtjänsten (dyrortsgrupp 5 = 100) inom dyrortsgrupp					
	1	2	3	4	5	
					hela	enbart Stockholm
Män						
Gruvindustri.....	63	74	78	86	100	—
Metall- och verkstadsindustri	75	81	86	97	100	100
Jord- och stenindustri	68	75	78	87	100	109
Träindustri	84	85	89	95	100	111
Massa- och pappersindustri.....	84	93	98	102	100	—
Pappersvaru- och grafisk industri....	71	75	86	90	100	100
Livsmedelsindustri	81	82	86	94	100	100
Dryckesvaru- och tobaksindustri	..	79	81	91	100	102
Textil- och beklädnadsindustri	79	82	86	88	100	100
Läder-, hår- och gummivaruindustri..	83	86	90	90	100	101
Kemisk-teknisk industri.....	83	87	92	99	100	99
Samtliga industrigrupper	72	79	83	92	100	99
Kvinnor						
Metall- och verkstadsindustri	74	82	84	98	100	100
Jord- och stenindustri	..	..	..	..	..	..
Träindustri	83	85	87	88	100	102
Massa- och pappersindustri	..	..	..	..	—	—
Pappersvaru- och grafisk industri....	80	85	87	87	100	100
Livsmedelsindustri	74	80	84	90	100	101
Dryckesvaru- och tobaksindustri.....	..	75	81	89	100	102
Textil- och beklädnadsindustri	80	85	88	90	100	100
Läder-, hår- och gummivaruindustri..	79	84	88	92	100	101
Kemisk-teknisk industri.....	85	90	93	94	100	100
Samtliga industrigrupper	77	82	85	90	100	100
Den statliga lönegrupperingen	84	88	92	96	100	..

inom olika dyrortsgupper. Tab. 24 visade emellertid att löneläget kan vara ganska varierande på olika orter inom en och samma dyrortsgrupp. För att eliminera det inflytande, som timförtjänsterna röner av industrigruppernas lokalisering på orter med högre eller lägre levnadskostnader, har socialstyrelsen sedan 1930 omräknat timförtjänsterna till ett gemensamt dyrortsläge — sedan år 1943 till Stockholms. Som underlag för dessa beräkningar har legat av socialstyrelsen företagna undersökningar av variationerna i levnadskostnader. Från 1946 till 1951 har för dessa beräkningar använts den levnadskostnadsundersökning som styrelsen företog år 1946. Tab. 25

visar denna beräkning för år 1952. A-talen avser de totala faktiska timförtjänsterna i resp. industrigrupp beräknade utan hänsyn till lokaliseringen i dyrortshänseende. Dessa tal är hämtade från tab. 22. B-talen avser de till Stockholms dyrortsläge omräknade totala timförtjänsterna. Dessa tal har erhållits på följande sätt.

Vid 1951 års dyrortsundersökning redovisades för alla kommuner individuella levnadskostnadstal med utgångspunkt från två skilda budgetar — en avseende Stockholm och en avseende den egentliga landsbygden. För varje ort erhöles två utgiftssummor, vilka uttrycktes i promille av motsvarande tal för

Stockholm. Medeltalet av dessa två indextal för varje ort har använts vid uträknande av B-talen i tab. 25. De redovisade lönesummorna för vuxna män resp. vuxna kvinnor inom varje enskilt företag har omräknats med ledning av levnadskostnadstalet för den ort där företaget var beläget. På grundval av de så omräknade lönesummorna och de observerade arbetstimmarna har till Stockholms levnadskostnadsnivå omräknade timförtjänster erhållits för de olika industrigrupperna. I tabellen har industrigrupperna ordnats i sjunkande skala efter B-seriens indextal.

Indextal för de omräknade timförtjänsterna (B-talen) redovisas även dyrortsvis. Eftersom lönespännvidden mellan dyrortsgrupperna ofta är större inom den enskilda sektorn av arbetsmarknaden än inom den statliga sektorn, där lönespännvidden i princip är densamma som spännvidden i levnadskostnader enligt 1946 års dyrortsundersökning, ger de dyrortsvis redovisade talen ytterligare möjlighet att studera löneläget inom olika industrigrupper. Det visar sig t. ex. att gruvorna, som i stor utsträckning ligger i dyrortsgrupp 5, får ett högt genomsnittligt riksmedeltal även efter en omvandling med hänsyn till lokaliseringen efter dyrortsgrupper. Inom industrigrupper med ett relativt stort antal företag i lägre ortsgrupp blir riksmedeltalen låga även efter en sådan omvandling. Om man däremot jämför industrigruppernas tal inom de olika dyrortsgrupperna var för sig kan bilden stundom bli en annan.

Resultaten av beräkningarna i tab. 25 bör användas med viss försiktighet, främst med hänsyn till att de olikheter mellan industrigrupperna, som betingas av olikheter i fråga om arbetarnas yrke, kvalifikationer m. m., ej kan beaktas.

Förändringar 1951—1952 i antal arbetstimmar och i lönesummornas storlek (vid »identiska» företag)

Det är ej möjligt att på grundval av det lönestatistiska primärmaterialiet med önskvärd noggrannhet mäta de förändringar som sker i industrins sysselsättningsförhållanden liksom ej heller att uppskatta de totalt utbetalda lönesummorna till arbetare inom industrin. Det bidrag lönestatistiken i detta hänseende kan giva inskränker sig till vissa approximativa beräkningar rörande förändringarna i den totala lönebudgeten och sysselsättningsvolymen, mätt i antalet utgjorda arbetstimmar, vid sådana företag som lämnat uppgift till lönestatistiken såväl för år 1951 som för år 1952. Detta material tar givetvis ingen hänsyn till sådana ändringar i lönebudget och sysselsättning som orsakas av ändringar i företagsbeståndet, t. ex. till mellan jämförelseåren nytillkomna företag.

Tab. 26 visar resultaten av denna beräkning. Den av de redovisade företagen till samtliga arbetare utbetalda lönesumman var 17 % högre 1952 än 1951. För de manliga arbetarna var ökningen 18 % och för de kvinnliga 11 %. Den största ökningen i utbetalda lönesummor för män och kvinnor tillhoppa visar gruvindustrin (+ 26 %), dryckesvaru- och tobaksindustrin (+ 24 %) samt metall- och verkstadsindustrin (+ 22 %). Minst var ökningen i textil- och beklädnadsindustrin (+ 5 %).

Den utgjorda arbetstiden vid de jämförda företagen visar en minskning med 2 % för samtliga arbetare. Den kraftigaste ökningen uppvisar gruvindustrin (+ 6 %) samt dryckesvaruindustrin (+ 3 %). Den starkaste minskningen redovisar läder-, hår- och gummivaruindustrin (— 10 %).

Tabellen visar även förändringarna i de genomsnittliga timförtjänsterna (begrepp c) mellan 1951—1952 vid de »identiska» företagen. För männen var stegringen 19 % och för kvinnorna 18 %.

Att under en längre följd av år studera förändringarna i industrins sysselsättningsvolym och lönebudget på grundval av det lönestatistiska primärmaterialiet erbjuder stora vanskligheter. Ju längre tillbaka i tiden man går ju ofullständigare blir uppgifterna. Vidare kan — som ovan framhölls — jämförelserna ej fullständigt återspegla förändringarna, enär materialet ej tar hänsyn till de förändringar som betingas av hela företags nedläggande resp. nysskapande. Detta medför framför allt i tider med uppåtgående konjunkturer, då de nytillkomna företagen ofta bli mångdubbelt flera än de nedlagda, att den faktiska sysselsättningen och lönebudgeten växer hastigare än vad en jämförelse med lönestatistikens material skulle utvisa. Den enda jämförelse tillbaka i tiden som göres är därför de två kedjeindexar som återgives i nedanstående tablå (1946 = 100).

	Antal utgjorda arbetstimmar	Totalt utbetald lönesumma
1946.....	100	100
1947.....	97	113
1948.....	99	125
1949.....	99	130
1950.....	99	137
1951.....	101	169
1952.....	99	198

Lönerna år 1953 samt löneutvecklingen 1952—1953

Den redogörelse som i föregående avsnitt lämnats rörande industriarbetarnas löner grundar sig som tidigare nämnts på de undersökningar som socialstyrelsen gör rörande löneläget varje kalen-

derår (»årsstatistiken»). Förutom dessa undersökningar gör socialstyrelsen undersökningar som avser löneförhållandena under en avlöningsperiod i mellersta månaden varje kvartal (»veckostatistiken»). Dessa undersökningar är liksom årsstatistiken baserade på summariska uppgifter för varje arbetsställe om utbetalda lönesummor och utförda arbetstimmar.

I lönesummorna ingår all kontant ersättning som utbetalats vid avlöningstillfället exklusive semesterlön, sjuklön och andra individuella förmåner. I lönesumman ingår sålunda övertidsersättning, skifttidsersättning och ackordsöverskott. De genomsnittsförtjänster som framräknas på grundval av denna statistik motsvarar i stort sett timförtjänst b) enligt definitionen på s. 35.

Hela det utbetalda ackordsöverskottet ingår i de redovisade lönesummorna, oavsett om detta till viss del intjänats under föregående avlöningsperioder, och har slutavräkning av visst ackordsarbete icke gjorts under den redovisade avlöningsperioden kommer följaktligen den kvarstående ersättningen icke med i den redovisade lönesumman.

På grundval av veckostatistiken lämnas i tab. 27 uppgifter om de genomsnittliga timförtjänsterna för vuxna manliga arbetare inom huvudgrupperna av industrin. Tabellen lämnar även indextal som visar lönestegringen mellan motsvarande undersökningsmånader 1952 och 1953.

Timförtjänsten steg i genomsnitt för samtliga industrigrupper med 2—3 % mellan 1952 och 1953. Det bör observeras, att semesterersättning ej ingår i beräkningarna. Om hänsyn togs till att den lagstadgade semestern ökat med 3 dagar från 1952 till 1953 skulle lönestegringen bli ca 1 % högre eller 3—4 %.

V. Arbetare inom byggnads- och anläggningsverksamhet

Primärmaterialet. Lönestatistik för arbetare inom byggnads- och anläggningsföretag har sedan 1918 utarbetats av socialstyrelsen på samma sätt som för den egentliga industrin. Primärmaterialet utgöres sålunda av summariska uppgifter från företaget om till arbetare utbetalda lönesummor under året samt om antalet under året arbetade timmar. Arbetare som sysselsättes vid kommunala eller statliga byggnads- och anläggningsarbeten återfinnes i kap. VI, VII och IX.

Adressregister för denna näringsgren har huvudsakligen utarbetats med hjälp av industrikalendrar, arbetsgivarförteckningar m. m. Registret är mindre fullständigt än för den egentliga industrin trots att det betydligt utvidgades år 1951. Beträffande husbyggnadsföretag utnyttjades för detta ändamål medlemsförteckningar för Svenska byggnadsindustriförbundet och Landsortsentreprenörernas arbetsgivarförening. I fråga om väg- och vattenbyggnadsföretag och måleriföretag utnyttjades medlemsregistren för resp. Svenska väg- och vattenbyggarnas arbetsgivarförbund och Målarvärdarnas riksförening.

För husbyggnadsföretagen har — liksom föregående år — en särskild blankett använts — återgives som bilaga 5 — på vilken uppgifter begärdes för yrkesgrupperna murare, träarbetare, grovarbetare och övriga arbetare. För övriga grupper av byggnads- och anläggningsverksamhet användes samma blankett som för den egentliga industrin (bilaga 4).

Svarsfrekvensen är betydligt lägre än inom den egentliga industrin. Endast något över 60 % av de tillskriv-

na husbyggnads- samt väg- och vattenbyggnadsföretagen lämnade de begärda uppgifterna. För måleriföretag liksom för rörledningsföretag och elektriska installationsföretag är svarsfrekvensen likaledes mycket låg.

Inom hela näringsgrenen redovisar socialstyrelsen 53 652 vuxna manliga arbetare, varav 32 888 inom husbyggnadsföretag. Uppgifter begärdes icke för kvinnliga arbetare. Antalet redovisade minderåriga män utgjorde 566, varför totalantalet redovisade byggnads- och anläggningsarbetare utgjorde 54 218. Tab. 17 samt tab. 28 lämnar uppgifter om antalet redovisade arbetare i olika industrigrupper. Till jämförelse med antalsuppgifterna i dessa tabeller kan nämnas, att byggnadsarbetareförbundet den 31 december 1952 redovisade 113 000 medlemmar samt målarförbundet 18 000.

Uppgifterna om väg- och vattenbyggnadsarbeten avser ej väg- och vattenbyggnadsverkets arbeten. För dessa erhåller styrelsen i annan ordning uppgifter från väg- och vattenbyggnadsstyrelsen. En redogörelse för dessa arbetares löneförhållanden återfinnes i kap. IX (s. 54).

Beträffande materialets beskaffenhet gäller i stort sett vad som sagts i kapitlet om industrin (se s. 32) med det undantaget att man för husbyggnadsföretagen har möjligheter att se de genomsnittliga timförtjänsterna för yrkesgrupperna murare, träarbetare, grovarbetare samt övriga arbetare.

Löneutvecklingen 1939—1952. Löneutvecklingen sedan 1939 för arbetare inom hela näringsgrenen byggnads- och anläggningsverksamhet framgår av tab. 19.

Tab. AB. Genomsnittliga timförtjänster 1939 samt 1946 till 1952 för arbetare inom byggnads- och anläggningsverksamhet

	1939	1946	1947	1948	1949	1950	1951	1952
Genomsnittlig timförtjänst, kr								
Husbyggnadsarbete	1,95	2,79	3,05	3,26	3,35	3,48	4,33	5,27
Väg- och vattenbyggnadsarbete	1,50	2,97	3,29	3,79	3,54	3,82	4,56	5,45
Elektriska installationsarbeten ..	1,78	2,43	2,62	2,96	3,03	3,18	3,62	4,28
Rörledningsarbete	1,83	2,52	2,58	2,89	3,09	3,16	3,72	4,48
Måleriarbete	2,22	3,15	3,65	4,06	4,19	4,23	5,07	5,88
Indextal (1939 = 100)								
Husbyggnadsarbete	100	143	156	167	172	178	222	270
Väg- och vattenbyggnadsarbete ..	100	198	219	253	236	255	304	363
Elektriska installationsarbeten ..	100	137	147	166	170	179	203	240
Rörledningsarbete	100	138	141	158	169	173	203	245
Måleriarbete	100	142	164	183	189	191	228	265

Löneutvecklingen inom de olika undergrupperna redovisas i tab. AB.

Lönestegringen mellan 1951 och 1952 är enligt dessa siffror 22 % för husbyggnadsarbete. Som jämförelse kan nämnas, att höjningen av timlönerna enligt det kollektivavtal som trädde i kraft 1 april 1952 var 11 %.

Lönerna år 1952. Löneläget år 1952 för arbetare inom byggnads- och anläggningsverksamhet framgår av tabellerna 28 t. o. m. 30. Beträffande de tre lönebegrepp som användes i tabellerna hänvisas till redogörelsen härför på s. 35.

Uppgifter om antalet utförda arbetstimmar under året samt antalet timmar som utgjorts på ackord och på övertid framgår av tab. 21.

Tab. 28 visar, att den genomsnittliga timförtjänsten (begrepp c) för samtliga arbetare inom hela riket vid husbyggnadsföretag (5,27 kr) överskrides av murare med 21 % och av träarbetare med

7 %. Grovarbetarnas förtjänsttal låg 6 % under samtliga arbetares och övriga arbetares 12 % under. Jämför man skillnaderna i genomsnittliga timförtjänster (begrepp c) för arbetare inom olika dyrortsgrupper (enl. tab. 29) visar det sig, att murare och träarbetare jämfört med övriga arbetare har relativt högre timförtjänster i dyrortsgrupperna 4 och 5 än i övriga dyrortsgrupper. Enligt tab. 30 låg i Stockholm murarnas löner 25 % och träarbetarnas 18 % över genomsnittet för samtliga redovisade husbyggnadsarbetare i Stockholm.

Att dessa löneskillnader till stor del beror på ackordsarbetets utbredning inom olika dyrortsgrupper visar nedanstående tablå.

Tablåen visar, att ackordsvolymen är av störst betydelse för murare, därefter för träarbetare och av minst betydelse för grovarbetare samt övriga arbetare. Ackordsförtjänsterna överstiger tidlönsförtjänsterna med 135 % för murare,

	Ackordsvolym (%) inom dyrortsgrupp					Sthlm	Hela riket
	1	2	3	4	5		
Murare	61,0	65,2	69,5	68,9	69,7	69,7	68,8
Träarbetare	51,9	57,6	62,3	60,7	67,4	67,4	62,2
Grovarbetare	41,8	50,7	46,1	47,9	41,8	40,8	45,7
Övriga arbetare	22,6	37,9	33,8	23,1	30,6	32,1	32,4

med 112 % för träarbetare, med 106 % för grovarbetare och med 78 % för övriga arbetare.

De genomsnittliga timförtjänsterna för arbetare inom väg- och vattenbyggnadsföretag ligger något högre än timförtjänsterna för hela gruppen husbyggnadsarbete oavsett yrke. Detta sammanhänger bl. a. med den större utbred-

ning som ackordsarbetet har inom väg- och vattenbyggnadsföretagen.

De högsta genomsnittliga timförtjänsterna av de i denna avdelning redovisade industrigrupperna visar måleriföretagen, vilkas genomsnittliga timförtjänst (5,88 kr) ligger 12 % över husbyggnadsföretagens.

VI. Arbetare inom statlig tjänst

Primärmaterialet. För arbetare anställda vid statliga verk och byggnadsarbeten har primärmaterialet insamlats och bearbetats på samma sätt som materialet för den egentliga industrin. Samma blankett — bilaga 4 — har använts. Sådana företag, i vilka staten äger hela eller en del av aktiekapitalet, t. ex. Norrbottens järnverk AB och Luossavaara-Kiiruna-vaara AB har redovisats under resp. industrigrupp i avsnittet om industrin.

Antal redovisade vuxna arbetare inom statliga verk och byggnadsarbeten utgjorde ca 42 000, varav 96 % män. Den största av de redovisade grupperna är »mekaniska och elektriska verkstäder samt skeppsvarv». I denna grupp ingår bl. a. statens järnvägars, postens och telegrafverkets huvudverkstäder, militära verkstadsanläggningar samt örlogsvarven. Gruppen »el. linjearbeten och kraftverk» består till största delen av telegrafverkets linjearbetare. I gruppen »ban- och byggnadsarbete» ingår framför allt statens järnvägars banarbetare. I gruppen »övrig statlig verksamhet» in-

går bl. a. viss grafisk industri, tvättinrättningar m. m.

Beträffande materialets beskaffenhet gäller vad som sagts i kapitlet om industrin (se s. 32).

Förutom de summariska uppgifter som socialstyrelsen införskaffat från resp. statliga verk har tabellsammanställningar erhållits från järnvägsstyrelsen för olika grupper av banarbetare samt från vattenfallsstyrelsen för olika grupper av arbetare vid kraftverksbyggen och sjöregleringar.

Löneutvecklingen 1939—1952. Löneutvecklingen för arbetare inom statliga verk och byggnadsarbeten sedan 1939 framgår av tabellerna 19 och 20 samt för de olika undergrupperna genom indexalen i tab. 31. Lönestegringen mellan 1951 och 1952 var av ungefär samma storleksordning som för arbetare inom industri.

Lönerna år 1952. Löneläget år 1952 för arbetare inom statliga verk och bygg-

	Tidlöns- o. ackords- förtjänst	Skift- tillägg	Övertids- tillägg	Semester- lön	Övriga förmåner	Total förtjänst
Industrin	92,1	1,3	1,5	4,3	0,8	100,0
Statlig tjänst.....	90,8	0,5	1,0	4,5	3,2	100,0

VII. Arbetare inom kommunal tjänst

Primärmaterialet. Intill 1950 inhämtade socialstyrelsen uppgifter om löneförhållandena för kommunalarbetare direkt från de kommunala myndigheterna och på samma blankett som användes för industrin. På hösten 1951 träffades emellertid en överenskommelse med Svenska stadsförbundet om att socialstyrelsen skulle erhålla siffermaterial från den av förbundet utarbetade lönestatistiken som 1949 utvidgades och gjordes mera detaljerad än tidigare.

Svenska stadsförbundets arbetarlönestatistik, som utarbetas av Svenska stadsförbundet i samarbete med Svenska kommunalarbeterförbundet, omfattar flertalet städer samt ett flertal köpingar. Vidare ingår vissa i bolagsform drivna kommunala företag. Sålunda ingår flertalet kommunala trafikbolag med undantag av AB Stockholms spårvägar. Svenska stadsförbundets lönestatistik bygger på individualuppgifter, som avlämnas på en särskild blankett. Uppgifter erhålles för varje kollektivavtalsanställd arbetare om bl. a. yrke, lönegrupp, födelseår, antal arbetstimmar på tidlöns- och ackordsarbete, arbetslönen vid tidlöns- och vid ackordsarbete, skifttillägg, övertidstillägg, diverse andra tillägg samt sociala förmåner.

Svenska stadsförbundets arbetarlönestatistik för år 1952 omfattade tillhopa drygt 30 000 arbetare, varav 29 000 vuxna manliga. Av dessa var omkring hälften månadsavlönade och hälften timavlönade. Tab. 34 visar de anställdas fördelning på olika arbetsområden samt antalet under året presterade arbetstimmar. Tabellen anger även hur stor andel av arbetstiden som utgjordes av ackordsarbete respektive av övertidsarbete. För

ett par större företag som ej ingick i stadsförbundets lönestatistik har socialstyrelsen själv inhämtat uppgifter. Dessa företags uppgifter ingår i tabellerna.

Löneutvecklingen 1939—1952. Löneutvecklingen för kommunalarbetare sedan 1939 redovisas i tabellerna 19 och 20. Det bör framhållas, att de utvidgningar och omläggningar som gjorts i dessa undersökningar — särskilt den ovan omtalade omläggningen 1951, genom överenskommelsen med Svenska stadsförbundet — har gjort att serien över löneutvecklingen måste studeras med stor försiktighet. Serien visar, att lönestegringen under den redovisade tiden för de kommunalanställda arbetarna varit svagare än för arbetarna inom industrin och i stort sett densamma som för arbetare inom statlig tjänst.

Den genomsnittliga timförtjänsten år 1952 för vuxna manliga kommunalarbetare (4,66 kr) var 13 % högre än timförtjänsten år 1951. Som jämförelse kan nämnas, att lönestegringen för manliga arbetare inom den egentliga industrin mellan 1951 och 1952 var 19 %.

Lönerna år 1952. I tabellerna 35, 36 och 37 redovisas genomsnittliga timförtjänster år 1952 för kommunalanställda arbetare inom olika arbetsområden. I dessa tabeller har använts samma lönebegrepp som i tabellerna för arbetare inom den egentliga industrin. Då stadsförbundet i sin lönestatistik genomfört en mera ingående uppdelning av de utbetalda lönesummorna på olika löneposter än som skett på den av socialstyrelsen använda blanketten kan det tänkas att vissa mindre löneposter i redovisningen kan

ha kommit under olika begrepp. I timförtjänst a) ingår ren arbetslön utan några tillägg, i timförtjänst b) ingår dessutom övertids- och skifttillägg samt diverse arbetsersättningar såsom tillägg för utförande av vissa arbeten, tillägg för smutsigt arbete samt lagförmanspengar. Timförtjänsten c) innehåller även semesterlön, sjuklön, olycksfallsersättning utöver den lagenliga samt naturaförmåner.

I tabellerna angives de genomsnittliga timförtjänsterna för månads- och timavlönade tillhopa. En viss skillnad i timförtjänsterna mellan dessa båda arbetarkategorier föreligger som synes av nedanstående tablå som gäller stadsförbundets material och som avser timförtjänst c).

	Timförtjänst, kr		
	Månads- avl.	Tim- avl.	Index Månads- avl. = 100
Vuxna män	4,34	4,97	115
Anläggningsarbeten..	4,04	4,94	122
Verkstäder och förråd	4,30	5,44	127
Transport och trafik- väsen	4,62	4,50	97
Fasta maskinanlägg- ningar	4,67	5,19	111
Renhållningsarbete ..	4,20	4,04	96
Byggnadsarbete	4,12	5,23	127
Övriga arbetsområden	4,11	4,28	104

Tab. 35 visar, att den totala genomsnittliga timförtjänsten (timförtjänst c) är högst (4,97 kr) inom »verkstäder och förråd» samt »byggnadsarbete» och lägst (4,14 kr) inom »övriga arbetsområden». De genomsnittliga timförtjänsterna inom olika arbetsområden påverkas bl. a. av arbetarnas fördelning på olika kvalifikationsklasser inom de olika arbetsområdena. Enligt Svenska stadsförbundets lönestatistik för 1951 fördelades arbetar-

na på fem kvalifikationsklasser: 1) okvalificerade arbetare, 2) hjälpare och yrkesarbetare med lägre kompetens, 3) yrkesarbetare, 4) lagförmän, 5) övriga och ej klassificerade arbetare. Arbetarnas relativa fördelning på yrkesgrupper och arbetsområden var 1951 följande:

	Kvalifikationsgrupp					
	1	2	3	4	5	Samt- liga
Anläggningsarbeten .	44	7	30	10	9	100
Verkstäder och förråd	9	4	64	6	17	100
Transport och trafik- väsen	3	4	88	1	4	100
Fasta maskinanlägg- ningar	18	5	58	4	15	100
Renhållning	46	4	20	7	23	100
Byggnadsarbete och övriga arbetsområ- den	26	14	41	2	17	100

Som synes var de okvalificerade arbetarna relativt talrikast inom grupperna »anläggningsarbeten» och »renhållning».

Tab. 36 visar de genomsnittliga timförtjänsterna inom olika arbetsområden och dyrortsgrupper. Löneskillnaden mellan dyrortsgrupp 2 och dyrortsgrupp 5 är omkring 35 %. För industrin var skillnaden mellan dessa dyrortsgrupper 27 % och för arbetare inom statlig tjänst 16 %.

Sammansättningen av den genomsnittliga timförtjänsten c) framgår av nedanstående tablå. Som synes spelar de individuella förmånerna en relativt större roll än för arbetare inom industrin.

	Kr	%
Tidlön och ackordslön	3,96	85,0
Övertidstillägg	0,08	1,7
Skifttillägg	0,02	0,4
Arbetsersättningar	0,08	1,7
Semesterlön	0,29	6,2
Övriga förmåner	0,23	5,0
Totalt	4,66	100,0

VIII. Arbetare inom samfärdsel

Primärmaterialet. Den lönestatistik som socialstyrelsen utarbetar för arbetare inom näringsgrenen samfärdsel är av mycket begränsad omfattning. Sammanlagt redovisas för år 1952 något över 10 000 arbetare inom samfärdsel. Som jämförelse kan nämnas, att 1950 års folkräkning inom de av undersökningen berörda arbetsområdena redovisade ca 95 000 arbetare. Bäst representerad i socialstyrelsens statistik är gruppen »lastning och lossning» med ca 5 400 arbetare. I Svenska arbetsgivareföreningens två stuvareförbund fanns enligt 1952 års medlemsförteckning 97 företag med 6 321 arbetare.

I gruppen »åkerirörelse» ingår endast ett antal större åkeri- och expressföretag. Sammanlagda antalet redovisade arbetare är endast 918. Som jämförelse kan nämnas, att Svenska arbetsgivareför-

eningen i sin medlemsförteckning för 1952 redovisade 209 bussföretag med 2 968 arbetare samt 2 018 åkeri- och expressföretag med tillhopa 7 329 arbetare.

Löneutvecklingen 1939—1952. Löneutvecklingen sedan 1939 för arbetare inom samfärdsel framgår av tab. 19.

Lönerna år 1952. Tab. 38 visar förtjänstläget år 1952 för manliga arbetare inom samfärdsel. Tabellen redovisar de tre tidigare definierade slagen av timförtjänster (se s. 35). Tabellen bör studeras med stor försiktighet, då det underliggande materialet som ovan sagts är av mycket begränsad omfattning. Någon redovisning av de genomsnittliga timförtjänsterna i de större städerna kan ej lämnas på grund av materialets ringa omfattning.

IX. Arbetare inom det statliga vägväsendet

Primärmaterialet. Lönestatistik för arbetare inom det statliga vägväsendet utarbetas sedan 1947 av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen. De för denna statistik erforderliga uppgifterna insamlas från de lokala vägförvaltningarna — från och med 1952 kvartalsvis. Sammandrag för hela året utarbetas efter varje årsskifte.

Statistiken ansluter sig till de kollektivavtal som tillämpas, nämligen vägunderhållsavtalet samt väg- och brobyggnadsavtalet. Det förra omfattar dels egentliga vägunderhållsarbetare och dels arbetare vid verkstad, garage och förråd. Uppgifterna avser samtliga arbetare som omfattas av dessa kollektivavtal. Uppgif-

ter inhämtas för varje i respektive avtal fastställd yrkes- och lönegrupp om antal arbetstimmar med fördelning på tidlön, ackord och övertid samt utbetalda lönesummor fördelade på tidlön, ackord, övertid, skift samt på olika slags tillägg.

Löneutvecklingen 1939—1952. På grund av de ändringar och omläggningar som företagits i statistiken för vägarbetare är det mycket svårt att jämföra löneutvecklingen från 1939 och framåt. Den serie som redovisas i tab. 19 får därför läsas med största försiktighet.

Lönenivån för vägarbetare undergick under åren 1951 och 1952 en kraftig stegring som jämförd med lönestoppsperio-

den 1948—1950 översteg 40 %. Sålunda ökade den avtalsenliga timlönen mellan åren 1950 och 1951 med ca 22 %. Från år 1951 till år 1952 var motsvarande tal något över 17 %. Genom införande från och med sistnämnda år av ackordskompensation med 15 öre per timme för sådana arbetare som i ringa utsträckning arbetar på ackord, kom löneökningen emellertid att uppgå till ca 22 %. Härtill bidrog även i viss mån en något gynnssammare utveckling av ackordsarbetet.

Lönerna år 1952. Genomsnittliga timförtjänster för vägarbetare inom olika yrkes- och lönegrupper redovisas i tabellerna 39 och 40. De tre i tab. 39 angivna genomsnittsförtjänsterna motsvarar icke fullständigt de timförtjänster som har angivits för övriga näringsgrenar. Timförtjänst a) omfattar tidlöns- och ackordsförtjänsterna, timförtjänst b) innefattar förutom övertids- och skifttillägg även ersättningar för förberedelse- och avslutningsarbete, lagbaspengar, ersättning för passningstjänst, transportersättning samt ersättning för rapportskrivning. Timförtjänst c) består av — förutom semesterlön — ersättning vid militärtjänstgöring, sjukavlöning, ersättning vid olycksfall i arbetet, sjukvårds- och me-

Tab. AE. Specifikation av vägarbetarnas löneförmåner under 1952

Löneförmånernas art	Genomsnittlig timförtjänst, öre, för		
	vägunderhålls- arbetare		väg- och bro- bygg- nads- ar- be- tare
	under- hålls- ar- be- tare	arbetare vid verk- stad m. m.	
A. Egentliga löneförmåner	346,6	347,8	398,4
Tidlön o. ackordslön	331,9	334,2	392,8
Övertidstillägg ...	9,6	10,8	2,1
Skifttillägg	0,4	0,1	0,5
Ersättning för förberedelse- och avslutningsarbeten...	0,7	0,1	0,1
Lagbaspengar	0,1	0,0	1,4
Ersättning för passningstjänst ...	0,9	0,3	0,0
Transportersättning	1,0	0,1	1,0
Ersättning för rapportskrivning	1,3	0,7	0,2
Övriga egentliga löneförmåner	0,7	1,5	0,3
B. Semesterlön och -ersättning	16,3	..	16,3
C. Särskilda ersättningar	12,7	4,1	15,0
Traktamente	12,0	3,9	15,0
Cykelersättning ..	0,7	0,2	0,0

Tab. AD. Ackordsvolymen 1948—1952 för olika grupper av vägunderhållsarbetare

Yrkes- och lönegrupp	Ackordsvolym, %, år				
	1948	1949	1950	1951	1952
Grovarbetare (lönegrupp I)	37,8	38,5	36,8	35,0	38,4
Yrkesarbetare (lönegrupp II)	20,8	23,7	27,7	30,0	34,2
Vält- o. hyvelförare (lönegrupp III)	4,5	7,0	7,2	8,2	8,4
Övriga i lönegrupp III	8,7	14,6	19,9	23,8	26,9
Vägförmän	2,8	2,9	4,3	3,6	6,9
Samtliga	29,3	30,7	29,8	28,9	31,7

dicinkostnader samt begravningshjälp. Värdet av dessa förmåner finns i väg- och vattenbyggnadsstyrelsens statistik endast för vägunderhållsavtalet. För arbetare tillhörande väg- och brobyggnadsavtalet har dessa förmåner uppskattats till samma värde som för arbetare tillhörande vägunderhållsavtalet. Detta förtjänsttal — liksom talet för samtliga arbetare — har därför närmast karaktär av uppskattning.

Tab. 39 visar dessa förtjänsttal inom hela riket för de olika avtalsgrupperna, medan tab. 40 visar a)- resp. b)-förtjänster inom olika dyrtorsgrupper.

Ackordsarbetets omfattning för olika slags arbetare sedan 1948 framgår av tab. AD. Som framgår av denna tabell visade ackordsvolymen under det senaste året en ökning med ca 3 enheter. Till följd av mekaniseringen inom vägarbetet har antalet grovarbetartimmar minskat under senare år. Eftersom ackordsvolymen är högst för grovarbetarna, kommer detta att inverka sänkande på den totala ackordsvolymen. Detta uppvägs emeller-

tid av en ökning av ackordsvolymen för övriga grupper.

I tab. AE lämnas en specifikation av vägarbetarnas löneförmåner under 1952. Rubriken »A. Egentliga löneförmåner» motsvarar begrepp b) i tabellerna 39 och 40. De ersättningar som redovisas i avdelning C — traktamenten och cykelersättning — har icke medtagits i tabellerna 39 och 40 men däremot — som ovan nämnts — vissa sociala förmåner.

Tab. 1. Lantarbetarnas fördelning efter antalet arbetsdagar år 1952 hos den uppgiftslämnande arbetsgivaren. Förekomsten av övertidsarbete

m.k. = med kollektivavtal, u.k. = utan kollektivavtal.

Kön Ålder Yrke Löneform Kollektivavtal Gårdarnas storlek	Antal arbe- tare	Därav, i %, arbetare med nedanstående antal arbets- dagar under året					Arbetare, som under året arbetat minst 250 dagar		Antal arb. med betalt över- tids- arbete ¹ i % av antal arb. med tim.- upp- gift	Betalt över- tidsarbete ¹ under året, antal timmar	
		högst 49	50— 149	150— 249	250— 299	300 och där- över	Antal	i % av samt- liga		i % av samt- liga arbets- tim.	i ge- nom- snitt per arb. med över- tid
Manliga arb. 18—64 år	m.k. 6 411 u.k. 4 995 s:a 11 406	17,6 52,2 32,7	13,6 13,9 13,8	18,4 10,1 14,7	34,3 10,7 24,0	16,1 13,1 14,8	3 232 1 189 4 421	50,4 23,8 38,8	56,0 9,8 36,6	1,9 0,7 1,6	55,8 67,3 57,1
Rättare	366	3,3	4,9	14,2	46,7	30,9	284	77,6	59,7	2,1	74,1
Egentliga lantarbetare	6 857	45,5	15,6	14,1	17,5	7,3	1 696	24,8	29,3	1,1	38,7
Traktorskötare	1 058	9,1	9,0	26,5	42,4	13,0	586	55,4	76,7	3,4	82,0
Arbetare med blandat arbete	635	16,1	14,8	17,8	28,3	23,0	326	51,3	36,3	1,2	54,4
Ladugårdsförmän	379	2,9	10,0	11,9	30,9	44,3	285	75,2	37,1	1,3	75,8
Djurskötare	1 494	4,5	12,8	12,0	30,7	40,0	1 056	70,7	35,8	1,2	69,6
Specialarbetare	498	48,0	9,3	7,0	30,3	5,4	178	35,7	37,8	2,6	73,4
Övriga arbetare	119	69,8	16,8	5,0	5,9	2,5	10	8,4	13,3	1,4	49,9
Arb. utan naturaförmåner	7 674	26,4	14,3	17,0	29,0	13,3	3 249	42,3	48,0	1,8	56,3
» med fri kost	1 818	82,1	10,0	4,6	1,7	1,6	60	3,3	1,8	0,2	30,6
» med kost och logi	1 160	15,7	20,1	16,6	17,7	29,9	552	47,6	10,9	0,4	57,9
» med livsförnödenheter och/eller bostad	754	5,0	7,7	13,0	36,0	38,3	560	74,3	41,4	1,4	69,6
Arbetare på gårdar med en åkerareal av											
högst 19 ha	m.k. 49 u.k. 1 279	42,9 77,3	14,3 8,8	6,1 4,9	16,3 3,5	20,4 5,5	18 115	36,7 9,0	24,5 1,1	0,8 0,1	38,9 53,1
20—49 »	m.k. 844 u.k. 2 595	35,2 50,3	13,6 15,4	12,0 9,8	23,6 10,2	15,6 14,3	331 636	39,2 24,5	27,7 7,2	1,2 0,6	56,8 76,2
50—99 »	m.k. 2 088 u.k. 854	24,1 32,1	14,8 16,9	17,0 14,6	27,7 17,3	16,4 19,1	920 311	44,1 36,4	43,7 18,9	1,5 1,0	51,6 68,5
100 » och däröver...	m.k. 3 430 u.k. 267	8,9 14,2	12,9 14,6	21,0 23,6	41,1 28,5	16,1 19,1	1 963 127	57,2 47,6	70,4 46,7	2,2 1,5	57,3 55,5
Manliga arb. 65 år o. däröver	898	42,4	17,8	16,2	15,3	8,3	212	23,6	18,4	0,5	28,6
Manliga arb. under 18 år	792	49,2	21,6	15,2	8,8	5,2	111	14,0	16,7	0,6	29,0
Kvinnliga arb. 18—64 år	1 907	59,8	16,2	7,4	3,9	12,7	316	16,6	2,9	0,1	13,3
därav:											
Egentliga lantarbetare	1 202	83,8	13,6	1,7	0,2	0,7	11	0,9	3,7	0,1	6,7
Mjölkerskor	209	8,6	20,1	16,8	10,5	44,0	114	54,5	2,0	0,1	..
Hembiträden	331	15,4	18,4	20,9	12,7	32,6	150	45,3	0,4	0,0	..
Kvinnliga arb. 65 år o. däröver ...	44	70,4	18,2	—	—	11,4	5	11,4	—	—	—
Kvinnliga arb. under 18 år	218	62,8	13,3	10,1	7,4	6,4	30	13,8	0,5	0,0	..

¹ Härmed avses ren övertid (se texten s. 12). — Se not 1, s. 58.

Tab. 2. Lantarbetarnas genomsnittsförtjänster år 1952

Kön Alder Löneform Yrke	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	Förtjänst i genomsnitt per timme ¹ vid tidlönsarbete på ordinarie arbetstid och övertid						Genomsnittlig årsförtjänst ¹ (tidlön och ackordslön på ordinarie arbetstid och övertid)					
	Antal redov. arb. med uppgift om arbetstimmar		Total timförtj. (kontant tidlön, naturaförm., semesterlön, provision m. m.), kr, för			Därav kontant (inkl. semesterlön, övertids- etc.), kr	Antal redov. arb. med minst 250 arbetsdagar under året		Total årsförtj. (kontant lön, naturaförm., semesterlön, provision m. m.), kr, för			Därav kontant (inkl. semesterlön, övertids- etc.), kr
	Arb. med koll.-avtal	Arb. utan koll.-avtal	arb. koll.-avtal	arb. koll.-avtal	samtliga arb.		Arb. med koll.-avtal	Arb. utan koll.-avtal	arb. med koll.-avtal	arb. utan koll.-avtal	samtliga arb.	
Manliga arb. 18—64 år												
a) utan naturaförmåner	5 469	1 695	2,77	2,68	2,76	2,76	2 819	430	6 860	6 651	6 833	6 828
rättare	159	21	3,06	3,13	3,07	3,07	129	18	7 411	7 341	7 403	7 402
egentliga lantarbetare	2 840	1 184	2,65	2,58	2,63	2,63	1 047	195	6 306	6 210	6 291	6 288
traktorskötare	801	98	2,73	2,74	2,73	2,72	469	45	6 570	6 617	6 574	6 569
arb. med blandat arbete	226	74	2,71	2,61	2,69	2,69	148	28	6 700	6 225	6 624	6 622
ladugårdsförmän	244	23	3,19	3,02	3,17	3,17	198	20	8 264	8 116	8 250	8 246
djurskötare	917	162	2,89	2,80	2,88	2,87	665	117	7 486	7 158	7 437	7 429
specialarbetare	239	119	2,91	3,15	2,93	2,93	155	6	6 749	..	6 734	6 734
smeder, snickare m. fl.	191	104	2,92	3,18	2,94	2,94	119	4	6 644	..	6 636	6 635
lastbilsförare	36	1	2,84	..	2,84	2,84	31	1	7 025	..	7 000	7 000
övr. specialarbetare	12	14	3,08	3,16	3,10	3,10	5	1	..	..	..	..
övriga arbetare	43	14	2,60	2,57	2,59	2,59	8	1	..	..	..	..
b) med fri kost.	97	1 608	2,62	2,41	2,42	1,94	2	58	..	4 962	5 017	3 806
därav:												
egentliga lantarbetare	85	1 388	2,55	2,40	2,40	1,93	—	42	—	4 808	4 808	3 632
traktorskötare	9	30	..	2,65	2,67	2,15	1	3	..	..	..	..
arb. med blandat arbete	1	59	..	2,22	2,22	1,72	—	8	..	..	..	..
specialarbetare	2	92	..	3,31	3,22	2,80	1	—	..	..	..	..
övriga arbetare	—	31	—	2,42	2,42	2,02	—	—	—	—	—	—
c) med kost och logi	114	878	2,89	2,32	2,39	1,59	65	487	6 879	5 543	5 700	3 701
därav:												
rättare	19	3	3,40	..	3,37	2,58	12	5	7 888	..	7 581	5 625
egentliga lantarbetare	50	559	2,68	2,30	2,33	1,53	22	269	6 080	5 515	5 558	3 552
traktorskötare	11	30	2,82	2,51	2,60	1,78	9	17	..	6 236	6 411	4 395
arb. med blandat arbete	11	155	2,58	2,28	2,29	1,48	6	99	..	5 384	5 442	3 459
djurskötare	22	121	3,02	2,38	2,48	1,66	15	95	7 420	5 550	5 805	3 805
d) med livsförn. och/eller bost. ²	411	243	3,10	2,67	2,94	2,63	346	214	7 750	6 650	7 330	6 556
rättare	80	25	3,42	3,21	3,37	3,05	89	30	8 256	8 038	8 201	7 419
egentliga lantarbetare	90	102	2,77	2,48	2,61	2,33	52	69	6 584	5 822	6 149	5 474
traktorskötare	41	11	2,85	2,78	2,84	2,63	31	11	6 828	6 840	6 831	6 274
arb. med blandat arbete	21	24	2,85	2,45	2,65	2,33	17	20	7 374	5 962	6 611	5 783
ladugårdsförmän	67	5	3,49	..	3,51	3,18	58	7	9 101	..	9 232	8 429
djurskötare	94	73	2,98	2,66	2,84	2,49	84	76	7 535	6 650	7 114	6 253
specialarbetare	18	2	3,06	..	3,05	2,63	14	1	7 235	..	7 299	6 344
e) oavsett löneform	6 091	4 424	2,80	2,52	2,73	2,59	3 232	1 189	6 956	6 114	6 729	6 362
rättare	258	50	3,20	3,18	3,19	3,03	230	54	7 763	7 735	7 758	7 308
egentliga lantarbetare	3 065	3 233	2,65	2,44	2,57	2,42	1 121	575	6 314	5 736	6 118	5 695
traktorskötare	862	169	2,73	2,69	2,73	2,68	510	76	6 588	6 550	6 583	6 441

¹ Det bör påpekas, att i motsats till vad som var fallet i tabeller till tidigare redogörelser för statistiken över lantarbetarnas och trädgårdsarbetarnas löner har i år medeltal, medianer, kvartiler och pro-

centtal för serier av uppgifter för 10—24 arbetare icke tryckts med medieval stil.

² Utom bostad i regel även bränsle.

Tab. 2 (forts.). Lantarbetarnas genomsnittsförtjänster år 1952

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
arb. med blandat arbete...	259	312	2,72	2,36	2,55	2,25	171	155	6 756	5 594	6 204	5 435
ladugårdsförmän	312	30	3,25	3,15	3,24	3,17	257	28	8 453	8 656	8 473	8 273
djurskötare	1 033	363	2,90	2,63	2,83	2,71	764	292	7 490	6 460	7 205	6 856
specialarbetare	259	220	2,92	3,16	2,94	2,90	170	8	6 790	..	6 786	6 693
smeder, snickare m. fl. ...	208	189	2,93	3,18	2,96	2,91	131	6	6 709	..	6 715	6 614
lastbilsförare	38	3	2,83	..	2,83	2,80	34	1	6 992	..	6 970	6 894
övr. specialarbetare	13	28	3,08	3,23	3,13	3,08	5	1	..	..	..	..
övriga arbetare	43	47	2,60	2,50	2,57	2,51	9	1	..	..	5 943	5 943
Manl. arb. 65 år och däröver												
a) utan naturaförmåner	407	136	2,43	2,21	2,40	2,39	137	17	5 914	5 955	5 918	5 891
b) med naturaförmåner	63	224	2,15	1,95	2,04	1,55	31	27	5 317	4 552	4 961	3 791
c) oavsett löneform	470	360	2,39	2,07	2,31	2,18	168	44	5 804	5 094	5 656	5 316
därav:												
egentliga lantarbetare	308	294	2,30	1,90	2,18	2,05	66	17	5 523	4 495	5 313	5 045
djurskötare	55	21	2,57	2,44	2,53	2,36	37	16	6 244	5 996	6 169	5 654
Manl. arb. under 18 år												
a) utan naturaförmåner	299	103	1,90	1,95	1,91	1,90	43	12	4 391	4 886	4 449	4 438
b) med naturaförmåner	24	306	2,03	1,82	1,85	1,15	8	48	..	4 299	4 400	2 576
c) oavsett löneform	323	409	1,92	1,85	1,88	1,55	51	60	4 487	4 417	4 449	3 499
Kvinnl. arb. 18—64 år												
a) utan naturaförmåner	650	326	2,18	1,99	2,13	2,13	86	23	3 019	2 503	2 910	2 910
b) med naturaförmåner	79	480	1,72	1,65	1,66	0,95	43	164	4 169	3 739	3 828	2 099
c) oavsett löneform	729	806	2,01	1,69	1,81	1,33	129	187	3 402	3 587	3 512	2 379
egentliga lantarbetare	509	463	2,15	2,01	2,09	1,90	2	9	..	..	4 368	2 842
arb. med blandat arbete...	51	53	2,19	1,69	1,92	1,65	7	15	..	4 001	4 136	3 283
mjölkerskor	80	71	2,16	1,84	2,00	1,82	71	43	3 175	2 474	2 910	2 698
hembiträden	57	210	1,66	1,58	1,60	0,83	34	116	4 079	3 911	3 949	1 988
övriga arbetare	32	9	2,18	2,24	2,19	2,08	15	4	2 310	..	2 447	2 233
Kvinnl. arb. 65 år och däröver												
oavsett löneform	16	18	1,89	1,57	1,73	1,22	2	3	..	..	..	..
Kvinnl. arb. under 18 år												
oavsett löneform	71	114	1,75	1,50	1,57	0,87	13	17	3 828	3 581	3 688	1 880

Tab. 3. Spridningen av de individuella genomsnittsförtjänsterna per timme år 1952 för manliga lantarbetare i åldern 18—64 år

m.k. = med kollektivavtal, u.k. = utan kollektivavtal.

Löneform Yrke Kollektivavtal		Antal genom- snitt- liga tim- förtj. (= an- tal arb.)	De individuella genomsnittliga timförtjänsternas ¹			Fördelning, i %, av antalet individuella genom- snittliga timförtjänster ¹ på nedanstående storleksgrupper (kr)									
			nedre kvar- til, kr	me- di- an, kr	övre kvar- til, kr	högst 1,99	2,00- 2,19	2,20- 2,39	2,40- 2,59	2,60- 2,79	2,80- 2,99	3,00- 3,19	3,20- 3,39	3,40 och där- över	
Utan naturaförmåner															
rättare	{ m.k.	159	2,87	2,96	3,14	—	—	—	—	10,1	44,6	22,6	6,9	15,8	
	{ u.k.	21	2,88	3,06	3,43	—	—	—	14,3	—	23,8	28,6	9,5	23,8	
egentliga lantarbetare ..	{ m.k.	2 840	2,53	2,64	2,72	1,8	2,3	3,7	28,0	48,1	7,6	4,2	1,8	2,5	
	{ u.k.	1 184	2,45	2,56	2,78	5,5	6,3	5,5	36,8	21,6	6,4	11,0	3,0	3,9	
traktorskötare	{ m.k.	801	2,65	2,72	2,78	0,1	0,5	1,2	12,4	63,7	18,2	2,4	1,1	0,4	
	{ u.k.	98	2,59	2,68	2,87	4,2	1,0	2,0	18,4	41,8	16,3	10,2	1,0	5,1	
arb. m. blandat arbete ..	{ m.k.	226	2,62	2,70	2,79	1,8	0,4	3,1	14,2	56,2	19,0	3,5	0,9	0,9	
	{ u.k.	74	2,50	2,65	2,86	4,0	8,1	4,1	23,0	32,4	10,8	9,5	4,1	4,0	
ladugårdsförmän	{ m.k.	244	2,96	3,12	3,40	—	—	—	—	4,1	26,2	29,9	14,8	25,0	
	{ u.k.	23	2,81	2,94	3,08	—	—	—	—	13,0	47,8	21,7	4,4	13,1	
djurskötare	{ m.k.	917	2,76	2,85	2,99	0,4	0,1	0,7	3,6	31,8	38,7	14,8	5,6	4,3	
	{ u.k.	162	2,61	2,80	2,93	1,8	2,5	4,9	9,9	29,0	30,9	13,6	1,8	5,6	
specialarbetare	{ m.k.	239	2,74	2,90	3,09	0,8	0,8	1,3	4,6	28,0	29,3	17,2	7,5	10,5	
	{ u.k.	119	3,00	3,50	3,82	1,7	0,8	0,8	7,6	5,1	2,5	20,2	1,7	59,6	
Fri kost															
egentliga lantarbetare ..	{ m.k.	85	2,55	3,06	3,29	3,5	4,7	4,7	16,5	5,9	4,7	18,8	25,9	15,3	
	{ u.k.	1 388	2,38	2,71	3,06	10,2	7,1	8,0	18,8	12,5	9,9	14,9	5,3	13,3	
Kost och logi															
egentliga lantarbetare ..	{ m.k.	50	2,29	2,79	3,21	14,0	10,0	8,0	12,0	6,0	14,0	10,0	10,0	16,0	
	{ u.k.	559	1,98	2,38	2,76	25,7	13,1	12,9	13,8	11,4	7,7	5,7	5,4	4,3	
arb. m. blandat arbete ..	{ m.k.	11	1,91	2,54	2,77	36,3	9,1	—	9,1	27,3	—	—	9,1	9,1	
	{ u.k.	155	2,01	2,36	2,67	23,2	16,8	11,0	16,8	15,5	9,0	4,5	2,6	0,6	
djurskötare	{ m.k.	22	2,61	2,98	3,48	4,5	—	9,1	9,1	18,2	9,1	9,1	9,1	31,8	
	{ u.k.	121	2,04	2,36	2,66	22,3	13,2	19,0	19,0	8,3	6,6	3,3	3,3	5,0	
Livsförn. och/eller bostad															
rättare	{ m.k.	80	3,15	3,36	3,58	—	—	—	—	1,3	8,7	18,8	26,2	45,0	
	{ u.k.	25	2,83	3,02	3,31	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	24,0	20,0	20,0	16,0	
egentliga lantarbetare ..	{ m.k.	90	2,65	2,78	2,92	2,2	1,1	3,3	10,0	36,7	32,2	8,9	4,5	1,1	
	{ u.k.	102	2,31	2,61	2,91	15,7	2,9	14,7	14,7	17,6	18,7	7,8	5,9	2,0	
ladugårdsförmän	{ m.k.	67	3,20	3,42	3,73	—	—	—	—	1,5	4,5	17,9	23,9	52,2	
	{ u.k.	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
djurskötare	{ m.k.	94	2,82	2,94	3,13	—	—	2,1	6,4	12,8	37,2	21,3	10,6	9,6	
	{ u.k.	73	2,23	2,73	3,07	13,7	11,0	4,1	12,3	15,1	13,7	20,5	4,1	5,5	
Oavsett löneform															
rättare	{ m.k.	258	2,91	3,11	3,41	—	—	—	—	6,6	31,4	20,9	14,7	26,4	
	{ u.k.	50	2,87	3,08	3,36	2,0	2,0	4,0	8,0	2,0	22,0	24,0	14,0	22,0	
egentliga lantarbetare ..	{ m.k.	3 065	2,53	2,64	2,74	2,0	2,5	3,8	26,9	45,9	8,4	4,9	2,7	2,9	
	{ u.k.	3 233	2,35	2,58	2,96	11,4	7,7	8,1	24,4	15,8	8,5	11,7	4,5	7,9	
traktorskötare	{ m.k.	862	2,65	2,73	2,80	0,3	0,5	1,2	12,0	60,0	20,1	3,6	1,7	0,6	
	{ u.k.	169	2,53	2,70	3,00	3,6	4,1	5,9	16,6	27,8	14,8	10,1	5,3	11,8	
arb. m. blandat arbete ..	{ m.k.	259	2,62	2,70	2,81	3,1	1,2	2,7	13,1	53,3	19,3	3,1	2,3	1,9	
	{ u.k.	312	2,13	2,50	2,73	17,9	12,2	8,7	21,2	20,2	8,3	6,7	3,5	1,3	
ladugårdsförmän	{ m.k.	312	2,99	3,17	3,49	—	—	—	—	3,5	21,5	27,2	16,7	31,1	
	{ u.k.	30	2,81	2,94	3,19	—	—	—	6,7	10,0	43,3	16,7	3,3	20,0	
djurskötare	{ m.k.	1 033	2,76	2,86	3,01	0,5	0,1	1,0	4,0	29,8	37,9	15,3	6,1	5,3	
	{ u.k.	363	2,33	2,69	2,90	11,8	7,7	9,6	13,2	19,0	18,7	11,9	2,8	5,3	
specialarbetare	{ m.k.	259	2,75	2,90	3,11	0,8	0,8	1,5	5,0	26,3	29,0	17,0	7,7	11,9	
	{ u.k.	220	3,00	3,44	3,75	1,9	0,9	1,4	6,8	7,3	4,5	18,6	6,8	51,8	
övriga arbetare	{ m.k.	43	2,45	2,60	2,74	9,2	4,7	4,7	30,2	27,9	11,6	7,0	4,7	—	
	{ u.k.	47	2,50	2,67	3,13	4,3	8,5	8,5	19,2	21,3	8,5	17,0	8,5	4,2	
summa	{ m.k.	6 091	2,61	2,72	2,91	1,4	1,4	2,4	16,9	40,7	18,1	8,7	4,6	5,8	
	{ u.k.	4 424	2,38	2,62	3,00	10,8	7,4	7,8	21,7	16,3	9,8	11,9	4,5	9,8	
	{ s:a	10 515	2,51	2,70	2,94	5,4	4,0	4,7	18,9	30,4	14,6	10,0	4,5	7,5	

¹ Se not 1, s. 58.

Tab. 4. Spridningen av de individuella genomsnittsförtjänsterna per timme, oavsett löneform, år 1952 för kvinnliga lantarbetare i åldern 18—64 år

m.k. = med kollektivavtal, u.k. = utan kollektivavtal.

Yrke Kollektivavtal		Antal genom- snitt- liga tim- förtj. (= an- tal arb.)	De individuella genomsnittliga timförtjänsternas			Fördelning, i %, av antalet individuella genom- snittliga timförtjänster på nedanstående storleksgrupper (kr)									
			nedre kvar- til, kr	me- di- an, kr	övre kvar- til, kr	högst 1,19	1,20- 1,39	1,40- 1,59	1,60- 1,79	1,80- 1,99	2,00- 2,19	2,20- 2,39	2,40- 2,59	2,60 och där- över	
S:a redovisade arbetare		{ m.k. u.k. s:a	729 806 1 535	2,00 1,61 1,90	2,10 2,00 2,02	2,31 2,13 2,21	0,6 4,7 2,7	1,8 8,4 5,3	3,6 11,2 7,6	2,3 8,9 5,8	15,6 10,2 12,8	42,0 35,5 38,6	13,4 8,6 10,9	9,7 6,8 8,2	11,0 5,7 8,1
därav:															
egentliga lantarbetare		{ m.k. u.k.	509 463	2,00 2,00	2,10 2,02	2,34 2,20	0,2 1,3	— 2,6	0,8 5,6	1,0 3,5	16,3 9,7	45,4 51,2	14,7 10,8	10,4 7,8	11,2 7,5
arb. m. blandat arbete		{ m.k. u.k.	51 53	2,08 1,54	2,13 1,89	2,37 2,25	— 9,5	2,0 9,4	2,0 11,3	2,0 15,1	7,9 11,3	49,0 13,2	13,7 11,3	7,8 15,1	15,6 3,8
mjölkerskor		{ m.k. u.k.	80 71	2,00 1,47	2,14 1,91	2,27 2,17	2,5 15,5	1,3 7,0	2,5 8,5	2,5 11,3	15,0 12,7	42,5 22,5	11,3 7,0	8,7 7,1	13,7 8,4
hembiträden		{ m.k. u.k.	57 210	1,42 1,34	1,54 1,57	1,88 1,80	1,7 7,6	19,3 21,9	33,3 24,3	14,0 18,6	12,3 10,5	8,8 10,5	5,3 2,8	5,3 2,4	— 1,4

Tab. 5. Spridningen av 1952 års årsförtjänster för manliga lantarbetare i åldern 18—64 år med minst 250 arbetsdagar (årsarbetare) hos den uppgiftslämnande arbetsgivaren

m.k. = med kollektivavtal, u.k. = utan kollektivavtal.

Löneform Yrke Kollektivavtal		Antal års- förtjän- ster (ar- beta- re)	Års- förtjänsternas ¹			Fördelning, i %, av antalet årsförtjänster ¹ på nedanstående storleksgrupper (kr)							
			nedre kvar- til, kr	me- dian, kr	övre kvar- til, kr	högst 4 599	4 600— 5 399	5 400— 6 199	6 200— 6 999	7 000— 7 799	7 800— 8 599	8 600— 9 399	9400 och där- över
Utan naturaförmåner													
rättare	{ m.k.	129	6 775	7 161	7 912	—	1,5	1,5	30,2	40,3	17,1	3,9	5,5
	{ u.k.	18	6 663	7 234	7 882	—	—	11,1	33,4	33,3	11,1	11,1	—
egentliga lantarbetare	{ m.k.	1 047	5 883	6 277	6 686	1,7	5,3	37,0	43,5	9,0	2,6	0,7	0,2
	{ u.k.	195	5 705	6 257	6 762	5,7	9,2	32,8	35,9	10,8	5,1	—	0,5
traktorskötare	{ m.k.	469	6 178	6 522	6 941	—	1,9	24,8	51,6	19,2	2,1	0,4	—
	{ u.k.	45	6 077	6 458	7 064	—	2,2	24,4	48,9	17,8	6,7	—	—
arb. m. blandat arbete ...	{ m.k.	148	6 310	6 669	7 079	1,4	2,0	16,9	52,7	18,2	5,4	3,4	—
	{ u.k.	28	5 813	6 399	7 192	10,7	7,1	21,4	28,6	32,2	—	—	—
ladugårdsförmän	{ m.k.	198	7 565	8 165	8 733	—	—	0,5	6,6	27,8	33,8	19,2	12,1
	{ u.k.	20	7 551	8 273	8 646	—	—	5,0	5,0	25,0	40,0	15,0	10,0
djurskötare	{ m.k.	665	6 790	7 307	7 959	—	0,9	5,4	28,7	35,3	17,8	6,5	5,4
	{ u.k.	117	6 504	7 129	7 689	—	6,0	9,4	25,6	36,7	15,4	4,3	2,6
specialarbetare	{ m.k.	155	6 322	6 690	7 091	0,6	0,6	16,1	52,3	23,9	5,2	1,3	—
	{ u.k.	6	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
Fri kost													
egentliga lantarbetare	{ m.k.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	{ u.k.	42	3 847	4 687	5 966	50,0	19,0	14,3	9,5	2,4	4,8	—	—
Kost och logi													
egentliga lantarbetare	{ m.k.	22	4 835	6 223	7 128	18,2	13,7	18,2	22,7	13,6	13,6	—	—
	{ u.k.	269	4 586	5 481	6 294	25,3	21,9	25,7	18,6	4,5	3,3	0,7	—
arb. m. blandat arbete ...	{ m.k.	6	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
	{ u.k.	99	4 555	5 501	6 001	25,2	20,2	35,4	14,1	5,1	—	—	—
djurskötare	{ m.k.	15	6 279	7 657	8 453	—	6,7	13,3	26,6	6,7	26,7	13,3	6,7
	{ u.k.	95	4 611	5 555	6 324	24,2	22,1	27,4	11,6	7,4	5,2	2,1	—
Livsförn. och/eller bostad													
rättare	{ m.k.	89	7 501	8 122	8 777	—	—	1,1	9,0	29,2	33,7	9,0	18,0
	{ u.k.	30	6 392	8 050	9 281	—	10,0	6,7	13,3	10,0	26,7	10,0	23,3
egentliga lantarbetare	{ m.k.	52	6 100	6 612	6 932	—	5,8	19,2	53,8	15,4	5,8	—	—
	{ u.k.	69	5 112	5 890	6 492	13,0	20,3	29,0	23,2	10,1	2,9	1,5	—
ladugårdsförmän	{ m.k.	58	8 457	8 847	9 621	—	—	—	—	12,1	13,8	46,5	27,6
	{ u.k.	7	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
djurskötare	{ m.k.	84	6 895	7 334	8 133	—	1,2	8,3	20,3	34,5	21,4	9,5	4,8
	{ u.k.	76	5 756	6 662	7 598	5,3	13,2	15,8	26,3	19,7	14,5	3,9	1,3
Oavsett löneform													
rättare	{ m.k.	230	7 029	7 067	8 349	—	0,9	1,3	20,4	37,0	24,3	5,7	10,4
	{ u.k.	54	6 470	7 553	8 707	—	7,4	9,3	20,4	18,5	18,5	11,1	14,8
egentliga lantarbetare	{ m.k.	1 121	5 891	6 288	6 700	2,0	5,5	35,8	43,6	9,4	2,9	0,6	0,2
	{ u.k.	575	4 908	5 843	6 502	18,9	17,2	27,7	24,4	7,1	4,0	0,5	0,2
traktorskötare	{ m.k.	510	6 184	6 542	6 957	0,2	1,8	24,1	51,0	20,0	2,5	0,4	—
	{ u.k.	76	5 925	6 409	7 063	2,6	7,9	25,0	38,2	13,2	9,2	2,6	1,3
arb. m. blandat arbete ...	{ m.k.	171	6 346	6 709	7 128	1,8	1,7	17,0	50,3	18,1	6,4	4,7	—
	{ u.k.	155	4 760	5 689	6 375	21,9	16,1	31,6	19,4	11,0	—	—	—
ladugårdsförmän	{ m.k.	257	7 696	8 312	8 968	—	—	0,4	5,1	24,1	29,6	25,3	15,5
	{ u.k.	28	7 730	8 412	9 306	—	—	3,6	3,6	17,8	32,1	17,9	25,0
djurskötare	{ m.k.	764	6 802	7 307	7 998	—	1,0	5,9	27,8	34,7	18,3	6,9	5,4
	{ u.k.	292	5 487	6 518	7 400	10,2	13,0	17,1	20,9	22,3	11,7	3,4	1,4
specialarbetare	{ m.k.	170	6 330	6 714	7 146	0,6	0,6	15,9	50,6	23,5	6,5	2,3	—
	{ u.k.	8	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
övriga arbetare	{ m.k.	9	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
	{ u.k.	1	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
summa	{ m.k.	3 232	6 241	6 777	7 496	0,9	2,7	19,5	37,0	21,4	10,5	4,7	3,3
	{ u.k.	1 189	5 218	6 097	6 949	14,7	14,5	23,9	23,4	12,5	7,1	2,2	1,7
	{ s:a	4 421	6 048	6 640	7 370	4,6	5,8	20,7	33,4	19,0	9,6	4,0	2,9

¹ Se not 1, s. 58.

Tab. 6. Spridningen av 1952 års årsförtjänster, oavsett löneform, för kvinnliga lantarbetare i åldern 18—64 år med minst 250 arbetsdagar under året (årsarbetare) hos den uppgiftslämnande arbetsgivaren

m.k. = med kollektivavtal, u.k. = utan kollektivavtal.

Yrke Kollektivavtal		Antal års- för- tjän- ster (ar- be- tare)	Årsförtjänsternas			Fördelning, i %, av antalet årsförtjänster på nedanstående storleksgrupper (kr)							
			nedre kvar- til, kr	medi- an, kr	övre kvar- til, kr	högst 2 599	2 600- 2 999	3 000- 3 399	3 400- 3 799	3 800- 4 199	4 200- 4 599	4 600- 4 999	5000 och där- över
S:a redovisade arb.	m.k.	129	2 448	3 438	4 286	28,7	6,2	13,2	13,2	12,4	10,1	7,7	8,5
	u.k.	187	2 947	3 601	4 251	17,1	9,1	13,4	16,6	16,6	11,2	6,4	9,6
	s:a	316	2 783	3 548	4 249	21,8	7,9	13,3	15,2	14,9	10,8	7,0	9,1
därav:													
mjölkerskor	m.k.	71	2 284	3 023	3 926	38,0	9,9	16,9	7,1	9,9	5,6	4,2	8,4
	u.k.	43	1 795	2 280	3 042	65,1	7,0	11,6	4,7	4,7	4,6	—	2,3
hembiträden	m.k.	34	3 519	3 971	4 518	—	2,9	8,8	26,5	17,7	23,5	14,7	5,9
	u.k.	116	3 391	3 814	4 292	0,9	9,5	14,6	23,3	21,5	12,9	7,8	9,5

Tab. 7. Genomsnittliga timförtjänster år 1952, oavsett löneform, för olika åldersgrupper av lantarbetare

m.k. = med kollektivavtal, u.k. = utan kollektivavtal.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Kön Yrke Kollektivavtal	A. Timförtjänster ¹ , kr, och B. Antal arbetare med timuppgifter i nedanstående åldersgrupper (år)											
	högst 17	18— 20	21— 24	25— 29	30— 34	35— 39	40— 44	45— 49	50— 54	55— 59	60— 64	65 o. där- över
A. Timförtjänster												
Manliga arbetare	m.k. 1,92	2,54	2,71	2,82	2,87	2,86	2,86	2,82	2,80	2,79	2,67	2,39
	u.k. 1,85	2,27	2,48	2,59	2,62	2,63	2,54	2,58	2,47	2,50	2,34	2,07
	s.a. 1,88	2,41	2,61	2,74	2,79	2,80	2,78	2,77	2,73	2,73	2,59	2,31
därav:												
rättare	m.k. —	—	2,99	3,28	3,37	3,34	3,16	3,10	3,14	3,09	..	..
	u.k. —	—	..	..	..	3,10	..	..	..	..	..	..
egentliga lantarbetare	m.k. 1,88	2,51	2,64	2,69	2,70	2,69	2,68	2,69	2,66	2,63	2,55	2,30
	u.k. 1,84	2,28	2,42	2,54	2,50	2,54	2,47	2,41	2,41	2,39	2,32	1,90
traktorskötare	m.k. ..	2,64	2,72	2,73	2,76	2,74	2,75	2,74	2,69	2,73	2,70	..
	u.k. ..	2,50	2,65	2,66	2,70	2,81	2,78	..	..	..	..	..
arb. m. blandat arbete	m.k. 1,99	..	2,55	2,79	2,80	2,63	2,77	2,73	2,72	2,70	2,61	2,44
	u.k. 1,79	2,19	2,41	2,48	2,51	2,36	2,36	2,44	2,41	2,15	2,24	2,16
ladugårdsförmän	m.k. —	..	..	3,21	3,32	3,32	3,34	3,27	3,16	3,12	3,19	..
	u.k. —	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
djurskötare	m.k. 2,24	2,67	2,86	2,91	2,92	2,93	2,96	2,91	2,90	2,87	2,78	2,57
	u.k. ..	2,15	2,63	2,67	2,83	2,68	2,54	2,66	2,58	2,65	2,24	2,44
specialarbetare	m.k. ..	..	..	3,04	2,87	2,95	2,99	2,97	2,96	2,92	2,79	2,48
	u.k. ..	..	..	3,13	3,55	2,97	3,14	3,43	3,14	3,44	3,04	2,36
Kvinnliga arbetare	m.k. 1,75	1,73	1,84	1,86	2,09	1,97	2,22	2,27	2,06	2,08	2,04	1,89
	u.k. 1,50	1,73	1,68	1,71	1,65	1,84	1,67	1,67	1,55	1,65	1,71	1,57
	s.a. 1,57	1,73	1,72	1,77	1,86	1,89	1,86	1,89	1,81	1,85	1,82	1,73
därav:												
egentliga lantarbetare	m.k. 1,87	2,10	2,05	2,22	2,22	2,09	2,13	2,20	2,13	2,21	2,11	2,03
	u.k. 1,68	1,99	2,09	1,99	2,08	2,23	2,07	1,89	1,67	2,16	2,02	1,93
arb. m. blandat arbete	m.k. ..	..	..	..	2,22	..	..	..	..	..	..	..
	u.k. ..	..	..	..	..	..	1,75	..	..	..	..	..
mjölkerskor	m.k. —	—	..	..	2,27	2,15	2,29	..	2,07	..	..	..
	u.k. —	..	..	..	..	..	1,88	..	..	..	..	..
hembiträden	m.k. 1,58	1,69	1,79	1,60	..	..	..	..	..	..	..	..
	u.k. 1,44	1,68	1,57	1,65	1,54	1,73	1,50	1,61	1,45	1,44	..	..
B. Antal arbetare med timuppgifter												
Manliga arbetare	m.k. 323	276	400	641	661	694	800	728	740	563	422	470
	u.k. 409	363	439	502	472	399	462	397	415	315	363	360
	s.a. 732	639	839	1 143	1 133	1 093	1 262	1 125	1 155	878	785	830
därav:												
rättare	m.k. —	—	13	43	42	31	31	24	29	37	7	6
	u.k. —	—	4	6	6	12	4	7	2	6	2	2
egentliga lantarbetare	m.k. 276	221	247	295	272	297	352	355	371	271	258	308
	u.k. 331	286	325	367	332	275	324	268	313	226	284	294
traktorskötare	m.k. 7	34	92	148	137	125	139	79	60	31	14	5
	u.k. 9	16	37	35	22	22	15	9	6	2	2	2
arb. m. blandat arbete	m.k. 15	4	11	27	25	18	30	38	48	34	19	27
	u.k. 48	42	41	47	37	23	26	25	20	28	15	14
ladugårdsförmän	m.k. —	1	5	17	42	50	59	45	38	36	16	3
	u.k. —	—	—	4	9	4	4	3	1	4	1	1

¹ Se not 1, s. 58.

Tab. 7 (forts.). Genomsnittliga timförtjänster år 1952, oavsett löneform, för olika åldersgrupper av lantarbetare

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
djurskötare	{ m.k. 17	13	28	99	116	145	163	137	144	111	69	55
	{ u.k. 8	15	17	30	45	41	55	57	26	35	28	21
specialarbetare	{ m.k. —	2	2	11	24	25	24	43	47	39	36	44
	{ u.k. 3	2	8	11	15	16	31	22	41	13	30	14
Kvinnliga arbetare	{ m.k. 71	29	36	75	96	87	106	78	79	45	26	16
	{ u.k. 114	62	74	68	84	80	101	64	69	41	29	18
därav:	{ s:a 185	91	110	143	180	167	207	142	148	86	55	34
egentliga lantarbetare	{ m.k. 57	14	18	48	66	61	80	62	45	32	19	10
	{ u.k. 57	23	30	35	50	47	51	32	38	25	18	11
arb. m. blandat arbete	{ m.k. 1	1	1	3	10	9	8	3	7	3	4	2
	{ u.k. 5	2	7	3	6	5	10	7	7	—	3	—
mjölkerskor	{ m.k. —	—	1	8	10	12	13	9	16	7	3	2
	{ u.k. —	—	1	7	9	9	17	8	6	6	4	2
hembiträden	{ m.k. 12	14	16	13	4	3	1	—	4	—	—	1
	{ u.k. 49	36	36	23	18	18	21	17	18	10	3	5

Tab. 8. Genomsnittliga årsförtjänster år 1952, oavsett löneform, för olika åldersgrupper av lantarbetare med minst 250 arbetsdagar under året (årsarbetare) hos den uppgiftslämnande arbetsgivaren

m.k. = med kollektivavtal, u.k. = utan kollektivavtal.

Kön Yrke Kollektivavtal	A. Årsförtjänster ¹ , kr, och B. Antal årsarbetare i nedanstående åldersgrupper (år)											
	högst 17	18-- 20	21-- 24	25-- 29	30-- 34	35-- 39	40-- 44	45-- 49	50-- 54	55-- 59	60-- 64	65 o. där- över
A. Årsförtjänster												
Manliga arbetare ...	m.k. 4 487	5 825	6 667	6 874	7 124	7 122	7 186	7 028	6 983	6 876	6 535	5 804
därav:	u.k. 4 417	5 321	5 934	6 308	6 442	6 385	6 314	6 278	5 614	6 005	5 311	5 094
rättare	s:a 4 449	5 598	6 313	6 673	6 897	6 937	6 981	6 857	6 734	6 705	6 264	5 656
egentliga lantarbetare	m.k. —	—	..	7 647	7 904	8 082	7 952	7 528	7 809	7 575	..	..
traktorskötare	u.k. —	—	..	..	..	8 106	..	8 444	..	..	..	..
arbetare med blandat arbete	m.k. 4 373	5 688	6 214	6 389	6 431	6 467	6 544	6 389	6 332	6 273	5 948	5 519
ladugårdsförmän	u.k. 4 316	5 321	5 727	5 998	5 983	5 945	5 983	5 629	5 271	5 419	5 389	4 391
djurskötare	m.k. ..	6 179	6 406	6 571	6 726	6 637	6 660	6 680	6 337	6 691	6 353	..
specialarbetare	u.k. ..	..	6 675	6 762	6 375	6 902	..	..	..	..	..	..
hembiträden	m.k. 4 496	5 079	5 599	5 917	5 988	5 673	5 767	5 743	..	5 182	..	..
..	u.k. —	—	..	8 360	8 933	8 463	8 486	8 558	8 632	7 895	8 060	..
..	m.k. —	—	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
..	u.k. ..	..	7 316	7 264	7 493	7 539	7 748	7 585	7 537	7 364	7 130	6 045
..	m.k. ..	..	..	6 673	7 031	6 493	6 420	6 564	6 174	6 406	5 149	5 623
..	u.k. ..	..	..	..	6 909	6 754	6 867	7 162	6 843	6 596	6 469	5 620
..	m.k. —	—	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
..	u.k. —	—	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
Kvinnliga arbetare ..	m.k. 3 828	..	..	3 813	3 385	3 279	2 806	3 840	3 113	3 222	..	..
därav:	u.k. 3 581	4 026	4 168	4 059	3 142	3 885	3 273	3 459	3 361	3 083	..	..
mjölkerskor	s:a 3 688	3 951	4 155	3 960	3 241	3 574	3 111	3 609	3 237	3 144	3 376	..
hembiträden	m.k. —	..	..	..	..	3 250	3 055	..	2 855	..	..	..
..	u.k. —	..	..	..	..	..	2 266	..	..	..	..	..
..	m.k. 3 519	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
..	u.k. 3 512	4 023	3 988	4 177	..	4 480	3 726	3 882	3 602	..	..	..
B. Antal årsarbetare												
Manliga arbetare ...	m.k. 51	88	89	296	332	420	483	457	459	356	236	168
därav:	u.k. 60	72	83	163	166	141	148	135	102	87	67	44
rättare	s:a 111	160	172	459	498	561	631	592	561	443	303	212
egentliga lantarbetare	m.k. —	—	8	32	29	35	30	25	25	37	8	3
traktorskötare	u.k. —	—	1	7	9	13	4	10	4	4	1	2
arbetare med blandat arbete	m.k. 43	67	27	86	92	127	144	175	172	129	94	68
ladugårdsförmän	u.k. 41	45	51	84	76	64	66	54	62	29	34	19
djurskötare	m.k. 1	15	34	84	68	77	104	55	42	19	10	3
specialarbetare	u.k. 1	7	10	22	11	10	8	3	—	1	1	—
hembiträden	m.k. 6	2	3	14	20	13	17	25	37	24	16	17
..	u.k. 13	15	11	23	21	17	18	15	9	18	6	2
..	m.k. —	—	4	13	27	40	50	39	35	32	15	5
..	u.k. —	—	..	2	9	3	5	3	1	5	—	1
..	m.k. 1	4	13	60	76	114	122	105	121	85	61	44
..	u.k. 2	5	9	24	39	34	45	50	25	30	23	20
..	m.k. —	—	..	7	20	13	16	30	26	29	29	21
..	u.k. —	—	1	1	—	—	2	—	1	—	2	—
Kvinnliga arbetare ..	m.k. 13	9	9	12	11	19	17	15	18	11	6	2
därav:	u.k. 17	17	20	18	16	18	32	23	18	14	5	3
mjölkerskor	s:a 30	26	29	30	27	37	49	38	36	25	11	5
hembiträden	m.k. —	1	1	3	8	11	12	9	11	9	5	—
..	u.k. 1	—	1	1	6	4	11	9	2	5	2	1
..	m.k. 12	7	7	9	2	3	—	2	2	—	1	1
..	u.k. 12	14	17	13	6	12	18	11	11	9	1	2

¹ Se not 1, s. 58.

Tab. 9. Genomsnittliga timförtjänster år 1952 för vissa yrkesgrupper av manliga lantarbetare i åldern 18—64 år på gårdar med olika åkerareal och på gårdar i olika jordbruksområden

m.k. = med kollektivavtal, u.k. = utan kollektivavtal.

Gårdarnas åkerareal * belägenhet	Utan naturaförmåner						Fri kost		Kost o. logi	
	Egentliga lant- arbetare		Traktor- skötare		Djur- skötare		Egentliga lant- arbetare		Egentliga lant- arbetare	
	m.k.	u.k.	m.k.	u.k.	m.k.	u.k.	m.k.	u.k.	m.k.	u.k.
A. Timförtjänster¹, kr										
Gårdarnas åkerareal:										
högst 19 ha	2,78	2,65					2,80	2,42	—	2,11
20—49 »	2,64	2,56	2,62	2,71	2,85	2,77	2,51	2,39	2,81	2,33
50—99 »	2,64	2,56	2,73	2,69	2,90	2,77	2,60	2,34	2,68	2,46
100 ha o. däröver	2,65	2,65	2,73	2,78	2,89	2,87	..	..	..	..
Gårdar belägna i ²										
jordbrukskommuner	2,62	2,50	2,72	2,73	2,89	2,75	2,67	2,42	2,76	2,31
blandade kommuner	2,64	2,57	2,72	2,72	2,89	2,75	2,49	2,40	2,75	2,34
industrikommuner	2,67	2,65	2,74	2,76	2,90	2,87	2,91	2,38	2,51	2,22
Gårdarnas geografiska läge ² :										
Skånes o. Hallands slättbygder	2,66	2,60	2,72	2,72	2,86	..	2,93	2,41	..	2,51
Sydsvenska mellanbygden	2,64	2,57	2,73	..	2,90	..	..	2,60	..	2,43
Öland och Gotland	2,60	2,55	2,67	..	2,91	..	—	2,42	—	2,46
Östgötaslätten	2,59	2,56	2,69	..	2,93	2,78	..	3,03	..	..
Vänerslätten	2,62	2,59	2,71	2,80	2,87	2,82	..	2,24	..	2,36
Mälar- o. Hjälmabygden	2,65	2,51	2,74	2,70	2,89	2,85	2,53	2,15	2,78	2,33
Södra o. mell. Sveriges skogs- o. dalbygder	2,67	2,56	2,73	2,65	2,89	2,72	2,19	2,29	2,56	2,19
Norra Sverige	2,74	2,89	2,80	..	2,92	..	..	2,86	..	2,37
Hela materialet	2,65	2,58	2,73	2,74	2,89	2,80	2,55	2,40	2,68	2,30
B. Antal arbetare med timuppgifter										
Gårdarnas åkerareal:										
högst 19 ha	21	242	1	7	1	5	11	584	—	140
20—49 »	414	565	35	27	107	65	34	694	18	342
50—99 »	1 018	267	201	27	276	65	38	106	28	71
100 ha o. däröver	1 387	110	564	37	533	27	2	4	4	6
Gårdar belägna i ²										
jordbrukskommuner	576	214	203	20	179	39	12	288	19	131
blandade kommuner	1 289	614	357	48	430	69	61	707	15	266
industrikommuner	975	356	241	30	308	54	12	393	16	162
Gårdarnas geografiska läge ² :										
Skånes o. Hallands slättbygder	392	165	113	12	92	8	27	92	9	35
Sydsvenska mellanbygden	260	69	75	2	84	8	6	69	1	15
Öland och Gotland	82	41	26	5	19	4	—	91	—	30
Östgötaslätten	190	49	74	5	74	15	8	12	4	7
Vänerslätten	412	165	88	19	98	37	2	163	7	60
Mälar- o. Hjälmabygden	642	201	250	31	295	40	24	102	10	60
Södra o. mell. Sveriges skogs- o. dalbygder	769	345	157	19	236	42	17	449	17	245
Norra Sverige	93	149	18	5	19	8	1	410	2	107
Hela materialet	2 840	1 184	801	98	917	162	85	1 388	50	559

¹ Se not 1, s. 58.

² Jfr Jordbruksräkningen 1944, s. 11 och 332.

² Kommunernas fördelning efter näringstyp enligt 1945 års folkräkning.

Tab. 10. Av brukarna själva, deras familjemedlemmar och anställda arbetare år 1952 gjorda arbetsdagar per 100 ha åker inom olika jordbruksområden

m.k. = med kollektivavtal, u.k. = utan kollektivavtal.

Jordbruksområde ¹	Antal redo- visade gårdar	Medeltalet arbetsdagar ² per 100 ha åker (för vissa områden även, i %, andelen »lejda» arbetsdagar) på gårdar med nedanstående åkerareal (ha)					Medelan- talet ar- betsdag, ¹ per 100 ha åker på samt- liga gårdar	
		10—19	20—29	30—49	50—99	100 och där- över		
Arbetsdagar gjorda av män i åldern 18 år och däröver								
Södra o. mellersta Sveriges slättbygder	2 192	2 947	2 262	1 798	1 474	1 363	1 593	
därav, i %, »lejda» arbetsdagar		14,2	29,6	45,9	67,1	93,2	65,0	
Skånes o. Hallands slättbygder	317	3 112	2 396	1 943	1 708	1 362	1 777	
Sydsvenska mellanbygden	186	3 094	2 657	2 096	1 682	1 561	1 831	
Öland och Gotland	187	2 813	2 169	1 739	1 447	1 267	1 623	
Östgötaslätten	163	..	2 476	2 146	1 631	1 427	1 683	
Vänerslätten	520	2 907	2 217	1 599	1 349	1 309	1 471	
Mälar- o. Hjälmabygden	819	2 902	2 122	1 725	1 421	1 347	1 533	
Södra o. mellersta Sveriges skogs- och dal- bygder								
därav, i %, »lejda» arbetsdagar	1 100	3 201	2 458	2 069	1 684	1 609	2 015	
		29,4	40,4	56,2	75,3	94,9	61,7	
Sydsvenska höglandet	523	3 426	2 639	2 172	1 733	1 581	2 103	
Östsvenska dalbygden	49	..	2 640	2 271	1 877	2 037	2 088	
Västsvenska »	177	3 604	2 488	2 049	1 803	1 921	2 246	
Södra Bergslagen	77	3 199	2 361	2 231	1 657	1 310	1 672	
Västsvenska dalsjöområdet	75	2 781	2 488	1 818	1 352	1 454	1 863	
Norra Bergslagen	66	2 547	2 196	1 657	1 534	1 908	1 861	
Östra Dalarna-Gästrikland	133	2 563	1 946	1 666	1 389	1 833	1 823	
Norra Sverige	372	2 938	2 381	2 299	2 124	1 391	2 473	
därav, i %, »lejda» arbetsdagar		23,5	44,0	69,0	92,2	100,0	46,0	
Hela riket	{ gårdar m.k. » u.k. samtliga gårdar	1 149	3 517	2 737	2 089	1 591	1 417	1 555
		2 515	3 026	2 305	1 819	1 444	1 290	1 984
		3 664	3 042	2 342	1 889	1 539	1 407	1 735
därav, i %, »lejda» arbetsdagar		22,8	35,0	49,9	70,1	93,6	62,8	
Arbetsdagar gjorda av kvinnor i åldern 18 år och däröver samt av pojkar och flickor under 18 år								
Södra o. mellersta Sveriges slättbygder	2 192	1 235	745	451	238	104	291	
därav, i %, »lejda» arbetsdagar		14,7	33,0	39,1	63,8	87,8	47,8	
Skånes o. Hallands slättbygder	317	1 291	850	454	511	221	463	
Sydsvenska mellanbygden	186	1 746	786	550	317	161	380	
Öland och Gotland	187	..	959	731	426	..	526	
Östgötaslätten	163	..	..	225	130	139	163	
Vänerslätten	520	1 006	510	404	182	77	223	
Mälar- o. Hjälmabygden	819	1 301	782	432	178	66	245	
Södra o. mellersta Sveriges skogs- och dal- bygder								
därav, i %, »lejda» arbetsdagar	1 100	1 160	787	430	197	97	406	
		23,0	37,0	44,8	69,9	94,9	42,2	
Norra Sverige	372	1 499	1 126	587	364	..	1 002	
därav, i %, »lejda» arbetsdagar		29,1	47,9	60,8	98,8	..	40,4	
Hela riket	{ gårdar m.k. » u.k. samtliga gårdar	1 149	..	536	361	206	101	164
		2 515	1 299	823	481	275	123	608
		3 664	1 277	798	450	231	103	350
därav, i %, »lejda» arbetsdagar		22,2	36,5	41,6	66,3	89,1	45,3	

¹ Se not 1, s. 3.

² Det bör påpekas, att medeltal som grundar sig på uppgifter från mindre än 10 bruknings-

delar eller på uppgifter för minst 10 men högst 24 arbetare i år *icke* tryckts med medieval stil.

Tab. 11. Trädgårdsarbetarnas arbetstid år 1952

m.k. = med kollektivavtal, u.k. = utan kollektivavtal.

Kön Ålder Yrke Kollektivavtal Företagens storlek o. specialitet	Antal arb. med uppg. om ar- bets- tim.	Därav, i %, med nedanstående antal arbetstimmar ¹ (inkl. övertidstimmar) under året							Medel- antal arbets- tim. ¹ under året per arb.	Antal arb. ¹ med över- tid i % av samtl. arb.	Antal över- tids- tim. ¹ i % av samtl. arb.- tim.	Medelantal övertids- tim. ¹ för arb. med övertids- arbete	
		högst 499	500- 999	1 000- 1 499	1 500- 1 999	2 000- 2 399	2 400- 2 499	2 500 och där- över				per arb.	per ar- bets- dag
Manl. arb. 18—64 år² { m.k. u.k. s:a	1 504 621 2 125	16,0 25,3 18,7	10,7 16,4 12,4	10,0 10,0 10,0	14,2 13,0 13,9	29,6 19,8 26,7	13,4 11,8 12,9	6,1 3,7 5,4	1 644 1 341 1 556	48,5 15,5 38,8	2,8 0,9 2,3	94,5 79,6 92,7	0,4 0,4 0,4
förmän	186	4,8	4,3	1,6	7,5	33,9	35,0	12,9	2 153	20,4	1,1	112,8	0,4
yrkesarbetare	1 233	13,8	12,2	10,1	16,3	29,6	12,9	5,1	1 647	43,6	2,4	88,9	0,4
grovarbetare	383	47,0	14,3	10,7	9,7	11,7	5,0	1,6	913	24,0	1,4	55,0	0,3
elever, lärlingar	196	12,8	20,9	18,4	16,8	26,0	3,6	1,5	1 425	43,4	2,0	66,1	0,3
specialarbetare	92	7,6	4,3	4,4	9,8	39,1	19,6	15,2	2 037	63,0	5,4	175,4	0,6
övriga arbetare	35	17,1	14,3	8,6	2,9	22,8	20,0	14,3	1 675	40,0	6,0	252,3	0,9
Arbetare vid företag med													
1—5 arb. { m.k. u.k.	302 368	9,6 19,6	6,9 15,5	13,2 11,1	15,6 15,2	34,4 21,5	14,6 13,0	5,7 4,1	1 792 1 456	32,8 9,2	1,5 0,5	83,6 84,6	0,3 0,4
6—10 " { m.k. u.k.	325 136	13,2 33,8	10,2 19,1	6,2 11,8	11,7 11,0	33,5 11,8	15,1 10,3	10,1 2,2	1 774 1 108	39,7 15,4	2,9 1,4	127,9 100,0	0,5 0,5
11—50 " { m.k. u.k.	641 117	15,8 33,3	12,5 16,2	9,2 4,3	15,1 8,6	28,4 23,9	14,5 9,4	4,5 4,3	1 625 1 251	52,7 35,0	2,6 1,8	79,3 64,9	0,4 0,3
51 o. fler " { m.k. u.k.	236 —	28,4 —	11,4 —	13,1 —	13,6 —	21,2 —	6,8 —	5,5 —	1 328 —	69,1 —	5,5 —	106,1 —	0,6 —
Arbetare vid företag med													
köksväxtodling	305	21,6	14,1	10,8	11,8	26,9	10,5	4,3	1 473	36,1	2,3	92,5	0,4
blomsterodling	455	13,0	11,0	6,8	13,8	27,7	17,8	9,9	1 757	47,0	3,5	130,0	0,5
fruktodling	97	32,0	11,3	5,1	10,3	35,1	6,2	—	1 336	21,6	0,5	31,6	0,1
plantskolerörelse	396	29,8	10,9	12,6	14,4	25,0	5,8	1,5	1 287	50,8	2,7	67,4	0,3
köksväxt- o. blomsterodl.	504	15,3	13,1	11,1	13,7	27,0	13,7	6,1	1 603	25,6	1,3	82,4	0,4
köksväxt- o. fruktodl.	35	22,9	17,1	14,3	5,7	20,0	14,3	5,7	1 371	20,0	0,9	..	..
blomster- o. fruktodl.	58	5,2	19,0	6,9	22,4	22,4	17,2	6,9	1 743	74,1	4,5	105,3	0,5
allsidig trädg.-rörelse	251	12,3	10,8	10,4	16,3	27,1	17,5	5,6	1 699	39,4	2,0	87,7	0,4
ej angiven odling	24	16,7	25,0	8,3	16,7	12,5	20,8	—	1 427	4,2	0,1	..	..
Manl. arb. 65 år o. däröver²	152	21,1	19,7	20,4	17,1	13,8	7,9	—	1 228	22,4	0,7	36,9	0,2
Manl. arb. under 18 år² ...	260	40,8	19,6	10,8	8,8	15,0	3,8	1,2	983	12,7	0,6	42,7	0,2
Kvinnl. arb. 18—64 år² { m.k. u.k. s:a	576 339 915	39,2 59,0 46,6	22,4 26,8 24,0	16,8 8,9 13,9	10,8 3,2 8,0	8,2 1,5 5,7	1,6 0,6 1,2	1,0 — 0,6	886 519 750	26,2 3,2 17,7	1,5 0,1 1,1	49,1 13,5 46,7	0,3 0,1 0,3
Kvinnl. arb. 65 år o. däröver²	22	50,0	27,3	13,6	9,1	—	—	—	644	13,6	0,1	..	..
Kvinnl. arb. under 18 år² .	120	77,5	11,7	6,7	1,7	1,6	0,8	—	398	12,5	1,2	38,1	0,3
Manl. anläggn.-arb. 18—64 år	49	28,6	22,4	18,4	20,4	10,2	—	—	1 077	—	—	—	—

¹ Se not 1, s. 58.² Exkl. anläggningsarbetare.

Tab. 12. Trädgårdsarbetarnas genomsnittsförtjänster år 1952

Kön Ålder Yrke	Förtjänst i genomsnitt per timme ¹ (ord. arbetstid och övertid)							Genomsnittlig årsförtjänst ¹ (ord. arbetstid och övertid)					
	Antal redov. arb. med uppg. om arbets- timmar		Kontant tim- förtjänst utom semes- terlön, provi- sion m. m., kr, vid		Total timförtjänst, oavsett tidlöns- el. ackordsarbete (kontant lön, naturaförmåner, semesterlön, provi- sion m. m.), kr, för			Antal redov. arb. med minst 250 arbetsdagar under året		Total årsförtjänst, både tidlöns- och ackordslön, (kontant lön, naturaförmåner, semesterlön, provi- sion m. m.), kr, för			Där- av kon- tant (inkl. sem- lön, provi- sion m. m.), kr
	Arb. med koll.- avtal	Arb. utan koll.- avtal	tid- löns- arbete (samt- liga arb.)	ac- kords- arbete (samt- liga arb.)	arb. med koll.- avtal	arb. utan koll.- avtal	samt- liga arb.	Arb. med koll.- avtal	Arb. utan koll.- avtal	arb. med koll.- avtal	arb. utan koll.- avtal	samt- liga arb.	
Manliga arb. 18—64 år²	1 504	621	2,70	3,95	2,95	2,60	2,86	862	368	7 179	6 199	6 886	6 761
Förmän	130	56	3,18	..	3,61	3,11	3,46	162	82	8 629	7 771	8 341	8 068
Yrkesarbetare	878	355	2,70	4,16	2,91	2,62	2,84	497	232	6 902	5 897	6 582	6 501
Grovarbetare	255	128	2,46	3,65	2,73	2,38	2,65	64	14	6 345	5 178	6 136	5 992
Elever, lärlingar	136	60	2,08	..	2,35	1,99	2,23	47	30	5 307	4 577	5 022	4 908
Specialarbetare	81	11	2,89	4,56	3,14	2,69	3,11	70	7	7 679	..	7 650	7 574
därav: eldare	15	1	2,86	..	3,16	..	3,11	14	4	7 634	..	7 787	7 695
Övriga arbetare	24	11	2,89	..	3,20	2,91	3,15	22	3	7 576	..	7 250	7 174
Manliga arb. 65 år o. däröver²	81	71	2,23	..	2,58	2,09	2,40	33	14	5 798	4 592	5 438	5 167
Manliga arb. under 18 år²	126	134	1,48	..	1,69	1,47	1,58	26	37	3 561	3 304	3 410	3 237
Kvinnliga arb. 18—64 år²	576	339	2,05	2,79	2,21	2,00	2,16	69	17	4 982	4 600	4 907	4 826
Yrkesarbetare	315	187	2,08	2,90	2,22	2,01	2,17	56	11	5 065	4 291	4 938	4 882
Grovarbetare	213	128	2,01	2,78	2,18	2,03	2,14	7	—	..	..	..	..
Elever, lärlingar	45	19	1,97	..	2,20	1,85	2,11	6	3	..	..	..	..
Övriga arbetare	3	5	..	—	..	..	..	—	3	—	..	..	..
Kvinnliga arb. 65 år o. däröver²	11	11	2,00	—	2,18	2,01	2,10	—	—	—	—	—	—
Kvinnliga arb. under 18 år²	75	45	1,54	1,64	1,74	1,30	1,63	2	2	..	..	..	..
Manl. anläggn.-arb. 18—64 år	44	5	3,87	..	4,19	..	4,17	6	—	..	—	..	..
därav: yrkesarbetare	32	1	3,81	..	4,15	..	4,14	3	—	..	—	..	..

¹ Se not 1, s. 58.² Exkl. anläggningsarbetare.

Tab. 13. Spridningen av de individuella genomsnittsförtjänsterna per timme år 1952 för trädgårdsarbetare

n.k. = med kollektivavtal, u.k. = utan kollektivavtal.

Kön Ålder Yrke Kollektivavtal	Antal ge- nom- snitt- liga tim- förtj. (= an- tal arb.)	De individuella genomsnittliga timför- tjänsternas ¹			Fördelning, i %, av antalet individuella genom- snittliga timförtjänster ¹ på nedanstående storleksgrupper (kr)								
		nedre kvar- til, kr	me- dian, kr	övre kvar- til, kr	högst 1,99	2,00 2,19	2,20- 2,39	2,40- 2,59	2,60- 2,79	2,80- 2,99	3,00- 3,19	3,20- 3,39	3,40 och där- över
Manl. arb. 18—64 år²	{ m.k. 1 504	2,61	2,85	3,08	3,2	4,2	4,9	11,2	20,6	22,3	15,6	6,5	11,5
	{ u.k. 621	2,23	2,59	2,88	12,5	11,0	9,0	18,0	17,1	12,9	9,3	4,7	5,5
	{ s:a 2 125	2,51	2,78	3,03	6,0	6,2	6,1	13,2	19,5	19,6	13,7	6,0	9,7
därav:													
förmän	{ m.k. 130	3,08	3,52	4,05	—	0,8	1,5	3,9	4,6	8,5	10,0	12,3	58,4
	{ u.k. 56	2,75	3,12	3,45	—	—	10,7	7,2	8,9	10,7	16,1	19,6	26,8
yrkesarb.	{ m.k. 878	2,69	2,91	3,06	1,6	3,0	4,1	7,8	19,0	30,2	20,6	7,4	6,3
	{ u.k. 355	2,35	2,65	2,89	9,3	7,9	9,9	17,5	19,4	18,0	11,3	4,5	2,2
grovarb.	{ m.k. 255	2,53	2,68	2,79	1,6	5,1	5,1	24,7	38,8	14,5	2,7	2,0	5,5
	{ u.k. 128	2,03	2,49	2,72	10,2	22,7	4,7	25,8	21,1	5,5	3,9	0,8	5,3
elever, lärl.	{ m.k. 136	2,05	2,39	2,66	19,1	14,7	16,9	18,4	16,2	7,4	6,6	0,7	—
	{ u.k. 60	1,68	1,99	2,32	50,0	16,7	13,3	13,3	1,7	3,3	—	1,7	—
specialarb.	{ m.k. 81	2,75	3,06	3,47	—	1,2	—	9,9	14,8	11,1	23,5	11,1	28,4
	{ u.k. 11	2,44	2,94	3,00	—	—	9,1	18,2	18,2	9,1	36,3	—	9,1
Manl. arb. 65 år o. däröver²	152	2,00	2,34	2,74	21,7	17,1	13,2	15,1	10,5	11,8	5,9	2,0	2,7
Manl. arb. under 18 år²	260	1,19	1,50	1,85	81,5	9,6	1,5	3,9	1,5	0,4	0,4	0,8	0,4
Kvinnl. arb. 18—64 år²	{ m.k. 576	2,04	2,16	2,29	13,0	47,7	25,5	6,6	3,8	2,3	0,9	—	0,2
	{ u.k. 339	1,86	2,00	2,13	33,6	51,9	8,6	4,7	0,9	—	0,3	—	—
	{ s:a 915	2,00	2,12	2,23	20,7	49,3	19,2	5,9	2,7	1,4	0,7	—	0,1
därav:													
yrkesarb.	{ m.k. 315	2,05	2,17	2,33	12,1	41,9	30,2	8,9	4,1	1,9	0,6	—	0,3
	{ u.k. 187	1,91	2,00	2,11	32,6	51,4	10,7	4,8	0,5	—	—	—	—
Kvinnl. arb. 65 år o. däröver²	22	1,98	2,13	2,23	22,7	45,5	22,7	9,1	—	—	—	—	—
Kvinnl. arb. under 18 år²	120	1,16	1,51	1,89	80,8	17,5	1,7	—	—	—	—	—	—
Manl. anläggn.-arb. 18—64 år	49	3,27	3,92	4,53	—	—	—	—	2,0	2,0	14,3	12,3	69,4

¹ Se not 1, s. 58.

² Exkl. anläggningsarbetare.

Tab. 14. Årsförtjänsternas spridning år 1952 för trädgårdsarbetare (exkl. anläggningsarbetare) med minst 250 arbetsdagar (årsarbetare) hos den uppgiftslämnande arbetsgivaren

m.k. = med kollektivavtal, u.k. = utan kollektivavtal.

Kön Ålder Yrke Kollektivavtal		Antal års- för- tjän- ster (arbeta- rare)	Årsförtjänsternas ¹			Fördelning, i %, av antalet årsförtjänster på nedan- stående storleksgrupper (kr)							
			nedre kvar- til, kr	me- dian, kr	övre kvar- til, kr	högst 4 999	5 000- 5 499	5 500- 5 999	6 000- 6 499	6 500- 6 999	7 000- 7 499	7 500- 7 999	8 000 och där- över
Manl. arb. 18—64 år därav: förmän yrkesarb. grovarb. elever, lärl. specialarb.	{m.k.	862	6 288	6 964	7 798	4,5	3,5	8,7	15,2	19,5	16,8	9,9	21,9
	{u.k.	368	5 000	6 174	7 100	24,2	9,8	10,9	13,6	14,1	9,5	4,9	13,0
	{s:a	1 230	5 992	6 791	7 620	10,4	5,4	9,3	14,7	17,9	14,6	8,4	19,3
	{m.k.	162	7 498	8 499	9 802	—	2,5	1,9	3,7	6,7	9,9	15,4	59,9
	{u.k.	82	6 055	7 415	8 323	3,6	7,3	8,5	9,8	13,4	11,0	12,2	34,2
	{m.k.	497	6 334	6 884	7 368	3,2	2,0	9,1	16,5	26,2	21,7	10,3	11,0
	{u.k.	232	5 000	6 094	6 906	24,2	11,2	10,8	17,2	15,5	10,8	3,4	6,9
	{m.k.	64	5 853	6 240	6 693	4,7	6,3	18,8	35,8	18,7	7,8	1,6	6,3
	{u.k.	14	4 304	4 697	6 348	57,2	—	7,1	14,3	14,3	7,1	—	—
	{m.k.	47	4 758	5 300	5 886	36,2	25,5	19,1	12,8	6,4	—	—	—
Manl. arb. 65 år o. däröver Manl. arb. under 18 år Kvinnl. arb. 18—64 år därav: yrkesarb.	{u.k.	30	4 007	4 672	5 280	63,3	13,3	16,7	—	6,7	—	—	—
	{m.k.	70	6 628	7 457	8 578	—	—	5,7	14,3	14,3	18,6	8,6	38,5
	{u.k.	7	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
		47	4 675	5 724	6 421	38,2	10,6	12,8	14,9	12,8	4,3	2,1	4,3
		63	3 000	3 285	4 036	95,2	3,2	1,6	—	—	—	—	—
	{m.k.	69	4 596	5 064	5 510	43,6	29,0	23,2	1,4	1,4	1,4	—	—
	{u.k.	17	3 888	4 285	5 587	70,5	5,9	6,0	17,6	—	—	—	—
	{s:a	86	4 347	5 016	5 505	48,7	24,4	19,8	4,7	1,2	1,2	—	—
		56	4 774	5 125	5 550	37,5	32,1	25,0	1,8	1,8	1,8	—	—
	{u.k.	11	3 657	4 007	4 734	81,7	9,2	—	9,1	—	—	—	—

¹ Se not 1, s. 58.

Tab. 15. Genomsnittliga timförtjänster år 1952 för trädgårdsarbetare (exkl. anläggningsarbetare) i olika åldersgrupper

m.k. = med kollektivavtal, u.k. = utan kollektivavtal.

Kön Yrke Kollektivavtal		A. Timförtjänster ¹ , kr, och B. Antal arbetare med timuppgifter i nedanstående åldersgrupper (år)											
		högst 15	16— 17	18— 19	20	21	22— 29	30— 39	40— 49	50— 59	60 64	65 o. där- över	ej an- given ålder
A. Timförtjänster													
Manliga arb.	m.k.	1,41	1,81	2,24	2,55	2,76	2,89	3,10	3,13	3,00	2,77	2,58	2,52
	u.k.	1,24	1,61	1,98	2,23	2,26	2,68	2,72	2,80	2,69	2,22	2,09	2,32
	s:a	1,31	1,72	2,15	2,46	2,63	2,83	3,01	3,06	2,93	2,63	2,40	2,45
därav:													
förmän	m.k.	—	—	—	—	—	3,54	3,63	3,68	3,63	..	..	..
	u.k.	—	—	—	—	—	3,19	3,06	3,08	..	..	..	..
yrkesarb.	m.k.	—	..	..	..	2,73	2,87	2,97	3,00	2,88	2,83	2,60	2,35
	u.k.	..	..	..	—	2,44	2,65	2,65	2,67	2,63	2,14	2,13	2,56
grovarb.	m.k.	1,48	2,15	2,53	..	2,90	2,77	2,81	2,78	2,72	2,52	2,45	2,68
	u.k.	1,12	..	..	..	..	2,42	2,22	2,69	2,44	2,28	2,04	2,07
elever, lärl.	m.k.	1,41	1,77	2,23	2,54	..	2,39	..	—	—	—	—	—
	u.k.	1,26	1,61	1,95	2,16	..	..	..	..	..	..	..	..
Kvinnliga arb.	m.k.	1,58	1,83	2,08	2,19	2,26	2,29	2,16	2,21	2,22	2,20	2,18	2,07
	u.k.	1,23	1,39	1,94	..	..	2,04	2,03	1,96	2,07	2,01	2,01	1,91
	s:a	1,46	1,74	2,02	2,16	2,22	2,24	2,13	2,15	2,17	2,13	2,10	2,01
därav:													
yrkesarb.	m.k.	—	—	..	—	2,26	2,31	2,17	2,20	2,22	2,22	..	1,97
	u.k.	..	..	..	..	..	2,01	2,10	1,95	2,04	..	..	1,92
grovarb.	m.k.	1,83	1,60	2,02	..	..	2,19	2,11	2,23	2,22	..	..	2,12
	u.k.	1,17	..	..	..	..	2,16	1,96	2,02	2,16	..	..	1,89
B. Antal arbetare med timuppgifter													
Manliga arb.	m.k.	53	73	91	48	45	446	338	268	150	70	81	48
	u.k.	74	60	44	27	13	180	118	100	68	37	71	34
	s:a	127	133	135	75	58	626	456	368	218	107	152	82
därav:													
förmän	m.k.	—	—	—	—	—	15	46	43	19	5	2	2
	u.k.	—	—	—	—	—	12	15	23	6	—	1	—
yrkesarb.	m.k.	—	1	2	1	29	358	205	152	69	36	37	26
	u.k.	4	2	2	—	10	133	85	55	40	17	19	13
grovarb.	m.k.	25	12	11	8	11	44	59	47	35	22	37	18
	u.k.	22	8	5	9	3	24	14	18	20	18	44	17
elever, lärl.	m.k.	22	55	74	38	5	17	2	—	—	—	—	—
	u.k.	34	45	37	18	—	3	—	1	—	—	—	1
Kvinnliga arb.	m.k.	35	40	31	17	19	115	125	138	82	16	11	33
	u.k.	33	12	20	5	6	40	77	79	65	13	11	34
	s:a	68	52	51	22	25	155	202	217	147	29	22	67
därav:													
yrkesarb.	m.k.	—	—	1	—	14	75	78	79	48	10	3	10
	u.k.	2	1	1	2	5	24	39	43	41	9	9	23
grovarb.	m.k.	21	17	10	4	5	31	43	59	32	6	8	23
	u.k.	27	8	4	2	1	14	36	35	22	4	2	10

¹ Se not 1, s. 58.

Tab. 16. Genomsnittliga timförtjänster år 1952 för trädgårdsarbetare (exkl. anläggningsarbetare) i åldern 18—64 år vid företag i olika dyrortsgrupper och vid olika stora företag

m.k. = med kollektivavtal, u.k. = utan kollektivavtal.

Kön Yrke Kollektivavtal		A. Timförtjänster ¹ , kr, och B. Antal arbetare med timuppgifter										
		vid företag i dyrortsgrupp					vid företag med nedanstående antal arbetare					vid samtl. föret. tag
		1	2	3	4	5	1—3	4—5	6—10	11—50	51 o. fler	
A. Timförtjänster												
Manliga arb.	{ m.k.	2,94	2,85	2,96	3,04	3,14	2,82	2,76	2,98	2,97	3,11	2,95
	{ u.k.	2,67	2,47	2,72	2,57	2,69	2,44	2,61	2,70	2,95	—	2,60
	{ s:a	2,87	2,74	2,90	2,90	3,09	2,60	2,71	2,92	2,97	3,11	2,86
därav:												
förmän	{ m.k.	3,33	3,50	3,55	3,90	4,26	3,16	3,20	3,54	3,73	4,46	3,61
	{ u.k.	..	2,86	3,18	..	..	2,81	..	..	3,46	—	3,11
yrkesarb.	{ m.k.	2,89	2,85	2,93	3,00	2,96	2,82	2,76	2,95	2,96	2,95	2,91
	{ u.k.	2,65	2,54	2,70	2,57	2,68	2,53	2,67	2,69	2,83	—	2,62
grovarb.	{ m.k.	2,68	2,74	2,70	2,75	..	2,53	2,75	2,70	2,74	2,78	2,73
	{ u.k.	..	2,28	2,58	..	..	2,03	2,41	2,53	2,73	—	2,38
elever, lärl.	{ m.k.	2,07	2,35	2,27	2,54	2,49	..	2,14	2,43	2,35	2,54	2,35
	{ u.k.	..	2,01	1,79	1,97	..	1,79	..	2,11	..	—	1,99
Kvinnliga arb.												
{ m.k.	{ m.k.	2,29	2,12	2,13	2,34	2,38	2,16	2,20	2,11	2,20	2,32	2,21
	{ u.k.	1,98	2,01	1,98	2,04	2,08	1,91	2,07	1,93	2,14	—	2,00
	{ s:a	2,24	2,09	2,08	2,28	2,34	1,98	2,11	2,06	2,19	2,32	2,16
därav:												
yrkesarb.	{ m.k.	2,24	2,15	2,13	2,37	2,36	2,20	2,22	2,10	2,23	2,31	2,22
	{ u.k.	1,97	2,02	2,00	2,07	2,06	1,93	2,09	1,99	2,10	—	2,01
grovarb.	{ m.k.	2,50	2,12	2,13	2,17	..	2,13	2,16	2,15	2,11	2,30	2,18
	{ u.k.	1,96	2,10	1,94	..	..	1,92	2,14	1,79	2,21	—	2,03
B. Antal arbetare med timuppgifter												
Manliga arb.	{ m.k.	151	443	516	197	197	142	160	325	641	236	1504
	{ u.k.	53	231	230	77	30	268	100	136	117	—	621
	{ s:a	204	674	746	274	227	410	260	461	758	236	2125
därav:												
förmän	{ m.k.	18	32	55	10	15	14	19	33	52	12	130
	{ u.k.	5	15	26	8	2	21	9	9	17	—	56
yrkesarb.	{ m.k.	76	239	305	122	136	109	107	203	352	107	878
	{ u.k.	31	130	122	49	23	173	55	77	50	—	355
grovarb.	{ m.k.	28	89	87	46	5	10	12	45	120	68	255
	{ u.k.	9	52	59	6	2	39	23	28	38	—	128
elever, lärl.	{ m.k.	14	52	29	14	27	6	19	25	69	17	136
	{ u.k.	5	27	15	10	3	28	9	15	8	—	60
Kvinnliga arb.												
{ m.k.	{ m.k.	115	185	147	68	61	30	33	133	250	130	576
	{ u.k.	40	147	108	31	13	96	69	82	92	—	339
	{ s:a	155	332	255	99	74	126	102	215	342	130	915
därav:												
yrkesarb.	{ m.k.	76	69	73	48	49	17	21	76	127	74	315
	{ u.k.	18	75	58	26	10	58	40	32	57	—	187
grovarb.	{ m.k.	36	99	64	13	1	11	10	43	98	51	213
	{ u.k.	19	62	41	3	3	30	24	42	32	—	128

¹ Se not 1, s. 58.

Tab. 17. Antal företag samt antal vuxna arbetare år 1952 inom olika närings- och industrigrupper samt dyrtorsgrupper

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Närings- och industrigrupp	Antal företag	Män						Kvinnor					
		dyrtorsgrupp					hela riket	dyrtorsgrupp					hela riket
		1	2	3	4	5		1	2	3	4	5	
Gruvindustri	123	103	5 725	814	908	4 434	12 107	—	98	15	—	8	121
Malmgruvor	108	—	4 956	814	908	4 434	11 235	—	75	10	—	8	93
arbetare ovan jord	—	—	2 976	442	573	2 543	6 657	—	—	—	—	—	—
arbetare under jord	—	—	1 980	372	335	1 891	4 578	—	—	—	—	—	—
Kolgruvor	15	103	769	—	—	—	872	—	23	5	—	—	28
arbetare ovan jord	—	66	198	—	—	—	264	—	—	—	—	—	—
arbetare under jord	—	37	571	—	—	—	608	—	—	—	—	—	—
Metall- och verkstadsindustri	2 534	4 052	37 940	86 657	30 167	26 718	186 046	167	1 921	5 625	1 752	4 079	13 564
42-tim.-arb.	—	20	904	1 275	386	705	3 290	—	—	—	—	—	—
övriga	—	4 032	37 036	85 382	29 781	26 013	182 756	—	—	—	—	—	—
Järn-, stål- o. kopparverk	60	—	12 465	13 864	1 462	1 655	29 446	—	322	582	—	45	949
42-tim.-arb.	—	—	869	1 255	386	534	3 044	—	—	—	—	—	—
övriga	—	—	11 596	12 609	1 076	1 121	26 402	—	—	—	—	—	—
Järn- o. stålmanufaktur	499	661	8 355	9 795	1 242	1 588	21 651	53	716	1 269	178	83	2 299
Mekaniska verkstäder	877	2 102	12 467	37 843	11 636	8 036	72 557	31	503	934	1 151	626	3 265
Bil- o. karosserifabriker	59	17	514	693	3 441	934	5 599	—	1	5	106	10	122
Reparationsverkstäder	459	160	890	3 889	1 012	2 917	8 868	—	2	3	5	4	14
Skeppsvarv	95	9	584	7 587	9 542	672	18 394	—	—	37	1	—	38
Elektroteknisk industri	165	222	853	9 645	579	8 581	19 880	17	143	2 153	147	2 651	5 111
Annan metallindustri	320	881	1 812	3 341	1 253	2 335	9 651	66	234	642	164	660	1 766
Jord- och stenindustri	706	3 691	14 278	6 956	943	623	26 694	319	879	1 054	1	6	2 259
42-tim.-arb.	—	180	1 466	419	55	25	2 145	—	—	—	—	—	—
övriga	—	3 511	12 812	6 537	888	598	24 549	—	—	—	—	—	—
Torvindustri	62	239	550	57	—	—	846	11	20	—	—	—	31
Stenindustri	130	219	1 803	1 337	116	81	3 715	4	6	6	—	—	16
Kalk- o. kritbruk	49	178	1 065	454	105	73	1 875	5	5	7	—	—	17
42-tim.-arb.	—	8	148	24	46	25	251	—	—	—	—	—	—
övriga	—	170	917	430	59	48	1 624	—	—	—	—	—	—
Cementfabriker	8	229	855	781	—	—	1 865	—	6	31	—	—	37
42-tim.-arb.	—	48	136	126	—	—	310	—	—	—	—	—	—
övriga	—	181	719	655	—	—	1 555	—	—	—	—	—	—

Tab. 17 (forts.). Antal företag samt antal vuxna arbetare år 1952 inom olika närings- och industrigrupper samt dyrtorsgrupper

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Cementvarufabriker	133	212	980	897	385	268	2 753	—	45	5	—	—	50
Tegelbruk	163	835	3 672	959	173	33	5 672	24	69	2	—	—	95
42-tim.-arb.	—	88	355	90	9	—	542	—	—	—	—	—	—
övriga	—	747	3 317	869	164	33	5 130	—	—	—	—	—	—
Porslins-, kakel- o. lergodsfabriker...	28	49	1 997	1 684	19	—	3 749	4	522	981	—	—	1 507
Glasindustri	76	1 597	2 047	424	68	93	4 229	267	191	22	—	6	486
42-tim.-arb.	—	32	296	90	—	—	418	—	—	—	—	—	—
övriga	—	1 565	1 751	334	68	93	3 811	—	—	—	—	—	—
Annan jord- o. stenindustri	57	133	1 309	363	77	75	1 990	4	15	—	1	—	20
Träindustri	1 449	4 756	14 427	10 701	5 558	2 320	37 872	113	310	354	171	108	1 057
Sågverk o. hyvlerier	529	929	6 327	4 513	3 635	1 877	17 316	1	74	68	51	8	202
Möbelfabriker	366	1 625	3 179	1 973	132	138	7 089	26	61	72	5	4	168
Byggnadssnickrier och trähusfabriker	266	1 258	2 478	2 183	483	93	6 514	20	8	26	5	—	59
Lådfabriker	37	228	223	267	30	16	764	2	17	2	—	—	21
Fanéer- o. plywoodfabriker	19	125	33	480	955	—	1 593	3	—	51	96	—	150
Svarveri- o. skidfabriker	111	275	1 460	587	136	119	2 577	27	82	47	—	4	160
Annan trävaruindustri	121	316	727	698	187	77	2 019	34	68	88	14	92	297
Massa- o. pappersindustri	143	1 954	11 978	8 673	12 577	1 163	36 345	287	1 018	335	243	—	1 883
42-tim.-arb.	—	13	384	331	737	18	1 483	—	—	—	—	—	—
övriga	—	1 941	11 594	8 342	11 840	1 145	34 862	—	—	—	—	—	—
Massafabriker	79	521	3 961	5 359	10 351	1 163	21 355	—	—	—	—	—	—
42-tim.-arb.	—	—	283	284	730	18	1 315	—	—	—	—	—	—
övriga	—	521	3 678	5 075	9 621	1 145	20 040	—	—	—	—	—	—
Pappersbruk o. pappfabriker	64	1 433	8 017	3 314	2 226	—	14 990	287	1 018	335	243	—	1 883
42-tim.-arb.	—	13	101	47	7	—	168	—	—	—	—	—	—
övriga	—	1 420	7 916	3 267	2 219	—	14 822	—	—	—	—	—	—
Pappersvaru- o. grafisk industri	622	37	883	6 819	1 778	6 986	16 503	36	369	2 062	464	2 034	4 965
Papp- o. pappersvaruindustri	121	37	451	1 413	273	236	2 410	36	243	849	146	279	1 553
Tapetfabriker	12	—	61	141	114	—	316	—	6	19	16	—	41
Bokbinderier	71	—	98	317	361	429	1 205	—	62	383	176	562	1 183
Bok- o. accidenstryckerier	242	—	210	2 018	393	3 225	5 846	—	56	497	121	901	1 575
Tidningstryckerier	114	—	111	2 547	588	2 438	5 684	—	4	160	6	225	395
Annan grafisk industri	74	—	13	524	163	658	1 358	—	4	173	15	67	259
Livsmedelsindustri	886	1 129	3 835	10 969	3 262	4 494	24 246	196	1 392	4 091	1 286	2 142	9 212
Kvarnar	50	19	193	764	483	—	1 459	1	19	111	88	—	219
Bageriindustri	285	72	345	2 721	828	1 241	5 207	6	133	1 210	374	698	2 421

Mjukbrödsbagerier	258	72	204	1 941	743	1 172	4 132	6	64	513	334	618	1 535
Spisbrödsbagerier	22	—	141	644	84	40	909	—	69	404	39	—	512
Käxfabriker	5	—	—	136	1	29	166	—	—	293	1	80	374
Sockerindustri	24	829	906	680	316	209	2 940	54	112	132	46	49	393
Råsockerbruk	17	802	560	243	—	—	1 605	54	45	12	—	—	111
Raffinaderier o. komb. fabriker ...	7	27	346	437	316	209	1 335	—	67	120	46	49	282
Choklad- o. konfektindustri	68	1	239	385	213	398	1 236	4	305	807	348	700	2 164
Mejeriindustri	93	71	399	1 925	530	1 095	4 328	12	53	252	48	142	538
Slakterier o. charkuterier	200	49	1 008	3 323	423	1 385	6 377	1	153	630	112	459	1 378
Fiskkonserverfabriker m. m.	56	—	77	495	196	2	770	—	96	676	213	—	985
Fruktkonserverindustri	28	75	348	67	—	24	534	117	478	62	—	13	701
Margarinindustri	10	—	—	229	143	60	432	—	—	81	30	18	129
Annan livsmedelsindustri	72	13	320	380	130	80	963	1	43	130	27	63	264
Dryckesvaru- o. tobaksindustri	186	23	382	1 659	847	903	3 814	3	88	952	471	446	1 960
Sprit- o. vinfabriker	7	—	117	32	129	—	278	—	13	6	20	—	39
Bryggerier o. maltfabriker	146	23	249	1 357	449	625	2 703	3	52	328	126	207	716
Vatten- o. läskedrycksfabriker	24	—	12	127	114	178	431	—	4	44	72	91	211
Tobaksfabriker	9	—	4	143	155	100	402	—	19	574	253	148	994
Textil- o. beklädnadsindustri	1 047	684	8 596	15 413	2 105	1 070	27 917	904	9 689	22 265	5 332	4 056	42 635
Ylleindustri	91	249	1 256	3 350	222	—	5 077	224	1 126	2 811	425	—	4 586
Bomullsindustri	72	10	3 837	3 407	879	57	8 190	51	2 690	2 515	1 013	45	6 314
Linne- o. juteindustri	12	112	971	311	—	—	1 394	62	694	385	—	—	1 141
Trikåfabriker	154	57	429	1 459	223	44	2 212	150	967	3 304	825	290	5 536
Sömnadsindustri	480	78	994	3 109	542	602	5 374	342	3 648	10 456	2 548	2 878	20 261
Hatt- o. mössfabriker	42	2	6	184	33	26	251	3	24	750	175	62	1 014
Annan hithörande industri	196	176	1 103	3 593	206	341	5 419	72	540	2 044	346	781	3 783
Läder-, hår- o. gummivaruindustri ...	426	380	3 262	7 934	536	577	12 689	175	1 049	4 406	378	283	6 291
Garverier	31	26	1 059	885	4	—	1 974	9	98	15	—	—	122
Päls- o. skinnvarufabriker	99	22	176	676	51	75	1 000	1	91	744	104	115	1 055
Skoindustri	153	139	456	3 100	155	47	3 897	98	320	1 995	74	36	2 523
Andra lädervarufabriker	66	92	261	301	230	68	952	57	124	160	177	68	586
Gummivarufabriker	17	—	1 173	2 667	8	200	4 048	—	364	1 415	—	38	1 817
Annan hithörande industri	60	101	137	305	88	187	818	10	52	77	23	26	188
Kemisk-teknisk industri	343	141	2 609	7 070	3 044	1 651	14 731	27	858	1 677	355	820	3 741
42-tim.-arb.	—	—	140	518	669	96	1 423	—	—	—	—	—	—
övriga	—	141	2 469	6 552	2 375	1 555	13 308	—	—	—	—	—	—
Färg-, olje- o. parfymfabriker	117	—	170	1 395	1 139	804	3 528	—	29	487	99	511	1 130
Sprängämnesfabriker	7	—	402	879	—	9	1 290	—	229	339	—	—	568
Tändsticksfabriker	7	—	661	361	—	—	1 022	—	404	285	—	—	689

Tab. 17 (forts.). Antal företag samt antal vuxna arbetare år 1952 inom olika närings- och industrigrupper samt dyrortsgrupper

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Annan kemisk-teknisk industri	212	141	1 376	4 435	1 905	838	8 891	27	196	566	256	309	1 354
42-tim.-arb.	—	—	140	512	432	91	1 175	—	—	—	—	—	—
övriga	—	141	1 236	3 923	1 473	747	7 716	—	—	—	—	—	—
Samtliga industrigrupper	8 465	16 950	103 915	163 665	61 725	50 939	398 964	2 227	17 671	42 836	10 453	13 982	87 688
42-tim.-arb.	—	213	2 971	2 996	1 880	855	8 915	—	—	—	—	—	—
40-tim.-arb. ¹	—	37	2 551	372	335	1 891	5 186	—	—	—	—	—	—
övriga	—	16 700	98 393	160 297	59 510	48 193	384 863	—	—	—	—	—	—
Byggnadsverksamhet	2 3562	884	6 169	23 753	8 931	12 715	53 652	—	—	—	—	—	—
Egentligt byggnadsarbete	2 2756	811	5 135	17 451	6 156	8 503	38 888	—	—	—	—	—	—
Husbyggnadsarbete	2 523	555	4 415	15 806	4 847	6 983	32 887	—	—	—	—	—	—
Installationsarbete	584	63	763	5 203	2 498	3 746	12 474	—	—	—	—	—	—
El. installationsarbete	165	32	131	1 697	952	1 265	4 105	—	—	—	—	—	—
Rörledningsarbete	419	31	632	3 506	1 546	2 481	8 369	—	—	—	—	—	—
Målning	222	10	271	1 099	277	466	2 290	—	—	—	—	—	—
Statliga verk o. byggnadsarbeten m. m.	234	67	1 878	5 643	6 151	7 128	39 993	—	109	737	471	273	1 595
Mek. o. elektr. verkst. samt skeppsvarv	88	67	1 095	9 383	1 769	2 711	15 254	—	10	140	281	33	469
El. linjearbeten o. kraftverk	28	—	29	463	2 034	856	12 274	—	—	—	—	—	—
Ban- o. byggnadsarbeten	35	—	629	4 654	1 922	2 353	9 558	—	9	116	—	14	139
Intendenturverkstäder, förråd o. d... ..	58	—	13	398	130	272	818	—	32	335	152	89	608
Övrig statlig verksamhet	25	—	112	745	296	936	2 089	—	58	146	38	137	379
Kommunala verk o. byggnadsarb. m. m.	..	—	1 058	13 559	7 434	13 180	35 231	—	15	391	86	762	1 254
Privata elverk	44	86	367	1 261	666	—	3 029	—	—	—	—	—	—
Samfärdsl	139	70	324	2 949	2 851	2 212	9 941	—	2	44	30	41	150
Omnibussföretag	57	70	188	1 036	383	410	3 622	—	2	44	30	41	150
Åkerirörelse	31	—	—	160	236	522	918	—	—	—	—	—	—
Lastning o. lossning	51	—	136	1 753	2 232	1 280	5 401	—	—	—	—	—	—

¹ Arbetare under jord inom gruvindustri² Antal arbetsplatser.

Tab. 18. Löneutvecklingen 1939–1952 för arbetare inom industri, byggnadsverksamhet, samfärdsel m. m.

År	Industri ¹				Industri, byggnadsverksamhet, samfärdsel m. m. ²			
	Genomsnittlig timförtjänst för				Genomsnittlig timförtjänst för			
	vuxna män	vuxna kvinnor	minder-åriga	samtliga	vuxna män	vuxna kvinnor	minder-åriga	samtliga
a) Absoluta tal, kronor								
1939.....	1,34	0,84	0,57	1,18	1,43	0,84	0,58	1,27
1940.....	1,46	0,92	0,67	1,28	1,53	0,93	0,67	1,36
1941.....	1,57	1,00	0,72	1,39	1,64	1,01	0,72	1,47
1942.....	1,71	1,09	0,77	1,52	1,79	1,09	0,77	1,60
1943.....	1,78	1,13	0,81	1,59	1,86	1,14	0,81	1,67
1944.....	1,83	1,18	0,84	1,64	1,90	1,19	0,84	1,72
1945.....	1,90	1,26	0,90	1,73	1,98	1,27	0,91	1,81
1946.....	2,05	1,37	1,02	1,87	2,15	1,38	1,02	1,98
1947.....	2,34	1,62	1,24	2,15	2,45	1,62	1,24	2,27
1948.....	2,54	1,79	1,37	2,34	2,67	1,80	1,38	2,48
1949.....	2,62	1,86	1,43	2,43	2,75	1,87	1,44	2,56
1950.....	2,73	1,92	1,48	2,53	2,85	1,93	1,48	2,65
1951.....	3,30	2,31	1,79	3,05	3,44	2,32	1,83	3,21
1952.....	3,92	2,73	2,11	3,63	4,08	2,74	2,13	3,81
b) Index tal för penninglönen (1939 = 100)								
1940.....	109	110	118	109	107	111	116	107
1941.....	117	119	126	118	115	120	124	116
1942.....	128	130	135	129	125	130	133	126
1943.....	133	135	142	135	130	136	140	132
1944.....	137	141	147	139	133	142	145	135
1945.....	142	150	158	147	139	151	157	143
1946.....	153	163	179	159	150	164	176	156
1947.....	175	193	218	182	171	193	214	179
1948.....	190	213	240	198	187	214	238	195
1949.....	196	221	251	206	192	223	248	202
1950.....	204	229	260	214	199	230	255	209
1951.....	246	275	314	259	241	276	316	253
1952.....	293	325	370	308	285	326	367	300
c) Index tal för reallönen (1939 = 100)								
1940.....	97	97	104	96	95	98	102	95
1941.....	92	93	99	92	90	94	97	90
1942.....	92	93	97	93	90	93	96	91
1943.....	95	96	102	96	93	97	100	94
1944.....	97	100	105	99	94	101	103	96
1945.....	101	106	112	104	98	107	111	101
1946.....	108	115	126	112	106	116	124	110
1947.....	116	129	145	122	114	129	143	119
1948.....	124	139	157	130	122	140	156	128
1949.....	125	142	161	132	123	143	159	129
1950.....	129	145	164	136	126	145	162	132
1951.....	131	146	167	138	128	147	168	135
1952.....	141	157	179	149	138	157	177	145

¹ Industrigrupperna »gruvidustri» t. o. m. »kemisk-teknisk industri» i tab. 22.

² Samtliga grupper i kap. IV t. o. m. VIII.

Tab. 19. Lönutvecklingen 1939—1952 för vuxna manliga arbetare inom olika närings- och industrigrupper

Närings- och industrigrupp	1939	1941	1942	1943	1944	1945	1946	1947	1948	1949	1950	1951	1952
Genomsnittlig timförtjänst, kronor													
Gruvindustri	1,72	1,90	2,09	2,18	2,21	2,28	2,40	2,81	3,16	3,28	3,51	4,12	4,95
Metall- o. verkstadsindustri	1,39	1,65	1,80	1,88	1,93	2,00	2,12	2,41	2,61	2,73	2,85	3,43	4,14
Jord- o. stenindustri	1,12	1,30	1,46	1,57	1,63	1,73	1,88	2,18	2,34	2,42	2,50	3,04	3,59
Träindustri	1,10	1,27	1,40	1,47	1,51	1,63	1,81	2,07	2,25	2,31	2,40	2,95	3,42
Massa- och pappersindustri	1,27	1,43	1,56	1,59	1,62	1,70	1,89	2,20	2,35	2,40	2,49	3,24	3,81
Pappersvaru- o. grafisk ind.	1,72	1,99	2,17	2,24	2,32	2,40	2,52	2,87	3,06	3,09	3,18	3,73	4,32
Livsmedelsindustri	1,39	1,58	1,70	1,78	1,80	1,86	1,99	2,24	2,43	2,50	2,58	3,09	3,55
Dryckesvaru- o. tobaksindustri ..	1,45	1,71	1,78	1,83	1,84	1,94	2,00	2,28	2,47	2,48	2,52	3,06	3,63
Textil- o. beklädnadsindustri....	1,11	1,30	1,45	1,52	1,59	1,69	1,86	2,14	2,34	2,43	2,50	2,99	3,41
Läder-, hår- o. gummivaruind. .	1,28	1,53	1,66	1,75	1,81	1,89	2,02	2,33	2,56	2,67	2,75	3,20	3,69
Kemisk-teknisk industri	1,37	1,62	1,73	1,78	1,83	1,93	2,07	2,38	2,58	2,64	2,74	3,28	3,88
Samtliga industrigrupper	1,33	1,56	1,70	1,78	1,82	1,90	2,04	2,33	2,53	2,61	2,72	3,30	3,92
Byggnadsverksamhet	1,89	1,94	2,12	2,30	2,38	2,45	2,77	2,97	3,25	3,32	3,44	4,21	5,09
Statliga verk o. byggnadsarb. m. m.	1,48	1,79	1,94	1,99	2,03	2,08	2,32	2,54	2,75	2,84	2,91	3,41	4,04
Kommunala verk o. byggnadsarb. m. m.	1,78	1,99	2,13	2,23	2,26	2,37	2,59	2,98	3,31	3,44	3,44	4,12	4,66
Samfärdsl	1,65	1,73	1,88	1,91	1,94	2,04	2,39	2,78	3,01	3,07	3,07	3,72	4,24
Vägväsende ¹	0,98	1,10	1,21	1,29	1,32	1,40	1,63	2,04	2,25	2,29	2,28	2,72	3,33
Indextal (1939 = 100)													
Gruvindustri	100	110	122	127	128	133	140	163	184	191	204	240	288
Metall- o. verkstadsindustri	100	119	129	135	139	144	153	173	188	196	205	247	298
Jord- o. stenindustri	100	116	130	140	146	154	168	195	209	216	223	271	321
Träindustri	100	115	127	134	137	148	165	188	205	210	218	268	311
Massa- och pappersindustri	100	113	123	125	128	134	149	173	185	189	196	255	300
Pappersvaru- o. grafisk ind.	100	116	126	130	135	140	147	167	178	180	185	217	251
Livsmedelsindustri	100	114	122	128	129	134	143	161	175	180	186	222	255
Dryckesvaru- o. tobaksindustri..	100	118	123	126	127	134	138	157	170	171	174	211	250
Textil- o. beklädnadsind.	100	117	131	137	143	152	168	193	211	219	225	269	307
Läder-, hår- o. gummivaruind. ..	100	120	130	137	141	148	158	182	200	209	215	250	288
Kemisk-teknisk industri	100	118	126	130	134	141	151	174	188	193	200	239	283
Samtliga industrigrupper	100	118	129	134	138	143	155	177	192	198	206	248	295
Byggnadsverksamhet	100	103	112	122	126	130	147	157	172	176	182	223	269
Statliga verk o. byggnadsarb. m. m.	100	121	131	134	137	141	157	172	186	192	197	230	273
Kommunala verk o. byggnadsarb. m. m.	100	112	120	125	127	133	146	167	186	193	193	231	262
Samfärdsl	100	105	114	116	118	124	145	168	182	186	186	225	257
Vägväsende	100	112	123	132	135	143	166	208	230	234	233	278	340

¹ Siffrorna avser endast timförtjänst a) för grovarbetare.

Tab. 20. Löneutvecklingen 1939—1952 för vuxna kvinnliga arbetare inom olika närings- och industrigrupper

Närings- och industrigrupp	1939	1941	1942	1943	1944	1945	1946	1947	1948	1949	1950	1951	1952
Genomsnittlig timförtjänst, kronor													
Gruvindustri	0,83	0,97	1,04	1,10	1,13	1,04	1,12	1,38	1,51	1,55	1,70	2,06	2,52
Metall- o. verkstadsindustri	0,96	1,13	1,21	1,25	1,29	1,36	1,43	1,67	1,83	1,92	2,01	2,42	2,96
Jord- o. stenindustri	0,69	0,80	0,89	0,96	1,02	1,08	1,20	1,47	1,61	1,66	1,70	2,07	2,49
Träindustri	0,75	0,90	0,99	1,00	1,06	1,12	1,30	1,53	1,70	1,75	1,82	2,21	2,57
Massa- och pappersindustri	0,80	0,93	1,02	1,06	1,08	1,14	1,29	1,57	1,74	1,78	1,83	2,40	2,85
Pappersvaru- o. grafisk ind.	0,91	1,07	1,18	1,22	1,27	1,36	1,49	1,74	1,92	1,95	2,01	2,47	2,98
Livsmedelsindustri	0,87	1,01	1,10	1,15	1,18	1,23	1,38	1,61	1,75	1,84	1,86	2,28	2,67
Dryckesvaru- o. tobaksindustri ..	1,03	1,32	1,38	1,38	1,39	1,44	1,51	1,73	1,90	1,91	1,93	2,37	2,88
Textil- o. beklädnadsindustri	0,79	0,95	1,04	1,08	1,15	1,24	1,36	1,60	1,78	1,85	1,91	2,28	2,65
Läder-, hår- o. gummivaruind. ...	0,84	1,02	1,09	1,14	1,17	1,24	1,34	1,61	1,79	1,89	1,95	2,28	2,67
Kemisk-teknisk industri	0,83	1,00	1,08	1,09	1,15	1,21	1,31	1,55	1,70	1,78	1,87	2,25	2,73
Samtliga industrigrupper	0,84	1,00	1,09	1,13	1,18	1,26	1,37	1,61	1,79	1,86	1,92	2,31	2,73
Statliga verk o. byggnadsarb. m. m.	1,04	1,23	1,30	1,36	1,41	1,49	1,73	1,89	1,99	2,07	2,15	2,53	3,02
Kommunala verk o. byggnadsarb. m. m.	1,02	1,11	1,16	1,41	1,69	1,83	1,99	2,23	2,66	2,69	2,87	2,92	3,24
Indextal (1939 = 100)													
Gruvindustri	100	117	125	133	136	125	135	166	182	187	205	248	304
Metall- o. verkstadsindustri	100	118	126	130	134	142	149	174	191	200	209	252	308
Jord- o. stenindustri	100	116	129	139	148	157	174	213	233	241	246	300	361
Träindustri	100	120	132	133	141	149	173	204	227	233	243	295	343
Massa- och pappersindustri	100	116	128	133	135	143	161	196	218	223	229	300	356
Pappersvaru- o. grafisk ind.	100	118	130	134	140	149	164	191	212	214	221	271	327
Livsmedelsindustri	100	116	126	132	136	141	159	185	201	211	214	262	307
Dryckesvaru- o. tobaksindustri ..	100	128	134	134	135	140	147	168	184	185	187	230	280
Textil- o. beklädnadsindustri	100	120	132	137	146	157	172	203	225	234	242	289	335
Läder-, hår- o. gummivaruind. ...	100	121	130	136	139	148	160	192	213	225	232	271	318
Kemisk-teknisk industri	100	120	130	131	139	146	158	187	205	214	225	271	329
Samtliga industrigrupper	100	119	130	135	140	150	163	192	213	221	229	275	325
Statliga verk o. byggnadsarb. m. m.	100	118	125	131	136	143	166	182	191	199	207	243	290
Kommunala verk o. byggnadsarb. m. m.	100	109	114	138	166	179	195	219	261	264	281	286	318

Tab. 21. Antal utförda arbetstimmar år 1952 för vuxna arbetare inom olika närings- och industrigrupper

1	2	3	4	5	6	7	8
Närings- och industrigrupp	Arbetstimmar			Närings- och industrigrupp	Arbetstimmar		
	totalt i 1 000-tal	därav i %			totalt i 1 000-tal	därav i %	
		på ac- kord	på över- tid			på ac- kord	på över- tid
Män							
Gruvindustri	24 331	76,1	4,0	Massa- o. pappersindustri ...	82 859	81,4	5,9
Malmgruvor	22 675	76,8	4,2	42-tim.-arb.	3 077	90,8	3,4
arbetare ovan jord	13 873	75,4	3,9	övriga	79 782	81,1	5,9
arbetare under jord	8 802	79,1	4,6	Massafabriker	48 564	81,1	6,3
Kolgruvor	1 656	66,7	1,9	42-tim.-arb.	2 710	92,5	2,2
arbetare ovan jord	570	38,1	3,4	övriga	45 854	80,4	6,6
arbetare under jord	1 086	81,8	1,2	Pappersbruk o. pappfabriker	34 295	81,9	5,2
Metall- o. verkstadsindustri .	409 414	66,1	2,7	42-tim.-arb.	367	77,9	12,7
42-tim.-arb.	6 852	84,3	3,9	övriga	33 925	82,0	5,1
övriga	402 562	65,8	2,7	Pappersvaru- o. grafisk ind. .	37 960	7,6	3,2
Järn-, stål- o. kopparverk ..	64 475	77,9	3,8	Papp- o. pappersvaruindustri	5 465	26,9	2,4
42-tim.-arb.	6 361	89,0	3,7	därav: Tapetfabriker	724	5,4	2,3
övriga	58 114	76,6	3,8	Bokbinderier	2 766	20,6	1,9
Järn- o. stålmanufaktur	46 986	62,1	1,7	Bok- o. accidenstryckerier ..	13 595	5,4	3,0
Mekaniska verkstäder	160 483	67,1	2,3	Tidningstryckerier	12 955	0,4	4,1
Bil- o. karosserifabriker	12 531	60,2	2,6	Annan grafisk industri	3 179	1,5	3,2
Reparationsverkstäder	19 814	19,2	2,6	Livsmedelsindustri	55 974	13,4	3,3
Skeppsvarv	40 970	84,5	4,1	Kvarnar	3 390	0,2	4,2
Elektroteknisk industri	43 173	62,2	2,6	Bageriindustri	11 930	1,1	1,6
Annan metallindustri	20 982	52,3	1,6	Mjukbrödsbagerier	9 457	0,0	1,2
Jord- o. stenindustri	57 840	61,5	2,7	Spisbrödsbagerier	2 092	0,1	3,6
42-tim.-arb.	4 423	50,5	2,9	Käxfabriker	381	32,5	1,3
övriga	53 416	62,4	2,7	Sockerindustri	6 735	73,2	3,3
Torvindustri	1 645	61,1	2,6	Råsockerbruk	3 786	70,2	3,3
Stenindustri	7 786	62,5	1,7	Raffinaderier o. komb. fabr.	2 949	77,0	3,3
Kalk- och kritbruk	4 032	62,6	2,9	Choklad- o. konfektindustri .	2 777	46,1	3,9
42-tim.-arb.	501	72,1	1,3	Mejeriindustri	10 142	—	3,5
övriga	3 531	61,2	3,1	Slakterier o. charkuterier ...	14 940	3,7	3,9
Cementfabriker	4 241	37,2	6,4	Fiskkonserverfabriker m. m...	1 713	8,3	4,9
42-tim.-arb.	645	9,8	5,0	Fruktkonserverindustri	1 234	27,9	7,4
övriga	3 596	42,1	6,6	Margarinindustri	982	3,4	5,0
Cementvarufabriker	6 163	62,9	3,1	Annan livsmedelsindustri ...	2 131	3,1	2,3
Tegelbruk	12 293	64,9	2,1	Dryckesvaru- o. tobaksind. .	8 624	9,8	4,5
42-tim.-arb.	1 087	20,8	0,7	Sprit- o. vinfabriker	589	—	2,1
övriga	11 206	69,2	2,2	Bryggerier o. maltfabriker ..	6 214	8,2	4,9
Porslins-, kakel- o. lergodsfabr.	8 277	63,3	3,2	Vatten- o. läskedrycksfabr. .	958	10,4	4,2
Glasindustri	9 126	58,2	1,4	Tobaksfabriker	863	26,8	3,0
42-tim.-arb.	829	85,5	2,7	Textil- o. beklädnadsindustri	60 544	57,9	2,2
övriga	8 297	55,5	1,3	Ylleindustri	10 965	61,7	2,6
Annan jord- o. stenindustri .	4 277	74,9	4,3	Bomullsindustri	17 770	67,9	2,1
Träindustri	80 972	53,8	2,0	Linne- o. juteindustri	3 040	64,8	2,2
Sågverk o. hyvlerier	36 999	54,1	2,4	Triåfabriker	4 795	54,2	2,0
Möbelfabriker	15 097	53,9	1,5	Sömnadsindustri	11 509	40,6	1,6
Byggnadssnickerier o. trähus- fabriker	14 013	49,6	1,8	Hatt- o. mössfabriker	542	47,6	1,4
Lådfabriker	1 632	61,5	0,9	Annan hithörande industri..	11 923	56,2	2,5
Fanér- o. plywoodfabriker ..	3 489	72,2	3,1	Läder-, hår- o. gummivaruind.	27 302	62,1	1,4
Svarveri- o. skidfabriker....	5 449	55,9	1,3	Garverier	4 188	65,1	2,0
Annan trävaruindustri	4 293	44,3	1,5	Päls- o. skinnvarufabriker ..	2 066	43,4	1,2

Tab. 21 (forts.). Antal utförda arbetstimmar år 1952 för vuxna arbetare inom olika närings- och industrigrupper

1	2	3	4	5	6	7	8
Skoindustri	8 303	53,6	0,8	Porslins-, kakel- o. lergodsfabr.	3 022	74,1	0,9
Andra lädervarufabriker	2 007	52,1	1,6	Träindustri	2 099	51,0	0,6
Gummi-varufabriker	8 906	79,5	1,7	Massa- o. pappersindustri ...	3 813	73,2	0,6
Annan hithörande industri..	1 832	41,0	1,6	Pappersvaru- o. grafisk ind. .	10 623	27,1	1,1
Kemisk-teknisk industri	32 972	58,0	3,3	Papp- o. pappersvaruind....	3 265	36,7	0,9
42-tim.-arb.	2 984	70,5	1,8	Bokbinderier	2 552	26,9	0,7
övriga	29 982	56,8	3,4	Bok- o. accidenstryckerier ..	3 404	20,6	1,0
Färg-, olje- o. parfymfabr. .	7 934	38,5	3,2	Tidningstryckerier	832	31,1	3,7
Sprängämnesfabriker	2 856	74,8	2,7	Annan grafisk industri	570	6,7	1,2
Tändsticksfabriker	2 316	49,8	3,0	Livsmedelsindustri	19 400	26,8	1,2
Annan kemisk-teknisk ind..	19 866	64,3	3,4	Bageriindustri	5 279	7,2	0,7
42-tim.-arb.	2 464	82,2	1,8	Mjukbrödsbagerier	3 387	—	0,6
övriga	17 402	61,8	3,6	Spisbrödsbagerier	1 088	0,5	0,4
Samtliga industrigrupper	878 792	59,0	3,0	Käxfabriker	804	46,4	1,4
42-tim.-arb.	18 462	74,5	3,3	Sockerindustri	806	54,8	1,4
40-tim.-arb. ¹	9 888	79,4	4,2	Choklad- o. konfektindustri .	4 442	56,7	1,3
övriga	850 442	58,4	2,9	Mejeriindustri	1 272	—	2,0
Byggnadsverksamhet	108 406	55,4	..	Slakterier o. charkuterier ...	2 992	1,2	1,3
Husbyggnadsarbete	65 314	52,1	..	Fiskkonserverfabriker m. m...	1 886	47,1	0,9
Väg- o. vattenbyggn.-arbete	10 692	77,4	7,5	Fruktkonserverindustri	1 448	53,2	2,4
Installationsarbete	27 963	50,8	2,3	Margarinindustri	267	4,5	1,3
El. installationsarbete	9 298	44,3	3,0	Annan livsmedelsindustri ...	539	23,6	1,1
Rörledningsarbete	18 665	54,1	2,0	Dryckesvaru- o. tobaksind. ..	3 977	37,5	1,1
Målning	4 437	80,6	1,2	Bryggerier o. maltfabriker ..	1 506	20,1	1,8
Statliga verk o. byggn.-arb.				Vatten- o. läskedrycksfabr. .	443	32,0	1,3
m. m.	84 814	51,4	2,7	Tobaksfabriker	1 948	53,6	0,4
Mek. och elektr. verkst. samt				Textil- o. beklädnadsindustri.	83 923	64,9	0,6
skeppsvarv	32 839	71,9	2,2	Ylleindustri	9 038	79,8	1,0
El. linjearb. o. kraftverk ...	26 200	41,5	4,2	Bomullsindustri	12 509	82,3	0,4
Ban- o. byggnadsarbeten ...	19 380	33,7	1,6	Linne- o. juteindustri	2 279	79,1	0,5
Indendenturverkstäder, förråd				Triakfabriker	10 872	63,9	0,6
o. d.	1 839	32,8	2,4	Sömnadsindustri	39 263	60,2	0,5
Övrig statlig verksamhet ...	4 556	43,3	2,5	Hatt- o. mössfabriker	2 091	44,3	0,5
Kommunala verk o. byggn-				Annan hithörande industri..	7 871	46,7	0,8
arbeten m. m.	74 220	..	3,8	därav: Tvättinrättningar..	2 260	34,0	0,9
Privata el-verk	6 332	44,0	4,0	Läder-, hår- o. gummi-varuind.	12 921	57,6	0,5
Samfärdsl	20 888	45,2	7,0	Päls- o. skinnvarufabriker ..	2 185	34,2	0,4
Omnibussföretag	7 806	0,1	3,5	Skoindustri	5 143	46,3	0,5
Åkerirörelse	2 057	2,9	5,8	Andra lädervarufabriker	1 253	48,5	0,8
Lastning o. lossning	11 025	85,1	9,7	Gummi-varufabriker	3 639	89,5	0,3
Vägväsende	28 333	..	..	Kemisk-teknisk industri	7 548	61,6	0,7
Kvinnor				Färg-, olje- o. parfymfabriker	2 251	56,3	1,0
Gruvindstri	250	63,0	0,4	Sprängämnesfabriker	1 097	81,4	0,6
Metall- o. verkstadsindustri .	27 934	67,0	0,8	Tändsticksfabriker	1 490	76,5	0,5
Järn- o. stålmanufaktur	4 693	69,6	0,4	Annan kemisk-tekn. industri	2 710	49,7	0,7
Mekaniska verkstäder	6 970	65,8	1,4	Samtliga industrigrupper	176 985	57,4	0,7
Elektroteknisk industri	10 512	75,5	0,5	Statliga verk o. byggnadsarb.			
Annan metallindustri	3 581	53,8	0,5	m. m.	3 214	69,8	0,9
Jord- o. stenindustri	4 497	60,8	0,8	Kommunala verk o. byggn-			
				arb. m. m.	74 220	..	3,8

¹ Se not 1, s. 78.

Tab. 22. Genomsnittliga timförtjänster år 1952 för vuxna arbetare inom olika industrigrupper

- a) *exkl.* övertids- o. skifttillägg, semesterlön, sjuklön m. m.
 b) *inkl.* övertids- o. skifttillägg men *exkl.* semesterlön, sjuklön m. m.
 c) *inkl.* övertids- o. skifttillägg, semesterlön, sjuklön m. m.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Industrigrupp	Antal arbeta- rare	Genomsnittlig timförtjänst, kronor									Indextal	
		a			b		c				1939 = 100	1951 = 100
		på tid- lön	på ac- kord	oav- sett löne- form	to- talt	därav		to- talt	därav			
						skift- till- lägg	över- tids- till- lägg		se- mes- ter- lön	sjuk- lön m.m.		
Män												
Gruvindustri	12 107	4,00	4,71	4,54	4,68	0,05	0,09	4,95	0,24	0,03	288	120
Malmgruvor	11 235	4,12	4,77	4,62	4,76	0,06	0,08	5,03	0,24	0,03	281	120
arbetare ovan jord	6 657	3,83	4,23	4,13	4,27	0,06	0,08	4,51	0,21	0,03	..	..
arbetare under jord	4 578	4,66	5,57	5,38	5,54	0,06	0,10	5,85	0,28	0,03	..	..
Kolgruvor	872	2,89	3,89	3,56	3,58	0,00	0,02	3,74	0,16	0,00	312	118
arbetare ovan jord	264	2,84	3,30	3,02	3,06	0,00	0,04	3,20	0,14	0,00	..	..
arbetare under jord	608	2,97	4,04	3,84	3,86	—	0,02	4,03	0,17	0,00	..	..
Metall- och verkstadsindustri	186 046	3,44	4,09	3,87	3,94	0,03	0,04	4,14	0,18	0,02	298	121
42-tim.-arb.	3 290	3,66	4,00	3,95	4,43	0,33	0,15	4,66	0,15	0,08	..	..
övriga	182 756	3,44	4,10	3,87	3,93	0,02	0,04	4,13	0,18	0,02	..	..
Järn-, stål- o. kopparverk	29 446	3,37	3,83	3,72	3,90	0,10	0,08	4,10	0,16	0,04	313	122
42-tim.-arb.	3 044	3,73	4,00	3,97	4,45	0,33	0,15	4,66	0,15	0,06	..	..
övriga	26 402	3,35	3,80	3,70	3,84	0,08	0,06	4,04	0,17	0,03	..	..
Järn- o. stålmanufaktur	21 651	3,37	3,98	3,75	3,80	0,03	0,02	4,02	0,18	0,04	305	120
Mekaniska verkstäder	72 557	3,43	4,14	3,90	3,94	0,01	0,03	4,15	0,19	0,02	..	121
Bil- o. karosserifabriker	5 599	3,79	4,68	4,33	4,36	0,00	0,03	4,60	0,20	0,04	..	122
Reparationsverkstäder	8 868	3,36	4,57	3,59	3,65	0,01	0,05	3,88	0,16	0,07	..	118
Skeppsvarv	18 394	3,56	4,29	4,18	4,25	0,02	0,05	4,44	0,17	0,02	300	124
Elektroteknisk industri	19 880	3,56	4,07	3,88	3,92	0,01	0,03	4,11	0,18	0,01	274	119
Annan metallindustri	9 651	3,37	4,10	3,75	3,78	0,01	0,02	3,99	0,19	0,02	307	116
Jord- och stenindustri	26 694	2,85	3,59	3,31	3,42	0,07	0,04	3,59	0,16	0,01	321	118
42-tim.-arb.	2 145	3,13	3,41	3,27	3,85	0,52	0,06	4,06	0,16	0,05	..	..
övriga	24 549	2,82	3,61	3,31	3,38	0,03	0,04	3,56	0,16	0,02	..	..
Torvindustri	846	2,70	3,18	2,99	3,05	0,01	0,05	3,21	0,15	0,01	417	118
Stenindustri	3 715	2,89	3,64	3,36	3,40	0,02	0,02	3,57	0,17	0,00	334	117
Kalk- och kritbruk	1 875	2,93	3,53	3,31	3,45	0,09	0,05	3,61	0,15	0,01	..	120
42-tim.-arb.	251	3,39	3,66	3,58	3,94	0,33	0,03	4,09	0,14	0,01	..	..
övriga	1 624	2,89	3,51	3,27	3,38	0,05	0,06	3,54	0,15	0,01	..	..
Cementfabriker	1 865	2,95	4,05	3,36	3,60	0,12	0,12	3,77	0,15	0,02	307	119
42-tim.-arb.	310	3,23	3,93	3,30	3,93	0,52	0,11	4,11	0,16	0,02	..	..
övriga	1 555	2,87	4,06	3,37	3,55	0,05	0,13	3,71	0,14	0,02	..	..
Cementvarufabriker	2 753	3,10	4,06	3,70	3,81	0,06	0,05	4,00	0,18	0,01	..	117
Tegelbruk	5 672	2,75	3,36	3,15	3,23	0,05	0,03	3,39	0,15	0,01	297	119
42-tim.-arb.	542	3,13	3,00	3,11	3,55	0,43	0,01	3,73	0,16	0,02	..	..
övriga	5 130	2,66	3,37	3,15	3,20	0,02	0,03	3,36	0,15	0,01	..	..
Porslins-, kakel- o. lergodsfabriker	3 749	2,74	3,52	3,23	3,32	0,04	0,05	3,52	0,16	0,04	309	119
Glasindustri	4 229	2,74	3,47	3,16	3,25	0,07	0,02	3,42	0,16	0,01	300	116
42-tim.-arb.	418	3,09	3,63	3,55	4,15	0,54	0,06	4,35	0,18	0,02	..	..
övriga	3 811	2,72	3,45	3,12	3,16	0,02	0,02	3,33	0,16	0,01	..	..
Annan jord- o. stenindustri	1 990	2,96	3,84	3,62	3,87	0,18	0,07	4,11	0,16	0,08	..	120

Tab. 22 (forts.). Genomsnittliga timförtjänster år 1952 för vuxna arbetare inom olika industrigrupper

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Träindustri	37 872	2,91	3,43	3,19	3,24	0,02	0,03	3,42	0,16	0,02	311	116
Sågverk o. hyvlerier	17 316	2,97	3,40	3,20	3,28	0,03	0,05	3,46	0,15	0,03	320	118
Möbelfabriker	7 089	2,91	3,50	3,23	3,25	0,00	0,02	3,41	0,16	0,00	..	115
Byggnadssnickerier o. trähusfabr.	6 514	2,82	3,41	3,11	3,14	0,01	0,02	3,31	0,16	0,01	..	113
Lådfabriker	764	2,93	3,28	3,14	3,16	0,00	0,02	3,35	0,16	0,03	..	118
Fanér- o. plywoodfabr.	1 593	3,07	3,36	3,28	3,44	0,08	0,08	3,62	0,17	0,01	..	..
Svarveri- o. skidfabriker	2 577	2,80	3,45	3,16	3,19	0,01	0,02	3,35	0,15	0,01	..	118
Annan trävaruindustri	2 019	2,88	3,52	3,16	3,19	0,01	0,02	3,37	0,16	0,02	272	116
Massa- och pappersindustri	36 345	3,13	3,40	3,35	3,62	0,11	0,16	3,81	0,16	0,03	300	118
42-tim.-arb.	1 483	3,68	4,17	4,13	4,53	0,30	0,10	4,75	0,17	0,05	..	..
övriga	34 862	3,12	3,36	3,32	3,59	0,11	0,16	3,77	0,16	0,03	..	..
Massafabriker	21 355	3,16	3,48	3,42	3,71	0,11	0,18	3,92	0,16	0,05	304	119
42-tim.-arb.	1 315	3,66	4,23	4,19	4,53	0,27	0,07	4,76	0,18	0,05	..	..
övriga	20 040	3,15	3,43	3,37	3,66	0,10	0,19	3,87	0,16	0,05	..	..
Pappersbruk o. pappfabriker ...	14 990	3,08	3,28	3,25	3,50	0,12	0,13	3,66	0,15	0,01	295	117
42-tim.-arb.	168	3,73	3,66	3,67	4,47	0,40	0,40	4,67	0,19	0,01	..	..
övriga	14 822	3,07	3,28	3,24	3,49	0,12	0,13	3,65	0,15	0,01	..	..
Pappersvaru- o. grafisk industri ..	16 503	3,71	4,38	3,76	4,07	0,20	0,11	4,32	0,22	0,03	251	116
Papp- o. pappersvaruindustri ...	2 410	3,29	3,92	3,46	3,58	0,07	0,05	3,81	0,21	0,02	263	117
därav: Tapetfabriker	316	3,11	3,41	3,13	3,18	0,00	0,05	3,38	0,16	0,04	284	..
Bokbinderier	1 205	3,36	4,79	3,66	3,73	0,03	0,04	3,97	0,23	0,01	..	116
Bok- o. accidenstryckerier	5 846	3,64	4,95	3,71	3,88	0,08	0,09	4,15	0,21	0,06	244	116
Tidningstryckerier	5 684	3,98	4,95	3,98	4,61	0,44	0,19	4,84	0,21	0,02	244	116
Annan grafisk industri	1 358	3,71	3,98	3,72	3,88	0,07	0,09	4,11	0,21	0,02	246	117
Livsmedelsindustri	24 246	3,20	3,43	3,24	3,33	0,03	0,06	3,55	0,14	0,08	..	115
Kvarnar	1 459	3,11	4,77	3,12	3,26	0,07	0,07	3,53	0,16	0,11	243	117
Bageriindustri	5 207	3,48	3,24	3,47	3,51	0,00	0,04	3,71	0,14	0,06	236	113
Mjukbrödsbagerier	4 132	3,54	4,26	3,54	3,56	0,00	0,02	3,76	0,13	0,07	236	114
Spisbrödsbagerier	909	3,25	..	3,25	3,36	0,00	0,11	3,58	0,16	0,06	239	112
Käxfabriker	166	3,03	3,19	3,08	3,15	0,04	0,03	3,34	0,15	0,04	265	113
Sockerindustri	2 940	2,63	3,19	3,04	3,22	0,13	0,05	3,43	0,16	0,05	281	117
Råsockerbruk	1 605	2,59	2,96	2,85	3,06	0,16	0,05	3,26	0,16	0,04	279	116
Raffinaderier o. komb. fabriker	1 335	2,70	3,46	3,29	3,44	0,09	0,06	3,66	0,16	0,06	288	117
Choklad- o. konfektindustri	1 236	3,21	3,76	3,47	3,56	0,03	0,06	3,74	0,15	0,03	281	118
Mejeriindustri	4 328	3,17	—	3,17	3,28	0,04	0,07	3,53	0,13	0,12	..	119
Slakterier o. charkuterier	6 377	3,17	4,68	3,23	3,32	0,01	0,08	3,55	0,15	0,08	241	113
Fiskkonserverfabriker m. m.	770	2,90	4,06	3,00	3,06	0,00	0,06	3,23	0,13	0,04	..	..
Fruktkonserverindustri	534	2,85	3,30	2,97	3,07	0,01	0,09	3,25	0,15	0,03	..	..
Margarinindustri	432	3,18	4,25	3,22	3,34	0,01	0,11	3,64	0,18	0,12	..	107
Annan livsmedelsindustri	963	3,09	4,10	3,12	3,23	0,07	0,04	3,43	0,14	0,06	258	118
Dryckesvaru- o. tobaksindustri ..	3 814	3,15	4,04	3,23	3,33	0,03	0,07	3,63	0,16	0,14	..	119
Sprit- o. vinfabriker	278	3,31	—	3,31	3,41	0,04	0,06	3,70	0,19	0,10	..	118
Bryggerier o. maltfabriker	2 703	3,09	4,00	3,16	3,27	0,03	0,08	3,57	0,15	0,15	253	..
Vatten- o. läskedrycksfabriker ..	431	3,22	4,73	3,37	3,44	0,01	0,06	3,72	0,16	0,12	268	..
Tobaksfabriker	402	3,41	3,82	3,52	3,60	0,02	0,06	3,91	0,20	0,11	226	117
Textil- o. beklädnadsindustri	27 917	2,99	3,14	3,08	3,17	0,06	0,03	3,41	0,16	0,08	307	114
Ylleindustri	5 077	2,89	3,04	2,99	3,07	0,05	0,03	3,30	0,16	0,07	317	115
Bomullsindustri	8 190	2,87	3,00	2,96	3,07	0,08	0,03	3,35	0,16	0,12	322	114
Linne- o. juteindustri	1 394	2,73	2,95	2,87	3,01	0,11	0,03	3,26	0,12	0,13	313	116
Trikåfabriker	2 212	2,98	3,19	3,09	3,18	0,06	0,03	3,41	0,16	0,07	291	114
Sömnadsindustri	5 374	3,17	3,51	3,30	3,33	0,00	0,03	3,51	0,16	0,02	266	113
Hatt- o. mössfabriker	251	3,30	4,13	3,69	3,71	—	0,02	3,95	0,19	0,05	284	113
Annan hithörande industri	5 419	3,00	3,25	3,14	3,28	0,10	0,04	3,51	0,17	0,06	..	114

Tab. 22 (forts.). Genomsnittliga timförtjänster år 1952 för vuxna arbetare inom olika industrigrupper

a) *exkl.* övertids- o. skifttillägg, semesterlön, sjuklön m. m.b) *inkl.* övertids- o. skifttillägg men *exkl.* semesterlön, sjuklön m. m.c) *inkl.* övertids- o. skifttillägg, semesterlön, sjuklön m. m.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Industrigrupp	Antal arbe- tare	Genomsnittlig timförtjänst, kronor									Indextal	
		a			b		c				1939 = 100	1951 = 100
		på tid- lön	på ac- kord	oav- sett löne- form	to- talt	därav		to- talt	därav			
						skift- till- lägg	över- tids- till- lägg		se- mes- ter- lön	sjuk- lön m.m.		
Läder-, hår- o. gummivaruindustri	12 689	3,07	3,68	3,45	3,48	0,01	0,02	3,69	0,19	0,02	288	115
Garverier	1 974	2,94	3,54	3,33	3,36	0,01	0,02	3,57	0,19	0,02	283	115
Päls- o. skinnvarufabriker	1 000	3,38	3,94	3,62	3,64	0,01	0,01	3,85	0,19	0,02	310	116
Skoindustri	3 897	2,94	3,75	3,37	3,38	0,00	0,01	3,56	0,18	0,00	270	113
Andra lädervarufabriker	952	3,15	3,59	3,38	3,40	0,00	0,02	3,58	0,17	0,01	..	115
Gummivarufabriker	4 048	3,12	3,67	3,56	3,64	0,05	0,02	3,87	0,20	0,04	300	116
Annan hithörande industri	818	3,17	3,62	3,36	3,38	0,00	0,02	3,55	0,15	0,02	..	112
Kemisk-teknisk industri	14 731	3,22	3,69	3,49	3,64	0,09	0,06	3,88	0,17	0,07	283	118
42-tim.-arb.	1 423	3,57	3,53	3,54	4,19	0,61	0,04	4,46	0,18	0,09	..	..
övriga	13 308	3,19	3,71	3,49	3,58	0,04	0,05	3,82	0,17	0,07	..	..
Färg-, olje- o. parfymfabriker ...	3 528	3,29	3,85	3,51	3,64	0,07	0,06	3,91	0,17	0,10	288	116
Sprängämnesfabriker	1 290	3,53	4,19	4,03	4,14	0,06	0,05	4,37	0,18	0,05	259	120
Tändsticksfabriker	1 022	2,96	3,31	3,13	3,17	0,01	0,03	3,36	0,16	0,03	290	118
Annan kemisk-tekn. industri	8 891	3,18	3,61	3,46	3,62	0,11	0,05	3,86	0,17	0,07	..	119
42-tim.-arb.	1 175	3,38	3,52	3,50	4,15	0,62	0,03	4,41	0,18	0,08	..	..
övriga	7 716	3,17	3,62	3,45	3,55	0,04	0,06	3,78	0,17	0,06	..	..
Samtliga industrigrupper	398 964	3,28	3,83	3,61	3,71	0,04	0,06	3,92	0,17	0,04	295	119
42-tim.-arb.	8 915	3,37	3,82	3,71	4,23	0,42	0,10	4,46	0,16	0,07	..	..
40-tim.-arb. ¹	5 186	4,50	5,40	5,21	5,35	0,05	0,09	5,65	0,27	0,03	..	..
övriga	384 863	3,27	3,81	3,59	3,68	0,04	0,05	3,89	0,17	0,04	..	..
Privata el-verk	3 029	3,04	4,79	3,81	3,93	0,03	0,09	4,15	0,16	0,06	..	..
Kvinnor												
Gruvindustri	121	2,34	2,36	2,35	2,39	0,03	0,01	2,52	0,11	0,02	304	..
Metall- o. verkstadsindustri	13 564	2,44	2,97	2,79	2,81	0,01	0,01	2,96	0,14	0,01	308	122
Järn- o. stålmanufaktur	2 299	2,23	2,75	2,59	2,60	0,01	0,00	2,75	0,14	0,01	353	123
Mekaniska verkstäder	3 265	2,50	3,09	2,89	2,92	0,01	0,02	3,07	0,13	0,02	307	124
Elektroteknisk industri	5 111	2,47	3,01	2,88	2,89	0,01	0,00	3,04	0,14	0,01	295	122
Annan metallindustri	1 766	2,42	2,92	2,69	2,69	0,00	0,00	2,85	0,15	0,01	313	120
Jord- o. stenindustri	2 259	1,93	2,59	2,33	2,34	0,00	0,01	2,49	0,12	0,03	361	120
Porslins-, kakel- o. lergodsfabr. ...	1 507	2,03	2,59	2,45	2,46	0,00	0,01	2,63	0,13	0,04	370	120
Träindustri	1 057	2,17	2,65	2,41	2,43	0,01	0,01	2,57	0,13	0,01	343	116
Massa- o. pappersindustri	1 883	2,33	2,79	2,67	2,71	0,03	0,01	2,85	0,14	0,00	356	119
Pappersvaru- o. grafisk industri .	4 965	2,50	3,42	2,75	2,78	0,01	0,02	2,98	0,17	0,03	327	121
Papp- o. pappersvaruindustri ...	1 553	2,43	3,21	2,71	2,75	0,02	0,02	2,92	0,17	0,00	..	120
Bokbinderier	1 183	2,45	3,50	2,73	2,76	0,02	0,01	2,94	0,17	0,01	..	119

¹ Se not 1, s. 78.

Tab. 22 (forts.). Genomsnittliga timförtjänster år 1952 för vuxna arbetare inom olika industrigrupper

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Bok- o. accidenstryckerier	1 575	2,59	3,47	2,77	2,80	0,01	0,02	3,02	0,17	0,05	308	122
Tidningstryckerier	395	2,53	4,03	2,99	3,11	0,01	0,11	3,30	0,18	0,01	363	122
Annan grafisk industri	259	2,45	3,11	2,50	2,54	0,02	0,02	2,71	0,15	0,02	298	120
Livsmedelsindustri	9 212	2,41	2,66	2,47	2,50	0,01	0,02	2,67	0,11	0,06	307	117
Bageriindustri	2 421	2,65	3,04	2,68	2,70	0,01	0,01	2,89	0,11	0,08	281	119
Mjukbrödsbagerier	1 535	2,69	—	2,69	2,70	0,00	0,01	2,88	0,10	0,08	277	117
Spisbrödsbagerier	512	2,63	..	2,63	2,64	0,00	0,01	2,90	0,15	0,11	261	124
Käxfabriker	374	2,38	3,05	2,69	2,75	0,05	0,01	2,92	0,12	0,05	321	118
Sockerindustri	393	2,14	2,58	2,38	2,45	0,05	0,02	2,68	0,14	0,09	319	119
Choklad- o. konfektindustri	2 164	2,14	2,65	2,43	2,45	0,01	0,01	2,57	0,11	0,01	329	117
Mejeriindustri	558	2,41	—	2,41	2,46	0,01	0,04	2,69	0,10	0,13	..	123
Slakterier o. charkuterier	1 378	2,41	3,32	2,42	2,44	0,00	0,02	2,64	0,11	0,09	272	115
Fiskkonserverfabriker m. m.	985	2,03	2,75	2,37	2,39	0,01	0,01	2,53	0,12	0,02	..	..
Fruktkonserverindustri	701	2,03	2,39	2,22	2,26	0,01	0,03	2,39	0,11	0,02	..	..
Margarinindustri	129	2,55	2,53	2,55	2,59	0,02	0,02	2,86	0,16	0,11	..	115
Annan livsmedelsindustri	264	2,30	2,84	2,43	2,45	0,01	0,01	2,62	0,11	0,06	..	112
Dryckesvaru- o. tobaksindustri ..	1 960	2,46	2,83	2,60	2,61	0,00	0,01	2,88	0,15	0,12	..	121
Bryggerier o. maltfabriker	716	2,45	3,08	2,58	2,60	0,00	0,02	2,90	0,14	0,16	..	..
Vatten- o. läskedrycksfabriker ..	211	2,63	3,19	2,81	2,82	0,00	0,01	3,19	0,17	0,20	..	..
Tobaksfabriker	994	2,40	2,71	2,57	2,57	—	0,00	2,79	0,15	0,07	266	119
Textil- o. beklädnadsindustri	42 635	2,29	2,57	2,47	2,50	0,02	0,01	2,65	0,13	0,02	335	116
Ylleindustri	4 586	2,23	2,52	2,46	2,50	0,03	0,01	2,65	0,13	0,02	358	119
Bomullsindustri	6 314	2,18	2,47	2,42	2,50	0,07	0,01	2,68	0,14	0,04	357	117
Linne- o. juteindustri	1 141	2,02	2,35	2,28	2,38	0,09	0,01	2,56	0,11	0,07	351	114
Trikåfabriker	5 536	2,28	2,54	2,45	2,46	0,01	0,00	2,61	0,13	0,02	339	116
Sömnadsindustri	20 261	2,34	2,63	2,51	2,52	0,00	0,01	2,66	0,13	0,01	313	115
Hatt- o. mössfabriker	1 014	2,20	2,61	2,38	2,39	—	0,01	2,55	0,12	0,04	307	112
Annan hithörande industri	3 783	2,27	2,65	2,45	2,49	0,03	0,01	2,64	0,13	0,02	..	116
därav: Tvättinrättningar	1 060	2,31	2,78	2,47	2,49	0,00	0,02	2,63	0,13	0,01	..	..
Läder-, hår- o. gummivaruindustri	6 291	2,26	2,71	2,52	2,52	0,00	0,00	2,67	0,14	0,01	318	118
Päls- o. skinnvarufabriker	1 055	2,52	2,72	2,59	2,59	—	0,00	2,75	0,13	0,03	327	117
Skoidustri	2 523	2,14	2,85	2,47	2,47	0,00	0,00	2,60	0,13	0,00	306	119
Andra lädervarufabriker	586	2,23	2,79	2,50	2,51	—	0,01	2,65	0,14	0,00	..	112
Gummivarufabriker	1 817	2,24	2,59	2,55	2,56	0,01	0,00	2,74	0,15	0,03	330	117
Kemisk-teknisk industri	3 741	2,25	2,71	2,54	2,55	0,00	0,01	2,73	0,13	0,05	329	122
Färg-, olje- o. parfymfabriker ...	1 130	2,21	2,79	2,54	2,55	0,00	0,01	2,75	0,12	0,08	324	122
Sprängämnesfabriker	568	2,45	2,87	2,79	2,80	0,00	0,01	2,94	0,12	0,02	..	124
Tändsticksfabriker	689	2,26	2,60	2,52	2,53	0,01	0,00	2,70	0,14	0,03	360	122
Annan kemisk-tekn. industri	1 354	2,25	2,63	2,44	2,46	0,01	0,01	2,65	0,13	0,06	315	122
Samtliga industrigrupper	87 688	2,34	2,70	2,55	2,57	0,01	0,01	2,73	0,13	0,03	325	118

Tab. 23. Genomsnittliga timförtjänster år 1952 för vuxna arbetare inom olika industrigrupper och dyrortsgrupper

a) *exkl.* övertids- o. skifttillägg, semesterlön, sjuklön m. m.

b) *inkl.* övertids- o. skifttillägg men *exkl.* semesterlön, sjuklön m. m.

c) *inkl.* övertids- o. skifttillägg, semesterlön, sjuklön m. m.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Industrigrupp	Genomsnittlig timförtjänst, kronor														
	a (oavsett löneform)					b					c				
	dyrortsgrupp					dyrortsgrupp					dyrortsgrupp				
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Män															
Gruvindustri	3,50	4,04	4,23	4,62	5,27	3,55	4,13	4,32	4,78	5,48	3,70	4,34	4,53	5,03	5,83
Malmgruvor	—	4,11	4,23	4,62	5,27	—	4,21	4,32	4,78	5,48	—	4,42	4,53	5,03	5,83
arbetare ovan jord	—	3,58	3,56	4,14	4,89	—	3,69	3,67	4,33	5,07	—	3,86	3,84	4,55	5,41
arbetare under jord	—	4,99	5,04	5,57	5,82	—	5,07	5,10	5,65	6,08	—	5,35	5,37	5,95	6,44
Kolgruvor	3,50	3,57	—	—	—	3,55	3,59	—	—	—	3,70	3,75	—	—	—
arbetare ovan jord	3,29	2,93	—	—	—	3,34	2,97	—	—	—	3,49	3,11	—	—	—
arbetare under jord	3,89	3,84	—	—	—	3,93	3,85	—	—	—	4,10	4,03	—	—	—
Metall- och verkstadsindustri ..	3,34	3,53	3,76	4,24	4,37	3,36	3,60	3,83	4,30	4,43	3,53	3,79	4,02	4,53	4,68
42-tim.-arb.	..	3,80	3,95	..	3,75	..	4,15	4,37	..	4,37	..	4,32	4,49	..	4,74
övriga	3,34	3,52	3,76	4,23	4,38	3,36	3,59	3,80	4,29	4,43	3,53	3,78	4,01	4,51	4,68
Järn-, stål- o. kopparverk	—	3,58	3,70	4,54	4,32	—	3,73	3,86	4,80	4,64	—	3,89	4,06	5,23	4,96
42-tim.-arb.	—	3,81	3,95	..	3,80	—	4,16	4,37	..	4,44	—	4,33	4,49	..	4,73
övriga	—	3,56	3,67	4,49	4,60	—	3,70	3,81	4,62	4,75	—	3,86	4,02	5,02	5,07
Järn- o. stålmanufaktur	3,30	3,58	3,68	4,11	5,05	3,32	3,63	3,73	4,13	5,08	3,47	3,88	3,93	4,35	5,34
Mekaniska verkstäder	3,45	3,54	3,87	4,08	4,45	3,48	3,54	3,92	4,13	4,49	3,65	3,72	4,12	4,35	4,72
Bil- o. karosserifabriker	..	3,48	3,79	4,32	5,23	..	3,50	3,82	4,36	5,27	..	3,66	4,00	4,58	5,64
Reparationsverkstäder	2,80	2,92	3,40	3,81	4,03	2,83	2,96	3,44	3,86	4,12	2,97	3,11	3,64	4,11	4,40
Skeppsvarv	..	3,41	3,83	4,47	4,53	..	3,44	3,88	4,56	4,61	..	3,63	4,05	4,76	4,84
Elektroteknisk industri	3,39	3,68	3,60	3,77	4,21	3,48	3,73	3,64	3,80	4,25	3,73	3,97	3,81	4,03	4,47
Annan metallindustri	3,21	3,36	3,66	3,99	4,28	3,23	3,39	3,69	4,02	4,31	3,39	3,56	3,88	4,24	4,57
Jord- och stenindustri	3,03	3,23	3,44	3,83	4,42	3,09	3,36	3,54	3,96	4,51	3,24	3,54	3,72	4,14	4,75
42-tim.-arb.	3,13	3,20	3,56	3,36	3,61	3,57	3,84	4,00	3,76	3,86	3,74	4,07	4,19	3,94	4,02
övriga	3,02	3,23	3,44	3,86	4,45	3,06	3,31	3,51	3,97	4,54	3,22	3,48	3,70	4,16	4,78
Torvindistri	3,14	2,96	2,70	—	—	3,17	3,03	2,70	—	—	3,35	3,19	2,84	—	—
Stenindustri	3,21	3,31	3,45	3,65	3,84	3,31	3,35	3,48	3,67	3,86	3,47	3,51	3,66	3,84	4,07
Kalk- och kritbruk	3,05	3,31	3,38	3,31	3,36	3,07	3,47	3,53	3,50	3,50	3,24	3,62	3,69	3,66	3,66
42-tim.-arb.	..	3,67	..	3,29	3,61	..	4,03	..	3,66	3,86	..	4,12	..	3,85	4,02
övriga	3,05	3,26	3,36	3,33	3,25	3,06	3,38	3,49	3,38	3,34	3,23	3,54	3,66	3,53	3,50
Cementfabriker	3,21	3,38	3,38	—	—	3,43	3,61	3,65	—	—	3,57	3,80	3,81	—	—
42-tim.-arb.	..	3,29	3,42	—	—	..	3,98	3,99	—	—	..	4,18	4,15	—	—
övriga	..	3,39	3,38	—	—	..	3,55	3,59	—	—	..	3,73	3,75	—	—
Cementvarufabriker	3,14	3,40	3,71	3,91	4,91	3,26	3,50	3,79	4,10	5,01	3,39	3,67	3,99	4,30	5,27
Tegelbruk	2,96	3,13	3,24	3,75	3,87	3,03	3,21	3,31	3,84	3,96	3,17	3,38	3,47	4,03	4,22
42-tim.-arb.	3,05	3,05	3,34	..	..	3,43	3,53	3,70	..	..	3,59	3,71	3,87	..	..
övriga	2,94	3,14	3,23	3,76	3,87	2,98	3,18	3,27	3,82	3,96	3,12	3,35	3,44	4,01	4,22
Porslins-, kakel- o. lergodsfabr.	2,64	3,15	3,33	..	—	2,69	3,25	3,40	..	—	2,82	3,43	3,63	..	—
Glasiindustri	2,98	3,11	3,71	3,93	4,41	3,01	3,25	3,80	3,98	4,43	3,17	3,42	3,97	4,18	4,69
42-tim.-arb.	3,49	3,40	4,05	—	—	3,83	4,11	4,38	—	—	4,02	4,31	4,57	—	—
övriga	2,97	3,07	3,63	3,93	4,41	2,99	3,12	3,66	3,98	4,43	3,16	3,28	3,82	4,18	4,69
Annan jord- o. stenindustri ...	3,12	3,54	3,81	4,28	4,47	3,14	3,89	3,88	4,34	4,62	3,33	4,16	4,06	4,55	4,84

Tab. 23 (forts.) Genomsnittliga timförtjänster år 1952 för vuxna arbetare inom olika industrigrupper och dyrtorsgrupper

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Träindustri	3,06	3,10	3,20	3,37	3,56	3,08	3,13	3,25	3,48	3,64	3,24	3,29	3,43	3,67	3,86
Sågverk o. hyvlerier	2,95	3,09	3,18	3,38	3,43	2,96	3,14	3,27	3,49	3,53	3,12	3,30	3,45	3,68	3,75
Möbelfabriker	3,08	3,18	3,34	3,49	3,98	3,09	3,20	3,37	3,54	4,01	3,24	3,35	3,56	3,69	4,19
Byggnadsnickerier och trähusfabriker	3,15	3,05	3,04	3,44	4,40	3,19	3,07	3,06	3,47	4,42	3,35	3,24	3,22	3,67	4,62
Lådfabriker	2,95	3,13	3,22	3,76	..	2,97	3,17	3,22	3,76	..	3,23	3,35	3,39	3,83	..
Fanér- och plywoodfabriker ..	3,19	3,07	3,38	3,25	..	3,24	3,11	3,52	3,44	..	3,42	3,28	3,71	3,62	..
Svarveri- o. skidfabriker	2,95	3,08	3,23	3,25	4,22	2,96	3,11	3,25	3,29	4,24	3,10	3,27	3,42	3,45	4,40
Annan trävaruindustri	2,99	2,99	3,20	3,62	3,99	3,03	3,01	3,22	3,68	4,04	3,18	3,18	3,39	3,87	4,33
Massa- o. pappersindustri	2,93	3,22	3,39	3,49	3,47	3,17	3,48	3,67	3,78	3,72	3,32	3,65	3,85	4,01	3,94
42-tim.-arb.	..	3,79	4,07	4,36	..	..	4,32	4,45	4,69	..	..	4,55	4,62	4,93	..
övriga	2,93	3,21	3,36	3,44	3,47	3,17	3,46	3,64	3,73	3,71	3,31	3,62	3,82	3,95	3,94
Massafabriker	3,02	3,27	3,39	3,50	3,47	3,27	3,56	3,69	3,79	3,72	3,40	3,75	3,87	4,03	3,94
42-tim.-arb.	..	3,85	4,12	4,36	..	..	4,28	4,44	4,68	..	..	4,52	4,62	4,92	..
övriga	3,02	3,23	3,36	3,44	3,47	3,27	3,51	3,66	3,73	3,71	3,40	3,69	3,84	3,97	3,94
Pappersbruk o. pappfabriker ..	2,89	3,20	3,38	3,44	..	3,14	3,44	3,63	3,73	..	3,29	3,60	3,80	3,91	..
42-tim.-arb.	..	3,60	3,78	..	..	..	4,42	4,47	..	..	..	4,64	4,66	..	..
övriga	2,89	3,20	3,37	3,43	..	3,13	3,43	3,62	3,72	..	3,28	3,59	3,79	3,98	..
Pappersvaru- o. grafisk industri ..	3,12	3,26	3,56	3,70	4,05	3,14	3,33	3,82	3,98	4,45	3,33	3,53	4,05	4,24	4,71
Papp- o. pappersvaruindustri ..	3,12	3,37	3,45	3,44	3,83	3,14	3,42	3,60	3,54	3,93	3,33	3,63	3,83	3,78	4,14
därav: Tapetfabriker	..	3,08	3,14	3,14	..	..	3,13	3,16	3,23	..	..	3,34	3,30	3,49	..
Bokbinderier	..	3,20	3,40	3,58	4,03	..	3,24	3,44	3,71	4,09	..	3,42	3,64	3,95	4,36
Bok- o. accidenstryckerier	..	3,17	3,49	3,75	3,88	..	3,22	3,66	3,80	4,07	..	3,39	3,90	4,00	4,38
Tidningstryckerier	..	3,08	3,71	3,87	4,34	..	3,26	4,16	4,50	5,17	..	3,46	4,38	4,82	5,40
Annan grafisk industri	..	..	3,49	3,59	3,94	..	..	3,61	3,84	4,11	..	..	3,83	4,08	4,34
Livsmedelsindustri	2,87	3,00	3,15	3,42	3,63	3,05	3,11	3,23	3,53	3,73	3,24	3,29	3,44	3,78	4,01
Kvarnar	..	2,96	3,04	3,31	..	..	3,05	3,20	3,46	..	..	3,28	3,41	3,85	..
Bageriindustri	3,45	3,05	3,35	3,60	3,77	3,48	3,06	3,41	3,64	3,80	3,64	3,22	3,58	3,86	4,04
Mjukbrödsbagerier	3,45	3,09	3,41	3,58	3,80	3,48	3,10	3,43	3,62	3,82	3,64	3,21	3,60	3,83	4,06
Spisbrödsbagerier	..	3,00	3,22	3,82	3,50	..	3,01	3,37	3,82	3,50	..	3,23	3,58	4,06	3,69
Käxfabriker	..	..	3,10	..	2,99	..	..	3,17	..	3,06	..	..	3,34	..	3,37
Sockerindustri	2,82	2,92	3,03	..	..	3,04	3,12	3,20	..	..	3,23	3,32	3,43	..	..
Råsockerbruk	2,83	2,84	2,94	..	..	3,04	3,04	3,13	..	..	3,23	3,24	3,40	..	..
Raffinaderier och komb. fabriker ..	..	3,05	3,08	..	..	..	3,25	3,24	..	..	..	3,47	3,45	..	..
Choklad- o. konfektindustri ..	..	3,14	3,07	3,32	4,11	..	3,23	3,13	3,37	4,26	..	3,40	3,28	3,58	4,47
Mejeriindustri	2,90	3,05	2,99	3,41	3,48	3,12	3,12	3,06	3,65	3,61	3,23	3,28	3,28	3,82	4,00
Slakterier o. charkuterier	3,27	3,02	3,20	3,35	3,45	3,32	3,10	3,28	3,43	3,56	3,56	3,28	3,49	3,71	3,84
Fiskkonserverfabriker m. m.	..	3,10	2,85	3,30	..	..	3,16	2,91	3,39	..	..	3,29	3,04	3,66	..
Fruktkonservindustri	2,57	3,01	2,89	..	..	2,65	3,13	2,94	..	..	2,79	3,30	3,14	..	..
Margarinindustri	..	..	3,17	3,12	..	..	..	3,29	3,27	..	..	..	3,62	3,50	..
Annan livsmedelsindustri	..	2,89	3,13	3,44	3,70	..	3,05	3,18	3,57	3,77	..	3,23	3,39	3,84	3,96
Dryckesvaru- o. tobaksindustri. ..	..	2,96	3,00	3,37	3,68	..	3,08	3,09	3,47	3,79	..	3,30	3,36	3,79	4,16
Sprit- o. vinfabriker	..	3,17	3,21	3,47	..	..	3,35	3,23	3,51	..	..	3,54	3,56	3,88	..
Bryggerier o. maltfabriker	..	2,87	2,98	3,28	3,63	..	2,98	3,07	3,41	3,76	..	3,21	3,34	3,73	4,14
Vatten- o. läskedrycksfabriker ..	..	..	2,90	3,34	3,79	..	..	2,96	3,43	3,85	..	..	3,19	3,70	4,18
Tobaksfabriker	..	..	3,27	3,58	..	..	..	3,33	3,67	..	..	..	3,60	3,97	..
Textil- o. beklädnadsindustri ..	2,86	2,94	3,10	3,19	3,73	2,95	3,04	3,20	3,27	3,77	3,17	3,27	3,44	3,53	4,00
Ylleindustri	2,84	2,87	3,03	3,12	..	2,95	2,94	3,12	3,15	..	3,18	3,16	3,36	3,39	..
Bomullsindustri	..	2,95	2,95	3,03	..	..	3,06	3,06	3,16	..	..	3,35	3,32	3,49	..
Linne- o. juteindustri	..	2,86	2,93	..	..	..	2,98	3,11	..	..	..	3,21	3,46	..	..
Trikåfabriker	2,92	2,96	3,11	3,21	3,56	3,04	3,00	3,21	3,29	3,66	3,25	3,14	3,46	3,54	3,99
Sömnadsindustri	2,89	3,04	3,28	3,41	3,83	2,90	3,05	3,30	3,43	3,87	3,02	3,20	3,48	3,63	4,08

Tab. 23 (forts.). Genomsnittliga timförtjänster år 1952 för vuxna arbetare inom olika industrigrupper och dyrtorsgrupper

a) *exkl.* övertids- o. skifftillägg, semesterlön, sjuklön m. m.

b) *inkl.* övertids- o. skifftillägg men *exkl.* semesterlön, sjuklön m. m.

c) *inkl.* övertids- o. skifftillägg, semesterlön, sjuklön m. m.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Industrigrupp	Genomsnittlig timförtjänst, kronor														
	a (oavsett löneform)					b					c				
	dyrtorsgrupp					dyrtorsgrupp					dyrtorsgrupp				
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Hatt- o. mössfabriker	..	..	3,70	3,49	4,14	..	..	3,72	3,51	4,15	..	..	3,98	3,68	4,35
Annan hithörande industri	2,93	2,99	3,13	3,36	3,62	2,99	3,11	3,29	3,41	3,67	3,24	3,31	3,54	3,60	3,88
Läder-, hår- o. gummivaruind.	3,22	3,30	3,48	3,53	3,85	3,23	3,34	3,52	3,55	3,89	3,41	3,56	3,72	3,73	4,13
Garverier	2,89	3,23	3,48	..	—	2,90	3,26	3,50	..	—	3,27	3,45	3,71	..	—
Päls- o. skinnvarufabriker	3,41	3,56	3,56	3,92	4,15	3,43	3,59	3,57	3,92	4,16	3,59	3,80	3,80	4,02	4,40
Skoindustri	3,07	3,31	3,40	3,40	3,43	3,08	3,31	3,41	3,41	3,44	3,27	3,50	3,58	3,61	3,63
Andra lädervarufabriker	3,25	3,17	3,29	3,69	3,69	3,26	3,19	3,31	3,71	3,73	3,42	3,34	3,49	3,91	3,97
Gummivarufabriker	—	3,37	3,60	..	4,09	—	3,42	3,69	..	4,14	—	3,70	3,91	..	4,43
Annan hithörande industri....	3,42	3,21	3,28	3,21	3,64	3,43	3,22	3,30	3,26	3,68	3,60	3,33	3,47	3,40	3,89
Kemisk-teknisk industri	3,25	3,33	3,45	3,60	3,75	3,34	3,42	3,59	3,82	3,87	3,46	3,63	3,81	4,10	4,16
42-tim.-arb.	—	3,74	3,49	3,50	3,88	—	4,34	4,16	4,14	4,56	—	4,51	4,40	4,43	4,86
övriga	3,25	3,31	3,44	3,63	3,74	3,34	3,37	3,55	3,73	3,83	3,46	3,58	3,77	4,01	4,14
Färg-, olje- o. parfymfabriker .	—	3,42	3,23	3,66	3,81	—	3,46	3,37	3,86	3,87	—	3,70	3,61	4,15	4,16
Sprängämnesfabriker	—	3,60	4,22	—	..	—	3,66	4,36	—	..	—	3,86	4,61	—	..
Tändsticksfabriker	—	3,04	3,30	—	—	—	3,09	3,33	—	—	—	3,26	3,54	—	—
Annan kemisk-tekn. industri..	3,25	3,38	3,38	3,57	3,69	3,34	3,51	3,54	3,79	3,87	3,46	3,74	3,75	4,07	4,17
42-tim.-arb.	—	3,74	3,47	3,37	3,85	—	4,34	4,15	4,00	4,58	—	4,51	4,39	4,30	4,86
övriga	3,25	3,35	3,37	3,62	3,67	3,34	3,42	3,46	3,73	3,79	3,46	3,66	3,67	4,00	4,09
Samtliga industrigrupper	3,09	3,33	3,55	3,86	4,22	3,16	3,43	3,64	4,00	4,35	3,33	3,62	3,84	4,23	4,61
42-tim.-arb.	3,18	3,49	3,72	4,07	3,76	3,66	4,02	4,22	4,60	4,37	3,84	4,23	4,39	4,90	4,72
40-tim.-arb. ¹	3,89	4,74	5,04	5,57	5,82	3,93	4,81	5,10	5,65	6,08	4,10	5,07	5,37	5,95	6,44
övriga	3,09	3,30	3,54	3,85	4,17	3,16	3,42	3,63	3,98	4,35	3,32	3,57	3,82	4,20	4,55
Privata el-verk	3,22	3,30	3,65	4,92	—	3,26	3,91	3,74	5,12	—	3,48	3,64	3,92	5,40	—
Kvinnor															
Gruvindustri	—	2,35	..	—	..	—	2,39	..	—	..	—	2,50	..	—	..
Metall- o. verkstadsindustri ...	2,26	2,54	2,60	2,99	3,09	2,27	2,56	2,62	3,02	3,10	2,42	2,69	2,76	3,19	3,27
Järn- o. stålmanufaktur	2,29	2,54	2,57	2,79	3,08	2,30	2,56	2,58	2,80	3,09	2,42	2,70	2,72	2,94	3,25
Mekaniska verkstäder	2,20	2,61	2,70	3,06	3,10	2,21	2,62	2,71	3,11	3,11	2,35	2,76	2,84	3,27	3,28
Elektroteknisk industri	..	2,54	2,62	2,82	3,11	..	2,55	2,62	2,82	3,12	..	2,74	2,76	3,02	3,29
Annan metallindustri	2,16	2,43	2,45	2,83	3,02	2,17	2,44	2,46	2,83	3,03	2,30	2,57	2,60	3,01	3,20
Jord- o. stenindustri	1,90	2,35	2,44	..	..	1,90	2,37	2,45	..	..	2,00	2,52	2,62	..	..
Porslins-, kakel- o. lergodsfabr. .	..	2,45	2,45	—	—	..	2,47	2,46	—	—	..	2,64	2,63	—	—
Träindustri	2,30	2,34	2,42	2,44	2,69	2,30	2,36	2,44	2,46	2,74	2,42	2,50	2,56	2,58	2,93
Massa- o. pappersindustri	2,71	2,63	2,71	2,70	—	2,76	2,68	2,75	2,72	—	2,90	2,82	2,88	2,86	—

¹ Se not 1, s. 78.

Tab. 23 (forts.). Genomsnittliga timförtjänster år 1952 för vuxna arbetare inom olika industrigrupper och dyrortsgrupper

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Pappersvaru- o. grafisk industri	2,40	2,59	2,60	2,61	2,97	2,41	2,60	2,64	2,64	3,01	2,57	2,76	2,81	2,80	3,23
Papp- o. pappersvaruindustri .	2,40	2,68	2,69	2,63	2,90	2,41	2,69	2,74	2,64	2,92	2,57	2,86	2,91	2,81	3,09
Bokbinderier ..	—	2,27	2,58	2,60	2,95	—	2,27	2,62	2,65	2,96	—	2,42	2,78	2,82	3,16
Bok- o. accidenstryckerier	—	2,59	2,58	2,61	2,92	—	2,59	2,61	2,63	2,94	—	2,73	2,79	2,75	3,21
Tidningstryckerier ..	..	..	2,50	..	3,42	..	..	2,55	..	3,58	..	..	2,71	..	3,80
Annan grafisk industri	—	..	2,41	..	2,72	—	..	2,44	..	2,79	—	..	2,59	..	3,00
Livsmedelsindustri	2,07	2,27	2,37	2,51	2,82	2,11	2,30	2,39	2,54	2,85	2,26	2,44	2,56	2,73	3,05
Bageriindustri	..	2,20	2,51	2,71	3,06	..	2,20	2,53	2,72	3,08	..	2,38	2,72	2,92	3,28
Mjukbrödsbagerier	..	1,93	2,32	2,71	3,09	..	1,94	2,33	2,73	3,10	..	2,06	2,48	2,92	3,30
Spisbrödsbagerier	—	2,46	2,65	2,67	—	—	2,47	2,66	2,67	—	—	2,69	2,93	2,94	—
Käxfabriker	—	—	2,65	..	2,84	—	—	2,71	..	2,90	—	—	2,88	..	3,10
Sockerindustri	2,11	2,23	2,36	..	..	2,20	2,31	2,44	..	..	2,41	2,47	2,71	..	..
Choklad- o. konfektindustri ...	..	2,32	2,22	2,27	2,81	..	2,34	2,23	2,28	2,84	..	2,46	2,34	2,40	2,99
Mejeriindustri	..	2,28	2,27	2,71	2,59	..	2,32	2,28	2,83	2,68	..	2,46	2,49	2,98	3,04
Slakterier o. charkuterier	..	2,27	2,36	2,40	2,55	..	2,28	2,38	2,42	2,57	..	2,41	2,55	2,67	2,81
Fiskkonserverfabriker m. m.	—	2,16	2,35	2,52	—	—	2,17	2,36	2,57	—	—	2,28	2,50	2,73	—
Fruktkonserverindustri	2,04	2,27	2,06	—	..	2,06	2,30	2,10	—	..	2,19	2,44	2,23	—	..
Margarinindustri	—	—	2,49	2,61	..	—	—	2,54	2,65	—	—	—	2,81	2,90	..
Annan livsmedelsindustri	..	2,39	2,28	2,41	2,77	..	2,40	2,30	2,42	2,80	..	2,59	2,49	2,59	2,93
Dryckesvaru- o. tobaksindustri.	..	2,24	2,46	2,67	2,91	..	2,27	2,47	2,68	2,93	..	2,47	2,69	2,94	3,31
Bryggerier o. maltfabriker	..	2,25	2,38	2,65	2,95	..	2,28	2,40	2,66	2,99	..	2,50	2,64	2,97	3,39
Vatten- o. läskedrycksfabriker.	—	..	2,40	2,75	3,09	—	..	2,41	2,77	3,10	—	..	2,65	3,07	3,62
Tobaksfabriker	—	..	2,51	2,63	2,74	—	..	2,51	2,64	2,75	—	..	2,73	2,87	3,01
Textil- o. beklädnadsindustri ..	2,26	2,36	2,45	2,51	2,83	2,28	2,40	2,48	2,54	2,84	2,41	2,54	2,63	2,70	3,00
Ylleindustri	2,39	2,38	2,49	2,53	—	2,44	2,42	2,53	2,54	—	2,57	2,57	2,69	2,72	—
Bomullsindustri	2,10	2,41	2,41	2,49	..	2,14	2,49	2,48	2,60	..	2,25	2,67	2,64	2,80	..
Linne- och juteindustri	2,25	2,31	2,24	—	—	2,31	2,39	2,38	—	—	2,43	2,54	2,60	—	—
Triåfabriker	2,31	2,33	2,49	2,41	2,61	2,31	2,34	2,50	2,41	2,62	2,46	2,47	2,66	2,56	2,81
Sömnadsindustri	2,20	2,35	2,46	2,57	2,90	2,21	2,35	2,47	2,58	2,91	2,33	2,47	2,61	2,72	3,07
Hatt- o. mössfabriker	..	..	2,35	2,44	2,77	..	..	2,36	2,45	2,77	..	..	2,53	2,61	2,92
Annan hithörande industri....	2,17	2,31	2,41	2,48	2,67	2,17	2,36	2,46	2,49	2,68	2,26	2,50	2,61	2,64	2,82
därav: Tvättinrättningar ...	..	2,15	2,09	2,41	2,69	..	2,16	2,10	2,42	2,70	..	2,27	2,21	2,57	2,85
Läder-, hår- o. gummivaruind.	2,28	2,41	2,52	2,66	2,87	2,28	2,42	2,52	2,67	2,88	2,40	2,56	2,68	2,80	3,04
Päls- o. skinnvarufabriker	..	2,44	2,52	2,72	2,98	..	2,44	2,53	2,72	2,99	..	2,57	2,71	2,81	3,15
Skoindustri	2,14	2,27	2,51	2,54	2,46	2,15	2,27	2,52	2,55	2,46	2,28	2,39	2,65	2,68	2,60
Andra lädervarufabriker	2,50	2,41	2,22	2,70	2,91	2,51	2,42	2,22	2,71	2,92	2,62	2,54	2,37	2,86	3,08
Gummivarufabriker	—	2,48	2,56	—	3,00	—	2,49	2,57	—	3,00	—	2,68	2,74	—	3,21
Kemisk-teknisk industri	2,31	2,46	2,52	2,54	2,67	2,31	2,47	2,53	2,55	2,70	2,47	2,63	2,70	2,74	2,91
Färg-, olje- o. parfymfabriker .	—	2,47	2,37	2,46	2,72	—	2,47	2,38	2,47	2,74	—	2,65	2,57	2,67	2,94
Sprängämnesfabriker	—	2,58	2,93	—	—	—	2,58	2,95	—	—	—	2,73	3,09	—	—
Tändsticksfabriker	—	2,48	2,58	—	—	—	2,50	2,58	—	—	—	2,66	2,76	—	—
Annan kemisk-tekn. industri..	2,31	2,26	2,37	2,58	2,58	2,31	2,28	2,37	2,58	2,63	2,47	2,42	2,57	2,77	2,85
Samtliga industrigrupper	2,26	2,40	2,48	2,62	2,92	2,28	2,43	2,50	2,65	2,94	2,41	2,57	2,66	2,81	3,13

Tab. 24. Genomsnittliga timförtjänster år 1952 för vuxna industriarbetare i vissa större städer

a) *exkl.* övertids- och skifttillägg, semesterlön, sjuklön m. m.b) *inkl.* övertids- och skifttillägg men *exkl.* semesterlön, sjuklön m. m.c) *inkl.* övertids- och skifttillägg, semesterlön, sjuklön m. m.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Stad Industrigrupp	Män				Kvinnor			
	Antal	Genomsnittlig timförtjänst, kronor			Antal	Genomsnittlig timförtjänst, kronor		
		a	b	c		a	b	c
Stockholm								
Järn- och stålmanufaktur	1 392	5,14	5,17	5,42	54	3,21	3,21	3,38
Mekaniska verkstäder	6 698	4,62	4,65	4,90	343	3,03	3,04	3,23
Reparationsverkstäder	2 572	4,10	4,16	4,44	4	..	..	..
Skeppsvarv	542	4,55	4,63	4,87	—	—	—	—
Elektroteknisk industri	7 647	4,16	4,20	4,42	2 516	3,10	3,11	3,28
Annan metallindustri	2 130	4,30	4,33	4,60	602	3,01	3,01	3,19
Cementvarufabriker	190	5,05	5,18	5,45	—	—	—	—
Sågverk och hyvlerier	189	3,76	3,79	4,02	—	—	—	—
Möbelfabriker	138	3,98	4,01	4,19	4	..	..	..
Papp- och pappersvaruindustri	206	3,89	3,98	4,20	245	2,92	2,94	3,11
Grafisk industri ¹	6 459	4,07	4,47	4,74	1 735	2,98	3,02	3,26
Bageriindustri	1 111	3,80	3,83	4,07	632	3,13	3,15	3,35
Choklad- och konfektindustri	116	3,86	3,89	4,07	207	2,59	2,60	2,71
Mejeriindustri	1 050	3,48	3,63	4,03	141	2,58	2,68	3,04
Slakterier och charkuterier	1 086	3,48	3,61	3,90	380	2,60	2,62	2,88
Dryckesvaruindustri	666	3,75	3,86	4,25	234	3,09	3,11	3,59
Triåfabriker	44	..	..	..	290	2,61	2,62	2,81
Sömnadsindustri	586	3,84	3,87	4,09	2 752	2,91	2,92	3,09
Annan textil- och beklädnadsindustri	346	3,62	3,67	3,89	770	2,68	2,69	2,83
Gummivarufabriker	200	4,09	4,14	4,43	38	..	..	..
Annan läder-, hår- och gummivaruindustri	120	3,56	3,59	3,75	12	..	..	..
Färg-, olje- och parfymfabriker	744	3,80	3,87	4,15	490	2,72	2,74	2,94
Annan kemisk-teknisk industri	575	3,65	3,74	4,06	312	2,58	2,62	2,85
Samtliga industrigrupper	35 979	4,18	4,30	4,55	12 450	2,92	2,94	3,13
Göteborg								
Järn- och stålmanufaktur	615	4,10	4,12	4,35	145	2,73	2,73	2,87
Mekaniska verkstäder	6 131	4,10	4,15	4,37	1 020	3,08	3,13	3,29
Reparationsverkstäder	598	3,89	3,95	4,17	4	..	..	..
Skeppsvarv	8 904	4,50	4,58	4,79	—	—	—	—
Elektroteknisk industri	459	3,79	3,81	4,04	55	2,84	2,84	3,05
Annan metallindustri	222	3,85	3,88	4,08	28	..	..	..
Sågverk och hyvlerier	170	3,85	3,88	4,07	—	—	—	—
Byggnadssnickrier och trähusfabriker	131	3,52	3,55	3,76	—	—	—	—
Pappersbruk o. pappfabriker	1 186	3,48	3,69	3,88	148	2,79	2,79	2,94
Papp- och pappersvaruindustri	256	3,48	3,58	3,79	144	2,64	2,65	2,82
Grafisk industri ¹	1 190	3,75	4,09	4,38	293	2,62	2,66	2,82
Bageriindustri	579	3,63	3,67	3,90	280	2,76	2,78	2,98
Choklad- och konfektindustri	192	3,30	3,36	3,56	317	2,25	2,26	2,38
Slakterier och charkuterier	246	3,44	3,54	3,89	85	2,33	2,35	2,63
Fiskkonserverfabriker m. m.	193	3,29	3,38	3,65	206	2,54	2,58	2,75
Dryckesvaruindustri	470	3,33	3,46	3,80	151	2,76	2,77	3,10
Bomullsindustri	837	3,04	3,18	3,50	971	2,49	2,60	2,80
Triåfabriker	131	3,13	3,21	3,51	537	2,43	2,43	2,59
Sömnadsindustri	463	3,41	3,44	3,63	2 172	2,59	2,59	2,73
Annan textil- och beklädnadsindustri	170	3,39	3,44	3,64	266	2,53	2,55	2,70
Andra lädervarufabriker	217	3,68	3,71	3,91	169	2,69	2,70	2,85

¹ Bokbinderier, bok-, accidens- och tidningstryckerier samt annan grafisk industri.

Tab. 24 (forts.). Genomsnittliga timförtjänster år 1952 för vuxna industriarbetare i vissa större städer

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Färg-, olje- och parfymfabriker	388	3,60	3,68	3,94	84	2,49	2,50	2,70
Annan kemisk-teknisk industri	539	3,47	3,58	3,83	9	..	..	..
Samtliga industrigrupper	25 898	4,01	4,10	4,33	7 690	2,64	2,67	2,84
Malmö								
Järn- och stålmanufaktur	387	3,52	3,54	3,79	107	2,39	2,39	2,56
Mekaniska verkstäder	2 328	3,74	3,78	3,97	107	2,47	2,48	2,59
Reparationsverkstäder	469	3,35	3,38	3,58	—	—	—	—
Elektroteknisk industri	216	3,81	3,86	4,16	6	..	..	..
Annan metallindustri	325	3,58	3,60	3,80	15	..	..	..
Cementvarufabriker	154	3,79	3,85	3,98	—	—	—	—
Grafisk industri ¹	1 236	3,78	4,22	4,48	362	2,68	2,70	2,88
Bageriindustri	380	3,90	3,90	3,97	59	2,23	2,24	2,26
Choklad- och konfektindustri	176	3,09	3,15	3,30	362	2,23	2,24	2,36
Bomullsindustri	604	3,07	3,19	3,43	676	2,49	2,55	2,71
Trikåfabriker	507	3,18	3,29	3,57	796	2,51	2,52	2,70
Sömnadsindustri	305	3,26	3,28	3,48	1 254	2,43	2,44	2,57
Hatt- och mössfabriker	49	..	..	..	172	2,43	2,44	2,57
Annan textil- och beklädnadsindustri	164	3,34	3,38	3,57	339	2,44	2,46	2,60
Skoindustri	258	3,35	3,37	3,55	256	2,51	2,52	2,65
Andra lädervarufabriker	49	..	..	..	119	2,14	2,14	2,28
Gummivarufabriker	106	3,23	3,28	3,47	161	2,40	2,40	2,59
Färg-, olje- och parfymfabriker	199	3,07	3,10	3,27	80	2,22	2,22	2,35
Samtliga industrigrupper	13 781	3,58	3,67	3,86	5 423	2,45	2,46	2,62
Norrköping								
Mekaniska verkstäder	965	3,46	3,49	3,67	39	..	..	..
Reparationsverkstäder	200	3,31	3,37	3,51	—	—	—	—
Elektroteknisk industri	284	3,27	3,28	3,44	141	2,65	2,65	2,77
Papp- och pappersvaruindustri	437	3,41	3,51	3,81	242	2,81	2,89	3,07
Grafisk industri ¹	417	3,59	3,77	4,07	34	2,61	2,61	2,78
Choklad- o. konfektindustri	64	..	..	..	158	2,12	2,14	2,23
Slakterier och charkuterier	206	3,39	3,44	3,67	36	..	..	..
Ylleindustri	1 170	3,03	3,11	3,39	895	2,56	2,59	2,76
Bomullsindustri	634	2,97	3,06	3,31	461	2,42	2,47	2,63
Trikåfabriker	97	3,08	3,19	3,48	187	2,41	2,42	2,59
Sömnadsindustri	50	..	..	..	308	2,36	2,36	2,50
Annan textil- och beklädnadsindustri	100	3,15	3,20	3,36	142	2,38	2,44	2,60
Annan kemisk-teknisk industri	501	3,52	3,63	3,88	38	..	..	..
Samtliga industrigrupper	7 383	3,33	3,44	3,66	2 981	2,49	2,52	2,68

¹ Se not å föreg. sida.

Tab. 25 (forts). Löneläget inom olika industrigrupper år 1952 dels med dels utan hänsyn tagen till företagens lokalisering i dyrortshänseende

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Mejeriindustri	3,53	3,67	90	89	97	90	85	91	87
Sågverk och hyvlerier	3,46	3,66	88	89	94	91	90	87	81
Annan livsmedelsindustri	3,43	3,64	87	88	..	89	89	90	86
Trikåfabriker	3,41	3,64	87	88	98	87	91	84	87
Tändsticksfabriker	3,36	3,62	86	88	..	90	93	—	—
Lådfabriker	3,35	3,61	85	87	97	90	89	92	..
Svarveri- och skidfabriker	3,35	3,61	85	87	93	91	90	82	96
Annan trävaruindustri	3,37	3,60	86	87	96	88	88	92	94
Bomullsindustri	3,35	3,59	85	87	..	93	86	82	79
Byggnadssnickerier och trähusfabriker	3,31	3,57	84	86	101	90	85	87	100
Råsockerbruk	3,26	3,56	83	86	96	90	89	—	—
Linne- och juteindustri	3,26	3,56	83	86	94	90	91	—	—
Fruktkonserverindustri	3,25	3,54	83	86	84	92	82	—	..
Ylleindustri	3,30	3,54	84	86	96	88	88	81	—
Torvindustri	3,21	3,47	82	84	97	89	74	—	..
Käxfabriker	3,34	3,46	85	84	—	—	85	..	73
Fiskkonserverfabriker m. m.	3,23	3,42	82	83	—	90	80	87	..
Samtliga industrigrupper	3,92	4,13	100	100	100	100	100	100	100
Kvinnor									
Tidningstryckerier	3,30	3,38	121	117	—	..	102	..	121
Mekaniska verkstäder	3,07	3,18	113	110	97	106	106	116	105
Sprängämnesfabriker	2,94	3,13	108	109	—	106	114	—	—
Elektroteknisk industri	3,04	3,11	111	108	..	105	103	107	105
Bok- och accidenstryckerier	3,02	3,09	111	107	—	105	105	98	103
Papp- och pappersvaruindustri	2,92	3,08	107	107	108	112	110	100	99
Pappersbruk och pappfabriker	2,85	3,07	104	107	121	109	108	101	—
Dryckesvaruindustri	2,97	3,06	109	106	..	96	99	107	111
Spisbrödsbagerier	2,90	3,05	106	106	—	104	109	103	—
Bokbinderier	2,94	3,03	108	105	—	95	105	101	101
Käxfabriker	2,92	3,03	107	105	—	—	106	..	99
Margarinindustri	2,86	2,98	105	104	—	—	105	102	..
Gummivarufabriker	2,74	2,97	100	103	—	106	105	—	103
Annan metallindustri	2,85	2,95	104	102	95	99	98	106	102
Mjukbrödsbagerier	2,88	2,95	105	102	..	80	93	104	104
Järn- och stålmanufaktur	2,75	2,92	101	101	100	104	102	104	104
Tändsticksfabriker	2,70	2,92	99	101	—	102	105	—	—
Tobaksfabriker	2,79	2,91	102	101	—	..	102	102	96
Päls- och skinnvarufabriker	2,75	2,91	101	101	..	100	102	100	101
Bomullsindustri	2,68	2,86	98	99	94	104	99	99	94
Annan grafisk industri	2,71	2,84	99	99	—	..	98	..	96
Sockerindustri	2,68	2,84	98	99	..	95	102	101	102
Ylleindustri	2,65	2,84	97	99	106	100	101	97	—
Färg-, olje- och parfymfabriker	2,75	2,83	101	98	—	103	96	94	94
Sömnadsindustri	2,66	2,81	97	98	97	96	98	97	98
Porslins-, kakel- och lergodsfabriker	2,63	2,80	96	97	..	102	98	—	—
Mejeriindustri	2,69	2,79	99	97	..	95	93	106	97
Andra lädervarufabriker	2,65	2,79	97	97	109	98	89	102	98
Linne- och juteindustri	2,56	2,78	94	97	100	99	99	—	—
Trikåfabriker	2,61	2,78	96	97	102	96	100	91	90
Annan textil- och beklädnadsindustri	2,64	2,77	97	96	94	98	98	94	90
Skoindustri	2,60	2,76	95	96	94	93	99	95	83
Annan kemisk-teknisk industri	2,65	2,77	97	96	103	95	96	99	91
Slakterier och charkuterier	2,64	2,75	97	96	..	95	96	95	90
Annan livsmedelsindustri	2,62	2,73	96	95	..	100	93	91	94
Hatt- och mössfabriker	2,55	2,69	93	93	..	..	95	93	93
Fiskkonserverfabriker m. m.	2,53	2,68	93	93	—	87	94	97	—
Choklad- och konfektindustri	2,57	2,66	94	92	..	93	88	85	96
Fruktkonserverindustri	2,39	2,61	88	91	91	95	84	—	..
Samtliga industrigrupper	2,73	2,88	100	100	100	100	100	100	100

Tab. 26. Förändringar 1951—1952 i antal arbetstimmar, i lönesummornas storlek och i genomsnittliga timförtjänster (vid »identiska» företag) inom industrin

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Industrigrupp	Antal utgjorda arbetstimmar (milj.)			Utbetalda lönesummor (milj. kr)			Genomsnittlig timförtjänst, kronor		
	1951	1952	Index 1951 = 100	1951	1952	Index 1951 = 100	1951	1952	Index 1951 = 100
Män									
Gruvindustri	21,8	23,1	106	90,9	114,6	126	4,17	4,97	119
Malmgruvor	20,4	21,4	105	86,5	108,4	125	4,24	5,06	119
Kolgruvor	1,4	1,7	120	4,4	6,2	141	3,18	3,74	118
Metall- och verkstadsindustri	377,5	381,4	101	1 299,0	1 585,5	122	3,44	4,16	121
Järn-, stål- o. kopparverk	62,6	64,1	102	211,1	262,7	124	3,37	4,10	122
Järn- och stålmanufaktur	43,4	42,3	97	144,1	169,4	118	3,32	4,01	121
Mekaniska verkstäder	154,1	154,7	100	530,8	641,9	121	3,44	4,15	121
Bil- och karosserifabriker	11,8	12,0	102	44,6	55,5	125	3,77	4,62	123
Reparationsverkstäder	14,1	15,0	107	46,3	58,8	127	3,28	3,91	119
Skeppsvarv	38,0	40,2	106	136,8	179,1	131	3,60	4,45	124
Elektroteknisk industri	33,5	33,4	100	116,4	139,4	120	3,48	4,17	120
Annan metallindustri	20,0	19,7	99	68,9	78,7	114	3,45	3,99	116
Jord- och stenindustri	55,5	52,9	95	168,0	190,5	113	3,03	3,60	119
Torvindustri	1,4	1,4	102	3,9	4,7	120	2,72	3,20	118
Stenindustri	7,3	6,7	92	22,2	24,0	108	3,05	3,60	118
Kalk- och kritbruk	4,0	4,0	100	11,9	14,3	120	2,98	3,61	121
Cementfabriker	3,9	4,2	108	12,5	16,0	128	3,17	3,77	119
Cementvarufabriker	5,3	5,3	100	18,0	20,9	116	3,42	3,98	116
Tegelbruk	12,1	11,7	97	34,5	39,7	115	2,85	3,39	119
Porslins-, kakel- o. lergodsfabr.	8,4	7,0	83	25,0	25,1	100	2,97	3,58	121
Glasindustri	9,4	8,8	93	27,7	30,2	109	2,94	3,42	116
Annan jord- o. stenindustri	3,7	3,8	103	12,3	15,6	127	3,36	4,13	123
Träindustri	75,6	71,8	95	221,0	246,5	112	2,93	3,43	117
Sågverk och hyvlerier	34,4	32,9	96	100,2	114,5	114	2,92	3,48	119
Möbelfabriker	14,1	13,5	96	41,6	46,4	112	2,96	3,44	116
Byggnadssnickrier o. trähusfabr.	13,0	12,4	95	38,1	40,7	107	2,92	3,29	118
Lådfabriker	1,7	1,5	90	4,8	5,1	107	2,83	3,36	119
Fanér- o. plywoodfabriker	3,1	2,9	92	9,5	10,4	109	3,09	3,65	118
Svarveri- o. skidfabriker	5,3	4,9	93	15,2	16,7	110	2,87	3,38	118
Annan trävaruindustri	4,0	3,7	94	11,6	12,7	109	2,91	3,39	117
Massa- och pappersindustri	73,6	71,5	97	238,8	272,3	114	3,24	3,81	118
Massafabriker	45,2	43,7	97	149,5	170,5	114	3,31	3,90	118
Pappersbruk o. pappfabriker	28,4	27,8	98	89,3	101,8	114	3,15	3,66	116
Pappersvaru- o. grafisk industri	32,1	33,2	103	119,3	143,7	120	3,71	4,34	117
Papp- o. pappersvaruindustri	5,1	5,3	102	16,7	20,0	119	3,25	3,82	118
Grafisk industri ¹	27,0	27,9	104	102,6	123,7	121	3,80	4,43	117
Livsmedelsindustri	51,4	52,4	102	157,2	186,7	119	3,06	3,56	116
Kvarnar	3,3	3,3	100	10,0	11,7	118	3,02	3,55	118
Bageriindustri	10,4	10,7	103	33,8	39,8	118	3,26	3,73	114
Sockerindustri	7,6	6,7	88	22,5	23,2	103	2,94	3,43	117
Choklad- o. konfektindustri	2,3	2,6	113	7,5	9,9	133	3,20	3,78	118
Mejeriindustri	9,3	9,7	105	26,8	34,3	128	2,90	3,53	122
Slakterier o. charkuterier	13,2	13,9	105	41,2	49,3	120	3,12	3,56	114
Fiskkonserverfabriker m. m.	1,5	1,6	105	4,1	5,1	124	2,75	3,25	118
Fruktkonserverindustri	1,2	1,2	102	3,3	3,9	119	2,81	3,26	116
Margarinindustri	1,0	1,0	97	3,4	3,6	105	3,36	3,64	108
Annan livsmedelsindustri	1,6	1,7	105	4,6	5,9	127	2,81	3,41	121

¹ Se not å s. 92.

Tab. 26 (forts.). Förändringar 1951—1952 i antal arbetstimmar, lönesummornas storlek och i genomsnittliga timförtjänster (vid »identiska» företag) inom industrin

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Dryckesvaru- o. tobaksindustri	7,0	7,4	106	20,8	26,3	126	2,96	3,54	120
Dryckesvaruindustri	6,1	6,5	106	17,9	22,9	128	2,91	3,49	120
Tobaksfabriker	0,9	0,9	101	2,9	3,4	118	3,33	3,91	117
Textil- o. beklädnadsindustri	62,8	56,9	91	185,8	193,7	104	2,96	3,40	115
Ylleindustri	12,3	10,9	88	35,1	36,0	103	2,85	3,31	116
Bomullsindustri	19,1	16,3	85	55,8	54,4	97	2,92	3,34	114
Linne- o. juteindustri	3,1	3,0	99	8,6	9,9	116	2,79	3,26	116
Trikåfabriker	5,2	4,6	87	15,5	15,6	100	2,96	3,40	115
Sömnadsindustri	10,8	10,4	97	33,1	36,7	111	3,07	3,51	114
Hatt- o. mössfabriker	0,5	0,5	112	1,6	2,0	127	3,48	3,94	113
Annan hithörande industri	11,8	11,2	94	36,1	39,1	109	3,04	3,50	115
Läder-, hår- o. gummivaruindustri ...	29,1	26,2	90	92,8	96,8	104	3,19	3,70	116
Garverier	5,0	4,2	85	15,3	14,9	98	3,09	3,57	116
Päls- o. skinnvarufabriker	1,9	1,9	97	6,3	7,2	115	3,27	3,88	119
Skoindustri	9,2	8,1	88	28,4	29,0	102	3,08	3,57	116
Andra lädervarufabriker	1,9	1,7	88	6,0	6,1	102	3,14	3,61	115
Gummivarufabriker	9,6	8,9	92	32,0	34,4	107	3,34	3,88	116
Annan hithörande industri	1,5	1,4	95	4,8	5,2	110	3,11	3,60	116
Kemisk-teknisk industri	31,6	30,6	97	103,4	118,4	115	3,27	3,87	118
Färg-, olje- o. parfymfabriker	7,8	7,7	98	26,2	30,0	115	3,35	3,91	117
Sprängämnesfabriker	2,9	2,8	100	10,4	12,5	120	3,64	4,37	120
Tändsticksfabriker	2,5	2,3	92	7,2	7,7	108	2,85	3,36	118
Annan kemisk-teknisk industri	18,4	17,8	97	59,6	68,2	114	3,24	3,84	119
Samtliga industrigrupper	818,0	807,4	99	2 697,0	3 175,0	118	3,30	3,93	119
Kvinnor									
Gruvindustri	0,2	0,3	121	0,4	0,6	147	2,08	2,53	122
Metall- o. verkstadsindustri	25,6	25,8	101	61,9	76,8	124	2,42	2,97	123
Järn- o. stålmanufaktur	4,5	4,5	100	10,1	12,4	123	2,24	2,74	122
Mekaniska verkstäder	6,6	6,8	104	16,4	21,0	128	2,49	3,07	123
Elektroteknisk industri	9,1	9,0	98	22,8	27,5	120	2,51	3,07	122
Annan metallindustri	3,6	3,4	95	8,4	9,7	116	2,36	2,86	121
Jord- o. stenindustri	4,5	4,4	98	9,4	10,9	117	2,08	2,50	120
Porslins-, kakel- o. lergodsfabr.	3,0	3,0	98	6,6	7,8	118	2,20	2,63	120
Glasindustri	0,9	0,9	100	1,6	1,9	119	1,73	2,07	120
Träindustri	1,6	1,5	91	3,6	3,9	106	2,21	2,57	116
Massa- o. pappersindustri	3,6	3,4	94	8,7	9,6	111	2,41	2,86	119
Pappersvaru- o. grafisk industri	9,5	8,7	92	23,4	25,9	111	2,46	2,96	120
Papp- o. pappersvaruindustri	3,2	3,0	95	7,8	9,0	115	2,43	2,93	121
Grafisk industri ¹	6,3	5,7	90	15,6	16,9	109	2,48	2,98	120
Livsmedelsindustri	17,8	18,3	103	40,7	49,2	121	2,29	2,69	118
Bageriindustri	5,0	4,9	98	12,1	14,2	118	2,45	2,93	120
Sockerindustri	0,8	0,8	97	1,9	2,2	114	2,28	2,68	118
Choklad- o. konfektindustri	3,5	4,1	120	7,7	10,7	139	2,23	2,59	116
Mejeriindustri	1,2	1,2	105	2,5	3,3	131	2,17	2,70	124
Slakterier o. charkuterier	2,8	2,9	103	6,5	7,5	115	2,34	2,63	112
Fiskkonserverfabriker m. m.	1,8	1,8	98	4,0	4,5	114	2,18	2,53	116
Fruktkonserverindustri	1,5	1,4	94	3,0	3,4	112	2,01	2,40	119
Margarinindustri	0,3	0,3	86	0,8	0,8	99	2,48	2,86	115
Annan livsmedelsindustri	0,5	0,5	97	1,1	1,3	115	2,20	2,61	119

¹ Se not å s. 92.

Tab. 26 (forts.). Förändringar 1951—1952 i antal arbetstimmar, i lönesummornas storlek och i genomsnittliga timförtjänster (vid »identiska» företag) inom industrin

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Industrigrupp	Antal utgjorda arbetstimmar (milj.)			Utbetalda lönesummor (milj. kr)			Genomsnittlig timförtjänst, kronor		
	1951	1952	Index 1951 = 100	1951	1952	Index 1951 = 100	1951	1952	Index 1951 = 100
Dryckesvaru- o. tobaksindustri	3,7	3,6	99	8,6	10,3	119	2,34	2,83	121
Dryckesvaruindustri	1,8	1,7	95	4,1	4,9	118	2,32	2,87	124
Tobaksfabriker	1,9	1,9	102	4,5	5,4	121	2,35	2,79	119
Textil- o. beklädnadsindustri	83,9	75,8	90	191,4	201,3	105	2,28	2,66	117
Ylleindustri	10,2	8,8	86	22,7	23,3	103	2,23	2,66	119
Bomullsindustri	12,8	11,1	87	29,3	29,9	102	2,30	2,68	117
Linne- o. juteindustri	2,4	2,3	97	5,2	5,8	112	2,20	2,56	116
Trikåfabriker	11,9	10,3	86	26,9	26,9	100	2,25	2,62	116
Sömnadsindustri	37,2	34,4	92	85,9	91,9	107	2,31	2,67	116
Hatt- o. mössfabriker	1,9	2,0	103	4,4	5,2	117	2,25	2,55	113
Annan hithörande industri	7,5	6,9	92	17,0	18,3	108	2,26	2,64	117
Läder-, hår- o. gummivaruindustri ...	13,4	12,1	91	30,4	32,4	107	2,27	2,67	118
Päls- o. skinnvarufabriker	1,7	1,7	101	3,9	4,6	118	2,33	2,74	118
Skoindustri	5,8	5,0	87	12,7	13,1	104	2,19	2,61	119
Andra lädervarufabriker	1,1	1,1	99	2,5	2,8	112	2,33	2,64	113
Gummivarufabriker	4,1	3,7	91	9,6	10,1	106	2,35	2,74	117
Kemisk-teknisk industri	7,7	7,3	94	17,4	19,8	114	2,25	2,73	121
Färg-, olje- o. parfymfabriker	2,2	2,2	97	5,2	5,9	114	2,31	2,74	119
Sprängämnesfabriker	1,0	1,1	108	2,4	3,2	135	2,37	2,94	124
Tändsticksfabriker	1,7	1,5	88	3,7	4,0	108	2,21	2,70	122
Annan kemisk-teknisk industri	2,8	2,5	90	6,1	6,7	109	2,18	2,63	121
Samtliga industrigrupper	171,5	161,2	94	395,9	440,7	111	2,31	2,73	118
Män och kvinnor									
Gruvindustri	22,0	23,3	106	91,3	115,2	126	4,15	4,94	119
Malmgruvor	20,6	21,6	105	86,9	109,0	125	4,22	5,03	119
Kolgruvor	1,4	1,7	120	4,4	6,2	141	3,18	3,74	118
Metall- och verkstadsindustri	403,0	407,2	101	1 360,9	1 662,3	122	3,38	4,08	121
Järn-, stål- o. kopparverk	64,1	65,9	103	214,4	267,8	125	3,35	4,07	121
Järn- och stålmanufaktur	47,9	46,7	98	154,2	181,8	118	3,22	3,89	121
Mekaniska verkstäder	160,7	161,5	101	547,2	662,9	121	3,41	4,10	120
Bil- och karosserifabriker	12,0	12,3	102	45,2	56,3	125	3,75	4,59	122
Reparationsverkstäder	14,1	15,1	107	46,3	58,8	127	3,28	3,91	119
Skeppsvarv	38,1	40,3	106	137,0	179,3	131	3,60	4,45	124
Elektroteknisk industri	42,6	42,3	99	139,3	166,9	120	3,27	3,94	121
Annan metallindustri	23,5	23,1	98	77,3	88,5	114	3,28	3,83	117
Jord- och stenindustri	60,0	57,3	96	177,4	201,5	114	2,96	3,52	119
Torvindustri	1,5	1,5	101	4,0	4,8	119	2,70	3,18	118
Stenindustri	7,3	6,7	92	22,2	24,1	108	3,04	3,59	118
Kalk- o. kritbruk	4,0	4,0	99	12,0	14,3	120	2,97	3,60	121
Cementfabriker	4,0	4,3	108	12,6	16,2	128	3,15	3,75	119
Cementvarufabriker	5,4	5,4	100	18,2	21,2	116	3,39	3,96	117
Tegelbruk	12,3	11,9	97	35,0	40,2	115	2,84	3,38	119
Porslins-, kakel- o. lergodsfabr.	11,5	10,0	87	31,7	32,9	104	2,77	3,30	119
Glasindustri	10,3	9,7	94	29,3	32,1	109	2,83	3,30	117
Annan jord- o. stenindustri	3,7	3,8	103	12,4	15,7	127	3,34	4,12	123

Tab. 26 (forts.). Förändringar 1951—1952 i antal arbetstimmar, i lönesummornas storlek och i genomsnittliga timförtjänster (vid »identiska» företag) inom industrin

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Träindustri	77,2	73,3	95	224,6	250,4	111	2,91	3,41	117
Sågverk o. hyvlerier	34,4	32,9	96	100,2	114,5	114	2,92	3,48	119
Möbelfabriker	14,4	13,8	96	42,4	47,2	111	2,93	3,42	117
Byggnadsnickrier o. trähusfabr.	13,2	12,5	95	38,4	41,0	107	2,92	3,29	113
Lädfabriker	1,7	1,6	89	4,8	5,2	106	2,81	3,34	119
Fanér- o. plywoodfabriker	3,3	3,0	93	9,9	10,9	109	3,05	3,58	117
Svarveri- o. skidfabriker	5,6	5,2	93	15,9	17,4	110	2,83	3,33	118
Annan trävaruindustri	4,6	4,3	93	13,0	14,2	108	2,82	3,30	117
Massa- och pappersindustri	77,2	74,9	97	247,5	281,9	114	3,21	3,76	117
Massafabriker	45,2	43,7	97	149,5	170,5	114	3,31	3,90	118
Pappersbruk o. pappfabriker	32,0	31,2	98	98,0	111,4	114	3,06	3,57	117
Pappersvaru- o. grafisk industri	41,6	41,9	101	142,7	169,6	119	3,43	4,05	118
Papp- o. pappersvaruindustri	8,4	8,3	99	24,5	28,9	118	2,93	3,49	119
Grafisk industri ¹	33,2	33,6	101	118,2	140,7	119	3,55	4,19	118
Livsmedelsindustri	69,2	70,7	102	197,9	235,8	119	2,86	3,34	117
Kvarnar	3,8	3,8	101	11,0	13,0	118	2,95	3,45	117
Bageriindustri	15,3	15,5	102	45,9	54,1	118	3,00	3,48	116
Sockerindustri	8,5	7,5	89	24,4	25,3	104	2,88	3,35	116
Choklad- o. konfektindustri	5,8	6,8	117	15,1	20,6	136	2,62	3,05	116
Mejeriindustri	10,4	10,9	105	29,4	37,6	128	2,82	3,44	122
Slakterier o. charkuterier	16,0	16,7	105	47,7	56,8	119	2,99	3,40	114
Fiskkonserverfabriker m. m.	3,3	3,4	101	8,1	9,6	119	2,44	2,87	118
Fruktkonserverindustri	2,6	2,6	98	6,3	7,2	115	2,36	2,79	118
Margarinindustri	1,3	1,3	94	4,2	4,4	104	3,16	3,47	110
Annan livsmedelsindustri	2,2	2,2	103	5,8	7,2	125	2,67	3,23	121
Dryckesvaru- o. tobaksindustri	10,7	11,1	103	29,4	36,5	124	2,74	3,31	121
Dryckesvaruindustri	7,9	8,3	104	22,0	27,7	126	2,78	3,36	121
Tobaksfabriker	2,8	2,8	101	7,4	8,8	120	2,65	3,14	119
Textil- o. beklädnadsindustri	146,8	132,7	90	377,2	395,0	105	2,57	2,98	116
Ylleindustri	22,5	19,7	87	57,8	59,3	103	2,57	3,02	118
Bomullsindustri	31,9	27,5	86	85,2	84,3	99	2,67	3,07	115
Linne- o. juteindustri	5,4	5,3	98	13,8	15,7	114	2,53	2,96	117
Trikåfabriker	17,2	14,8	86	42,4	42,5	100	2,47	2,86	116
Sömnadsindustri	48,0	44,8	93	119,0	128,5	108	2,48	2,87	117
Hatt- o. mössfabriker	2,4	2,5	105	6,0	7,2	120	2,48	2,84	115
Annan hithörande industri	19,4	18,1	94	53,0	57,5	108	2,74	3,17	116
Läder-, hår- o. gummivaruindustri ..	42,5	38,3	90	123,2	129,3	105	2,90	3,37	116
Garverier	5,2	4,4	84	16,0	15,6	98	3,04	3,52	116
Päls- o. skinnvarufabriker	3,6	3,6	99	10,2	11,8	116	2,83	3,33	118
Skoindustri	15,0	13,2	88	41,0	42,1	103	2,74	3,20	117
Andra lädervarufabriker	3,0	2,8	92	8,5	9,0	105	2,85	3,24	114
Gummivarufabriker	13,7	12,5	92	41,6	44,5	107	3,04	3,54	116
Annan hithörande industri	2,0	1,8	91	5,9	6,3	107	2,90	3,39	117
Kemisk-teknisk industri	39,3	37,9	96	120,8	138,2	114	3,07	3,65	119
Färg-, olje- o. parfymfabriker	10,0	9,8	98	31,4	35,9	114	3,12	3,66	117
Sprängämnesfabriker	3,9	4,0	102	12,8	15,7	122	3,31	3,98	120
Tändsticksfabriker	4,2	3,8	90	10,9	11,8	108	2,59	3,10	120
Annan kemisk-teknisk industri	21,2	20,3	96	65,7	74,8	114	3,10	3,69	119
Samtliga industrigrupper	989,5	968,6	98	3 092,9	3 615,7	117	3,13	3,73	119

¹ Se not å s. 92.

Tab. 27. Indextal (motsvarande månad 1952 = 100) för genomsnittlig timförtjänst för vuxna män och vuxna kvinnor i februari, maj, augusti och november 1953 samt den genomsnittliga timförtjänsten för vuxna män i februari, maj, augusti och november 1953 inom industrin¹

(Indexalen och timförtjänsterna avser lönen exklusive semesterlön, sjuklön m. m. Motsvarar timförtjänst b. enl. redovisningen sid. 35)

1	2	3	4	5	6	7	8
Industrigrupp och redovisningsperiod	Indextal (mot- svarande månad 1952 = 100)		Genomsnittlig timförtjänst (kronor) för vuxna män i nedanstående dyrortsgrupper				
	vuxna män	vuxna kvinnor	2	3	4	5	1—5
Gruvindustri							
Februari 1953	103,0	..	4,25	4,42	4,80	5,55	4,83
Maj "	104,0	..	4,26	4,44	4,80	5,62	4,90
Augusti "	104,5	..	4,30	4,51	4,80	5,73	4,90
November "	104,2	..	4,40	4,52	4,98	5,76	5,03
Metall- och verkstadsindustri							
Februari 1953	102,3	102,6	3,65	3,92	4,49	4,58	4,05
Maj "	103,0	103,4	3,73	3,94	4,51	4,60	4,09
Augusti "	103,0	103,6	3,71	3,99	4,53	4,63	4,11
November "	102,9	102,5	3,78	3,99	4,53	4,60	4,12
Jord- och stenindustri							
Februari 1953	99,0	103,7	3,30	3,55	3,93	4,33	3,39
Maj "	102,0	103,2	3,41	3,67	3,94	4,32	3,49
Augusti "	102,6	101,6	3,42	3,65	4,04	4,35	3,51
November "	103,5	102,1	3,46	3,66	4,07	4,71	3,54
Träindustri							
Februari 1953	99,7	98,7	3,22	3,37	3,49	3,68	3,33
Maj "	103,0	100,8	3,32	3,47	3,67	3,78	3,44
Augusti "	102,6	103,0	3,33	3,50	3,66	3,79	3,46
November "	102,1	101,2	3,34	3,52	3,61	3,79	3,46
Massa- och pappersindustri							
Februari 1953	98,4	101,1	3,51	3,70	3,79	..	3,64
Maj "	101,6	101,9	3,59	3,84	3,91	..	3,74
Augusti "	102,9	102,5	3,57	3,78	3,94	..	3,72
November "	103,6	102,3	3,59	3,79	3,93	..	3,75
Pappersvaru- och grafisk industri							
Februari 1953	99,8	101,5	3,40	3,91	4,29	4,52	4,20
Maj "	102,4	101,8	3,39	4,04	4,45	4,70	4,35
Augusti "	102,5	103,3	3,49	4,10	4,27	4,64	4,33
November "	102,6	102,3	3,50	4,03	4,54	4,63	4,32
Livsmedelsindustri							
Februari 1953	99,0	99,9	3,15	3,27	3,52	3,80	3,40
Maj "	..	..	..	..	..	..	..
Augusti "	103,9	103,8	3,25	3,46	3,71	3,90	3,54
November "	104,4	104,6	3,38	3,43	3,62	3,92	3,53
Dryckesvaru- och tobaksindustri							
Februari 1953	101,5	99,1	3,06	3,06	3,49	3,67	3,32
Maj "	102,4	99,1	3,14	3,14	3,52	3,69	3,37
Augusti "	101,3	100,0	3,06	3,03	3,43	3,79	3,29
November "	101,9	101,1	3,03	3,07	3,49	3,71	3,31

¹ Utom i ett par undantagsfall meddelas uppgifter rörande genomsnittlig timförtjänst endast, då antalet redovisade företag utgör minst 10

och antalet på en vecka utgjorda arbetstimmar minst 10 000.

Tab. 27 (forts.). **Indextal (motsvarande månad 1952 = 100) för genomsnittlig timförtjänst för vuxna män och vuxna kvinnor i februari, maj, augusti och november 1953 samt den genomsnittliga timförtjänsten för vuxna män i februari, maj, augusti och november 1953 inom industrin¹**

1	2	3	4	5	6	7	8
Textil- och beklädnadsindustri							
Februari 1953	101,7	101,8	3,11	3,24	3,36	3,79	3,23
Maj "	103,1	102,6	3,13	3,29	3,42	3,96	3,27
Augusti "	102,3	103,1	3,17	3,27	3,41	3,89	3,27
November "	102,5	102,9	3,18	3,31	3,38	3,91	3,29
Läder-, hår- och gummivaruindustri							
Februari 1953	102,0	102,2	3,44	3,60	3,71	4,02	3,58
Maj "	103,9	103,1	3,50	3,66	3,82	4,10	3,64
Augusti "	103,8	102,7	3,56	3,67	3,83	4,11	3,65
November "	102,5	102,4	3,59	3,66	3,82	4,23	3,67
Kemisk-teknisk industri							
Februari 1953	100,6	102,9	3,46	3,70	3,82	3,75	3,68
Maj "	102,7	104,4	3,55	3,75	3,88	3,85	3,75
Augusti "	104,8	103,8	3,55	3,75	3,98	3,85	3,77
November "	103,8	104,3	3,61	3,77	3,98	3,86	3,80
Samtliga industrigrupper							
Februari 1953	101,3	101,4	3,49	3,73	4,14	4,47	3,82
Maj "	102,7	102,3	3,56	3,78	4,21	4,58	3,88
Augusti "	102,9	102,8	3,56	3,80	4,21	4,53	3,88
November "	102,8	102,8	3,61	3,80	4,21	4,55	3,90

¹ Se noten å föregående sida.

Tab. 28. Genomsnittliga timförtjänster år 1952 för vuxna manliga arbetare inom byggnads- och anläggningsverksamhet $\frac{1}{2}$

- a) *exkl.* övertids- o. skifttillägg, semesterlön, sjuklön m. m.
 b) *inkl.* övertids- o. skifttillägg men *exkl.* semesterlön, sjuklön m. m.
 c) *inkl.* övertids- o. skifttillägg, semesterlön, sjuklön m. m.

Industrigrupp Yrke	Antal arbeta- re	Genomsnittlig timförtjänst, kronor									Indextal	
		a			b			c			1939	1951
		på tid- lön	på ac- kord	oav- sett löne- form	to- talt	därav		to- talt	därav		100	100
						skift- till- lägg	över- tids- till- lägg		se- mes- ter- lön	sjuk- lön m.m.		
Husbyggnadsarbete	32 887	3,02	6,41	4,88	4,94	—	0,06	5,27	0,31	0,02	270	122
Murare	3 864	3,08	7,25	5,98	6,00	—	0,02	6,37	0,34	0,03	..	120
Träarbetare	8 844	3,08	6,52	5,28	5,29	—	0,01	5,65	0,34	0,02	..	121
Grovarbetare	18 833	2,97	6,13	4,53	4,62	—	0,09	4,94	0,30	0,02	..	122
Övriga arbetare	1 346	3,32	5,91	4,22	4,40	—	0,18	4,62	0,20	0,02	..	128
Väg- o. vattenbyggnadsarb. ...	6 001	3,22	5,50	4,99	5,17	0,04	0,14	5,45	0,26	0,02	363	120
Elektriska installationsarb. ...	4 105	3,18	5,06	4,01	4,08	0,01	0,06	4,28	0,19	0,01	240	118
Rörledningsarbete	8 369	3,53	4,82	4,23	4,28	0,00	0,05	4,48	0,20	0,00	245	120
Måleriarbete	2 290	4,16	5,88	5,55	5,58	0,00	0,03	5,88	0,30	0,00	265	116
Samtliga grupper	53 652	3,28	5,89	4,73	4,80	—	—	5,09	0,27	0,02	269	121

Tab. 29. Genomsnittliga timförtjänster år 1952 för vuxna manliga arbetare inom byggnads- och anläggningsverksamhet fördelade på dyrtorsgrupper

Industrigrupp Yrke	Genomsnittlig timförtjänst, kronor														
	a (oavsett löneform)					b					c				
	dyrtorsgrupp					dyrtorsgrupp					dyrtorsgrupp				
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Husbyggnadsarbete ..	2,88	2,88	2,92	3,11	3,28	3,84	4,32	4,64	4,88	6,06	4,12	4,64	4,94	5,22	6,47
Murare	2,97	2,97	2,98	3,12	3,34	4,35	4,80	5,55	6,25	7,63	4,66	5,14	5,91	6,64	8,09
Träarbetare	2,94	2,93	2,98	3,25	3,41	3,92	4,27	4,91	5,25	7,22	4,22	4,63	5,23	5,60	7,67
Grovarbetare	2,83	2,80	2,86	3,04	3,23	3,71	4,24	4,37	4,52	5,44	3,98	4,53	4,65	4,84	5,84
Övriga arbetare ...	2,99	3,40	3,21	3,38	3,55	3,61	4,37	4,33	4,48	4,59	3,74	4,52	4,54	4,81	4,83
Väg- och vattenbyggnadsarb.	4,58	4,38	4,67	4,84	5,57	4,73	4,49	4,81	5,06	5,74	5,00	4,77	5,09	5,24	6,10
Elektriska installa- tionsarb.	2,99	3,47	3,72	3,87	4,61	3,01	3,50	3,77	3,95	4,68	3,14	3,64	3,95	4,15	4,91
Rörledningsarbete ...	3,51	3,66	3,97	4,28	4,69	3,52	3,69	4,01	4,34	4,74	3,71	3,84	4,20	4,54	4,97
Måleriarbete	4,27	4,73	5,22	5,38	6,60	4,27	4,73	5,24	5,41	6,65	4,35	5,03	5,51	5,73	7,02
Samtliga grupper	3,99	4,20	4,46	4,62	5,54	4,07	4,26	4,51	4,70	5,61	4,33	4,54	4,78	4,98	5,96

Tab. 30. Genomsnittliga timförtjänster år 1952 för vuxna manliga arbetare inom byggnads- och anläggningsverksamhet i vissa större städer

- a) *exkl.* övertids- och skifttillägg, semesterlön, sjuklön m. m.
 b) *inkl.* övertids- och skifttillägg men *exkl.* semesterlön, sjuklön m. m.
 c) *inkl.* övertids- och skifttillägg, semesterlön, sjuklön m. m.

Industrigrupp Yrke	Stockholm				Göteborg				Malmö			
	Antal arbeta- re	Genomsnittlig timförtjänst, kr			Antal arbeta- re	Genomsnittlig timförtjänst, kr			Antal arbeta- re	Genomsnittlig timförtjänst, kr		
		a	b	c		a	b	c		a	b	c
Husbyggnadsarbete	5 195	6,22	6,29	6,70	2 392	4,80	4,84	5,18	1 373	4,62	4,68	4,95
Murare	617	7,89	7,90	8,36	232	6,39	6,39	6,75	217	5,39	5,40	5,70
Träarbetare	1 222	7,48	7,49	7,93	722	5,12	5,14	5,49	352	5,17	5,23	5,50
Grovarbetare	3 168	5,52	5,62	6,01	1 393	4,41	4,46	4,78	740	4,23	4,30	4,58
Övriga arbetare	188	4,56	4,76	4,99	45	4,53	4,69	5,01	64	3,78	3,86	3,94
Väg- o. vattenbyggnadsarb.	732	5,83	5,93	6,28	76	4,59	4,66	4,81	340	4,54	4,67	5,06
Elektriska installationsarb.	1 160	4,66	4,73	4,96	749	3,77	3,84	4,05	286	3,84	3,88	4,06
Rörledningsarbete	1 976	4,73	4,79	5,01	958	4,17	4,23	4,42	348	4,03	4,06	4,27
Måleriarbete	329	7,01	7,07	7,47	95	5,32	5,36	5,67	115	5,11	5,16	5,47
Samtliga grupper	9 392	5,66	5,74	6,07	4 270	4,47	4,50	4,79	2 462	4,45	4,51	4,77

Tab. 31. Genomsnittliga timförtjänster år 1952 för vuxna arbetare inom statliga verk och byggnadsarbeten

Kön Industrigrupp	Antal arbeta- tare	Genomsnittlig timförtjänst, kronor									Indextal	
		a			b			c			1939 = 100	1951 = 100
		på tid- lön	på ac- kord	oav- sett löne- form	to- talt	därav		to- talt	därav			
						skift- till- lägg	över- tids- till- lägg		se- mes- ter- lön	sjuk- lön m.m.		
Män												
Mek. o. elektr. verkstäder samt skeppsvarv.....	15 254	3,30	3,93	3,75	3,79	0,00	0,04	4,12	0,20	0,13	245	117
El. linjearbeten och kraftverk .	12 274	3,10	4,59	3,72	3,83	0,04	0,07	4,17	0,17	0,17	292	121
Ban- o. byggnadsarbeten	9 558	3,08	4,15	3,44	3,47	0,00	0,03	3,73	0,17	0,09	285	122
Intendenturverkstäder, förråd o. d.	818	3,14	4,08	3,44	3,49	0,01	0,04	3,79	0,20	0,10	240	117
Övrig statlig verksamhet	2 089	3,47	4,28	3,82	3,89	0,02	0,05	4,21	0,21	0,11	..	105
Samtliga grupper	39 993	3,16	4,14	3,67	3,73	0,02	0,04	4,04	0,18	0,13	243	118
Kvinnor												
Samtliga grupper	1 595	2,18	2,92	2,70	2,71	0,00	0,01	3,02	0,15	0,16	290	119

Tab. 32. Genomsnittliga timförtjänster år 1952 för vuxna arbetare inom statliga verk och byggnadsarbeten fördelade på dyrortsgrupper

a) *exkl.* övertids- o. skifftillägg, semesterlön, sjuklön m. m.

b) *inkl.* övertids- o. skifftillägg men *exkl.* semesterlön, sjuklön m. m.

c) *inkl.* övertids- o. skifftillägg, semesterlön, sjuklön m. m.

Kön Industrigrupp	Antal arbeta- rare	Genomsnittlig timförtjänst, kronor											
		a (oavsett löneform)				b				c			
		dyrortsgrupp				dyrortsgrupp				dyrortsgrupp			
		2	3	4	5	2	3	4	5	2	3	4	5
Män													
Mek. o. elektr. verkstä- der samt skeppsvarv	15 254	3,52	3,66	3,69	4,19	3,66	3,70	3,74	4,23	3,97	4,00	4,08	4,63
El. linjearb. och kraft- verk	12 274	..	3,76	4,49	4,68	..	3,86	4,70	4,93	..	4,16	5,09	5,39
Ban- o. byggnadsarbe- ten	9 558	3,44	3,28	3,46	3,74	3,47	3,31	3,49	3,80	3,72	3,54	3,75	4,10
Intendenturverkstäder, förråd o. d.	818	..	3,33	4,16	3,29	..	3,38	4,23	3,33	..	3,67	4,55	3,62
Övrig statlig verksam- het	2 089	..	3,19	3,75	3,93	..	3,87	3,87	4,00	..	4,14	4,23	4,34
Samtliga grupper	39 993	3,52	3,55	3,90	4,03	3,56	3,59	4,00	4,11	3,85	3,87	4,33	4,47
Kvinnor													
Samtliga grupper	1 595	2,41	2,47	3,04	2,84	2,28	2,43	2,50	2,65	2,67	2,74	3,39	3,27

Tab. 33. Genomsnittliga timförtjänster år 1952 för arbetare vid Vattenfallsstyrelsens kraftverksbyggen och sjöregleringar

(Förtjänsttal har icke angivits för grupper med mindre än 5 000 arbetstimmar)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Yrkeskategori Lönegrupp	Genomsnittlig timförtjänst, kronor (inkl. dyrtidstillägg, ev. kallortstillägg, övertids- o. skifttillägg, förmanspengar, semesterlön och naturaförmåner)												
	Sjöreglerings- arbetena	Harspråget	Ligga	Kilforsen	Forsmo	Lasele	Hölle	Berge- forsen	Näverede	Stugun	Stads- forsen	Midskog	Totalt
Förrädsarbetare	4,84	..	..	3,78	—	—	—	..	4,83	4,68	4,32	..	4,27
Jord- o. diversearbetare	4,80	4,79	5,14	4,55	4,06	..	4,30	4,96	4,83	4,68	4,32	4,57	4,74
Kompressorskötare	..	—	..	3,83	—	—	—	—	—	—	—	—	4,03
Utsättare	..	—	..	3,15	—	—	—	—	—	—	—	—	3,28
Hjälparbetare	4,91	5,17	5,62	4,43	..	..	5,02	4,80	4,97	5,13	..	4,75	4,93
Övriga tillhörande lönegrupp I	4,78	..	5,45	4,04	—	—	—	4,56	..	..	..	..	4,40
S:a lönegrupp I	4,79	4,83	5,28	4,48	4,06	..	4,46	4,85	4,77	4,66	4,39	4,57	4,73
Armerare, yrkeskunniga	5,63	..	..	6,49	—	—	—	5,90	—	—	—	..	6,14
Bergarbetare, totalt	5,25	5,41	6,46	6,24	—	—	—	6,33	6,45	..	..	6,60	6,21
Betonggjutare, yrkeskunniga	—	5,49	5,89	5,50	—	—	5,17	5,56	..	—	5,08	4,85	5,50
Bilförare, förräds- o. trafik- körning	4,80	..	3,98	3,64	—	—	..	4,31	4,20	..	..	..	4,05
Elektromontörer	4,38	..	6,42	4,88	—	—	..	5,75	6,32	..	—	..	5,37
Grävmaskinsförare	5,90	..	6,37	5,30	—	—	—	5,64	..	..	—	..	5,82
Järn- o. metallarbetare, yr- keskunniga	4,67	..	5,99	4,85	—	—	4,80	5,21	..	..	..	..	4,99
Svetsare m. lägre yrkessk..	4,64	..	—	2,59	—	—	..	5,21	..	—	—	..	5,12
Träarbetare, yrkeskunniga ..	6,01	..	7,15	6,13	—	—	—	6,24	6,46	..	—	..	6,32
Utsättare	3,43	—	—	—	—	—	—	..	—	—	—	—	3,46
Övriga tillh. lönegrupp II ..	5,34	4,66	5,33	4,21	—	—	4,38	4,61	5,27	..	..	..	4,77
S:a lönegrupp II	5,18	5,29	6,12	5,58	—	—	4,81	5,71	5,87	4,84	4,93	5,50	5,63
Bilförare, trp. från grävmask.	—	..	5,51	5,15	—	—	—	—	—	—	—	—	5,22
Bilreparatörer fullt yrkesk..	—	..	5,38	4,86	—	—	—	—	..	—	—	—	5,03
Byggnadssnickare	6,53	6,76	7,06	6,81	5,18	..	5,63	6,35	6,42	6,17	5,88	5,55	6,58
Elektromontörer, ledande ...	4,78	..	6,76	4,96	—	—	5,29	6,29	..	5,53	..	..	5,62
Grävmaskinsförare, fullt yr- keskunniga	6,09	..	6,51	6,31	—	..	..	6,08	..	..	—	..	6,24
Järn- o. metallarbetare, le- dande	5,03	5,92	6,14	5,23	—	—	5,12	5,44	..	..	..	..	5,49
Smeder m. högre yrkessk..	..	..	—	..	—	—	..	..	—	—	—	..	4,45
Spelskötare vid spel o. kranar	..	..	—	4,25	—	—	..	..	—	—	—	..	5,40
Svetsare m. högre yrkessk..	5,22	6,58	6,24	5,55	—	—	..	..	..	—	—	..	5,78
Övriga tillh. lönegrupp III ..	4,80	5,70	5,88	5,00	—	—	5,48	5,57	6,01	..	5,23	..	4,91
S:a lönegrupp III	5,64	6,24	6,31	5,76	5,18	..	5,37	5,99	6,09	6,04	5,63	5,39	5,88
Dykare	..	..	14,33	..	—	—	..	9,53	—	—	..	..	10,55
Samtliga vuxna arbetare ..	5,09	5,41	5,96	5,23	4,58	..	5,06	5,53	5,41	5,16	5,00	5,15	5,38
Underåriga	2,86	2,34	2,91	2,33	—	..	2,09	2,28	2,25	2,71	2,26	..	2,48
Antal utgjorda arbetstimmar (1 000-tal)													
Lönegrupp I	281,5	126,3	253,1	680,0	4,5	3,0	25,7	195,4	85,7	57,5	22,9	32,7	1 768,3
Lönegrupp II	135,1	91,1	302,7	574,7	—	—	33,8	202,2	65,6	16,7	30,6	31,1	1 483,6
Lönegrupp III	104,0	99,9	220,8	575,5	3,9	0,4	67,6	131,0	36,9	34,4	24,2	30,2	1 328,8
Samtliga vuxna arbetare ..	524,7	317,9	781,9	1 832,2	8,4	3,3	127,7	537,9	188,2	108,6	77,8	94,2	4 602,8
Underåriga	59,2	16,9	28,9	93,7	—	0,7	10,8	35,2	11,3	8,5	7,4	4,4	277,0

Tab. 34. Antal redovisade arbetare vid kommunala verk och byggnadsarbeten år 1952 samt av dessa utgjorda arbetstimmar totalt samt på ackord och övertid

Kön Arbetsområde	Svenska stadsförbundet					Övriga			
	Antal		Antal arbetstimmar			Antal	Antal arbetstimmar		
	må- nads- avlö- nade	tim- avlö- nade	totalt (1000- tal)	därav i procent			totalt (1 000- tal)	därav i procent	
				på ackord ¹	på övertid			på ackord	på övertid
Vuxna män	14 343	14 740	61 314	38,0	3,0	6 148	12 906	10,1	7,6
Anläggningsarbeten	3 016	11 035	29 525	54,6	2,7	—	—	—	—
Verkstäder och förråd....	1 895	1 566	7 229	43,9	2,5	1 937	3 944	32,9	3,4
Transport- o. trafikväsen	4 242	737	10 642	88,6	4,9	4 211	8 962	—	9,4
Fasta maskinanläggningar	1 395	343	3 667	16,9	2,1	—	—	—	—
Renhållningsarbete	2 677	108	5 901	2,1	3,3	—	—	—	—
Byggnadsarbete	217	766	2 032	60,0	1,1	—	—	—	—
Övriga arbetsområden....	901	185	2 318	8,3	2,6	—	—	—	—
Vuxna kvinnor	—	831	1 774	0,3	1,7	423	584	—	3,6

¹ Här ingår ej uppgifter för Göteborgs stad.**Tab. 35. Genomsnittliga timförtjänster år 1952 för arbetare vid kommunala verk och byggnadsarbeten**

- a) *exkl.* övertids- o. skifttillägg, semesterlön, sjuklön m. m.
b) *inkl.* övertids- o. skifttillägg men *exkl.* semesterlön, sjuklön m. m.
c) *inkl.* övertids- o. skifttillägg, semesterlön, sjuklön m. m.

Kön Arbetsområde	Genomsnittlig timförtjänst, kronor						
	a	b totalt	därav		c totalt	därav	
			skift- tillägg	övertids- tillägg		semes- terlön	övriga för- måner
Vuxna män	3,96	4,14	0,02	0,08	4,66	0,29	0,23
Anläggningsarbeten	4,08	4,25	0,00	0,06	4,74	0,29	0,20
Verkstäder och förråd....	4,26	4,39	0,03	0,08	4,97	0,30	0,28
Transport- och trafikväsen.....	3,77	3,97	0,01	0,16	4,51	0,26	0,28
Fasta maskinanläggningar	3,88	4,25	0,22	0,06	4,77	0,32	0,20
Renhållningsarbete	3,54	3,70	0,02	0,08	4,19	0,26	0,23
Byggnadsarbete	4,34	4,42	0,00	0,02	4,97	0,32	0,23
Övriga arbetsområden	3,52	3,70	0,06	0,06	4,14	0,27	0,17
Vuxna kvinnor	2,78	2,84	0,00	0,04	3,24	0,19	0,21
Minderåriga	2,23	2,28	0,00	0,02	2,44	0,11	0,05

Tab. 36. Genomsnittliga timförtjänster år 1952 för arbetare vid kommunala verk och byggnadsarbeten inom olika dyrortsgrupper

- a) *exkl.* övertids- o. skifttillägg, semesterlön, sjuklön m. m.
 b) *inkl.* övertids- o. skifttillägg men *exkl.* semesterlön, sjuklön m. m.
 c) *inkl.* övertids- o. skifttillägg, semesterlön, sjuklön m. m.

Kön Arbetsområde	Genomsnittlig timförtjänst, kronor											
	a				b				c			
	dyrortsgrupp				dyrortsgrupp				dyrortsgrupp			
	2	3	4	5	2	3	4	5	2	3	4	5
Vuxna män	3,30	3,64	3,99	4,33	3,47	3,80	4,19	4,52	3,81	4,24	4,73	5,13
Anläggningsarbeten	3,31	3,68	4,09	5,15	3,48	3,84	4,28	5,31	3,82	4,27	4,79	5,98
Verkstäder och förråd	3,33	3,66	3,97	4,63	3,45	3,78	4,16	4,75	3,83	4,25	4,68	5,41
Transport- och trafikväsen ..	3,30	3,67	4,06	3,69	3,44	3,81	4,26	3,92	3,74	4,27	4,87	4,46
Fasta maskinanläggningar ..	3,35	3,62	3,85	4,31	3,69	3,93	4,25	4,75	4,08	4,39	4,77	5,38
Renhållningsarbete	3,21	3,39	3,52	3,77	3,30	3,52	3,72	3,95	3,69	3,96	4,21	4,52
Byggnadsarbete	3,51	3,85	4,08	5,08	3,67	3,95	4,20	5,13	3,93	4,37	4,71	5,87
Övriga arbetsområden	3,05	3,40	3,47	3,82	3,20	3,53	3,67	4,05	3,49	3,93	4,15	4,56
Vuxna kvinnor	2,26	2,37	2,50	3,09	2,27	2,40	2,54	3,18	2,49	2,65	2,80	3,71
Minderåriga	2,16	2,14	2,36	2,42	2,21	2,19	2,40	2,51	2,36	2,32	2,61	2,67

Tab. 37. Genomsnittliga timförtjänster år 1952 för vuxna manliga arbetare vid kommunala verk och byggnadsarbeten i de större städerna

- a) *exkl.* övertids- o. skifttillägg, semesterlön, sjuklön m. m.
 b) *inkl.* övertids- o. skifttillägg men *exkl.* semesterlön, sjuklön m. m.
 c) *inkl.* övertids- o. skifttillägg, semesterlön, sjuklön, m. m.

Arbetsområde	Stockholm				Göteborg				Malmö			
	Antal arbe- tare	Genomsnittlig timförtjänst, kr			Antal arbe- tare	Genomsnittlig timförtjänst, kr			Antal arbe- tare	Genomsnittlig timförtjänst, kr		
		a	b	c		a	b	c		a	b	c
Anläggningsarbeten	2 595	5,44	5,57	6,28	1 858	4,26	4,43	4,98	724	3,62	3,73	4,21
Verkstäder och förråd	2 908	4,66	4,77	5,44	907	4,02	4,20	4,73	313	3,66	3,78	4,31
Transport- och trafikväsen ..	4 635	3,69	3,91	4,46	1 979	4,13	4,32	4,96	564	3,80	3,92	4,47
Fasta maskinanläggningar ..	525	4,34	4,78	5,41	258	3,93	4,31	4,89	227	3,67	3,93	4,43
Renhållningsarbete	773	3,81	3,98	4,57	513	3,54	3,76	4,27	224	3,38	3,59	4,11
Byggnadsarbete	369	5,10	5,15	5,90	143	4,11	4,22	4,74	92	3,56	3,63	4,05
Övriga arbetsområden	293	3,82	4,04	4,57	146	3,48	3,66	4,16	207	3,49	3,57	4,04

Tab. 38. Genomsnittliga timförtjänster år 1952 för vuxna manliga arbetare inom samfärdseln

- a) *exkl.* övertids- o. skifttillägg, semesterlön, sjuklön m. m.
 b) *inkl.* övertids- o. skifttillägg men *exkl.* semesterlön, sjuklön m. m.
 c) *inkl.* övertids- o. skifttillägg, semesterlön, sjuklön, m. m.

Industrigrupp Dyrortsgrupp	Genomsnittlig timförtjänst, kronor									Indextal	
	a			b			c			1939 = 100	1951 = 100
	på tid- lön	på ac- kord	oav- sett löne- form	to- talt	därav		to- talt	därav			
					skift- till- lägg	över- tids- tillägg		seme- sterlön	sjuk- lön m. m.		
Omnibussföretag	3,09	..	3,09	3,16	0,01	0,06	3,43	0,16	0,11	260	114
Dyrortsgrupp 1	..	—	..	..	..	..	..	..	..	..	..
2	2,94	..	2,97	3,04	..	..	3,25	..	..	..	..
3	3,16	—	3,16	3,22	..	..	3,49	..	..	..	..
4	3,28	—	3,28	3,36	..	..	3,67	..	..	..	..
5	3,40	—	3,40	3,55	..	..	3,80	..	..	..	..
Åkerirörelse	3,52	4,48	3,55	3,67	0,01	0,11	3,92	0,16	0,09	250	113
Dyrortsgrupp 1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
3	3,12	—	3,12	3,24	..	..	3,50	..	..	..	..
4	3,39	..	3,39	3,50	..	..	3,77	..	..	..	..
5	3,72	4,45	3,75	3,88	..	..	4,11	..	..	..	..
Lastning o. lossning ...	2,97	4,53	4,30	4,57	0,01	0,26	4,87	0,23	0,07	233	119
Dyrortsgrupp 1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	2,67	4,29	4,19	4,41	..	..	4,67	..	..	..	..
3	2,87	4,30	4,09	4,26	..	..	4,46	..	..	..	..
4	2,97	4,37	4,11	4,49	..	..	4,87	..	..	..	..
5	3,21	5,17	5,00	5,22	..	..	5,51	..	..	..	..
Samtliga grupper	3,15	4,53	3,77	3,95	0,01	0,17	4,24	0,20	0,09	..	114
Dyrortsgrupp 1	..	—	..	..	..	..	..	..	..	..	..
2	2,93	4,30	3,43	3,55	..	..	3,78	..	..	..	..
3	3,10	4,30	3,71	3,83	..	..	4,06	..	..	..	..
4	3,19	4,37	3,93	4,24	..	..	4,61	..	..	..	..
5	3,54	5,15	4,37	4,55	..	..	4,82	..	..	..	..

Tab. 39. Genomsnittliga timförtjänster år 1952 för manliga arbetare vid det statliga vägväsendet

- a) *exkl.* övertids-, skift- samt div. andra tillägg, semesterlön, sjuklön m. m.
 b) *inkl.* övertids-, skift- samt div. andra tillägg, men *exkl.* semesterlön, sjuklön m.m.
 c) *inkl.* övertids-, skift- samt div. andra tillägg, semesterlön, sjuklön m. m.

Yrkesgrupp Lönegrupp	Antal arbets- timmar (1 000- tal)	Genomsnittlig timförtjänst, kronor								
		a			b			c		
		på tid- lön	på ac- kord	oav- sett löne- form	to- talt	därav		to- talt	därav	
						skift- tillägg	över- tids- tillägg		se- mes- ter	övriga för- måner
Vägunderhållsarbete										
Underhållsarbetare	18 293	3,00	4,01	3,32	3,47	0,00	0,10	3,72	0,16	0,09
Grovarbetare i lönegrupp 1	10 353	2,90	4,02	3,33	..	..	..	..	..	..
Yrkesarbetare i lönegrupp 2	2 254	2,96	3,96	3,30	..	..	..	..	..	..
Vält- o. hyvelförare i lönegrupp 3	1 920	3,18	4,16	3,26	..	..	..	..	..	..
Övriga i lönegrupp 3	3 147	3,03	3,91	3,27	..	..	..	..	..	..
Vägförmän	619	3,57	4,65	3,64	..	..	..	..	..	..
Arbetare vid verkstad, garage och förråd										
Grovarbetare i lönegrupp 1	110	2,87	3,93	3,05	..	..	..	..	..	..
Yrkesarbetare i lönegrupp 2	516	3,12	4,22	3,19	..	..	..	..	..	..
» i lönegrupp 3	769	3,33	4,50	3,38	..	..	..	..	..	..
Verkstadsförmän	466	3,63	4,81	3,63	..	..	..	..	..	..
Väg- och brobyggnadsarbetare										
Grovarbetare i lönegrupp 1	6 674	..	..	3,93	3,98	0,00	0,02	4,18	0,11	0,09
Yrkesarbetare i lönegrupp 2	343	..	..	3,98	..	..	..	..	..	..
» i lönegrupp 3	538	..	..	3,88	..	..	..	..	..	..
Samtliga arbetare	28 333	..	..	3,53	3,61	..	..	3,84	..	..

Tab. 40. Genomsnittliga timförtjänster år 1952 för manliga arbetare vid det statliga vägväsendet inom olika dyrortsgrupper

- a) *exkl.* övertids-, skift- samt div. andra tillägg, semesterlön, sjuklön m. m.
 b) *inkl.* övertids-, skift- samt div. andra tillägg, men *exkl.* semesterlön, sjuklön m. m.

Yrkesgrupp Lönegrupp	Genomsnittlig timförtjänst, kronor									
	a					b				
	dyrortsgrupp					dyrortsgrupp				
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Vägunderhållsarbete										
Underhållsarbetare.....	3,03	3,24	3,34	3,47	3,69	3,14	3,37	3,49	3,65	3,86
Arbetare vid verkstad, garage och förråd	3,10	3,22	3,36	3,47	3,75	3,22	3,36	3,49	3,60	3,90
Väg- och brobyggnadsarbete										
Väg- och brobyggnadsarbetare.....	3,55	3,74	3,99	4,29	4,26	3,60	3,79	4,05	4,35	4,32
Samtliga arbetare.....	3,16	3,38	3,50	3,68	3,89	3,26	3,48	3,63	3,83	4,02

B. Ange här nedan för varje lantarbetare, hur Ni beräknat värdet av i kol. 21—25 redovisade naturaförmåner (unge produkt, kvantitet etc. på i anvisningarna närmare angivet sätt)					
27	28	29	30	31	32
Namn (initialer)	Specifikation av förmåner etc.	Namn (initialer)	Specifikation av förmåner etc.	Namn (initialer)	Specifikation av förmåner etc.
I.H.	Kost 298 dagar inkl. söndagar à 4: 50 kr per dag (se rad 12 nedan) = 1 341 kr Lön för 10 mån. à 30 kr per mån. (rad 10) = 300 kr 1 341 kr + 300 kr = 1 641 kr	G.H.	Kost 240 dagar inkl. söndagar à 4: 50 kr per dag (rad 12) = 1 080 kr Lön för 8,5 mån. à 30 kr per mån. (rad 10) = 255 kr 1 080 kr + 255 kr = 1 335 kr		
M.A.	Fett rum och kök moderat à 31: 65 kr per mån. (rad 8) samt bränsle à 15 kr per mån. (rad 9) 12 mån. × 31: 65 kr = 379: 80 kr 12 mån. × 15 kr = 180 kr 379: 80 kr + 180 kr = 559: 80 kr	A.O.	Tre rum och kök à 40: 65 kr per mån. (rad 8) 12 mån. = 487: 80 kr Bränsle à 25 kr per mån. (rad 9) 12 mån. = 300 kr 487: 80 kr + 300 kr = 787: 80 kr Mjölkl 1 095 l à 39 ore per l = 427: 05 kr		

Värden, som skall användas vid naturaförmånernas värdering

Bostäder (se möblerade) Samma värden för hela riket					
Naturaförmånernas art		Naturaförmånernas värde i kronor per månad			
		Enkelrum	En rum och kök	Två rum och kök	Tre rum och kök
1	Utan bekvämligheter	9: 50	19: —	23: 50	28: —
2	Endast vattenledning	11: 40	22: 15	26: 65	31: 15
3	Endast central uppvärmningsanordning	12: 15	24: 30	28: 80	33: 30
4	Vatten- och avloppledning	12: 50	24: 30	28: 80	33: 30
5	Vatten- och avloppledning, vattenklosett	14: —	26: 30	30: 80	35: 30
6	Vattenledning och central uppvärmningsanordning	14: 05	27: 50	32: —	36: 50
7	Vatten- och avloppledning, central uppvärmningsanordning	15: 15	29: 65	34: 15	38: 65
8	Vatten- och avloppledning, central uppvärmningsanordning, vattenklosett	16: 65	31: 65	36: 15	40: 65
9	Bränsle, som täcker hela behovet	10: —	15: —	20: —	25: —

Kost och logi (möblerad bostad) samt tvätt. Samma värden för hela riket		Naturaförmånernas värde	
Naturaförmånernas art		Naturaförmånernas värde	
10	Möblerat rum, enkelt (inklusive sängkläder, linne, bränsle och lyse)	30: — kr per mån.	
11	Möblerat rum, delat (inklusive sängkläder, linne, bränsle och lyse)	20: — " " "	
12	Fri kost (alla mål)	4: 50 " " dag	
13	Fri kost (ett mål per dag)	2: — " " "	
14	Fri tvätt av kläder	8: 25 " " mån.	

C. Av brukaren och dennes familjemedlemmar under redovisningsperioden fullgjord arbetstid									
33	34	35	36	37	38	39	40	41	42
	Man = m Kvinnor = kv.	Fodelslön	Summa arbetsdagar	egenvärdigt jordbruksarbete	hushushaltsarbete	hushushaltsarbete	stadslönsarbete	skogsarbete	Summa arbetssummar
Brukaren	E.P. m	1892	300	7200	600	—	100	250	3150
Brukarens hustru	A.P. kv	1891	300	—	100	2600	—	—	2700
Övriga familjemedl.:									
1.	N.P. m	1920	300	2100	600	—	—	300	3000
2.	S.P. m	1929	200	1800	—	—	—	—	1800
3.	G.P. kv	1923	300	—	300	2350	50	—	2700

Observera att brukaren och dennes familjemedlemmar icke skall redovisas i avd. A och B.

Meddela här nedan Era synpunkter på blanketten. Socialstyrelsen är angelagen att få veta vilka svårigheter Ni haft med att fylla i blanketten. Kom gärna med förslag till förbättringar.

SOCIALSTYRELSEN

UTREDNINGSBYRÅN

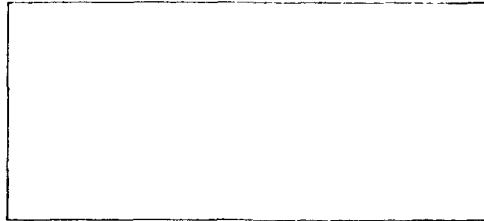
STOCKHOLM 2

Tel. V&N: 221200

Begär i växeln nr 88

Stockholm i januari 1953.

(Om utrymmet på en blankett ej räcker, användas flera blanketter, vilka betecknas med forl. 1", o. s. v.)

För fullföljande av de sedan år 1938 utförda årliga undersökningarna av trädgårdsarbetarnas löneförhållanden får socialstyrelsen härmed anhålla, att Ni för Eder rörelse ville ifylla denna blankett, avseende år 1952 samt därefter, senast den 1 febr. 1953, återsända den till styrelsen.

Blanketten översändes i minst två exemplar av vilka ett torde behållas av uppgiftslämnaren som avskrift. Ytterligare blanketter kunna på begäran erhållas från socialstyrelsen.

Om samma företag bedriver handelsträdgårds- och plantskolerörelse eller trädgårdsanläggningsverksamhet, redovisas verksamhetens olika delar på skilda blanketter.

Uppgifterna befordras portofritt, om bifogat svarskuvert användes, eller, om annat kuvert användes, detsamma förses med påskrift om innehållet.

ERNST BENELIUS

Anders Twengström

Uppgifterna avse		(Företagets namn)
i	kommun	län
(Stad, köping, municipalsamhälle)		
Hela trädgårdsarealens storlek hektar (1 hektar = 2 tunnland); (Eventuellt kombinerat jordbruk skall ej medräknas i trädgårdsarealens storlek.)		
därav växthus kvm markyta; bänkar kvm.		
Företagets specialitet: (Köksväxt-, blomster-, fruktodling, plantskola, anläggningsarbeten o. s. v.)		
Om företaget icke är bundet av kollektivavtal, till- Är företaget bundet av kollektivavtal? lämpas likväl kollektivavtalet? (ja eller nej) (ja eller nej)		
Antal dagsverken, som under året utförts av trädgårdsföretagaren själv eller hans vuxna, manliga familjemedlemmar? Vuxna, kvinnliga familjemedlemmar? Hemmavarande barn?		
Uppgiv på omstående sida arbetstid och samtliga löneförändringar för varje arbetare, som varit anställd vid företaget under år 1952 eller under det bokföringsår, som närmast sammanfaller med nämnda kalenderår. Om bokföringsåret avser annan tid än kalenderåret bör detta anmärkas.		
..... den 1953. (Postadress)		
(Uppgiftslämnarens namn och telefon)		

Ifylles av socialstyrelsen.

m	öm	kv	ök	b	öb	m	kv	b	mf	kl	bf	kost	natura

Obs! Redovisningen skall avse hela den intjänta lönen, innan avdrag gjorts för skatt, inköpta produkter o. dyl.

[illegible]

Anmärkningar (avsedda att förtydliga ovanstående uppgifter):

Kol. 2. Födelsedr.

Kan årtalet ej exakt uppgivas, torde om möjligt arbetarens ungefärliga ålder meddelas, t. ex. »25—29» eller »30—34 år».

Kol. 4. Yrke.

Som grovarbetare räknas arbetare, vilka anställts för utförande av enklare arbeten, såsom grävning, hackning, rensning, frukt- och bärplockning.

Kol. 6—9. Tidlönsarbetare.

Här redovisas arbete mot tidlön (ordinarie lön + tillägg).
Arbetstiden skall endast avse faktisk arbetstid, alltså ej semester,
fridagar, sjukdagar o. dyl. Semesterlön, sjuklön etc. redovisas i

ANVISNINGAR

kol. 14. Kol. 6—7 avser endast ordinarie arbetstid. Kol. 8—9 avser arbete på övertid samt vakttjänstgöring och natteldning utförd av andra arbetare än särskilt anställda eldare. Här uppges alltså hela ersättningen för dessa slag av arbeten (ordinarie lön + tillägg).

Kol. 10—13. Ackordsarbete.

Här redovisas arbete mot ackordslön. Liksom beträffande tidlönsarbete skiljes här mellan arbete på ordinarie arbetstid och arbete på övertid. Ackordslön + tillägg redovisas. Är timantalet ej exakt känt, beräknas det så noggrant som möjligt.

Kol. 14. Semesterlön m. m.

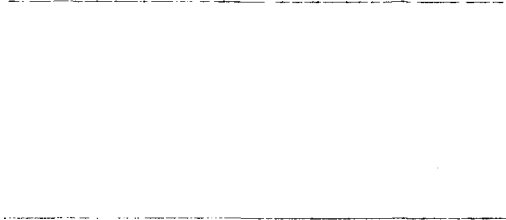
Här redovisas semesterlön, semesterersättning, provision, avgift till sjukförsäkring, sjukavlöning, läkararvode m. m. som arbetsgivaren betalat (ej sjukpenning från riksförsäkringsanstalten, sjukförsäkring o. dyl.).

Kol. 15—18. Naturaförändner.

Här redovisas i resp. kolumn värdet av fri kost, fri bostad och fria produkter. Här andra naturaförmåner utgått under året redovisas värdet av dessa i kol. 18. På anmärkningsraden ovan bör då angivas vilka förmåner som avses. Värderingen bör ske enligt på orten gällande skattetabell.

SOCIALSTYRELSEN
UTREDNINGSBYRÅN
 Stockholm 2
 Tel. Växel 22 12 00
 Begär i växeln nr 68

Stockholm i mars 1953.

För fullföljande av de inom socialstyrelsen under flera föregående år utförda löneundersökningarna får styrelsen härmed anhålla, att Ni ville för Edert företags vidkommande ifylla denna blankett för arbetarpersonal, avseende år 1952, samt därefter återsända den till styrelsen *senast den 10 april 1953*. Det ena exemplaret av blanketten bör behållas som kopia.

Uppgifter skola lämnas *endast beträffande arbetare* (inberäknat lagerarbetare, chaufförer samt förmän, som själva deltaga i arbetet). Varje mera betydande arbetsställe (fabrik, driftsenhet o. d.) bör redovisas å särskild blankett.

Vid korrespondens eller telefonsamtal med socialstyrelsen bör företagsnumret i adressrutan här ovan angivas.

ERNST BEXELIUS

Anders Twengström

Var god besvara nedanstående frågor!

[Markera i förekommande fall svaret med kryss (X) i ruta ()].

Företagets namn: _____

Företagets väsentliga verksamhet (näringsgren): _____

Arbetsställets belägenhet (kommun före 1 jan. 1952) _____

Pågick arbetet under hela 1952? ja nej
 (Uppehåll på grund av semester eller helgpermission räknas ej som inskränkning.)

Om arbetet ej pågick hela året angiv antalet dagar driften var inställd _____

Vilken var orsaken till att driften ej pågick hela året? _____

Har under året arbetstiden varit förkortad? _____

 ja nej

Som minderårig har i omstående redovisning räknats:

manliga arbetare som ej fyllt år

kvinnliga arbetare som ej fyllt år

Uppgifter om löneförhållanden under år 1952 för industriarbetare m. fl.

Under avd. B redovisas endast arbetare i helkontinuerligt treskiftsarbete, d. v. s. i treskiftsarbete, som regelbundet utan uppehåll pågår jämväl sön- och helgdagar. Samtliga andra arbetare oavsett arbetstiden redovisas under avd. A.

Kol. 1. Arbetarkategori

Som vuxna resp. minderåriga räknas personer över, resp. under 18 år, såvida ej annan åldersgräns förekommer i gällande avtal. Läringar redovisas bland minderåriga.

Kol. 2. Medeltal arbetare

Medeltal av arbetarantal på årets samtliga avlöningslistor.

Kol. 3. Tidlönsarbete, tid

Här redovisas även restid, väntetid och tid, varunder ackordskompensation utgår.

Kol. 4. Tidlönsarbete, lön

Även ersättning för restid och väntetid samt ackordskompensation. Ev. dyrtidstillägg under året redovisas i Kol. 4 och 6. Angiv på blanketten om dyrtidstillägg utgått.

Anvisningar (till nedanstående uppställning)

Kol. 5. Ackordsarbete, tid

Till ackordsarbete räknas även arbete mot visst belopp per timme plus en rörlig premie liksom arbete mot tonlön eller dylikt lönesystem, varigenom arbetsförtjänsten i väsentlig mån göres beroende av arbetsprestationen eller -produkten.

Kol. 6. Ackordsarbete, lön

Här redovisas arbetslön, som svarar mot i kol. 5 angiven tid.

Kol. 7. Övertid, timmar

Alla övertidstimmar, både på tidlön och på ackord, som enligt lag eller avtal äro övertid. Ej skifttid och förskjutet arbetstid.

Kol. 8. Övertid, tillägg

Här redovisas endast tilläggen för i kol. 7 redovisad övertid.

Kol. 9. Skifttillägg

Här redovisas endast tillägget vid skiftarbete och vid arbete på förskjutet arbetstid. Om tillägget ej kan särredovisas utan inräknats i kol. 4 och 6 bör upplysning härom lämnas på blanketten.

Kol. 11. Sjuklön samt övriga förmåner

Här redovisas företagets direkta bidrag till arbetare vid sjukdom och olycksfall i arbetet, ej ersättning, som utbetalats av t. ex. sjukförsäkring eller försäkringsanstalt. Sådan sjukhjälp som läkarevård, sjukhusavgifter, medicin o. d. medtages ej.

I kol. 11 redovisas även hyresbidrag, fri bostad, fri ved, fritt lyse, fri kost, fria arbetskläder, fri tvätt m. fl. förmåner, som utgivits under året. Verklighetsersättning inräknas ej.

Obs! Om någon av de begärda uppgifterna t. ex. om övertidstillägg eller semesterlön ej kan särredovisas, bör detta meddelas på anmärkningsraderna här nedan med uppgift om i vilken kol. uppgiften inräknats.

Obs! Redovisningen skall avse hela lönen inberäknat av företaget verkställda skatteavdrag. Uppgifterna skall endast avse arbetare, inberäknat lagerarbetare, chaufförer och förmän som deltar i arbetet. Skogs- och jordbruksarbetare medtages ej liksom ej heller hemarbetare, butikspersonal, städerskor och servitriser. I motsats till tidigare år skall förmän, som själva deltar i arbetet, ej särredovisas utan redovisas bland övriga vuxna arbetare. Traktamenten redovisas ej.

Arbetarkategori	Medeltal arbetare under 1952	Tidlönsarbete		Ackordsarbete		Övertidstillägg		Skifttillägg samt tillägg för förskjutet arbetstid	Semesterlön, semesterersättning	Sjuklön samt övriga förmåner (även natur- och hyresbidrag, fria arbetskläder, gratifikation m. m.)	Totalsumma	
		All tid (även övertid och skifttid) Timmar (ej halva)	Arbetslön, ej övertid- och skifttillägg Kronor (ej ören)	All tid (även övertid och skifttid) Timmar (ej halva)	Ackordslön, ej övertid- och skifttillägg Kronor (ej ören)	All övertid på såväl tidlöns- som ackordsarbete Timmar (ej halva)	Övertidstillägg Obs! endast tillägget Kronor (ej ören)				Under året utgjorda arbetstimmar (Kol. 3 + 5) Timmar (ej halva)	Arbetslön och förmåner under året (Kol. 4 + 6 + 8 + 9 + 10 + 11) Kronor (ej ören)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
A. Vid dagarbete och tvåskiftgång samt treskiftgång med 48-timmarsvecka												
1 Vuxna	Män											
	Kvinnor											
2 Minderåriga	Män											
	Kvinnor											
B. Vid kontinuerlig drift med 42-timmarsvecka												
3 Vuxna	Män											
C. A + B (Raderna 1, 2, 3, 4, och 5)												
4 Samtliga												

Anmärkingar:

(Postadress)

den / 1953.

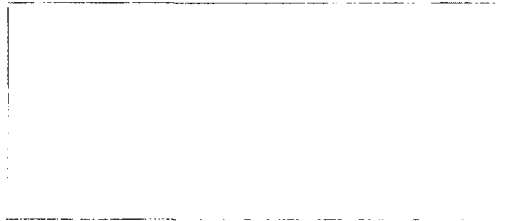
(Arbetsgivarens firma)

(Uppgiftslämnarens namn och telefon)

Var god besvara frågorna på omslående sida!

SOCIALSTYRELSEN
UTREDNINGSBYRÅN
Stockholm 2
Tel. Växel 22 12 00
Begär i växel nr 68

Stockholm i januari 1953.

För fullföljande av socialstyrelsens årliga lönestatistik för arbetarpersonal får styrelsen härmed anhålla, att Ni ville för Edert företags vidkommande ifylla denna blankett, avseende hela år 1952 samt därefter återsända den till styrelsen *senast den 1 mars 1953*. Glöm ej att taga kopia av de uppgifter Ni lämnar.

Uppgifter skola lämnas endast beträffande arbetarpersonal fördelade på de angivna yrkesgrupperna. Har verksamheten under året bedrivits på flera orter inom riket bör om möjligt särskild uppgift lämnas för varje ort. Flera blanketter sändas på begäran.

Vid korrespondens eller telefonsamtal med socialstyrelsen bör företagsnumret i adressrutan här ovan angivas.

ERNST BEXELIUS

Anders Twengström

Utkom från trycket den 20 juni 1954

Uppgifter om löneförhållandena under år 1952 för arbetare

Obs! Redovisningen skall avse hela lönen inberäknat av företaget verkställda skatteavdrag

Företagets namn
Kommun där arbetet bedrivits (Kommunnamn före 1 jan. 1952)
Verksamheten avser huvudsakligen: ☐ husbyggnadsarbete
☐ reparations- och underhållsarbete ☐ annat arbete

Se anvisningar
på särskild bilaga

Antal dagar arbetet pågått under 1952
Förfrågningar rörande denna blankett besvaras av: Namn: Tel.nr:

Arbetskategori: (Gäller endast vanliga husbyggnadsarbetare/ Arbetsledare medräknas ej)	Medeltal arbetare under den tid arbetet pågick	Tidlönsarbete		Ackordearbete			Ackordakompensation vid tidlönsarbete		Overtidstillägg		Jämsätter- löns, jämsätter- ersättning Kronor	Andra förmaner samm- ojuktion o.d. Kronor	Totala summa	
		All tid (även övertid och ackordakomp.) Timmar	Arbetslön (ej övertids- tillägg el. ackordakomp.) Kronor	All tid (även övertid och ackordakomp.) Timmar	Arbetslön (ej övertids- tillägg) Kronor	Förskott Kronor	Överskott Kronor	Samtliga overtids- timmar	Overtids- tilläggst Kronor	Arbets- timmar (Kol. 3 + 5)			Arbetslön (Kol. 4+6+7+ 9+11+12+13) Kronor	
														Timmar
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
<u>Vanliga arbetare</u>														
Murare, utlärare														
" lärlingar														
<u>Tjänstare</u> , utlärare														
" lärlingar														
<u>Gruvarbetare</u> , över 18 År														
" lärlingar														
<u>Övriga arbetare</u> , över 18 År														
" lärlingar														
Samtliga														

Anmärkingar till ovan lämnade uppgifter

Postadress / 1953.
Firmanamn
Namnunderskrift